

MECLİS BÜLTENİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ AYLIK BÜLTENİ

EKİM 2016

SAYI 217

Yeni Yasama Yılı

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Kutlandı

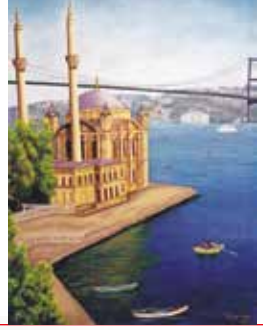
İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısına
TBMM Ev Sahipliği Yaptı

15 TEMMUZ MİLLET FOTOĞRAF
DARBEYE DUR DEDİ SERGİSİ

TBMM MUSTAFA NECATİ KÜLTÜR EVİ

KÜLTÜR VE SANAT ETKİNLİKLERİ

01-06 KASIM 2016	AYHAN ARAS	RESİM SERGİSİ "TUVALDEKİ DÜŞLER"	
08-13 KASIM 2016	BETÜL AŞKAR BURCU GÜNTAN SİBEL DALCAN FİLİZ ERCİGEZ DİLEK EŞME BEDRİYE HELVACIOĞLU	KARMA SERGİ "SONSUZ EMEK"	
15-20 KASIM 2016	SERDAR ATALAY VE ÖĞRENCİLERİ	ÜÇ BOYUTLU KAT'I SANATI SERGİSİ	
22-27 KASIM 2016	DOÇ.DR. BÜLENT SALDERAY	RESİM SERGİSİ "YAŞAMLAR; YAŞANANLAR"	

Mithatpaşa Caddesi No: 35 Kızılay-Ankara • Tel: (0312) 431 04 51 – 431 14 51

Açılış ve Kokteyl her hafta Salı günü yapılmaktadır.

Sergiler, Pazartesi hariç her gün 09.30-18.30 saatleri arasında gezilebilir.

MECLİS BÜLTENİ

Ekim 2016 | Sayı: 217 | ISSN: 2146-7730

TBMM ADINA YAYIN SAHİBİ

İsmail Kahraman

TBMM Başkanı

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Mehmet Ali Kumbuzoğlu

Genel Sekreter

YAYIN YÖNETMENİ

Erbay Kücet

Genel Sekreter Yardımcısı Vekili

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanı

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Dr. Necati Sungur

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkan Yrd.

EDİTÖR

İlhami Giray Şahin

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkan Yrd.

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Ece Kırılı

Filiz Türer

Mesut Akman

Berna Çuhadar

MUHABİRLER

Banu Doğan

Halil Alper Durmaz

M. Fatih Kılıç

FOTO MUHABİRLERİ

Bülent Yılmaz

Erhan Cankurtaran

Haydar Aktas

Meral Tekinarslan

Orhan Aydemir

Orhan Karşlı

GRAFİK - TASARIM

Cihad Topoğlu

DÜZELTME

Aydın Sarac

İLETİŞİM

TBMM Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı

Telefon: +90 312 420 69 19

Faks: +90 312 420 68 55

TBMM Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı bir ilke imza atarak, Türkiye'de öncü nitelikte interaktif bir çalışma gerçekleştirdi.

Bundan böyle, yeni geliştirilen akıllı telefon uygulaması sayesinde okuyucular haberlere görüntülü olarak ulaşabilecektir.

Türkiye'nin "ilk canlı dergisi" Meclis Bülteni içerikleri, akıllı telefon marketlerinden indirilebilir.

www.tbmm.gov.tr

www.meclishaber.gov.tr

twitter.com/tbmmresmi

[Facebook.com/TBMMresmi](https://facebook.com/TBMMresmi)

BASKI YERİ

TBMM Basımevi, Ankara

Ekim 2016

Meclis Bülteni Dergisi aylık olarak yayımlanır.

Dergide yer alan yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

4 Yeni Yasama Yılı

30 İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısına TBMM Ev Sahipliği Yaptı

64 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Kutlandı

73

Kahramankazan ve 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü

84

Abbas; "Allah Bu Ülkeyi Korudu Demokrasiyi Korudu"

93

Ankara'daki Büyükelçi Eşleri Mecliste Ağırlandı

100

"15 Temmuz Millet Darbeye Dur Dedi"
Fotoğraf Sergisi

4. Yeni Yasama Yılı
5. Cumhurbaşkanı Erdoğan Yasama Yılı Açılışında
6. Genel Kurul TBMM Başkanı Kahraman Başkanlığında Toplandı
20. Yeni Yasama Yılı Resepsiyonu
21. TBMM Başkanı Kahraman'ın 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Mesajı
22. Darbe Girişimine Karşı TBMM Ortak Bildirisi
25. الأمانة العامة لاتحاد توزع الخطاب الموجه من معالي السيد اسماعيل قهرمان رئيس مجلس الأمة التركي الكبير
26. Joint Declaration of the Grand National Assembly of Turkey
28. Déclaration Commune de la Grande Assemblée Nationale de Turquie
30. İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısına TBMM Ev Sahipliği Yaptı
55. قام مجلس الأمة التركي الكبير باستضافة إجتماع السادس والثلاثين للجنة التنفيذية لاتحاد المجالس للدول الأعضاء في منظمة التعاون الإسلامي.
56. ANKARA DECLARATION adopted by the 36th Meeting of the PUIC Executive Committee
60. DECLARATION D'ANKARA adoptée par la 36ème Réunion du Comité Exécutif du UPCI
64. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Kutlandı
67. Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı Açıldı
73. Kahramankazan ve 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
76. "II. MIKTA Parlamento Başkanları Toplantısı" Yapıldı
82. TBMM Başkanı Kahraman Fransa'yı Ziyaret Etti
84. Abbas; "Allah Bu Ülkeyi Korudu Demokrasiyi Korudu"
86. PAB Başkanından Geçmiş Olsun Ziyareti
88. PAB Genel Kuruluna TBMM Damgası
90. Polonya Ulusal Meclisi Başkanı Türkiye'de
92. Arnavutluk Dışişleri Bakanı Bushati Mecliste
92. Sudan Dışişleri Bakanı Kahraman'ı Ziyaret Etti
93. Ankara'daki Büyükelçi Eşleri Mecliste Ağırlandı
96. Kahraman, Fransa Dışişleri Bakanını Kabul Etti
97. İtalya ve İspanya Dışişleri Bakanları Mecliste
98. Kahraman'ın Birlik Vakfı Ankara Şubesi Ziyareti
100. "15 Temmuz Millet Darbeye Dur Dedi" Fotoğraf Sergisi
102. Pakistan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Reshad TBMM'de
102. Sırbistan ve Macaristan'dan Ziyaret
103. ABD Savunma Bakanı, Başsağlığı Diledi
104. AKPM'de "15 Temmuz Darbe Girişimi" Fotoğraf Sergisi
106. Almanya Federal Cumhuriyeti Federal Meclis Savunma Komisyonu Üyeleri TBMM'de
108. Pakistan Heyetinin Meclis Temasları
110. AB Konseyi Genişleme Grubu Üyelerinin Temasları
111. Finlandiyalı Kadın Parlamenterler Meclise Konuk Oldu
112. Avustralya Türk ve Müslüman Toplumu Temsilcilerinin Ziyareti
113. "Vatanıma Dönüyorum" Projesinde Yer Alan Gençlerimiz Mecliste Ağırlandı
114. Amerika Birleşik Devletleri'ne FETÖ'yü Anlattılar
116. Venezuela Heyeti Türkiye'de
117. Sudanlı Gazeteci ve Akademisyenler Ankara'da
118. KEİPA Komite Toplantıları Antalya'da Gerçekleştirildi
120. 2017 Bütçesi, Plan ve Bütçe Komisyonuna Sunuldu
122. Güneydoğu Asya ve Avrupa Ülkeleri Basın Heyetlerinin Ziyareti
125. TBMM Genel Sekreteri Kumbuzoğlu, Araştırma Hizmetleri Başkanlığı'nı Ziyaret Etti
126. Dünya Medyası 15 Temmuz'un İzlerine Tanıklık Etti
128. 3 Hükümet Sisteminin Klasik Örneği: Başkanlık-ABD, Yarı Başkanlık-Fransa, Parlamenter-İngiltere
160. Hain Darbe Gecesi TBMM
162. "Kağıtsız Parlamento" Projesi
163. Aramızdan Ayrılanlar
164. Aylık Yasama İstatistikleri

YENİ YASAMA YILI

26. Dönem 2. Yasama Yılı'nın açılışı dolayısıyla Mecliste, Atatürk Anıtı'nda tören düzenlendi. TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın anıta çelenk bırakmasının ardından saygı duruşunda bulunuldu ve İstiklal Marşı okundu.

Törene, Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli; TBMM Başkan Vekilleri Ahmet

Aydın, Ayşe Nur Bahçekapılı ve Pervin Buldan; AK PARTİ Grup Başkan Vekilleri Naci Bostancı, Mustafa Elitaş; CHP Grup Başkan Vekilleri Özgür Özel, Levent Gök ve Engin Altay; MHP Grup Başkan Vekili Erkan Akçay, TBMM Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve TBMM İdari Teşkilatı yöneticileri katıldı.

01 Ekim 2016 Cumartesi

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, YASAMA YILI AÇILIŞINDA

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 26. Dönem 2. Yasama Yılı açılışı dolayısıyla TBMM'ye geldi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Meclise gelişinde, Başkanvekili Ayşe Nur Bahçekapılı eşliğinde askerî törenle karşılandı.

Cumhurbaşkanlığı Tören Birliği kıtasını selamlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, Şeref Kapısı önünde kendisini karşılayan TBMM Başkanı İsmail Kahraman ile birlikte Genel Kurul'a girdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yeni yasama yılı açılış konuşmasının ardından TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın makamına geçti.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Salih Zeki Çolak, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Bülent Bostanoğlu da bu görüşmeye katıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, Meclisten ayrılışı sırasında TBMM Başkanı İsmail Kahraman eşlik etti. Erdoğan, TBMM Başkanvekili Ayşe Nur Bahçekapılı eşliğinde askerî törenle uğurladı.

GENEL KURUL, TBMM BAŞKANI KAHRAMAN BAŞKANLIĞINDA TOPLANDI

01 Ekim 2016 Cumartesi

*TBMM Başkanı
İsmail Kahraman,
26. Dönem 2. Yasama
Yılı açılışında
Genel Kurulu'nda
yaptığı konuşmasına;
Hak yolda ve halkı için
mücadele eden tüm tarihî
şahsiyetlerimizi, manevi
ve millî  nderlerimizi
hürmet ve minnetle y d
ederek başladı.*

TBMM Başkanı Kahraman, konuşmasında şu ifadelere yer verdi:

“26. Dönemin 2. Yasama Yılı'nın; milletimiz, devletimiz, bütün coğrafyamız ve insanlık için hayırlı ve başarılı çalışmalara vesile olmasını temenni ediyorum.

Zorluk ve yokluklar içinde Hak yolda ve halkı için mücadele eden bütün tarihî şahsiyetlerimizi, manevi ve millî önderlerimizi hürmet ve minnetle yâd ediyorum.

Meclisimiz, önceki yasama yılında aktif ve verimli bir çalışma sergiledi. Hareketli bir yıl yaşadık. Fakat ne yazık ki Türkiyemiz bir darbe teşebbüsüyle karşılaştı.

15 Temmuz 2016 Cuma gecesi, bir ihanet şebekesi, millî varlığımıza ve bütünlüğümüze kast etmeye kalkıştı. Millî iradeyi hiçe sayan, demokratik bir hukuk devleti olan Türkiyemizin varlığına kast eden, beyni yıkanmış, asker kıyafetli terörist bir grup, namuslarına teslim edilmiş millete ait silahları, milletin bağrına doğrulttu.

Tarihimizde olmayan ve dünya tarihinde de ender rastlanan bir trajediyi yaşadık. Millî egemenliğin temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi bombalandı, helikopterlerin ateşlerine maruz kaldık. On dört polisimiz yaralandı. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi de bombalandı. Cumhurbaşkanımızı öldürmek için suikast teşebbüsünde bulundular.

Mel'un ve menfur darbenin başlangıç saatlerinde bir teklif veya telkin olmadan Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni açtım.

Ertesi gün, 16 Temmuz 2016 Cumartesi günü saat 14.00'te Türkiye Büyük Millet Meclisimizi olağanüstü toplantıya davet ettiğimi siyasi partilere ve milletvekillerimize duyurdum.

Tanklar namlularını Meclise çevirmişken, uçakların bombaları ve helikopterlerin açtığı ateşlerin altında, her türlü zorluğu ve şehadeti göze alarak Meclise koşan ve gece boyunca Mecliste yapılan toplantıya katılan değerli milletvekillerimize tekraren teşekkür ve takdirlerimi sunuyorum.

Yürekten inanıyorum ki; çalışma günümüz olmadığı için Ankara'da bulunamayan diğer milletvekillerimizin kalpleri de bu salonda idi. Nitekim o gece bu salonda bulunamayan milletvekillerimiz, bulundukları illerde, demokrasi nöbetine girdiler ve meydanlarda "Demokrasiye Evet, Darbeye Hayır" diyen gür sese, millî sedaya öncülük ettiler.

İstiklâl Harbimizde düşman topraklarına karşı göğsünü siper eden, dünyada harp idare eden ilk Meclisimiz "Gazi Meclis" unvanını almıştı.

Bizler de topyekûn Meclis olarak üzerimize atılan bombalar altında, milletimizin verdiği egemenliği koruma görevimizi yerine getirerek ikinci defa "Gazi Meclis" unvanına sahip olduk.

Millî iradeyi gasp etmek isteyen hainlerin darbe kalkışması, muhterem Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın cesur, dirayetli önderliğinde halkımızı meydanlara çağırması ve bütün milletimizin parti farkı gözetmeksizin meydanları doldurması ve tanklara göğüslerini siper etmesiyle önlendi.

Milletimizin DNA'sında yiğitlik, korkusuzluk ve cesaret vardır. Milletimiz asil kanlıdır. Cesaret, korkusuzluk değil, korkuyu alt etmektir.

Milletimiz, 15 Temmuz gecesi demokrasiyi özömsediğini, bir daha darbe olamayacağını ispat etti. Camilerden yükselen selalar, ezanlar, gece boyu süren demokrasi nöbetleriyle millet darbeyi yendi; Türkiye'de artık darbe devrini kapattı.

15 Temmuz şehitlerimize, gazilerimize, aziz milletimize minnet ve şükran borçluyuz. Cenab-ı Hak, şehitlerimize gani gani rahmet eylesin. Yaralılarımıza, gazilerimize acil şifalar, hayırlı uzun ömürler nasip buyursun.

Bildiğiniz gibi 16 Temmuz 2016 Cumartesi günü yaptığımız Meclis olağanüstü toplantısına Mecliste grubu bulunan dört partimiz de katıldı. Ortak bir bildiri yayımlandı. Büyük ve örnek bir dayanışma örneği sergiledik. Bu toplantıya katılarak millî birlik ruhuna ve demokrasiye sahip çıkan Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı ve Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'a, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekili Sayın İdris Baluken'e ve siz değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Partilerimiz, Meclis çatısı altında sergiledikleri tutum ile halkımızın da birbirleriyle kenetlenmesine vesile olmuşlardır.

Herkesin takdirle karşıladığı bu birlik ve beraberlik ruhu, 7 Ağustos Pazar günü İstanbul'da Yenikapı Meydanı'nda düzenlenen "Demokrasi ve Şehitler Mitingi" ile taçlanmıştı.

Muhterem Cumhurbaşkanımızın davetiyle gerçekleşen ve 5 milyon kişinin katıldığı miting ile bütün dünyaya demokrasiyi özömsediğimiz, darbelere geçit vermeyeceğimiz, birlik ve beraberlik içinde olduğumuz gösterildi.

Bitiş duasını Diyanet İşleri Başkanımız Sayın Mehmet Görmez'in yaptığı muhteşem mitingde, şahsımın da aralarında olduğu,

Cumhurbaşkanımız muhterem Recep Tayyip Erdoğan, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı ve Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli ve değerli Genelkurmay Başkanımız Orgeneral Hulusi Akar tarafından konuşmalar yapıldı ve devletimizin ebed müddet olarak dimdik ayakta olduğu gösterildi.

Değerli Milletvekilleri,

Başta vatandaşlarımız olmak üzere, resmî ve özel kurum ve kuruluşlarımızın yanında, dış devletlerden resmî heyetler ve kişiler, yoğun bir şekilde Meclisimize “Geçmiş olsun” ziyaretleri gerçekleştirdiler.

Bu arada hainler tarafından atılan bombalarla Meclisimizin fiziki yapısı büyük zarar gördü. Bir bölümü, “Yaşayan Müze” olarak aynen muhafaza etmek istiyoruz. Bunun dışında kalan yerler için genel bir düzenleme gerekmektedir.

Bu ihtiyacı karşılamak için “Milletin Meclisini Millet Yapar” sloganıyla ve Meclis ile dayanışma halinde yenileme faaliyetlerine girişen sivil toplum kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum.

TBMM Başkanı Kahraman, sözlerine şöyle devam etti:

Sayın Milletvekilleri,

Milletimizin Meclisimizden beklentilerini boşa çıkarmamalıyız. Medenice tartışarak, konuşarak bu beklentileri karşılamak durumundayız. Bu konuda dört siyasi partimizin de uzlaşma kültürünü yaşatarak, verimli bir yasama yılı geçirmemize katkı sunacaklarına inanıyorum.

Meclis olarak, bu dönemde, oldukça yüklü bir gündem bizi beklemektedir. Türkiye'mizin muasır medeniyet yarışında önde giden bir ülke olması için ihtiyaç duyduğumuz düzenlemeleri daha fazla geciktirmeden yapmalıyız.

En öncelikli konularımızdan biri, sade, sivil, demokratik, hürriyetçi ve merkezinde bireyin olduğu yeni bir Anayasa yapmaktır.

Bildiğiniz gibi mevcut 1982 Anayasasında 18 ayrı tarihte değişiklikler yapılmıştır.

Toplam 177 maddeden oluşan Anayasa, 114 ayrı değişikliğe uğramıştır. Böylesi insicamını ve bütünlüğünü kaybetmiş bir Anayasa daha fazla Türkiye'yi taşıyacak durumda değildir.

Yeni Anayasa yapılması konusu toplumumuzun beklentisi ve bütün partilerimizin milletimize taahhüdüdür. Bu taahhüdü, mümkün olan en geniş mutabakatla yerine getirmeliyiz.

Bunun yanında Meclis çalışmalarını düzenli hale getirecek yeni bir içtüzük tanzim etmemiz gerekmektedir.

Meclis, kanun üretim merkezi değildir. Başka görevlerimiz de var. Çalışmaları kilitleyen, kavgalı oturumlara sebep olan temel felsefe bir an önce değiştirilmelidir. Mevcut içtüzüğümüz 1973 tarihinde kabul edilmiştir. 186 maddedir ve 13 ayrı tarihte -bazı maddeleri birkaç kere ele alınarak- 155 maddede değişikliğe gidilmiştir.

Gündeme almamız gereken konular arasında Siyasi Partiler, Seçim ve Milletvekilleri Kanunları da vardır.

Değerli Milletvekilleri,

Milletimiz, içeriden ve dışarıdan büyük tehditlerle karşı karşıyadır. Bir yandan kardeşi kardeşe düşürmeye çalışan bölücü terör örgütü PKK, bir yandan dış güçlerin maşası olarak üzerimize salınan DEAŞ çeteleri ile bunlarla kol kola devletimize suikast düzenleyen Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ), ittifak halinde saldırıya geçmişlerdir.

Türkiyemizin huzur ve güvenliğini bozmak, kalkınmasını engellemek isteyen bu şer güçlere karşı asker ve polisimiz tarafından kararlı bir şekilde yürütülen mücadele mutlaka başarıyla neticelenecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, teröre karşı yürüttüğü haklı ve kararlı mücadelede, her zaman üzerimize düşen vecibeleri yerine getireceğiz. Vatan, millet, devlet ve ay yıldızlı bayrağımızın tekliğini ilelebet sürdüreceğiz.

Sayın Milletvekilleri,

Milletin temsilcileri olarak görevimiz, ülkemizi bir daha tehditlere maruz kalmayacak, suikastler tertip edilmeyecek duruma kavuşturmaktır. Bu konuda millî birlik ve dayanışma ruhu ile hareket etmemizin ehemmiyeti malumlarındır.

Sözlerime son vermeden Meclisimizin açılışından günümüze kadar hizmeti geçen, Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, hiçbir dünyevî düşünce

taşımadan fedakârca gayret gösteren değerli zevâtı ve birçok meçhul kahramanı saygıyla anıyorum.

Milletimizin birliği, devletimizin varlığı, vatanımızın güvenliği için şehit olmuş asker, polis, geçici köy korucusu ve tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyor, kahraman gazilerimize minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Yeni yasama yılının hayırlı ve uğurlu olmasını niyaz ediyorum.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 26. Dönem 2. Yasama Yılı'nın açılışı dolayısıyla TBMM Genel Kurulu'na hitap etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasında; milletin, 7 Ağustos'ta Yenikapı'da, Cumhurbaşkanı, Meclis Başkanı, Başbakanı, Genelkurmay Başkanı, muhalefet partilerinin liderleri, yargı ve yürütme organlarının üst düzey temsilcileri, kuvvet komutanları, alanda bulunan 5 milyon vatandaş ve gönüllüyle bu manzarayı destekleyen 79 milyonuyla, 15 Temmuz karşısındaki duruşunu net bir şekilde gösterdiğini söyledi. Erdoğan, Yenikapı'da sergilenen güzel manzaraya katılımlarıyla, mesajlarıyla destek olan siyasî parti ve kurum temsilcilerine bir kez daha teşekkür etti.

"Türkiye'nin ve Türk milletinin vatani, özgürlüğü ve geleceği söz konusu olduğunda nasıl tek yürek, tek ses, tek nefes olabildiğinin ispatı olan Yenikapı ruhunun titizlikle korunması, hepimizin sorumluluğudur." diyen Erdoğan, terör örgütleri karşısında en büyük güçlerinin bu

birlik, beraberlik ve dayanışma olduğunu belirtti.

Recep Tayyip Erdoğan, yeni yasama döneminde, Yenikapı'daki o güzel manzaranın benzerlerinin tekrarlanacağına dair inancını dile getirerek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Elbette bu demek değildir ki hepimiz her konuda aynı şeyleri düşünecek, aynı şeyleri söyleyeceğiz. Kimsenin böyle bir talebi yok, olamaz da. Yaklaşım farklılıklarımız, inanç, düşünce, tarz farklılıklarımız mutlaka olacaktır. Bizden beklenen, milletimizin ve ülkemizin bekasını ilgilendiren temel konularda birlik ve beraberliğimizi güçlü tutmamızdır. Eğer biz, PKK terörü konusunda, FETÖ konusunda, DEAŞ konusunda, sınırlarımızın güvenliği konusunda, vatanımızın bütünlüğü, devletimizin teklifi, bayrağımızın yüceliği konusunda ortak bir zeminde buluşamıyorsak, işte o zaman ortada ciddi bir sorun var demektir. Yenikapı'da sergilediğimiz ortak duruşu bu sebeple

önemli görüyor ve devamını temenni ediyorum."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin, FETÖ ile birlikte PKK ve uzantıları ile DEAŞ terör örgütünün de yoğun saldırılarına maruz kaldığına işaret etti.

Suriye ve Irak'ta köşeye sıkışan DEAŞ'ın, Türkiye'yi hedef alarak kendisine alan açmaya çalıştığına dikkati çeken Erdoğan, bu örgütle yürüttükleri kararlı mücadelenin, El Kaide'nin uzantısı olarak ortaya çıkan DEAŞ'ın Suriye ve Irak'ta geriletilmesine önemli katkı sağladığını vurguladı.

Erdoğan, aynı şekilde PKK terör örgütünün geçen yıl temmuz ayından bu yana gerçekleştirdiği eylemlerin, bölge halkının örgüte karşı belirgin bir şekilde cephe almasına yol açtığını belirtti. Erdoğan, Güneydoğu'da, ilçelerde gerçekleştirdiği çukur ve patlayıcı eylemleriyle bölge halkına adeta hayatı zehir eden örgütün, şimdi de sınırların dışındaki projelere destek vermek için saldırdığını ifade etti.

Türkiye'nin Suriye'de DEAŞ'a karşı attığı her adıma, PKK ve PYD-YPG terör örgütlerinin tüm güçleriyle eyleme geçerek karşılık verdiğini vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, şu hususları kaydetti:

"Bu eylemlerde şehit olan askerimiz, polisimiz, korucularımızın kanlarını, teröristleri katbekat fazla sayıda imha ederek yerde bırakmıyoruz. Ama PKK terör örgütünün sadece ve sadece Türkiye'nin Suriye ve Irak'a yönelik dikkatini dağıtma yönündeki özellikle bu eylemlerinin amacı, bölge halkı tarafından da gayet doğru şekilde teşhis ediliyor. Dikkat edilirse, bir süredir bölücü örgütün ve müzahir kuruluşlarının kitlesel eylemlerine katılım oranı, onda birini dahi bulmayacak şekilde düşmüştür. Bölge insanı, kendisinin ve çocuklarının geleceğini, karanlık birtakım güçlere peşkeş çeken, bu uğurda oluk oluk kan akıtmaktan çekinmeyen bu örgütle bağıni büyük ölçüde koparmıştır. Güvenlik güçlerimizin yürüttüğü operasyonlar, bölge halkı tarafından

da destekleniyor. Devlet olarak, bölücü örgütün bölgede yaptığı tahribatın izlerini silmek, vatandaşlarımızın mağduriyetlerini gidermek, şehirlerimizi yeniden imar etmek için yoğun bir çaba içindeyiz. İnşallah önümüzdeki dönemde, bu konuda da ülkemizin ve milletimizin birliği, beraberliği, kardeşliği, huzuru, güvenliği doğrultusunda daha olumlu gelişmelere hep birlikte şahitlik edeceğiz."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye için 15 Temmuz'u her anlamda bir milat haline dönüştürmeleri gerektiğini ifade etti.

Erdoğan, FETÖ ile birlikte PKK/PYD-YPG, DEAŞ ve diğer tüm terör örgütlerine karşı hep birlikte kararlı bir mücadele yürütmeleri, ihtiyaçları olan yapısal reformları kararlılıkla hayata geçirmeleri, son yıllardaki tecrübelerden ve özellikle maruz kalınan darbe girişiminden gerekli dersleri çıkartarak, ülkeyi geleceğe hazırlamaları gerektiğini belirtti.

Suriye ve Irak'ta yaşanan gelişmelerin, ülke içinde yaşadıkları terör olaylarından bağımsız olmadığını dile getiren Erdoğan, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Bugüne kadar yaşadıklarımız bize, kendi projelerimizi hayata geçirme iradesiyle hareket etmeden bu meselelerin üstesinden gelemeyeceğimizi göstermiştir. Elbette bunun bir güç ve imkân işi olduğunu biliyoruz. Şayet Türkiye, ekonomik göstergeleriyle, yatırımlarıyla, istihdam potansiyeliyle, sosyal yardımlarıyla, savunma sanayisiyle bugünkü seviyesine ulaşmamış olsaydı, örneğin 1990'ların düzeyinde kalsaydı, iç ve dış saldırılar karşısında bu kadar güçlü bir duruş sergileyemezdi. Bugün çözümünde zorlandığımız sorunların üstesinden gelebilmemizin yolu da 2023 hedeflerimize ulaşmamızdan geçiyor. Bu konuda en büyük görev TBMM'ye ve onun siz kıymetli üyelerine düşüyor.

Ülkemizin önünü açacak, 2023 hedeflerimize ulaşmamıza katkı sağlayacak her hususta

Meclisimiz öncü olmalıdır. Bunun için mümkünse yeni bir Anayasayı, en azından kapsamlı bir Anayasa değişikliğini süratle hayata geçirmeliyiz. Anayasa değişikliği konusunda Meclis bünyesinde halen süren çalışmaları olumlu bir adım olarak değerlendiriyorum. Bu çalışmanın, kapsamı genişletilerek bir an önce sonuçlandırılması, milletimizde, Meclisimizin uzlaşmayla yapısal değişimi başarabileceği yönünde bir umudun filizlenmesini sağlayacaktır. Yine, Meclis İktüzüğünün, bu yüce kurumun daha etkin, süratli ve pratik çalışma yürütmesine imkân verecek şekilde yeniden ele alınmasını önemli görüyorum. Meclis ve milletvekilleri ne kadar etkin çalışırsa, milletimiz nezdindeki itibarları da o kadar artacaktır. Tüm sorunların yegâne çıkış yolunu millî iradede gören bir Cumhurbaşkanı olarak, Anayasa ve İktüzük çalışmalarını desteklediğimi, destekleyeceğimi belirtmek isterim."

Erdoğan, Cumhuriyet tarihinde ilk defa doğrudan milletin oyuyla seçilmiş cumhurbaşkanı olarak Anayasanın verdiği görevler ve millete karşı sorumluluklarının farkında olduğunu söyledi.

Devlet ve millet hayatında ilk defa karşılaşılan bu yeni durumu, ülkenin kritik bir sürecinde yaşıyor olmanın önemine değinen Erdoğan, "Seçildiğim günden beri, ülkeme ve millete karşı sorumluluklarımı yerine getirmek için gece gündüz çalıştım, çalışmaya devam edeceğim. Her yeni durum gibi, doğrudan milletin oyuyla seçilen cumhurbaşkanlığı makamı konusunda da ilk anda beliren tereddütler zaman içinde ortadan kalkmıştır. Bugüne kadar yasama, yürütme, yargı organlarıyla ve milletiyle uyum içinde bir cumhurbaşkanlığı vazifesi icra ettiğime inanıyorum." diye konuştu.

Önümüzdeki dönemde de Türkiye'yi en iyi şekilde temsil etmek, anayasal görevleri ve milletin beklentilerini en ileri derecede karşılamak için tüm gücüyle çalışmayı sürdüreceğinin altını çizen Erdoğan, "Cumhurbaşkanlığı makamını ve mekânını

yıpratmaya yönelik çabaları üzüntüyle karşılıyorum. Burada hedef alınan şahsım değil milletimizin hür iradesiyle yaptığı tercihtir. Hiç kimsenin, özellikle de kendileri de seçimle gelen Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin, böyle bir hakkı yoktur. İnşallah bugünden sonra, bu anlamsız tartışmayı da geride bırakmış olacağımızı ümit ediyorum." ifadelerini kullandı.

Erdoğan, ülkenin millî güvenliğini tehdit eden gelişmeler arasında, güney sınırlar, boyunca uzanan Suriye ve Irak'taki gelişmelerin özel bir yerinin bulunduğunu söyledi.

Suriye meselesinin, hem insanî yönüyle hem de güvenlik boyutuyla kendileri için hayati bir konu durumunda olduğuna işaret eden Erdoğan, şöyle konuştu:

"Türkiye'nin Suriye konusundaki pozisyonu en başından beri nettir. Biz Suriye'deki sorunların, Suriye halkının tercihlerine, ülkenin toprak bütünlüğüne ve egemenlik haklarına saygılı bir yaklaşımla çözülebileceğine inanıyoruz. Daha önce Afganistan'ın harap olmasına yol açan, El Kaide'den türeyen DEAŞ terör örgütü, Suriye'deki sorunun sebebi değil sonucudur. Savaştan evvel 22 milyon nüfusa sahip bir ülkenin, sayıları 10 bin civarında olduğu tahmin edilen DEAŞ mensubu yabancı savaşçılardan beş yılı aşkın süredir arındırılamaması akla yatkın değildir. Aynı durum Irak için de geçerlidir. Bu ülkedeki sorunun da 10 bin civarındaki yabancı savaşçıdan ibaret olmadığı açıkça ortadadır. DEAŞ, Suriye ve Irak üzerinde hesabı olan herkesin kullandığı elverişli bir malzemeden ibarettir.

Bölgenin inanç, mezhep ve etnik köken fay hatlarında gerçekleştirilmeye çalışılan kırılmalar, DEAŞ örtüsü altına gizleniyor. Kendi ülkelerindeki radikal unsurları bilinçli bir şekilde Suriye ve Irak'a yönlendiren kimi ülkeler, mülteciler ve terörün küreselleşmesi başta olmak üzere, sorunun sonuçlarıyla yüzleşmekten ısrarla kaçınıyorlar. Türkiye,

bin yıllık ortak tarih ve kültür birlikteliğinin, bir asra yaklaşan komşuluk ve kardeşlik hukukunun gereği olarak, bölge halkına karşı tüm insanî görevlerini eksiksiz yerine getirmekte kararlıdır. Yaklaşık 3 milyon sığınmacıyı, kamplarda ve şehirlerinde barındıran Türkiye'nin bu çabası, ahlak, vicdan ve insaf sahibi herkes tarafından takdirle karşılanıyor. Buna karşılık özellikle Avrupa ülkeleri, bu insanlık sınavında sınıfta kalmışlardır. Mültecilere kucak açmak yerine sınırlarını kapatmayı tercih eden Avrupa ülkeleri, bugüne kadar savundukları değerleri adeta ayakları altına almışlardır."

Erdoğan, Halep'te yıkıntılar altında sünen her masum canın hesabını, bu vahşete seyirci kalan ülkeler ve toplumların tarih önünde vermek zorunda kalacağını vurguladı.

Hiçbir politik hesabın, bir insanın hayat hakkından daha değerli olmadığını altını çizen Erdoğan, "Suriye'de 6 yılda öldürülen insan sayısının 600 bini bulması, artık sözün bittiği yeri ifade ediyor. Biz, Suriye halkına karşı sınırlarımız içinde ve dışında insani görevlerimizi yerine getirmeye devam

ederken, aynı zamanda uluslararası toplumu ikaz etme görevimizi de sürdüreceğiz." dedi.

Fırat Kalkanı Harekâtı'nın, Suriye'deki terör örgütlerinin hepsine karşı, bölge halkıyla birlikte başlatılan meşru bir operasyon olduğuna vurgu yapan Erdoğan, şöyle devam etti:

"DEAŞ terör örgütünün, 14 yaşında bir çocuğu canlı bomba olarak kullanmak suretiyle Gaziantep'teki bir kına törenine göndermesi ve orada gerçekleştirdiği eylemde çoğu çocuk 56 vatandaşımızın hayatını kaybettiği, 100 kişinin yaralandığı saldırı, bizim için bardağı taşıran damla olmuştur. Cerablus'tan başlayarak batıya ve güneye doğru süren bu operasyonla hedefimiz bu bölgede, ilk etapta 5 bin kilometrekare büyüklüğünde, terör örgütlerinden arındırılmış bir güvenli bölge tesis etmektir. Suriye toprakları bu şekilde adım adım güvenli hale getirildikçe, terör sorunu da mülteciler sorunu da çözüme kavuşacaktır. Cerablus'a girildiğinde 2 bin nüfuslu bir Cerablus halkı vardı ama şu anda 40 bine yaklaşmış vaziyette. Demek ki Cerablus halkı artık kendi topraklarına

dönüyor. Yıllardır savunduğumuz bu proje için prensipte kimseden itiraz görmedik ama fiilî destek de bulamadık. Güney sınırlarımız boyunca kurulmaya çalışılan terör koridoru ve PKK ile DEAŞ'ın ülkemizde yoğunlaşan eylemleri, bizi bu projeyi kendi imkânlarımızla uygulamaya sokmaya mecbur bıraktı.

Operasyonun başarıyla sürmesi, Suriye'de DEAŞ'la mücadelenin, gerekli desteğin verilmesi halinde, bu ülkenin kendi evlatlarıyla da pekâlâ yürütülebileceğini gösterdi. DEAŞ'ın karşısına ısrarla bir başka terör örgütü olan PYD-YPG'yi çıkarmaya çalışanların tezleri, Fırat Kalkanı Operasyonu ile geçerliliğini yitirmiştir. Benzer bir oyun Musul'da da sahnelenmeye çalışılıyor. Bölgenin mezhebî ve etnik yapısına, kültürel hassasiyetlerine tamamen ters bir şekilde Şii milisler ve yine PKK'nın uzantısı durumundaki terör örgütü mensuplarıyla sahnelenmeye çalışılan bu oyunun da bozulması gerekiyor. Zira Musul'un hemen kuzeyinde Telafer var. Burası da Türkmenlerden oluşuyor. Musul'a yapılacak bir operasyonun Telafer'i de hedeflediğini burada özellikle hatırlatmak isterim. Türkiye olarak, bölgenin aslî unsuru olan kesimlerle iş birliği içinde, özellikle Arap ve Türkmen güçlerinin gereken şekilde desteklenmesi suretiyle Musul'un DEAŞ'tan kurtarılabilmesine inanıyoruz."

Erdoğan, Musul'un mezhep ve etnik köken çatışmalarının içine çekilmesini önlemek için her türlü gayreti göstermeyi sürdüreceklerini ifade etti.

"Türkiye olarak masanın dışında kalamayız, masada olmaya mecburuz. 911 kilometre Suriye'de, yaklaşık 350 kilometre Irak'ta sınırı olan ülke, Türkiye Diğerlerinin böyle bir sınırı burada yok. Ama onlar, orada sonuç belirlemek istiyor. Biz artık bundan sonra seyirci kalmamalıyız, kalamayız. Bunun kararını da işte burası verecek." diyen Erdoğan, "Türkiye olarak kendi sınırlarımız içinde huzur ve güven içinde yaşamak istiyorsak Suriye ve Irak'taki gelişmelerin

bu doğrultuda ilerlemesini sağlamak mecburiyetindeyiz. Aksi takdirde hem sınır güvenliğimiz hem de terörle mücadele çabalarımız sürekli tehdit altında olacaktır." diye konuştu.

Devletler arasındaki münasebetlerin, siyasi, ekonomik, kültürel, insani, askerî pek çok yönü bulunan, karmaşık ilişkiler olduğunu dile getiren Erdoğan, "Bu unsurlardan her biri kendi içinde anlamlı ve önemlidir. Ama aynı zamanda bunlar birbirleriyle, farklı derecelerde de olsa etkileşim halindedir." dedi.

Türkiye'nin son dönemde artan bölgesel ve küresel etkinliğinin, diğer devletlerle olan ilişkilerini çok daha girift hale getirdiğine değinen Erdoğan, şunları kaydetti:

"Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Almanya, İran gibi devletler ve Avrupa Birliği gibi kurumlarla ilişkilerimiz ile çeşitli uluslararası platformlardaki temsilimiz noktasında çok önemli gelişmeler yaşadığımız bir dönemden geçiyoruz. Rusya ile geçtiğimiz yılın kasım ayında maruz kaldığımız talihsiz krizin ardından, haziran ayından itibaren ilişkilerimizi normalleştirme yönünde önemli adımlar attık. Görüş farklılıklarımızın olduğu konulardaki uzlaşma çabalarımızı sürdürmekle birlikte, ortak çıkarlarımıza odaklanarak, bu ülkeyle olan ilişkilerimizi eski seviyesinin de üzerine taşımayı hedefliyoruz. Nitekim enerji, turizm, tarım ihracatı başta olmak üzere pek çok alanda ilişkilerimiz süratle eski seviyesine doğru yaklaşıyor."

Erdoğan, benzer bir süreci İsrail ile yürüttüklerini de belirterek, "Mavi Marmara olayı konusundaki şartlarımızın tamamını karşılayan İsrail ile, Filistinli kardeşlerimiz başta olmak üzere bölgemizdeki herkes için hayırlı neticeler doğuracak ilişkiler geliştirmeye çalışıyoruz." diye konuştu.

Erdoğan, ABD ile ilişkileri geleneksel ittifak ilişkilerinin ruhuna uygun şekilde sürdürmenin gayreti içinde olduklarını belirtti.

Ancak son dönemde ABD'nin bölgeye yönelik politikalarında ciddi bir tutarsızlık ve çok başlılık işaretlerine şahit olduklarını belirten Erdoğan, "Amerikan yönetiminin bir kısmı, ısrarla Suriye'de ve Irak'ta PKK/PYD/YPG terör örgütüyle ortak çalışma yürütürken, bir kısmı da bizim hassasiyetlerimize daha yakın politikalar izlemeye çalışıyor." ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Amerika'daki başkanlık seçimlerinden kaynaklandığı anlaşılan bu sorunun, Türkiye'nin hayati çıkarlarına kalıcı zararlar vermeden çözümü için gayret göstermeyi sürdüreceklerini vurguladı.

Erdoğan, şöyle devam etti:

"Bu süreçte, Amerika Birleşik Devletleri Kongresinin, Suudi Arabistan'a 11 Eylül saldırıları sebebiyle dava açılmasına imkân veren bir yasaı onaylaması da büyük bir talihsizliktir. Her şeyden önce bu yasa, hukukun evrensel bir kabulü olan 'suçların şahsiliği' ilkesine alenen aykırıdır. Devletlerin egemenlik hakları konusunda tehlikeli bir tartışma başlatma potansiyeli olan bu yanlış adımdan bir an önce dönülmesini bekliyoruz. Bölgemizde ve küresel düzeyde çok yakın ilişkilerimizin olduğu ABD'nin, en kısa sürede münasebetlerimizin ruhuna uygun bir çizgiye geleceğine inanıyorum.

Bölgenin bir diğer önemli aktörü İran'la da yine Suriye ve Irak meselesi başta olmak üzere, görüş farklılıklarımızı aşma konusunda yoğun temas içindeyiz. Esasen, bölgede İran'la birlikte hayata geçirebileceğimiz çok ciddi enerji, ulaşım, alt yapı, kültürel iş birliği projeleri bulunuyor. İran'la da müştereklerimizi öne çıkartan bir yaklaşımla ilişkilerimizi geliştirmeye devam ediyoruz, devam edeceğiz."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ekim ayının AB ile ilişkiler bakımından önemli bir tarih olduğuna değinerek, AB'nin Türkiye'ye söz verdiği vize serbestisi uygulamasının bu ay yürürlüğe girmesi gerektiğine işaret etti.

AB tarafından yapılan açıklamalara bakıldığında, terörle mücadele gibi Türkiye için hayati bir konunun, sürecin ön şartı haline dönüştürülmeye çalışıldığını gördüklerine dikkati çeken Erdoğan, "Açık söylüyorum: Bu tavır, AB'nin Türkiye'ye verdiği sözü tutmak istemediğinin ilanidir. Ve yine açıkça ifade ediyorum: Kendileri bilirler... Türkiye, AB ile yarım asrı geçen ilişkilerinde hep veren taraf, hep sözünü tutan taraf olmuştur." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şu değerlendirmelere yer verdi:

"Bizden kaynaklanan gecikmeler, eksiklikler, aksaklıklar konusunda hiçbir itirazımız olmamıştır. Ama özellikle son genişleme süreçlerinde, demokratik ve ekonomik kriterleri Türkiye ile mukayese edilemeyecek ülkeler hızla tam üye yapılırken, ülkemizin ısrarla kapıda bekletilmesi, -kolay değil 53 yıl- AB'nin bizimle ilgili gerçek niyetini göstermiştir. Lafı döndürüp dolaştırmanın, diplomatik cambazlıklarla üste çıkmaya çalışmanın gereği yoktur. AB yetkilileri ile Birlik içinde etkin olan ülkelere açıklık, şeffaflık, samimî bir ikrar bekliyoruz. Lütfen Avrupalılar, kafalarındaki farklı niyetlerin günahını bizim üzerimize yıkmaya çalışmaktan vazgeçsinler. Bizim Avrupa Birliği kriterleriyle, küresel demokratik değerlerle, hak ve özgürlüklerle, insan haklarıyla, hukukun üstünlüğüyle hiçbir sorunumuz yoktur ve olmayacaktır.

Bunları, AB istediği için değil, kendi vatandaşlarımız layık olduğu için sahipleniyoruz, hayata geçiriyoruz, geçirmeyi sürdüreceğiz. AB şayet, objektif bir değerlendirmeye Türkiye'yi tam üye yapacaksa, bunun önünde hiçbir engel bulunmuyor. Biz buna hazırız. Fakat böyle bir niyeti olmadığı halde, akıl-mantık dışı dayatmalarla bizi oyalamaya devam edeceklerini düşünüyorlarsa, yanılıyorlar. Artık bu oyunun sonuna geldik, bunu bilmeleri lazım. Türkiye ile veya Türkiyesiz yoluna devam etme seçimi, Avrupa Birliği'ne

aittir; o seçimi kendileri yapacaklar, kurnazlık yapıp sorumluluğu bizim üzerimize yıkmaya çalışmasınlar."

Türkiye'nin yaşadığı badirelerin hepsinin önemli olduğunu ama ekonomiye ayrı bir ehemmiyet vermek mecburiyetinde olduklarını belirten Erdoğan, terör örgütleriyle, darbecilerle, diplomatik ayak oyunları ile Türkiye'nin önünü kesemeyenlerin, her fırsatta ekonomi kozuna başvurduklarını ifade etti.

Recep Tayyip Erdoğan, geçen 14 yılda, bir yandan -küresel krizin yol açtığı 2009 yılındaki istisna hariç- kesintisiz bir büyüme sağlarken, bir yandan da ekonomik taarruzlara karşı direndiklerini vurguladı.

"Hamdolsun, Türkiye büyüdükçe, geliştikçe, gücü ve imkânları arttıkça, bu tür saldırılara karşı daha dirençli hale geldi." diyen Erdoğan, altyapı ve üstyapı yatırımlarıyla büyüyen, güçlenen bir Türkiye olduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları ifade etti:

"Dikkat ediniz, her terör dalgası veya sosyal çalkantıyla birlikte, hemen bir ekonomik kriz söylentisi, tavsiyesi, kampanyası başlatılır. Gezi olayları sırasında bunu yaşadık mı, yaşadık. 17-25 Aralık'ta bunu yaşadık mı yaşadık. 20 Temmuz 2015'ten sonra yeniden başlayan bölücü terör eylemlerinde aynen bunu yaşadık. Son olarak da 15 Temmuz darbe girişiminin ardından aynı senaryo yine gündeme geldi. 15 Temmuz darbe girişiminin başarısızlığa uğramasıyla birlikte, hemen gözler ekonomiye çevrildi. Aziz milletimiz istiklali ve istikbaliyle birlikte ekonomisine de sahip çıkarak, ertesi gün piyasaya 2,5 milyar dolar sürdü ve onu TL'ye çevirdi. Şu ana kadar da 12 Milyar dolar piyasaya sürdü. Merkez Bankamız piyasaya döviz sürmek zorunda kalmadı.

Büyük yatırımlar, projeler, üretim, ihracat hiç mola vermeden devam etti. İşte, Osmangazi Köprüsü'nün açılışını hamdolsun gerçekleştirdik. Açılış yaptığımız günden bu yana katlanarak orada da araç sayısı artıyor.

Yavuz Sultan Selim Köprüsü aynı şekilde, bağlantılı otoyolların büyük bir gayretle inşası devam ediyor. Önümüzde inşallah Çanakkale Köprüsü var, Kanal İstanbul projesi var. Bunlarla beraber Türkiye çok daha büyük evrimi, devrimi geçirecektir, bunu da bilmeniz lazım."

Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin önünü kesemeyenlerin, bu defa kredi derecelendirme kuruluşlarını devreye soktuğunu belirterek, "İki gün önce 'ak' dediğine, iki gün sonra 'kara' diyen bir derecelendirme kuruluşunu, ne içeride, ne dışarıda kimse ciddiye almadı. Tam aksine Hazineye daha fazla müracaat, ilgi oldu. Önümüzdeki hafta içinde, uluslararası bir büyük şirketle ülkemizdeki ilgili kuruluşlar, sağlık alanında, yaklaşık 1,1 milyar dolarlık yatırımın finansmanını öngören bir anlaşmayı imzalayacaklar." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 10 Ekim'de İstanbul'da açılışı yapılacak Dünya Enerji Kongresinin, bu alanda çok önemli ve çok büyük meblağları içeren görüşmelere, belki anlaşmalara sahne olacağını ve dünya liderlerinden bir kısmının da bu kongreye katılacağını vurguladı.

Türkiye Varlık Fonunun her geçen gün daha büyük bir ilgi gördüğüne işaret eden Erdoğan, bu fon sayesinde, gelecek dönemde gerçekleştirecekleri büyük ve stratejik projelerin finansmanının çok daha kolay hale geleceğini belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, gerek ikili iş birliği ile gerekse ikili olarak üçüncü ülkelerde yapılacak yatırımlarla, bunun, ülkeye çok büyük kazanım sağlayacağına değinerek, 2016 yılının ilk yarısında yaklaşık yüzde 4 olarak gerçekleşen büyüme oranının, bu yılın kayıp bir yıl olacağını düşünenleri mahcup ettiğini bildirdi. "İnşallah Türkiye, beklentilerin üzerinde büyüme oranlarıyla, 2023 hedeflerine ulaşma konusunda çok ciddi mesafe kat edecektir." diyen Erdoğan, ekonomide bir süredir görülen kısmî durgunluğun yerini, yeniden canlanmaya

bırakması için her türlü tedbiri aldıklarını işaret etti.

"Nitekim, bu canlılığın ilk işaretlerini, kapasite kullanım oranındaki, ekonomik güven endeksindeki nisbî artışla şimdiden görmeye başladık. Merkez Bankasının faizi indirmeye ve faiz koridorunu daraltmaya yönelik çalışmaları ile Ekonomik Koordinasyon Kurulunun tüketicilere yeni kolaylıklar sağlayan kararları olumlu gelişmelerdir. Büyük ekonomilerin ciddi sıkıntı yaşadığı bir dönemde, Türkiye'nin, terör ve darbe girişimi sorunlarına rağmen, nispeten yüksek bir büyüme oranını sürdürmesi takdir edilmelidir.

Fakat bizim ölçümüz asla bu değildir. Çünkü bizim çok büyük hedeflerimiz, çok büyük beklentilerimiz var. Onun için daha fazla çalışacağız, daha çok üreteceğiz, daha çok istihdam edeceğiz, daha çok ihracat yapacağız; yüksek teknolojiye, kaliteye, Ar-Ge'ye daha çok önem vereceğiz. Bunu da devletiyle, siyasetiyle, milletiyle, iş dünyasıyla hep birlikte gerçekleştireceğiz. Bu düşüncelerle, TBMM'nin 26. Dönem 2. Yasama Yılı'nın bir kez daha hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bu dönemde de yoğun bir mesai sarf edecek milletvekillerimize, parti gruplarımıza şimdiden kolaylıklar ve başarılar diliyorum."

YENİ YASAMA YILI RESEPSİYONU

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, 26. Dönem 2. Yasama Yılı'nın başlaması dolayısıyla resepsiyon verdi.

TBMM Tören Salonu'nda gerçekleşen resepsiyona, Başbakan Binali Yıldırım, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu,

Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar ile kuvvet komutanları, bakanlar, yüksek yargı başkanları, eski TBMM Başkanı Yıldırım Akbulut, milletvekilleri, yabancı misyon şefleri, bürokratlar ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

TBMM BAŞKANI KAHRAMAN'IN 29 EKİM CUMHURİYET BAYRAMI MESAJI

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman, Cumhuriyetin ilanının 93. yılı nedeniyle bir mesaj yayımladı. Kahraman'ın mesajı şöyle:

"29 Ekim 1923'te ilan edilen Cumhuriyetimizin 93. yılındayız. Milletimize kutlu olsun.

Cumhuriyet, demokrasinin evrensel ilkeleri ile uyumlu bir yönetimin adıdır. Latincedeki karşılığı "Halka dair işler" dir. Sahip olunan egemenliğin kaynağı halktır. Halk, yani "Cumhur" ön plandadır.

Son tahlilde, bütün farklı görüş ve ideolojilerin siyasi platformlarda seslendirilmesini Demokratik Cumhuriyet sağlar.

Uzun tecrübelerden sonra Türkiyemiz, Cumhuriyeti ve demokrasiyi özümsemiş ve bunu ispat etmiştir.

Dünya tarihinin en büyük cihan devletlerinden biri iken tarihin nesnesi olma tehlikesi ile karşılaşmıştık. Mondros Mütarekesi ile Anadolu'yu işgale hazırlandılar. Sadece kâğıt üzerinde kalan Sevr adlı paçavra bir proje hazırlandılar ve onda da anlaşılmadılar. Konferansa katılan 14 devletten yalnızca bir tanesinde, Yunanistan Meclisinde kabul edildi. Bizde de Mebusan Meclisince kabul edilmedi, dolayısıyla, Meclisten geçse de imzalamayacağını ilan eden padişaha sunulmadı.

Malazgirt'ten beri gelen tarihî kin ve hınçları ile her yönden üzerimize saldıran emperyalist devletlerin planları, milletimizin azim ve kararlılığı ile bozuldu. Millî bir ruh ve şahlanışla küllerimizden yeniden doğduk ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kurduk. Zaman içinde yaptığımız atılımlarla, hürriyet ve bağımsızlığımızı perçinledik.

Cumhuriyetimiz, tarihî seyir içinde zaman zaman çalkantılar yaşasa da gelişerek güçlü bir devlet oldu. Bugün benimsediğimiz çoğulcu anlayış ile toplumumuzdaki bütün kesimleri bir arada, barış içinde yaşatan; tek bayrak, tek millet, tek vatan ve tek devlet ülküsü etrafında güvenle geleceğe yürüyoruz.

Millet-Devlet bütünlüğü ile mutlu ve müreffeh, manevi ve millî değerlerine bağlı ve saygılı insanların yaşadığı demokratik bir hukuk devleti olarak her zorluğun üstesinden geleceğimizin inancı içindeyiz.

Bizi kaosa sürüklemek ve ülkemizi işgale hazır hale getirmek isteyen FETÖ terör örgütü ve onun müttefiklerinin 15 Temmuz'daki hain saldırısı; başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, gazi meclisimiz, kuruluşlarımız ve basınımızla, bütün milletimizin çelik iradesine çarptı, bertaraf edildi.

Bu menfur ve mel'un darbe girişiminin etkileri ve içimizde görevli, gizli-açık ihanet şebekeleri ortadan kaldırıldıkça önümüz tamamen açılacaktır. 15 Temmuz şehitlerimizi ve bütün şühedayı rahmet ve minnetle anıyorum. Allah böyle badirelerle karşılaştırmasın; milletimize, devletimize zeval vermesin. Geleceğimiz aydınlık ve ferahlıktır. Muasır medeniyetin ötelere ulaşacağımıza ve tarih sahnesinde bize ait olan yeri alacağımıza inancım tamdır.

Bu vesile ile Cumhuriyetin ilan edilisinin 93. yılını tekrar kutluyor, ilk Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, Cumhuriyetin kuruluşunda büyük fedakârlıklar gösteren, hayırlı dileklerle katkı sunan Devlet ve Siyaset adamlarımızı teşekkürle anıyor, Cumhuriyetimizin ilelebet payidar olmasını niyaz ediyorum."

DARBE GİRİŞİMİNE KARŞI

TBMM tarafından, TBMM Başkanı İsmail Kahraman, AK PARTİ Grup Başkanı ve Başbakan Binali Yıldırım, CHP Grup Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, MHP Grup Başkanı Devlet Bahçeli ve HDP Grup Başkanvekili

İdris Baluken'in imzasını taşıyan "TBMM Ortak Bildirisi" yayımlandı. Ortak Bildiri, olağanüstü toplanan TBMM Genel Kurulunda TBMM Başkanı Kahraman tarafından okundu.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN ORTAK BİLDİRİSİ

Bizler, Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi Grupları olarak, Aziz milletimizin kendisine, milli iradeye, devletimize, özellikle de millet iradesinin temsilcisi olan milletvekillerine ve gazi meclise yönelik 15 Temmuz gecesi başlatılan ve 16 Temmuz sabahı etkisiz hale getirilen darbe girişimini ve Meclise yönelik saldırıları şiddetle kınıyoruz.

Milletimiz, bütün dünyaya örnek olacak şekilde darbenin karşısında durmuş ve kanlı darbe girişimini engellemiştir. Türkiye Cumhuriyetini ve kurumlarını canı pahasına koruyan bu aziz millet her türlü övgü ve takdiri ziyadesiyle hak etmektedir. Bu uğurda canlarını veren şehitlerimize milletçe minnettarız ve o kahramanlarımızı da asla unutmayacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu aziz ve kahraman milletin temsilcisi olarak, milletimizin verdiği yetkiyle, bombaların ve kurşunların altında görevini ifa etmiş, bir kez daha milletine layık bir Meclis olduğunu göstermiştir.

Unutulmamalıdır ki, TBMM Kurtuluş savaşını yöneten, Türkiye'nin demokrasiye geçişini gerçekleştiren, demokratik parlamenter sistemi yıllar içinde geliştirmiş, bir milleti yokluk ve yoksulluktan alıp, muasır medeniyet seviyesine çıkarmanın mücadelesini vermiş bir meclistir.

Meclisimiz tek yürek, tek vücut olarak büyük bir cesaretle darbeye karşı haysiyetli bir duruş sergilemiştir. Darbecilere gereken cevabı, dünyaya da gereken mesajı vermiştir.

TBMM'nin, meşum darbe girişimine karşı sergilediği kararlılık, Türkiye'de demokrasinin daha da yerleşmesi ve gelişmesi adına da son derece değerlidir.

TBMM BAŞKANI İSMAIL KAHRAMAN
Binali YILDIRIM
Kemal KILIÇDAROĞLU
İdris BALUKEN
Devlet BAHÇELİ

TBMM ORTAK BİLDİRİSİ

"Bizler AK PARTİ, CHP, HDP ve MHP grupları olarak aziz milletimizin kendisine, millî iradeye, devletimize, özellikle de millet iradesinin temsilcisi olan milletvekillerine, Gazi Meclise yönelik 15 Temmuz gecesi

başlatılan ve 16 Temmuz sabahı etkisiz hale getirilen darbe girişimini ve Meclise yönelik saldırıları şiddetle kınıyoruz." ifadelerine yer verilen bildirinin asıl metni şöyle:

Herkes bilmelidir ki, bugün olduğu gibi gelecekte de, milletimize, millî iradeye, gazi Meclise uzanacak her el, karşısında TBMM'nin çelikten iradesini bulacaktır.

TBMM milletin demokrasiye sarsılmaz inancını yansıtmayı sürdürecektir. Meclisimizde bulunan tüm parti gruplarının darbe girişimine ortak bir tavır ve ortak bir dille karşı durmaları değerlidir ve tarihe geçecektir. Bu ortak tavır ve ortak dil, milletimizi ve millî iradeyi daha da güçlendirecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tek yürek halinde görevinin başındadır. Milletın Meclisi, millete ve egemenliğine yönelik bu saldırıya girişenlere bedelini hukuk içinde en ağır şekilde ödetecektir.

Türkiye'de hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağının en somut ispatı da işte bu ortak bildiridir.

Dört parti olarak farklı görüşlerimiz olsa da hepimiz, tüm milletvekillerimizle, tüm teşkilatlarımızla, millî iradenin yanındayız, millî iradeye hep birlikte sahip çıkıyoruz ve ebediyyen sahip çıkacağız.

Milletimiz müsterih olsun.

Milletin Meclisi ve milletvekilleri milletin emanetini yere düşürmemiştir ve düşürmeyecektir.

Bir kez daha demokrasimize, milletimize, millî iradenin tecelligahı TBMM'ye saldırıyı şiddetle kınıyoruz. Demokratik tepki sınırlarını aşan, ülkemize yakışmayan şiddet eylemlerinden uzak durulmasını halkımızdan rica ediyoruz.

Darbeye direnirken vefat eden şehitlerimizi saygı, minnet ve rahmetle anıyoruz. Yaralılarımıza acil şifalar diliyor, milletimize geçmiş olsun diyoruz.

Bu zor anımızda Türkiye'nin ve aziz milletimizin yanında duran, destek mesajlarını ileten tüm dost ve kardeş ülkeleri de buradan selamlıyoruz.

JOINT DECLARATION OF THE GRAND NATIONAL ASSEMBLY OF TURKEY

We, the Justice and Development Party, Republican People's Party, Peoples' Democratic Party and Nationalist Movement Party, condemn in the strongest terms the attempted coup d'Etat against our beloved nation, the national will, our State (particularly against members of parliament representing the national will), the Veteran Assembly; and we condemn the attacks against the Assembly which began on the night of 15 July and were quashed by the morning of 16 July.

Our nation stood against and thwarted this bloody coup attempt in a way which set an example to the whole world. This beloved nation, which protected the Republic of Turkey and its institutions at the cost of its life, deserves every praise and appreciation. We, the whole nation, are grateful to the martyrs who gave their lives for this cause and we will never forget these heroes.

The Grand National Assembly of Turkey, in its capacity as the representative of this beloved and brave nation and acting with the authority given to it by the nation, fulfilled its duty under attack from bombs and bullets, and demonstrated, once again, that it is a parliament worthy of the nation.

It should be remembered that the GNAT led the Independence War, ensured Turkey's transition to democracy, developed the democratic parliamentary system, and fought to raise the nation out of destitution and poverty to make it a member of modern civilization.

Our Assembly stood, with one heart as a single body against the coup with great courage and dignity. It provided the necessary response to the coup plotters, and the necessary message to the world.

The resolve shown by the GNAT against this sinister attempted coup d'Etat is of great value to the further cementing and development of democracy in Turkey.

Everyone should know that any future attempt of aggression against our nation, the national will, or the Veteran Assembly will run up against the GNAT's steely resolve, as it has done today.

The GNAT will continue to reflect the nation's unwavering belief in democracy. The resistance of all party groups in the Assembly to the coup attempt through a united position and with one voice is truly significant and will put its stamp on history. This united position and single voice will further strengthen our nation and national will.

The Grand National Assembly of Turkey is at work with one heart.

The National Assembly, will make those who staged such an attack against the nation and its sovereignty pay the heaviest price within the boundaries of the law.

This joint declaration is the most tangible proof that nothing will ever be the same in Turkey.

Despite our differences, we, all four political parties, stand by the national will with all our MPs and our entire organizations, and protect and shall protect the national forever.

Our nation should rest assured.

The Assembly and deputies of the Nation did not let fall and will not let fall what was entrusted to them by the nation.

Once again, we condemn in the strongest terms the attack against our democracy, our nation and the GNAT, which embodies the national will. We ask our people to avoid any act of violence, which goes beyond the limits of democratic reaction and does not befit our country.

We remember with respect, gratitude and mercy our martyrs who fell while resisting the coup. We wish a speedy recovery to those wounded and to our nation.

We avail ourselves of this opportunity to salute all brotherly and friendly countries which stood by Turkey and our nation and conveyed messages of support in these difficult times.

İsmail KAHRAMAN Speaker of the Grand National Assembly of Turkey

Binali YILDIRIM Justice and Development Party, Group Chairman

Kemal KILIÇDAROĞLU Republican People's Party, Group Chairman

Devlet BAĞÇELİ Nationalist Movement Party, Group Chairman

İdris BALUKEN Peoples' Democratic Party, Group Deputy Chairman

DÉCLARATION COMMUNE DE LA GRANDE ASSEMBLÉE NATIONALE DE TURQUIE

Nous, en tant que groupes de Parti de la Justice et du Développement, Parti Républicain du Peuple, Parti Démocratique des Peuples et Parti d'Action Nationaliste, condamnons dans les termes les plus stricts la tentative de coup d'Etat visant notre nation bien-aimée, la volonté nationale, notre Etat et particulièrement les députés qui représentent la volonté nationale et notre auguste Assemblée, qui a commencé la nuit du 15 Juillet et qui a été neutralisée le matin du 16 Juillet, ainsi que les attaques menées contre l'Assemblée.

Notre nation s'est dressée contre le coup d'Etat et a déjoué la tentative de coup d'Etat sanglant, ce qui donne un exemple au monde entier. Cette chère nation, ayant protégé la République de Turquie et ses institutions au prix de sa vie, est digne de tous les éloges et de reconnaissance. A nos martyrs qui ont donné la vie pour cette cause, toute la nation est reconnaissante. Nous n'oublierons jamais ces héros.

La Grande Assemblée Nationale de Turquie, en tant que représentant de notre chère nation courageuse, investi du pouvoir donné par notre nation, accompli son devoir sous les bombes et les balles et a prouvé, un fois de plus, qu'elle est digne de sa nation.

Il ne faut pas oublier que la GANT est une assemblée qui a conduit la guerre d'indépendance, assuré la transition de la Turquie vers la démocratie, renforcé le système parlementaire démocratique au fil des ans et œuvré pour sortir une nation de l'indigence et l'élever au rang de civilisation contemporaine.

Notre Assemblée, agissant d'un seul cœur comme un seul homme et avec courage et dignité, s'est dressée contre la coup d'Etat. Aux putschistes elle a donné la réponse nécessaire et au monde le message nécessaire.

La détermination dont la GANT a fait preuve contre la funeste tentative de coup d'Etat est extrêmement précieuse pour le renforcement de la démocratie en Turquie.

Il faut que tout le monde sache que chaque tentative qui empiéterait sur notre nation, la volonté nationale et l'auguste Assemblée se heurtera à la volonté d'acier de la Grande Assemblée Nationale de Turquie dans le futur comme aujourd'hui.

La GANT continuera à se faire écho de la foi inébranlable de la nation dans la démocratie.

L'opposition de tous les groupes politiques représentés au sein de notre Assemblée a la tentative de coup d'Etat avec une position commune et d'une voix est précieuse et sera consignée dans l'histoire. Cette position commune et seule voix renforceront davantage notre nation et la volonté nationale.

D'un seul cœur, la Grande Assemblée Nationale de Turquie reste à pied d'œuvre.

L'Assemblée Nationale va faire payer, dans le respect de la loi, le prix le plus fort à ceux qui ont tenté d'attaquer la nation et la souveraineté nationale.

La présente déclaration est la preuve la plus concrète que rien ne sera désormais le même en Turquie.

Tout en ayant des avis différents, nos quatre parties, avec tous nos députés et toutes nos organisations, accompagnent, protègent et protégeront pour toujours la volonté nationale.

Que notre nation soit assurée.

L'Assemblée et les députés de la nation n'ont pas laissé tomber et ne laisseront pas tomber ce qui a été confié par la nation.

Nous condamnons fermement, une fois de plus, cette attaque visant notre démocratie, notre nation et la GANT, maison de la volonté nationale. Nous demandons à notre peuple d'éviter les actes de violence qui dépassent les limites de réponse démocratique et ne conviennent pas à notre pays.

Nous rendons hommage, avec respect et reconnaissance, à nos martyrs qui sont tombés en résistant au coup d'Etat. Nous souhaitons un prompt rétablissement aux blessés et à notre nation.

Nous tenons à saluer tous les pays frères et amis qui ont été à côté de la Turquie et notre chère nation et qui ont communiqué les messages de soutien à ce moment difficile.

İsmail KAHRAMAN Président de la Grande Assemblée Nationale de Turquie

Binali YILDIRIM Parti de la Justice et du Développement, Président du Groupe

Kemal KILIÇDAROĞLU Parti Républicain du Peuple, Président du Groupe

Devlet BAHÇELİ Parti d'Action Nationaliste, Président du Groupe

İdris BALUKEN Parti Démocratique des Peuples, Vice-Président du Groupe

İSİPAB 36. İCRA KOMİTESİ TOPLANTISINA TBMM EV SAHİPLİĞİ YAPTI

İslam İşbirliği Teşkilatı Parlamento Birliği (İSİPAB) 36. İcra Komitesi Toplantısı, Türkiye'nin ev sahipliğinde Mecliste gerçekleştirildi.

Türkiye, Afganistan, Azerbaycan, İran, Irak, Mali, Mozambik, Nijer, Nijerya, Pakistan, Suudi Arabistan, Sudan, Lübnan, Cezayir ve Çad'dan Meclis Başkanı, Meclis Başkan Yardımcısı ve milletvekili düzeyinde temsilcilerin katıldığı iki gün süren toplantı, Kur-an'ı Kerim tilavetiyle başladı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İSİPAB İcra Komitesi Başkanı Orhan Atalay, söz konusu toplantının bir başka ülkede düzenlenmesi öngörülürken, 15 Temmuz gecesi yaşanan hain darbe girişiminin ardından, milletin iradesinin tecelligâhı olan Gazi Meclisin çatısı altında gerçekleştirilmesinin kararlaştırıldığını ve bundan memnuniyet duyduklarını ifade etti. Bu hususta Türkiye'ye verdikleri destek nedeniyle katılımcı ülkelere teşekkür eden Atalay, dost ve kardeş ülkelerin parlamento

temsilcilerini Türkiye'de ağırlamaktan mutluluk duyduğunu belirtti.

Türkiye'ye karşı girişilen menfur darbe girişiminde gerek Türkiye'ye gelerek, gerek ülkelerinden seslerini duyuran İslâm dünyasının temsilcileriyle iki gün istişare içinde olacaklarını vurgulayan Atalay, şu hususları kaydetti:

"Türkiye Cumhuriyeti, 15 Temmuz 2016 gecesi menfur ve hain bir darbe girişimiyle karşılaşmıştır. Bu teşebbüs; demokrasi, anayasal düzen, hukukun üstünlüğü ilkelerinin yanı sıra milletin meşru seçimlerle ortaya koyduğu demokratik iradeye sahip çıkmak üzere darbeye karşı çıkan masum sivillerimizi de hedef almıştır. Uzun geçen o elim gecede 241 vatandaşımız şehit olmuş, 2 binden fazla vatandaşımız da yaralanmıştır. Türk Silahlı Kuvvetlerinde yuvalanmış FETÖ üyesi çeşitli rütbelerden bir grup asker tarafından başlatılmış bu teşebbüs, milletimizin, Cumhurbaşkanımızın,

Meclis Başkanımızın, milletvekillerimizin kararlı duruşlarıyla başarısız kalmıştır. Uluslar arası camia ve dost ülkeler nezdinde devletimizin her platformda FETÖ'yle ilgili dile getirdiği tezlerin haklılığı bir kez daha ispatlanmıştır. Ülkemizin bu hain örgütle yürüttüğü bu meşru mücadelesine, sizlerin

İSİPAB üyeleri 15 Temmuz'un izlerini yerinde gördüler.

de tam anlamıyla destek vereceğine olan inancımız tamdır."

FETÖ faaliyetlerinin yalnız Türkiye ile sınırlı olmadığını altını çizen Atalay, örgütün çeşitli maskeler altında örgütlenmiş olduğu bütün ülkelerin, Türkiye'nin 15 Temmuz gecesi yaşadığı tehlikeyi bir şekilde beklemeleri gerektiğini ifade etti. Atalay, FETÖ ile mücadele etmenin sadece Türkiye ile sınırlı kalmaması gerektiğini belirterek, "Bunların yuvalanmış olduğu bütün devletlerin bu mücadeleye iştirak etmelerinde fayda görüyoruz. Toplantıya, üye ülkelerin tamamının iştirak etmesi bizi ayrıca mutlu etti." diye konuştu.

Toplantının birinci günü, teşkilata ilişkin idarî ve teknik konuların görüşülmesiyle devam etti.

İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısına katılan ülkelerin parlamento temsilcileri, FETÖ'nün darbe girişimi sırasında Meclisin bombalamalar nedeniyle hasar gören alanlarını gezdi. Konuklara, İSİPAB Türk Grubu Başkanı AK PARTİ Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu tarafından refakat edilerek 15 Temmuz gecesi Mecliste yaşananlar hakkında bilgi verildi. İSİPAB üyeleri, TBMM Genel Kuruluna da girerek bir süre Meclis çalışmalarını izlediler.

“Gün, Gerçek ve Samimi İslam Dayanışması Günüdür.”

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısı katılımcıları onuruna akşam yemeği verdi. TBMM Başkanı, burada yaptığı konuşmada, bu toplantının hem İslam dünyasının hem de Türkiye'nin kritik safhalardan geçtiği bir döneme rastlamasının ayrı bir mana taşıdığını ifade etti. Türkiye ve İslam dünyasının iç ve dış kaynaklı pek çok tehlikeyle baş etmeye çalıştığını belirten Kahraman, günün gerçek ve samimi İslam dayanışması günü olduğunu vurguladı.

Kahraman, İslam ülkeleri arasındaki yapıcı diyalog, iş birliği ve dayanışmanın, İslam dünyasının barış, güvenlik, istikrar, kalkınma ve refahının ön şartı olduğunu belirterek, Türkiye'nin de geçen yıl 12. İSİPAB Konferansı'na ev sahipliği yaparak İslam dünyasının dayanışmasına katkıda bulunduğunu aktardı.

Türk halkının ve demokrasisinin 15 Temmuz'da tarihindeki en büyük tehditlerinden birini atlattığının altını çizen Kahraman, "Çok şükür halkımız bu tehdidi kahramanca savuşturmuştur ve çok kısa bir zamanda ülke tamamen normale dönmüştür. Ülke olarak bu musibetten güçlenerek çıktığımıza inanıyorum. Mukaddes dinimizi istismar eden FETÖ terör örgütü ile iktisaplı silahlı bir çete tarafından Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Meclisi ve Hükümetine karşı 15 Temmuz tarihinde girişilen darbe teşebbüsü, uluslar arası

toplum ve İslam dünyası tarafından şiddetle kınanmıştır." diye konuştu.

İsmail Kahraman, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla istikbal, demokrasi ve vatanlarını korumak için canlarını tehlikeye atan Türk halkının onurlu duruşunun bütün dünyaya ders ve mesaj verdiğini kaydederek, halkın demokrasiye sahip çıkmasındaki kararlılığın ve verilen şehitlerin sadece Türkiye Cumhuriyeti değil, dünya tarihine de altın harflerle yazılacağını belirtti.

Terör örgütleriyle hep birlikte ve iş birliği içerisinde mücadele edilmesi gerektiğini vurgulayan Kahraman, DEAŞ, Boko Haram ve El Kaide gibi insan kanı ile beslenen şebekelerle yapılan mücadelenin, FETÖ ve küresel ağı için de yapılması gerektiğine dikkati çekti.

ABD Kongresinin, ABD Başkanı Barack Obama'nın veto etmesine rağmen, 11 Eylül saldırılarında hayatını kaybedenlerin ailelerine, Suudi Arabistan'a dava açma imkanı getiren yasa tasarısını kabul ettiğini de hatırlatan Kahraman, "Bu yasanın Amerika hukuk sisteminde fiiliyatta bir sonuç meydana getirip getirmeyeceği tartışması bir yana, bu dayatmacı, çifte standartlı siyasi yaklaşımın uluslar arası sistemde ilişkileri düzenleyen temel ilkelere ve teamüllere ciddi zarar vereceğinden kaygılıyız." dedi.

“Sorunlarımızı Kendi Aramızda Dayanışma, İş Birliği ve Diyalog Rubuyla Ele Almalıyız.”

İSİPAB 36. İcra Komitesinin ikinci gün düzenlenen oturumunda TBMM Başkanı İsmail Kahraman katılımcılara hitapta bulundu.

İSİPAB'a özel önem verdiklerini belirten Kahraman, Türkiye'nin bu kuruluşların uluslar arası alandaki etkinliklerinin daha da artmasına güçlü destek verdiğini vurguladı. İSİPAB 36. İcra Komitesi toplantısının

uluslar arası toplumun, İslam dünyasının ve Türkiye'nin kritik safhalardan geçtiği bir döneme rastladığını dile getiren Kahraman, toplantının; komite üyesi ülkelerin parlamento başkanlarının ve temsilcilerinin Türkiye ile dayanışmaları için de bir vesile olduğunu dile getirdi.

Kahraman, İslam ülkeleri arasında yapılacak diyalog, iş birliği ve dayanışmanın, İslam

dünyasının barış, güvenlik, istikrar, kalkınma ve refahının ön koşulu olduğuna inandığını ifade etti. TBMM Başkanı şu hususları kaydetti:

"15 Temmuz'da yaşanan darbe girişimi, Türkiye'nin parlamenter sisteminin, hükümetinin ve halkının yakın tarihte karşılaştığı en ciddi tehlike olmuştur. Ülkemiz, parlamentomuzun ve halkımızın demokrasiye kahramanca sahip çıkmasıyla bu badireyi güçlenerek atlatmıştır. Boyutlarının karmaşıklığının yanı sıra çok gizli ve sinsi yöntemlerle çalışan bir çete tarafından yapılmış ve ülkemizin aynı zamanda birden fazla tehditle mücadele ediyor olması nedeniyle, 15 Temmuz'da karşılaştığımız tehdit ve tehlikenin, ülkemizin dışında çok iyi anlaşılmadığını ya da tahlil edilemediğini biliyorum."

15 Temmuz darbe teşebbüsünün dini istismar eden, aslında emelleri ve çalışma yöntemleri bakımından İslam ile hiçbir ilişkisi olmayan Fethullah Gülen Terör Örgütü (FETÖ) tarafından gerçekleştirildiğine işaret eden Kahraman, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve ailesinin hayatlarını doğrudan hedef alan, Anayasal düzene, Meclise, hükümete, kurumlara ve halka karşı girişilen bu cani saldırıda, çok sayıda vatandaşın şehit olduğunu hatırlattı.

Kahraman, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı ile istikbal, demokrasi ve vatanlarını korumak için canlarını tehlikeye

atan Türk halkının, onurlu duruşuyla, bütün dünyaya önemli bir ders ve mesaj verdiğini vurguladı. TBMM'nin de darbeci çetenin silahlı saldırısı ve bombardımanı altında tüm siyasi partilerin dayanışması ile onurlu ve kahramanca bir duruş sergilediğine vurgu yapan Kahraman, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davetiyle Yenikapı'da düzenlenen mitingde, milletçe, "demokrasiye evet, darbeye hayır" denildiğini söyledi.

TBMM Başkanı, konuşmasında, şu hususları da vurguladı: "Ülkemizin sınırlarını çok aşan, 170 ülkeye yayılan İslamın yüce değerlerini ve mesajlarını istismar eden, gerçekte İslamın yüce değerleriyle hiçbir alakası olmayan sapkın bir zihniyetin temsilcisi olan, kendini mehdi ve mesih olarak kabul eden ve arkasında da karanlık güçler bulunan FETÖ çetesi, ülkemizin yanı sıra tüm İslam ülkelerine yönelik ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Türkiye, son dönemde birden fazla tehditle uğraşmak durumundadır. Komşularımız Suriye ve Irak'ta yaşanan kanlı ihtilafların sebep olduğu güvenlik tehditleri, insani krizler ve mülteci akınıyla baş etmek durumunda kaldık. Ülkemiz, dünyada en fazla mülteci konuk eden ülke konumuna gelmiştir. Siyasi ihtilaflardan, iç savaşlardan ve terörden en fazla zarar gören İslam ülkeleri olarak bir araya gelmeli, bütün sorunlarımızı kendi aramızda dayanışma, iş birliği ve diyalog ruhuyla ele almalıyız."

Toplantıda; Pakistan, Afganistan, Mali, Suudi Arabistan ve Sudan Meclis başkanları da konuşma yaptı.

Pakistan Millî Meclis Başkanı Serdar Ayaz Sadık, 15 Temmuz'da gösterdiği kahramanca mücadele nedeniyle Türk halkıyla dayanışma içinde olduklarını dile getirdi.

Keşmir'de Müslümanların yaşadığı sorunlara dikkati çeken Sadık, "Hindistan, Keşmir'de sistematik şekilde demografik yapıyı Müslümanlar aleyhine değiştirmeye çalışmaktadır." ifadesini kullandı. Hindistan'ın, bu bölgenin kendi geleceğini takdir etme hakkını terör bahanesiyle halkın elinden almaya çalıştığını ifade eden Sadık, konuyla ilgili slayt gösterisi sundu. Özellikle Batı dünyasından, ciddi insan hakları ihlallerinin yaşandığı Keşmir nedeniyle Hindistan'ı kınayan bulunmadığına, ancak İslam ülkelerinin bir temas grubu kurarak Keşmirliilerin haklarını savunduğuna ve Hindistan'ı sert dille kınadığına işaret eden Sadık, sözlerini şöyle sürdürdü:

"8 Temmuz'dan bu yana Keşmir'de cuma namazlarına da izin verilmiyor. Bu, Hindistan'ın nasıl sahte bir demokrasi ve laiklik havarisi olduğunu gösteriyor. Hindistan uluslar arası camiayı yanıltmaya çalışıyor. Hindistan'ın gerilimi yükseltecek açıklamalardan kaçınması gerekiyor. Pakistan şu ana kadar büyük basiretle hareket etmiştir. Pakistan'ın toprak bütünlüğünü korumaya ne pahasına olursa olsun hazırız ve ortaya çıkacak olaylarda bütün sorumluluk Hindistan'a ait olacaktır."

Afganistan Meclis Başkanı Abdul Rauf İbrahimi, konuşmasında, İslam dünyasının çok ciddi güçlükler, tehditler ve krizlerle karşı karşıya olduğunu, bu durumun ülkelerin gelişmesine ciddi anlamda ket vurduğunu kaydetti.

Bu çerçevede çözüm yöntemleri bulmak açısından yaptıkları toplantıların öneminin altını çizen İbrahimi, bölgede müdahalelerin söz konusu olduğunu, bu toplantı sayesinde Müslüman ulusların bir araya geleceğini, üye ülkelerin bir adım daha yakınlaşacağını, ortak siyasi, ekonomik, sosyal konularda çeşitli çalışmalar ortaya koyacaklarını dile getirdi. Herkes gibi Afgan halkının da mutlu, barış dolu, güvenli bir ortam istediğini aktaran İbrahimi, ülkesinin 30 yıldan fazladır savaş halinde olduğunu, bölgede siyasi, ekonomik istikrarsızlığın ve ayrıca, can ve mal kaybının yaşandığını anımsattı.

İbrahimi, Afganistan'ın yanı sıra bazı ülkelerde DEAŞ ve diğer terör örgütlerinin yuvalandığını, bu örgütlerin ciddi saldırılar düzenlediğini ve ülkeleri kan gölüne çevirdiğini belirterek, "Türkiye de aynı şekilde çok ciddi komploya maruz kalmıştır. Türk halkı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde bu komploya karşı koymuştur." diye konuştu.

Müslüman ülkelerin, uluslar arası terörizme karşı mücadele verdiğini hatırlatan İbrahimi, İslam dünyasında karşılaşılan güçlüklerin çözülmesi için İslam İşbirliği Teşkilatının çok ciddi rol oynadığını bildirdi.

Mali Meclis Başkanı Issaka Siddibe, konuşmasına, Türk kurumlarını istikrarsızlaştırmak için yapılan darbe girişimini şiddetle kınayarak başladı. Bu girişimin çok sayıda masumun hayatına mal olduğunu ifade eden Siddibe, Türkiye'nin tekrar düzeni tesis etme çabalarını desteklediğini söyledi.

Türk halkına duyduğu hayranlığı dile getiren Siddibe, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davetiyle Türk halkının sokaklara çıkmasının demokrasinin ne kadar özümsemiş olduğunu ve liderlerinin ne kadar güçlü olduğunu yansıttığını kaydetti.

Son zamanlarda radikal terör örgütlerinin üye ülkelere yönelik saldırılarına değinen Siddibe, bu örgütlerin eylemleriyle İslamın imajını bozduklarını dile getirdi. Siddibe, "Buradaki amaç aslında, İslam dünyasıyla terör arasında ilişki kurmak. Her gün şahit olduğumuz bu olaylar, daha çok dünyada hâkimiyet çabasına benziyor. Dolayısıyla örgüt çerçevesinde çabaları artırmak gerek. Dinimize bu kötü imajı vermeye çalışan kişilere karşı başarılı olabilmek için daha fazla iş birliği sağlamalıyız. Geleneksel parlamenter görevimize ilaveten halkımızı korumak ve güvenliği sağlamak bizim görevimiz." dedi. Bu nedenle terörün her türlüşüne karşı birlikte hareket etmek gerektiğine işaret eden Siddibe, şu değerlendirmede bulundu:

"Bunu yapabileceğimizi düşünüyorum. Terör yavaş yavaş ülkelerimizin kalkınma çabalarını sıfırlıyor. Bir düşünün, hangi ülke, ne zaman, nerede bir bomba patlayacağını

bilemezken kalkınma çabalarını sürdürebilir? Demokrasilerimiz tehlike altındadır. Yatırımcılar korkmuştur. Devletlerimizin hayatta kalması söz konusudur. Ölüm ve korku günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Özellikle de terör dehşetini yaşamış bir ülkenin Meclis Başkanı olarak bunu söylüyorum. İSİPAB daha aktif parlamenter diplomasi göstermelidir. Özellikle bu ortak düşmana karşı daha aktif hareket etmek zorundayız."

Siddibe, ülkelerindeki imkânsızlıklar yüzünden göç yoluna düşen insanlar nedeniyle Akdeniz'in dünyanın en büyük açık mezarlığına dönüşmek üzere olduğunu dile getirerek, yasa dışı göçün altında yatan nedenleri ortadan kaldırmak için aktif şekilde rol almak gerektiğini bildirdi. Mali'de imzalanan barış anlaşması vesilesiyle silahlı çatışmaların sona erdiğini, kuzeyde ülke otoritesinin, ayrıca sosyo-politik durumun tekrar tesis edildiğini aktaran Siddibe, 20 Kasım'da da yerel seçim yapma kararı alındığını anımsattı. Siddibe, Mali'nin 12. İSİPAB Konferansı'nı ev sahipliği yapma kararını da sözlerine ekledi.

Suudi Arabistan Meclis Başkanı El Şeyh, Türkiye'nin zor günlerden geçtiğini, ancak halk ve lider arasındaki ahenk sayesinde bunun üstesinden geldiğini vurguladı. TBMM üyelerini, 15 Temmuz'da sergiledikleri duruş için tebrik eden El Şeyh, "Her şerde bir hayır vardır" sözünü hatırlattı ve Türkiye'de de bu sözün doğruluğunu herkesin gördüğünü ifade etti.

Birlikte hareket etmenin önemine dikkat çeken El Şeyh, başta Filistin meselesi olmak üzere İslam âlemini ilgilendiren birçok sorunun olduğunu, bütün imkânlarını seferber ederek bu sorunların üzerine eğilmeleri gerektiğini anlattı.

Suriye halkının çektiği acılardan duyduğu üzüntüyü de dile getiren El Şeyh, "Suriye yönetiminden mutlaka askerî yöntemleri bir kenara bırakması ve sorunu barışçıl yollarla çözmesini istedik." ifadelerini kullandı. Suudi Arabistan ve koalisyon birliklerinin Yemen halkı için mücadele ettiğini ifade eden El Şeyh, Yemen'de meşru yönetimi desteklediklerini ve Yemen halkının yanında olduklarını söyledi. Yemen'de yürütülen harekâtın Birleşmiş Milletler ilkeleri çerçevesinde yapıldığını dile getiren El Şeyh, "Suudi Arabistan, bu tehditler karşısında terörle mücadelesini sürdürmektedir ve politikasını en sert tedbirler alarak yürütmektedir. Aynı zamanda terörün mali kaynaklarının kurutulması için çalışmalarını sürdürmektedir." diye konuştu.

Suudi Arabistan Meclis Başkanı, ABD'de onaylanan ve "11 Eylül" adıyla bilinen kanuna ilişkin de şunları söyledi:

"Bu kanun aslında uluslar arası ilişkilerle çelişmekte ve aynı zamanda siyasi dokunulmazlığı yok etmektedir. Bu özellikle ABD için söz konusudur. Aslında ABD yönetimi ve bazı ülkeler buna karşı çıktı. ABD Kongresinin bu konuyu tekrar gözden geçirmesi gerek. ABD'nin bu kanunun diğer ülkeler için ne kadar tehlikeli olduğunun farkına varması lazım."

Suudi Arabistan'ın, daha az gelişmiş ülkelere her zaman yardımda bulunduğunu vurgulayan El Şeyh, 40 yıl içinde 90'dan fazla ülkeye 115 milyar dolar yardımda bulunduklarının altını çizdi ve Suudi Arabistan Kralının direktifleri doğrultusunda, ülkesinin Mali'de yapılacak toplantı için mali destek sunacağını duyurdu.

Sudan Ulusal Meclisi Başkanı İbrahim

Ahmed Ömer, bu dönem toplantılarının çok karmaşık ve zor şartlar altında yapıldığını ifade ederek, İslam dünyasında yaşanan krizler, örtüşmeyen çıkarlar ve kutuplaşmalar nedeniyle halkların büyük zarar gördüğünün altını çizdi.

Türk halkının 15 Temmuz'da yaşanan başarısız darbe girişimi sırasında devletin istikrarı için göstermiş olduğu tavrı selamlayan Ömer, Türkiye'de demokratik düzenden yana olduklarını belirtti.

Filistin halkının siyasi ve ekonomik ambargoların hedefi olduğunu, siyonist devletin öldürme, yok etme politikasını sürdürdüğünü dile getiren Ömer, "Bunlar insan vicdanını zedelemektedir. Uluslar arası yasalarda yeri yoktur." dedi. Ömer, Filistin halkının hürriyetinin gasp edildiğine, insanların öldürüldüğüne ve evlerinin başlarına yıkıldığına işaret ederek, "İslam aslında itidal dinidir. Müslümanlar tek ümmet olduklarını bilmezlerse, İslam birliği gerçekleşemez." ifadesini kullandı.

İslam dünyasının birçok sorunla karşı karşıya olduğunu vurgulayan Ömer, şu hususları dile getirdi:

"Bunların üstesinden, ancak Müslümanlar olarak birlikte hareket edersek gelebiliriz. Küreselleşme meselesiyle kültürel kimlik elde etme yoluyla baş edebiliriz. Gerçek dini anlatmalıyız. Aşırıcılığa karşı bir fikir geliştirmemiz gerekli. Birlik ve dayanışma, bütün İslam âleminde birinci öncelik olmalıdır. Kanunlarımızı buna göre dizayn

etmemiz gerekir. Parlamentolar olarak mutlaka dayanışma için ortak bir yol bulmalıyız. Bu şekilde millî güvenliğimizi de garanti altına almış olacağız. Hiçbir ülke diğerinin iç işlerine karışmamalı, barışçıl görüşmeler her zaman öncelikli olmalıdır. Bu şekilde ortak İslam çalışmasını yürütebiliriz ve aynı zamanda İslam ülkeleri kendi aralarında iş birliği yaparak, ortak ekonomik çıkarlar üzerinde birleşmeli.

Siyasi alanda da her ülkenin çıkarı olabilir, ancak asgari değerler ve İslam çatısı altında birleşmeliyiz."

Toplantıda, FETÖ'nün darbe girişimine ilişkin TBMM Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı tarafından hazırlanan sinevizyon gösterimi de yapıldı. Ayrıca bu görüntü içerikleri hafıza kartları katılımcılara hediye edildi.

İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısı sonucunda Ankara Deklarasyonu kabul edildi.

ANKARA DEKLARASYONU

17-18 Ekim 2016 tarihinde, Ankara'da düzenlenen İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısı vesilesiyle bir araya gelen, İslam İşbirliği Teşkilatı Parlamento Birliği İcra Komitesi Üyesi Meclis başkanları olarak, bizler,

İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısının tertibini üstlenen Türkiye Cumhuriyeti'ne, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Türkiye halkına, bilhassa 2017 yılında Mali'nin

Bamako şehrinde gerçekleşecek 12. İSİPAB Konferansına hazırlık mahiyetinde, Ankara'daki toplantıya hüsnüniyetle ev sahipliği yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin Muhterem Başkanı Ekselansları Sayın İsmail Kahraman'a takdirlerimizi sunarak,

14-15 Nisan 2016 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleşen 13. İslam Zirvesine başarılı bir şekilde ev sahipliği yapan ve İİT Zirve Başkanlığını iki yıl süreyle üstlenen Türkiye Cumhuriyeti'ni takdir ederek,

İslam İşbirliği Teşkilatı Tüzüğü'nde belirtilen ve Üye Devletlerin egemenliği, bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü ile anlaşmazlıkların barışçıl çözümünü de içeren hedeflere ve ilkelere riayetimizi yineleyerek,

İslam İşbirliği Teşkilatı Parlamento Birliği Tüzüğü rehberliğinde hareket ederek,

Sebebi, gerekçesi ve kaynağı ne olursa olsun terörün her türlü şekline ve tezahürüne karşı Zirvenin ilkeli tavrını yineleyen 13. İslam Zirvesi Nihai Bildirisini de kılavuz alarak;

Terörle mücadelenin tüm Üye Devletlerin ve uluslar arası camianın sorumluluğu olduğunu beyan ederek; ve terörle ve aşırıcılıkla mücadelede kapsamlı bir İslam stratejisi benimseme ihtiyacını ve İİT'nin devletlerle, uluslar arası ve bölgesel teşkilatlar ve girişimlerle yapıcı iş birliği çerçevesinde, terörle mücadeleye yönelik uluslar arası çabalarda etkin bir rol üstlenmesi gerektiğinin altını çizerek,

Terörün, İİT Üyesi olan birçok ülkede barış ve istikrara yönelik oluşturduğu tehlikeden endişe duyarak, DAEŞ El-Kaide, Boko Haram, El-Şebab ve PKK/PYD/YPG gibi terör örgütlerinin zemin kazanmasına elverişli ortam oluşturan iktidar boşluğundan kaygı duyarak, ve terör belasına karşı mevcut tüm imkanları kullanarak mücadele etme kararlılığımızı ortaya koyarak;

Türkiye Cumhuriyeti Meclisinin, Hükümetinin ve halkının demokrasiyi ve anayasal düzeni müdafaa konusunda göstermiş olduğu kararlı tavrı tebrik ederek ve selamlayarak ayrıca güvenliği, istikrarı, birliği ve refahı tüm ümmet için hayati ehemmiyet arz eden Türk hükümetinin terörle mücadelesine tam desteğini ifade ederek,

Fethullahçı Terör Örgütüyle mücadelesinde, Türkiye Meclisi, Hükümeti ve halkı ile ilkesel olarak tam bir dayanışma sergilenmesi gerektiğini kabul ederek,

Fethullahçı Terör Örgütünün yasal görünümlü değişik suretlerde örgütlenen ve Türkiye'de, İslam ülkelerinde ve ötesinde

kamu düzenine, meşru devlet kurumlarına, güvenliğe ve istikrara yönelik bir risk ve tehlike arz eden uluslar arası şebekenin gizli, yasa dışı ve örtülü yöntemleri, faaliyetleri ve hedeflerinden büyük endişe duyarak,

Türk demokrasisinin bu badireden daha da güçlenerek çıkmış olmasından ve Türkiye'nin Zirve Başkanı sıfatıyla İİT kapsamındaki ortak eylemlere desteğini sürdürme konusunda büyük bir kararlılık göstermesinden memnuniyet duyarak,

Müslüman ulusların İİT'nin en önemli amacı olan Filistin Davası için mücadele etme ve Mescidi Aksa'yı tüm veçheleriyle ve tamamıyla bir İslam mahalli olarak muhafaza etme kararlılığını yineleyerek;

Silahlı çatışmalar ve şiddetin, aşırıcılığın, ırkçılığın, yabancı düşmanlığının ve islamofobinin yaygınlaşması gibi suretler yoluyla, Müslüman uluslar için ciddi tehlike arz eden küresel siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel sınamaların farkında olarak;

Kendi topraklarında ki yaşanan silahlı çatışmalar, iç savaşlar, zulüm ve terör nedeniyle yurtlarını terk etmek mecburiyetinde kalan milyonlarca Müslüman mültecinin, özellikle de Suriyeli mültecilerin tahammül edilmesi imkânsız acılarından duyduğumuz endişeyi ifade ederek;

Aynı zamanda, Üye Devletlerin bilhassa Suriye'deki savaşı ve İslam coğrafyasındaki diğer çatışmaları sonlandırmak amacıyla, pozisyonlarını acilen uyumlaştırma ihtiyacını kabul ederek;

Uluslarımız arasındaki kültür, inanç ve gelenek çeşitliliğinin bilincinde olarak ve hem yurt içinde hem de uluslar arası seviyede hakiki bir diyalog ve barış kültürünün geliştirilmesi, ayrıca kutsal mekanlara ve dinî sembollere daha fazla saygı duyulması gerektiğinin altını çizerek;

Üye Ülkelerde, anayasal ve yasal sistemlerine uygun bir şekilde, insan hakları ve temel özgürlüklerin, iyi yönetişimin,

hukukun üstünlüğünün, demokrasinin ve hesap verilebilirliğin geliştirilmesi konusundaki taahhüdümüzü ortaya koyarak;

Yoksulluğun azaltılması, toplumsal adaletsizliklerin giderilmesi ve Müslüman azınlıklar için fırsat eşitliğinin sağlanması yönünde çalışarak insan onurunun savunulması konusundaki ortak taahhüdümüzü vurgulayarak;

Yakın zamanda ABD Kongresi tarafından kabul edilmiş olan Terör Sponsorlarına Karşı Adalet Yasası (JASTA) olarak bilinen yasanın uluslar arası barış, güvenlik, düzen ve ekonomik kalkınma üzerinde, ayrıca milletler arasındaki ikili ve çok taraflı ilişkileri düzenleyen yerleşik normlar, ilkeler ve gelenekler üzerindeki olası negatif etkilerinden ciddi endişe duyarak,

1. 15 Temmuz 2016 tarihinde, Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) üyesi silahlı bir grubun ve sivil iş birlikçilerinin Türkiye Anayasası, Cumhurbaşkanlığı, Meclisi ve Hükümetine karşı işlemiş olduğu şiddetli darbe girişimini şiddetle kınıyoruz,

2. FETÖ darbelerinin şiddet içeren eylemleri nedeniyle sivil vatandaşlar da dâhil, yüzlerce kişinin hayatını kaybetmiş ve yaralanmış olmasından büyük üzüntü duyuyor ve demokrasi, adalet, güvenlik ve birliği sağlamak amacıyla, Fethullahçı Terör Örgütüne karşı yürüttükleri mücadelede, Türkiye Cumhurbaşkanlığı, Meclisi, Hükümeti ve halkıyla tam bir dayanışma içerisinde olduğumuzu ifade ediyoruz,

3. Türk halkının canı pahasına ve cesur bir şekilde, demokrasi ve anayasa müdafaasında göstermiş olduğu kararlı tavrı tebrik ediyoruz,

4. Gerekçesi ne olursa olsun, her nerede ve her kim tarafından işlenmiş olursa olsun, terörün her şeklini ve tezahürünü kınıyor ve tüm terör örgütlerine karşı eşit kararlılık çağrısında bulunuyoruz;

5. Terörün herhangi bir dinle veya etnik grupla özdeşleştirilmesi girişimlerini

reddediyor ve şiddet, aşırıcılık ve terör çağrısında bulunan gruplara doğrudan veya dolaylı herhangi bir destek verilmesini reddediyoruz,

6. İstanbul’da kurulacak İİT Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezinin taslak tüzüğünü tartışmak üzere, 1-2 Eylül 2016 tarihlerinde İstanbul’da ilk toplantıları için bir araya gelen İİT üye ülkelerinin hukuk ve güvenlik uzmanları tarafından yapılan çalışmalarda kaydedilen ilerlemeyi memnuniyetle karşılıyoruz,

7. Terör ve suçla yürüttüğümüz mücadelede önemli bir adım teşkil edecek bu Merkezin bir an önce faal hale getirilmesi gerektiği hususunda 13. İslam Zirvesi tarafından yapılan çağrıyı yineliyoruz,

8. Kadınlar ve gençlerin güçlendirilmesini İİT Zirve Başkanlığının öncelikli konuları olarak belirleyen ve Kadınlar, Gençlik ve Spor konulu İİT Bakanlar Konferanslarına Ekim ve Kasım 2016’da ev sahipliği yapan Türkiye’yi tebrik ediyoruz,

9. İsrail işgalinden kurtulma, millî birliği sağlama ve başkenti Kudüs olan egemen ve bağımsız bir ülkede onurlu bir yaşam sürme çabasında Filistin halkıyla tam bir dayanışma içerisinde olduğumuzu ifade ediyoruz,

10. İslam İşbirliği Teşkilatı ve Birleşmiş Milletler tüzükleri doğrultusunda, uluslar arası ilişkiler hukukunun yerleşik ilkelerinden olan devletlerin egemenliği ve dokunulmazlığı ilkesine taahhüdümüzü ve bağlılığımızı vurguluyor ve Amerika Birleşik Devletleri Kongresi tarafından devletlerin egemenliği ve dokunulmazlığı ilkesini ihlal eden Terör Sponsorlarına Karşı Adalet Yasasını (JASTA), uluslar arası barış, güvenlik, düzen ve ekonomik kalkınmanın yanı sıra ülkeler arasındaki ilişkileri yönlendiren yerleşik uzlaş, prensip ve gelenekler üzerindeki negatif etkilerinden dolayı kınıyor ve reddediyoruz,

11. Tüm uluslararası ortakları teröre karşı uluslar arası iş birliğini zedeleyebilecek çifte

standartlardan ve yaklaşımlardan imtina etmeye ve bunun yerine bu alandaki uluslar arası iş birliğini ve dayanışmayı geliştirmeye yönelik öngörülü ve faydalı adımlar atmaya davet ediyoruz.

12. Mezhepçiliğin tüm şekillerini ve tezahürlerini reddediyor ve mezhepçi ve ayrımcı politikalar ve uygulamalarla mücadele etmeye ve tüm Müslümanlar arasında uzlaşmayı geliştirmeye dönük ulusal çabaları teşvik ediyoruz;

13. İslamın soylu öğretilerinin barış, adalet, diyalog ve şiddetten kaçınma temelinde ılımlılık ve hoşgörü öğütlediğini bir kez daha ifade ediyoruz,

14. Toplulumlarımızda ve dünyanın her bir köşesinde İslamın gerçek öğretilerinin yayılmasının öneminin altını çiziyoruz,

15. İİT Üyesi olmayan ülkelerde yaşayan Müslüman toplulukların ve azınlıkların gerek yasal, siyasi ve toplumsal statüleri gerekse tüm alanlardaki temel hak ve özgürlüklerine olan taahhüdümüzü yineliyor, İİT Üyesi olmayan ülke meclislerine ülkelerinde bulunan Müslümanların statülerinin, haklarının ve özgürlüklerinin korunmasını sağlama çağrısında bulunuyoruz,

16. İslam coğrafyasındaki dinî azınlıkların, toplumların ve devletlerin bölünmez bir parçası olduğunu teyit ediyor ve tüm haklardan ve güvencelerden yararlanması gerektiğini vurguluyoruz,

17. BM Genel Sekreterinin iyi niyet girişimi çerçevesinde, 11 Şubat 2014 tarihli Ortak Liderler Bildirisini esas alarak, Kıbrıs'ta kapsamlı bir çözüm yönünde sarf ettiği çabaları desteklemeyi sürdürdüğümüzü yineliyor; Kıbrıs Türk Devletinin kendisine empoze edilmiş gayriinsani tecridi sonlandırmasına yardımcı olmak maksadıyla, Üye Devletlerin Kıbrıs Türk Devleti ile etkin bir dayanışma ve yakın iş birliği geliştirmesi ve tüm alanlarda karşılıklı bağları güçlendirmesi çağrısında bulunuyoruz,

18. BM kararları ve Kaşmir halkının arzuları doğrultusunda, Kaşmir halkının kendi kaderlerini tayin haklarına vermiş olduğumuz desteği yeniden tasdik ediyoruz. Kaşmir sorununun Pakistan ve Hindistan arasındaki ana ihtilaf olduğunu ve Güney Asya'da barışın tesisi için bu sorunun çözümünün zaruri olduğunu tekrar teyit ediyoruz,

Hindistan'a, Kaşmir Devletinin nihai halinin BM denetiminde gerçekleştirilecek özgür ve tarafsız bir halk oylaması aracılığıyla belirlenmesini beyan eden ilgili BM kararlarını uygulama çağrısında bulunuyoruz. Uluslar arası topluma Kaşmir'le ilgili BM kararlarını hayata geçirmesi ve Kaşmir halkına 68 yıl önce vermiş olduğu sözü yerine getirmesi gerektiğini hatırlatıyoruz,

19. Dağlık Karabağ sorununa Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü çerçevesinde bir çözüm bulunmasını destekliyor ve bu çatışma konusunda yeni kurulan İİT Bakanlar İrtibat Grubu'nun, İİT Dış İşleri Bakanları Yıllık Koordinasyon Toplantısı marjında New York'ta ilk toplantısını yapmış olmasını memnuniyetle karşılıyor, Ermenistan silahlı güçlerinin Dağlık Karabağ dahil işgal ettikleri Azerbaycan topraklarından derhal ve şartsız olarak çekilmesini kuvvetle talep ediyoruz ve Ermenistan'ın Azerbaycan'ın egemenliği ve toprak bütünlüğüne saygı duyması ve ilgili BM kararlarına uyması konusunda ısrar ediyoruz,

20. Sudan'ın ekonomik ve mali güçlüklerle mücadelesindeki çabalara Üye Ülkelerin desteğini teyit ediyor ve uluslar arası topluma Sudan'ın dış borçlarını silme çağrısında bulunuyoruz. Sudan halkının kalkınmasını ve refahını olumsuz olarak etkileyen yaptırımları reddediyoruz. Bu bağlamda, bu haksız yaptırımların derhal kaldırılması ve üye ülkeler ve İİT Finansal Kurumlarınca, Sudan'ın kritik ekonomik durumunun üstesinden gelmesi için her türlü destek ve yardımın verilmesi çağrısında bulunuyoruz. Ayrıca, Sudan'ın, Amerika'nın

terörü destekleyen devletler listesinden çıkarılması çağrısında bulunuyoruz,

21. Üye parlamentoların devletlerini, Afganistan'ın terör belasıyla mücadelesine destek vermeleri yönünde kuvvetle teşvik ediyoruz,

22. İSİPAB üye devletlerini, hâlihazırda Boko Haram'ın terörist faaliyetlerine maruz kalan Nijer Cumhuriyeti'ne daha fazla dayanışma göstermeye davet ediyoruz,

23. İslam âlemindeki çatışmalar kaynaklı göç krizinden duyduğumuz endişeyi

ifade ediyoruz ve Üye Devletlere İslam ülkelerinden gelen sığınmacıları kabul etme ve bağrına basma çağrısında bulunuyoruz,

24. Afrika ülkeleri Çad, Nijer ve Nijerya'nın, faaliyetleriyle bu ülkelerdeki ve bölgedeki ekonomik durumu da etkileyen Boko Haram'la mücadelelerinde desteklenmesinin gerekliliğini beyan ediyoruz,

25. 12. İSİPAB Konferansının ev sahibi olarak belirlenen Mali Meclisine, Hükümetine ve halkına şükranlarımızı sunuyoruz.

*TBMM Başkanı Kahraman,
İSİPAB 36. İcra Komitesi Toplantısına katılan ülkelerin
Meclis başkanları ile 17 Ekim 2016 tarihinde
ikili görüşmeler gerçekleştirdi.*

“Diğer uluslara umut ve örnek oldunuz”

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Pakistan Millî Meclisi Başkanı Serdar Ayaz Sadık ve beraberindeki heyet ile gerçekleştirdiği

görüşmede, iki ülke arasında benzersiz dostluk ve kardeşliğin olduğunu vurgulayarak, “Ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki özel ilişki, zor zamanlarda ve

ulusal davalarımızda birbirimize verdiğimiz destek ile kanıtlanmıştır." dedi.

Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) tarafından 15 Temmuz'da gerçekleştirilen darbe girişimine ilişkin, Pakistan Millî Meclisinde, muhalefet ve iktidar tüm milletvekillerinin oy birliğiyle, Türkiye ile dayanışma adına alınan karar metninin kendisine ulaştığını dile getiren Kahraman, "Bu belgeyi Meclis başkanlarına gelen belgeler arasında en baş köşede astım ve saklıyorum." diye konuştu. Kahraman, ülkeler arasındaki ilişkilerin artarak devam edeceğini sözlerine ekledi.

Pakistan Millî Meclisi Başkanı Sadık da, iki ülke arasındaki ilişkileri önemsediklerini dile getirerek 15 Temmuz'daki darbe girişimini yakından takip ettiklerini, o gece büyük

bir endişe duyduklarını anlattı. Sadık, "15 Temmuz'da yaşananların üstesinden geliş şeklinizle ne kadar dirençli, dayanıklı ve muhteşem bir ulus olduğunuzu bizlere bir kez daha gösterdiniz. Halkın iradesinin, demokrasinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha kanıtladınız, diğer uluslara umut ve örnek oldunuz." dedi. Pakistan'da iktidar ve muhalefetteki tüm milletvekillerinin Türkiye'ye karşı aynı duruşu sergilediğini belirten Sadık, bu doğrultuda Mecliste, tüm milletvekillerinin oy birliğiyle, Türkiye'yi destekler nitelikte bir karar aldıklarını bildirdi.

Pakistan Millî Meclis Başkanı Sadık, Keşmir konusuna değinerek, bölgede yaşanan zulmün durması, sorunların çözüme kavuşması adına Türkiye'den destek istedi.

"Türkiye ve Erdoğan'ın bu olaylardan kurtulması ve başarıyla çıkması için dua edtim."

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Afganistan Meclis Başkanı Abdul Rauf İbrahimi ile bir araya geldi.

Sözlerine, "Afganistan Meclisi adına Gazi İsmail Kahraman ve milletvekillerine saygılarımı sunuyorum." diyerek başlayan İbrahimi, 15 Temmuz'daki hain darbe girişimini kınadı. Afganistan Hükümeti olarak darbe girişiminde Cumhurbaşkanı

Recep Tayyip Erdoğan'ın milletiyle gösterdiği dayanışmayla gurur ve mutluluk duyduklarını ifade eden Afganistan Meclis Başkanı, "Darbe girişimini televizyonlardan canlı izledim ve iki rekât namaz kıldım. Kardeş ülke Türkiye ve Erdoğan'ın bu olaylardan kurtulması ve başarıyla çıkması için dua ettim." dedi. İbrahimi, TBMM'nin, Kahraman başkanlığında darbe gecesi olağanüstü toplanmasının gurur verici olduğunu vurgulayarak, Afganistan Parlamentosunun, Türkiye'ye desteğini sundu ve darbeyi mahkûm ettiğini belirtti. Darbede şehit olanların aileleri ve Türk milletine başsağlığı dileklerini ifade eden konuk Meclis Başkanı, Türkiye'nin darbeye karşı başarısının sadece kendisi için değil, bölge ve İslam ülkeleri için başarı olduğuna dikkat çekti.

Türkiye ile Afganistan parlamentoları arasındaki iş birliğinin ve dostluğun daha da

güçlenerek devam etmesini dileyen İbrahimi, TBMM Başkanı'nı ve Türkiye-Afganistan Parlamentolararası Dostluk Grubunu ülkesine davet etti.

Afganistan'daki barış görüşmelerine işaret eden İbrahimi, barışa ulaşma çabalarına desteğinden ötürü Cumhurbaşkanı Erdoğan'a teşekkür ederek "Umuyoruz ki varılan uzlaş, gelecekte de devam edecek. Türkiye'nin, Afganistan'da barış ve güvenliğin korunmasında yanımızda olmasını istiyoruz. Afganistan ve Pakistan arasında ortak dinî bağlarımız var." dedi. Afganistan Meclis Başkanı, Pakistan tarafından desteklendiğini iddia ettiği bazı grupların Afganistan'ın barış ve güvenliğini tehdit ettiğini belirterek, Türkiye'den bu konuda yardım istediğini de vurguladı.

"Türkiye'ye Müslümanların önderi gözüyle bakmaktayız."

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Sudan Ulusal Meclisi Başkanı İbrahim Ahmed Ömer ile görüştü.

Sözlerine "Sizden ve Erdoğan'dan Allah razı olsun" diyerek başlayan Sudan Ulusal Meclisi Başkanı Ömer, Sudan halkının ve Sudan Devlet Başkanı Omer El Beşir'in selamlarını Türk halkına ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a

getirdiğini ifade etti. İki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için çalıştıklarını söyledi.

Türkiye'yi İslam dünyasının en büyük ülkesi olarak kabul ettiklerini ve örnek aldıklarını belirten Ömer, "Bütün İslam ülkeleri Türkiye'yi örnek almalıdır. Türkiye'ye Müslümanların önderi gözüyle bakmaktayız. İnşallah bir gün hem İslam âleminin hem de

dünyanın önderi olacak bir Türkiye'yi hayal ediyoruz." dedi.

Ömer, 15 Temmuz FETÖ'nün darbe girişimi karşısında şaşırdıklarını vurgulayarak, "Sayın Erdoğan ve halkın dirayetli duruşu sayesinde cani, hain teröristlerin darbesi başarısız oldu. Milletinden gücünü alan yönetimlerin hain darbeler karşısında başarılı olacağını gördük." ifadesini kullandı.

"Kendimizi, kalben Türk halkıyla birlikte hissettik."

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Mali Meclis Başkanı Issaka Siddibe ile görüşmesinde, Türkiye ve Mali arasında derin ve kültürel bağlarla kurulan bir dostluk bulunduğunu belirtti ve mevkidaşını Türkiye'de görmekten mutluluk duyduğunu dile getirdi.

Siddibe, Türkiye'de daha önce de birkaç defa bulunduğunu ve her zaman sıcak bir şekilde karşılandığını ve kendisini evinde gibi hissettiğini ifade etti. Şahsen çok sevdiği Türkiye'de bir darbe girişiminin yaşanmasının kendilerini derinden üzdüğünü kaydeden Siddibe, "Ama Türk halkının

bu girişime vermiş olduğu yanıt bizi hiç yanıltmadı ve bundan büyük bir gurur duyduk. Kendimizi kalben onlarla birlikte hissettik." dedi.

Mali Meclisi genel kurul salonunun yenilendiğini aktaran Siddibe, bu salonun açılışında, Kahraman'ı da aralarında görmek istediklerini belirterek davette bulundu.

Mali'nin başkenti Bamako'da, gelecek yıl 12. İSİPAB toplantısının düzenleneceğini hatırlatan Siddibe, bu organizasyonun hazırlık toplantılarına ilişkin birtakım konuları Kahraman'ın bilgisine sunmak istediğini de kaydetti.

“Allah Türkiye'yi, Türk halkını, Türk birliğini korusun.”

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, İslam Ülkeleri İşbirliği Teşkilatı Parlamento Birliğinin (İSİPAB) 36. İcra Komitesi Toplantısına katılan Azerbaycan Millî Meclis Başkanvekili Ziyafat Asgerov ve beraberindeki heyeti kabul etti.

Kahraman, "Türkiye ve Azerbaycan, iki bayrak ama tek millet" diyerek, konuklarına ziyaretleri dolayısıyla teşekkür etti. Dost ve kardeş Azerbaycan halkına Asgerov aracılığıyla en iyi dileklerini ve selamlarını ileten Kahraman, İSİPAB toplantısının hayırlı çalışmalarına vesile olmasını temenni etti.

Azerbaycan Millî Meclis Başkanvekili Asgerov da kendilerini kabul ettiği için Kahraman'a teşekkür etti. Türkiye'de kendilerini evlerinde gibi hissettiklerini vurgulayan

Asgerov, Azerbaycan ve Türkiye arasındaki dostluk ilişkilerinin önemine işaret etti.

Parlamentolar arası dostluk gruplarının ilişkilerinin daha ileri düzeye taşınmasını arzu ettiklerini belirten Asgerov, Türkiye'deki gelişmelerin ülkesinde de yakından takip edildiğini ifade etti. Asgerov, konuşmasında, 15 Temmuz'daki darbe girişimine de değinerek, "Şükürler olsun Allah'a ki Türkiye Devleti galip geldi bu meselede. Türk halkı ve Türkiye Devleti bir yerde oldu. Azerbaycan halkı da sizinleydi. Bu meselelerde biz de sizin yanınızdayız. Bu hadiseler gider ve bir daha da gelmez inşallah. Bir daha olmasın. Allah bizi böyle meselelerle bir daha imtihan etmesin inşallah. Allah Türkiye'yi, Türk halkını, Türk birliğini korusun." ifadesini kullandı.

***ANKARA DECLARATION**
adopted by the 36th Meeting of
the PUIC Executive Committee*

We, the Speakers of the parliaments and assemblies that are members of the Executive Committee of the Parliamentary Union of the Organization of Islamic Cooperation Member States (PUIC), having met at 36th Session of the PUIC Executive Committee, held in Ankara, Turkey, on 17 - 18 October, 2016,

Commending the Republic of Turkey, the Grand National Assembly and the people of Turkey for the organization of the 36th Session of the Executive Committee of the PUIC, especially His Excellency Mr. İsmail Kahraman, Honorable Speaker of the Grand National Assembly, for graciously hosting the meeting in Ankara, in preparation of the 12th PUIC Conference to be held in Bamako, Mali in 2017,

Congratulating the Republic of Turkey for successfully hosting the 13th Islamic Summit in Istanbul on 14-15 April 2016 and for assuming the Summit Chairmanship of the OIC for two years,

Reiterating our respect for the objectives and principles provided for in the Charter of the Organization of the Islamic Cooperation, including the sovereignty, independence and territorial integrity of the Member States and peaceful settlement of disputes,

Guided by the Statute of the Parliamentary Union of the OIC Member States,

Also guided by the Final Communiqué of the 13th Islamic Summit which reiterated the Summit's principled position against terrorism in all its forms and manifestations, whatever its motives, justifications, and source;

Affirming that combating terrorism is the responsibility of all Member States and the international community; and underscoring the need to adopt a comprehensive Islamic strategy to combat terrorism and extremism and for the OIC to play an effective role in international efforts to combat terrorism, in the framework of constructive cooperation

with States and international and regional organizations and initiatives,

Alarmed by the threat terrorism poses to peace and stability in many OIC Member States, concerned about the power vacuum that eventually offers fertile ground to terrorist organizations like DEASH, Al-Qaeda, Boko Haram, Al-Shabaab and PKK/PYD/YPG to gain ground, and determined to fight scourge of terrorism by all available means;

Congratulating and saluting the firm stance of the Parliament, Government and people of the Republic of Turkey in defense of democracy and constitution and expressing full support to the counter-terrorism efforts of the Government of Turkey, whose security, stability, unity and prosperity is vital to the whole Ummah,

Recognizing the principled need to exhibit full solidarity with the Parliament, Government and people of Turkey in their fight against Fethullah Terrorist Organization

Deeply concerned by the clandestine, illegal and covert methods, motives, activities and goals of the Fethullahist Terrorist Organization, organized in various legal covers and forms, which poses a risk and threat to the public order, legitimate state institutions, security and stability of Turkey, Islamic countries and beyond,

Having happily observed that the Turkish democracy has come out of this difficult period ever stronger and Turkey is firmly committed to continue its support to the joint action under the OIC in its capacity as the Summit Chair

Reiterating the commitment of the Muslim nations to strive for the central purpose of the OIC, namely the Palestinian Cause and to preserve Al-Haram Al-Sharif as an Islamic site in all aspects and in its entirety;

Aware of the global political, economic, social and cultural challenges that are

also posing serious threats for the Muslim nations in the form of armed conflicts and spread of violence, extremism, racism, xenophobia and islamophobia;

Expressing concern at the unbearable sufferings of millions of Muslim refugees, particularly that of the Syrian refugees, who had to flee their homes as a result of armed conflicts, civil wars, oppression and terrorism in their own land;

At the same time, recognizing the urgent need to reconcile the positions of the Member States, particularly to end the war in Syria and other conflicts in the Muslim world.

Conscious of the diversity of cultures, beliefs and traditions among our nations and underlining the need to enhance genuine dialogue and culture of peace, both at domestic and international levels, and respect for Holy sites and religious symbols;

Committed to promote human rights and fundamental freedoms, good governance, rule of law, democracy, accountability in Member States in line with their respective constitutional and legal systems;

Emphasizing our shared commitment to defend human dignity by working towards alleviating poverty, addressing social injustices and creating equal opportunities for Muslim minorities;

Stress our deep concern over the possible negative impacts of the recent adoption of a law by the US Congress, known as Justice against Sponsors of Terrorism Act (JASTA), on international peace, security, order and economic development as well as on the long-established norms, principles and traditions governing relations between and among nations,

1. Strongly condemn the violent coup attempt, against the Constitution, President, Parliament and Government of Turkey and its people, perpetrated on 15 July 2016, by an armed faction and their civilian collaborators belonging to the Fetullah Terrorist Organization (FETO),

2. *Strongly deplore the death and injury of hundreds of people, including civilians as a result of violent actions of the FETO coup plotters and express our full solidarity with the President, Parliament, Government and people of Turkey, Turkey in their fight against Fetullah Terrorist Organization to ensure democracy, justice, security and unity,*
3. *Congratulate the firm stance of the Turkish people in defense of democracy and constitution by risking their lives valiantly,*
4. *Condemn terrorism in all its forms and manifestations regardless of motive and wherever and by whomever committed, and call for equal determination towards all terrorist organizations;*
5. *Reject any attempt to affiliate terrorism with any religion or ethnic group and refuse provision of any direct or indirect support to the groups that call for violence, extremism and terrorism,*
6. *Welcome the progress in efforts by the OIC Member States legal and security experts who convened in Istanbul on 1-2 September 2016, for their first meeting to discuss the draft statute of the OIC Police Cooperation and Coordination Centre to be established in Istanbul.*
7. *Reiterate the call by the 13th Islamic Summit that this Centre needs to be operationalized as soon as possible to constitute an important step in our fight against terrorism and crime.*
8. *Congratulate Turkey for identifying empowerment of women and youth as priority themes of its OIC Summit chairmanship and for hosting OIC Ministerial Conferences on Women as well as on Youth and Sports in Turkey in October and November 2016.*
9. *Express our full solidarity with the Palestinian people in their struggle to free themselves from the Israeli occupation, to achieve national unity and to live a dignified life in their own sovereign and independent country with Al-Quds Al-Sharif as its capital,*
10. *Stress our commitment and adherence to the principle of sovereignty and immunity of states, in accordance with the Charters of the Organization of Islamic Cooperation and the United Nations, which is a principle firmly established in the laws of international relations. Express our condemnation and rejection of the law which has been recently adopted by the US Congress, known as Justice Against Sponsors of Terrorism Act (JASTA), due to its negative impacts on international peace, security, order and economic development, as well as on well- established conventions, principles and traditions which govern relations among states.*
11. *Invite all international partners to refrain from double-standards and approaches that could hamper international cooperation against terrorism and instead to take insightful and useful steps with a view to enhancing international cooperation and solidarity in this regard.*
12. *Refuse sectarianism in all its forms and manifestations; and encourage national efforts aimed at combating sectarian and discriminatory policies and practices as well as at enhancing reconciliation among all Muslims;*
13. *Express once more that the noble teachings of Islam call for moderation and tolerance based on peace, justice, dialogue, renunciation of violence,*
14. *Underline the importance of the dissemination of the true teachings of Islam in our societies and throughout the world,*
15. *Reiterate our commitment to the legal, political and social status as well as fundamental rights and freedoms in all fields of the Muslim communities and minorities living in non-OIC Member States, call on the parliaments of the non-OIC member states, to ensure the protection of the status, rights and freedoms of Muslim in their countries,*
16. *Confirm that the religious minorities in the Islamic world are an integral part of*

the societies and States, and emphasize that they must enjoy all their rights and guarantees,

17. *Reiterate its continued support for the efforts of the UN Secretary-General under his mission of Good Offices towards a comprehensive settlement in Cyprus based on the Joint Declaration of the Leaders of 11 February 2014; call upon the Member States to enhance effective solidarity and close relations with the Turkish Cypriot State with a view to helping it end the inhumane isolation imposed on it and strengthen mutual ties in all areas*

18. *Reaffirm its principled support for the people of Jammu and Kashmir for the realization of their legitimate right to self-determination, in accordance with relevant UN resolutions and aspirations of the people of Jammu and Kashmir. It further reaffirmed that Jammu and Kashmir is the core dispute between Pakistan and India and its resolution is indispensable for bringing peace in South Asia.*

Call on India to implement numerous UN resolutions on Kashmir which declare that the final disposition of the State of Jammu and Kashmir would be made in accordance with the will of the people expressed through the democratic method of a free and impartial plebiscite conducted under the auspices of the United Nations. It further reminded the international community of its obligation to ensure implementation of UN resolutions on Kashmir and fulfill the promise made with the people of Jammu and Kashmir 68 year ago.

19. *Support finding a solution Nagorno Karabakh within territorial integrity of Azerbaijan and appreciate the holding of first ever meeting of the newly established OIC Ministerial Contact Group on this conflict in New York on the margins of the Annual Coordination Meeting of the OIC Ministers of Foreign Affairs. Demand strongly the immediate and unconditional withdrawal of the armed forces of Armenia*

from all the occupied Azerbaijani territories, including Nagorno Karabakh Region, and urge Armenia to respect the sovereignty and territorial integrity of Azerbaijan and implement the relevant UN resolutions.

20. *Reiterate the support of States of Member Parliaments for the Sudan in its efforts to confront its economic and financial difficulties, and called on the international community to write off Sudan's external debts. It further rejected the unilateral economic sanctions imposed on Sudan, which negatively affected the development and prosperity of the people of the Sudan. In this regard, it called for an immediate lifting of those unjustified sanctions, and appealed to States of Member Parliaments and OIC financial institutions to contribute to providing all forms of support and assistance to the Sudan to enable it overcome the critical economic situation. It also called for removing the Sudan from the US list of terrorism-sponsoring States.*

21. *Strongly urge the States of the Member Parliaments to help Afghanistan to tackle the evil of terrorism.*

22. *Invite PUIC member States to show more solidarity with the Republic of Niger which experiences actually terrorist acts from the Boko Haram group.*

23. *Express concern over immigration crisis due to conflicts in Islamic nation; call upon States of Member Parliaments to accept and embrace refugees from Islamic Countries*

24. *Affirm the necessity of supporting the African States: Chad, Niger and Nigeria, in their struggle against Boko Haram group whose acts impact the economic situation in these states and the region.*

25. *Express our gratitude to the Parliament, Government and people of Mali for being designated as the host of the 12th PUIC Conference.*

DECLARATION D'ANKARA

adoptée par la 36ème Réunion du Comité Exécutif du UPCI

Ankara - République de Turquie

Nous, les Présidents des Parlements et Assemblées membres du Comité Exécutif de l'Union Parlementaire de l'Organisation de la Coopération Islamique (UPCI), se réunissant à la 36ème Réunion du Comité Exécutif de l'UPCI, tenue à Ankara, République de Turquie, les 17-18 Octobre 2016 ;

Saluant la République de Turquie, sa Grande Assemblée Nationale et le peuple turc pour l'organisation de la 36ème Réunion du Comité Exécutif de l'UPCI, en particulier S.E.M. Ismail Kahraman, honorable Président de la Grande Assemblée Nationale de Turquie, pour l'accueil gracieuse de la réunion à Ankara, pour les préparatifs de la 12e Conférence de l'UPCI prévue à Bamako, République du Mali en 2017;

Félicitant la République de Turquie qui a accueilli avec succès la 13ème Conférence au Sommet de l'OCI, les 14-15 Avril 2016 et, qui va assumer la présidence du Sommet de l'OCI pour deux ans;

Réitérant notre respect quant aux objectifs et principes stipulés dans la Charte de l'Organisation de la Coopération Islamiques, ainsi qu'à la souveraineté, l'indépendance et l'intégrité territoriale des Etats membres et au règlement pacifiques des litiges;

Guidés par le Statut de l'Union Parlementaire des Etats Membres de l'OCI (UPCI);

Guidés aussi, par le Communiqué Final de la 13ème Conférence au Sommet qui réitère sa position de principe en ce qui concerne le terrorisme sous toutes ses formes et manifestations, quelques soient les motifs, justifications et sources;

Affirmant que la lutte contre le terrorisme incombe à tous les Etats membres et à la Communauté internationale, et soulignant la nécessité d'adopter une stratégie islamique globale pour combattre le terrorisme et l'extrémisme et la nécessité pour l'OCI de jouer un rôle efficace dans les efforts internationaux pour combattre le terrorisme, dans le cadre de la coopération constructive avec les Etats, les organisations et initiatives régionales et internationales;

Alarmés par la menace que le terrorisme afflige à la paix et à la stabilité dans plusieurs Etats membres de l'OCI, préoccupés également par le vide du pouvoir qui offre finalement un terrain fertile à des organisations terroristes comme DAECH, Al-Qaeda, Boko Haram, Al-Shebab et PKK/PYD/YPG de se procurer du terrain, et déterminés à lutter contre le fléau du terrorisme avec tous les moyens possibles;

Félicitant et saluant la position ferme du Parlement, du Gouvernement et du peuple de la République de Turquie pour défendre la démocratie et la Constitution; exprimant

notre plein appui aux efforts de lutte contre le terrorisme du Gouvernement de la Turquie, dont la sécurité, la stabilité, l'unité et la prospérité sont vitales à l'ensemble de la Oummah,

Reconnaissant le besoin essentiel de manifester notre solidarité entière au Parlement, au gouvernement et au peuple de la Turquie dans leur lutte contre l'organisation terroriste Fethullah;

Profondément préoccupée par la clandestinité, les méthodes, les motifs, les activités illégales et secrètes et les objectifs de l'organisation terroriste Fethullahist, organisés sous diverses formes et couvertures juridiques, ce qui pose un danger et une menace à l'ordre public, aux institutions légitimes de l'Etat, à la sécurité et à la stabilité de la Turquie, les pays islamiques et au-delà ;

Ayant remarqué avec satisfaction que la démocratie turque a surmonté cette période difficile sans précédente, que la Turquie est fermement déterminée à continuer soutenir l'action commune sous l'égide de l'OCI et ce, en sa capacité de président du Sommet ;

Réitérant l'engagement des nations musulmanes à se battre pour l'objectif central de l'OCI, notamment la cause palestinienne et à préserver Al-Haram Al-Sharif comme site islamique dans tous ses aspects et son intégrité;

Etant conscients des défis politiques, économiques, sociaux et culturels mondiaux qui causent de sérieux préjudices aux nations musulmanes sous forme de conflits armés et de la propagation de violence, d'extrémisme, de racisme, de xénophobie, et d'islamophobie;

Exprimant sa préoccupation quant aux souffrances intolérables des millions de réfugiés musulmans, en particulier celles des réfugiés syriens, qui devaient quitter et abandonner leurs maisons à cause du conflit armé et de la guerre civile, du terrorisme et de l'oppression causée à leur patrie;

Reconnaissant en même temps, la nécessité urgente de réconcilier les positions des Etats membres, en particulier de mettre fin à la

guerre en Syrie et d'autres conflits dans le monde islamique;

Etant conscients de la diversité culturelle, des croyances et traditions entre nos nations et soulignant la nécessité de renforcer le dialogue ingénieux et la culture de la paix, au niveau domestique et international, et le respect pour les lieux saints et des symboles religieux;

S'engageant à promouvoir les droits humains et les libertés fondamentales, la bonne gouvernance, l'état de droit, la démocratie et la responsabilité dans les Etats membres conformément à leurs systèmes constitutionnels et juridiques respectifs;

Mettant l'accent sur notre engagement partagé à défendre la dignité humaine en travaillant à réduire la pauvreté, traiter les injustices sociales et créer les opportunités égales pour les minorités musulmanes;

Extrêmement préoccupés par les impacts néfastes éventuels en ce qui concerne l'adoption récente d'une loi par le congrès américain, connue sous le nom : Justice Against Sponsors of Terrorism Act (JASTA) (Justice contre les commanditaires des Actes terroristes), concernant la paix, l'ordre et le développement économique internationaux ainsi que sur les normes, les principes et traditions bien établis qui régissent sur les relations entre et parmi les nations :

1. Condamnons fermement la tentative violente de coup d'état contre la constitution, le Président, le Parlement et le gouvernement de la Turquie et son peuple, perpétrée le 15 Juillet 2016, par une faction armée et ses collaborateurs civils appartenant à l'organisation terroriste Fetullah (FETO).

2. Déplorons fermement la mort et la blessure de centaines de personnes, y compris les civils, comme le résultat des actes violents commis par les conspirateurs appartenant au FETO, et exprimons notre solidarité totale avec le Président, le Parlement, le gouvernement et le peuple de la République de Turquie, dans leur lutte contre l'organisation terroriste Fetullah en vue d'assurer la démocratie, la justice, la sécurité et l'unité.

3. Saluons la position ferme du peuple turc dans la défense de la démocratie et de la Constitution en mettant vaillamment en danger leur vie.

4. Condamnons le terrorisme dans toutes ses formes et manifestations quel que soit les motifs et où et par qui il a été commis, et appelons à la détermination ferme et égale contre toutes les organisations terroristes.

5. Dénonçons toute tentative d'affiliation du terrorisme à une religion ou groupe ethnique et refusons d'apporter tout soutien direct ou indirect aux groupes qui font appel à la violence, à l'extrémisme et au terrorisme.

6. Accueillons favorablement les progrès en ce qui concerne les efforts déployés par les experts dans les domaines juridiques et de la sécurité des Etats membres de l'OCI qui se sont réunis à Istanbul, les 1er et 2 Septembre 2016, pour leur première réunion en vue de discuter du projet de Statut du Centre de Coopération et de Coordination policière de l'OCI, dont le siège sera à Istanbul.

7. Réitérons l'appel du 13ème Sommet islamique de l'OCI précisant que ce centre a besoin d'être opérationnel le plus tôt possible en vue de constituer une étape importante dans notre lutte contre le terrorisme et le crime.

8. Félicitons la République de Turquie pour initier les problèmes des femmes et des jeunes comme thème prioritaire pour le Sommet présidentiel de l'OCI et pour avoir abrité les conférences ministérielles de l'OCI sur les Femmes, les jeunes et sports en Turquie, en Octobre et Novembre 2016.

9. Exprimons notre solidarité pleine et entière avec le peuple palestinien dans sa lutte pour se libérer de l'occupation israélienne, d'atteindre l'unité nationale et vivre dans la dignité dans son pays indépendant et souverain avec Al Qods Al-Sharif comme Capitale.

10. Exprimons notre engagement et notre fidélité au principe de la souveraineté et de l'immunité des Etats, conformément aux Chartes de l'Organisation de la Coopération Islamique et des Nations Unies, étant des

principes fermement établis selon les lois des relations internationales, et Exprimons notre condamnation et notre dénonciation quant à la loi qui a été récemment promulguée par le Congrès des US, connue sous le nom de: Justice Against Sponsors of Terrorism Act (JASTA) (Justice contre les commanditaires d'acte terroristes), en raison de son impact néfaste sur la paix, la sécurité, l'ordre et le développement économique économie internationaux, ainsi que les conversations, principes et traditions bien fondés régissant sur les relations des Etats.

11. Invitons tous les partenaires internationaux de mettre un terme à la double mesure et à des approches qui pourraient entraver la coopération internationale contre le terrorisme; et de prendre des mesures pertinentes et utiles en vue de consolider la coopération et la solidarité internationales à cet égard.

12. Refusons le sectarisme sous toutes ses formes et manifestations, et encourageons les efforts nationaux effectués en vue de combattre les politiques et pratiques sectaires et discriminatoires ainsi que de renforcer la réconciliation entre les musulmans.

13. Exprimons encore une fois que les nobles enseignements de l'Islam qui appellent à la modération et à la tolérance fondés sur la paix, à la justice, au dialogue et toutes renonciations de la violence.

14. Soulignons l'importance de la dissémination des principes nobles de l'Islam dans nos sociétés et partout dans le monde.

15. Réitérons notre engagement à l'égard du statut social, politique et juridique ainsi que des droits et libertés fondamentaux dans tous les domaines concernant les communautés musulmanes et les minorités vivant dans les pays non membres de l'OCI, et Appelons les Parlements des Etats non membres de l'OCI d'assurer la protection du statut, des droits et libertés des musulmans dans leurs pays.

16. Réaffirmons que les minorités religieuses dans le monde islamique sont

partie intégrante des sociétés et Etats, et soulignons qu'ils doivent bénéficier de tous les droits et garanties.

17. Réitérons notre soutien aux efforts du Secrétaire Générale de l'ONU dans le cadre de la mission de «Bonne Volonté» qui s'appuie sur la Déclaration Commune des Dirigeants annoncée à Chypre le 11 février 2014; appelons les Etats membres à faire preuve d'une solidarité effective et à développer des relations proches avec l'Etat Turc de Chypre afin d'apporter leurs concours à l'éradication de cette isolation inhumaine de l'Etat Turc de Chypre et de renforcer leurs liens mutuels dans tous les domaines;

18. Réaffirmons notre soutien de principe au peuple de Jammu et Cachemire dans la réalisation de leur droit légitime à l'autodétermination, conformément aux résolutions pertinentes des Nations Unies et aux aspirations du peuple de Jammu et Cachemire. Il est par ailleurs réaffirmé que Jammu et Cachemire reste le noyau de litige entre le Pakistan et l'Inde, et son règlement s'avère indispensable pour apporter la paix en Asie de sud. Demandons à l'Inde de mettre en œuvre les nombreuses résolutions des Nations Unies sur Jammu et Cachemire déclarant que la disposition finale de l'Etat de Jammu et Cachemire se fera conformément selon la volonté du peuple traduite à travers la méthode démocratique d'un plébiscite libre et impartial mené sous les auspices des Nations Unies. Par ailleurs, elle demande à la communauté internationale de remplir ses obligations pour assurer la mise en œuvre des résolutions des Nations Unies sur Jammu et Cachemire et remplir la promesse faite au peuple de Jammu et Cachemire, il y a 68 ans.

19. Soutenons la recherche d'une solution au problème de Nagorny-Karabakh tout en respectant l'intégrité territoriale de l'Azerbaïdjan et apprécions la tenue de la première réunion du groupe de contact ministériel de l'OCI, récemment créé sur ledit conflit à New York, en marge de la réunion de coordination annuelle des Ministres des Affaires Etrangères de l'OCI ; Exigeons fermement le retrait immédiat

et inconditionnel des forces armées arméniennes de tous les territoires occupés azéris, y compris région Nagorno Karabakh, et exhortons l'Arménie à respecter la souveraineté et l'intégrité territoriale de l'Azerbaïdjan et la mise en œuvre des résolutions pertinentes des Nations Unies.

20. Réitérons le soutien des Etats membres au Soudan dans ses efforts pour faire face à ses difficultés économiques et financières, et demandons à la communauté internationale d'effacer les dettes extérieures du Soudan. Elle rejette par ailleurs les sanctions économiques unilatérales imposées au Soudan, affectant négativement le développement et la prospérité du peuple soudanais. A cet égard, elle appelle à la levée immédiate de ces sanctions injustifiées, et lance un appel aux Etats membres et aux institutions financières de l'OCI à contribuer à fournir toutes formes de soutien et d'assistance au Soudan, pour lui permettre de surmonter cette situation économique critique ; elle appelle également à retirer le nom du Soudan de la liste des Etats Unis sur les Etats qui parrainent le terrorisme.

21. Exhortons fermement les Etats des Parlements membres d'aider l'Afghanistan, pour lutter contre le fléau du terrorisme.

22. Invitons les Etats membres de l'UPCI à manifester davantage de solidarité à l'endroit du Niger qui subit actuellement des actes terroristes de la secte Boko Haram.

23. Exprimons notre préoccupation quant à la crise humanitaire à cause des conflits dans la Oummah islamique, Appelons les Etats membres d'accepter et d'accueillir les réfugiés provenant des pays islamiques.

24. Réaffirmons la nécessité de soutenir les Etats africains à savoir le Tchad, le Niger et le Nigeria dans leur lutte contre le groupe Boko Haram, ayant des impacts sur la situation économique de cette région.

25. Exprimons notre gratitude au Parlement, au gouvernement et au peuple du Mali dont le pays a été désigné comme hôte de la 12ème Conférence de l'UPCI

29 EKİM CUMHURİYET BAYRAMI KUTLANDI

Cumhuriyetin ilanının 93. yıl dönümü törenlerle kutlandı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığındaki devlet erkânı Anıtkabir'i ziyaret ederek çelenk sundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Başbakan Binali Yıldırım, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, yüksek yargı organlarının başkanları, Bakanlar Kurulu üyeleri, kuvvet komutanlarının da bulunduğu heyet, Aslanlı Yol'dan yürüyerek Atatürk'ün mozolesine geldi. Cumhurbaşkanı

Erdoğan'ın, üzerinde ay yıldız bulunan çelengi mozoleye koymasının ardından saygı duruşunda bulunuldu, İstiklal Marşı okundu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve beraberindekiler daha sonra Misak-ı Millî Kulesi'ne geçti. Erdoğan'ın, Anıtkabir Özel Defteri'ne yazdığı mesajda şu ifadeler yer aldı:

"Bugün tüm yokluklara ve imkânsızlıklara rağmen liderliğiniz altında yürütülen destansı bir mücadelenin zafer meyvesi olan Cumhuriyetimizin 93. yıl dönümünü millet olarak büyük bir gurur ve coşkuyla

kutluyoruz. 15 Temmuz darbe girişimine karşı ülkemizin dört bir yanında gösterilen kahramanca direniş, 93 yıl evvel Kurtuluş Savaşımızı zafere taşıyan irade ve ortak imanın tecessüm etmiş halidir.

246 şehit ve 2 bin 194 gazimizin kanı pahasına elde ettiğimiz kazanımları koruyarak 2023 hedeflerimizi gerçekleştirerek ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin de üzerine taşıyacağız. Devletimizin beka mücadelesinde gözlerini kırpmadan canlarını feda eden aziz şehitlerimizi ve başta zatıinaliniz olmak üzere tüm gazilerimizi

rahmet ve şükranla yâd ediyorum. Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın 93. yıl dönümü kutlamaları çerçevesinde Anıtkabir'deki ilk törenin ardından Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde tebrikleri kabul etti. Tebrikata, TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Başbakan Binali Yıldırım, bakanlar, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, milletvekilleri, Genelkurmay Başkanı Org. Hulusi Akar, emir komuta kademesi ve kamu kurumlarının yöneticilerinin de aralarında olduğu devlet erkânı ile yabancı misyon şefleri katıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, eşi Emine Erdoğan ile birlikte 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle bir resepsiyon verdi. Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde gerçekleşen resepsiyona; TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Başbakan Binali Yıldırım, Genelkurmay Başkanı Org.

Hulusi Akar, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli; siyaset, sanat ve iş dünyasından pek çok davetlinin yanı sıra şehit yakınları ile gazi ve gazi yakınlarından oluşan kalabalık bir misafir grubu katıldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhuriyet Bayramı resepsiyonunda bir konuşma da yaptı.

ANKARA YÜKSEK HIZLI TREN GARI AÇILDI

Ankara Yüksek Hızlı Tren (YHT) Gar açılış töreni, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Başbakan Binali Yıldırım, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan, bakanlar, davetliler ve vatandaşların yoğun katılımıyla gerçekleştirildi.

Törende konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Artık eski Türkiye yok. En son 15 Temmuz saldırısıyla gördük ki, ne yaparsak yapalım bize çelme takan, taş atan, yumruk vuran eksik olmayacak, her zaman bunlar olacak, bunu bileceğiz. Öyleyse bu mücadeleyi pısrık bir şekilde sağ-sola yalpalayarak değil, hedeflerimize kilitlenip yürüyerek vereceğiz. Kazanacaksak adam gibi kazanacağız,

öleceksek adam gibi öleceğiz, artık bunun ortası kalmadı." dedi.

YHT Garı'nın, ülkemizin dünyada en başarılı uygulamalarını ortaya koyduğu kamu-özel ortaklığının bir ürünü olduğunu belirten Erdoğan, bu garın, günlük 50 bin yolcu kapasitesi, 3 peronu, 6 demir yolu hattı, 195 bin metrekareyi bulan kapalı alanı, bin 910

araçlık otoparkı, ticari, sosyal ve kültürel alanlarıyla örnek bir eser olacağını ifade etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, garı 19 yıl 7 ay süreyle Ankara Tren Garı İşletmesi adıyla kurulan firmanın işleteceğini, daha sonra Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yollarına (TCDD) devredeceğini dile getirerek, yaklaşık 235 milyon dolarlık bir yatırımla hayata geçirilen bu garla birlikte Ankara'nın, yüksek hızlı tren hatlarının merkezinde yer alma konumunun güçleneceğini vurguladı. Erdoğan, 2018 yılında hızlı tren ağına

benim ülkemde, benim vatandaşımın verdiği vergiyle 15 Temmuz darbesini yapacak alçaklar, kansızlar ortaya çıkıyor. İşte bundan dolayı... Onlar kansız, onlar alçak, onlarda vatanseverlik, milliyetperverlik yok." dedi.

Erdoğan, Türkiye'nin önünde iki önemli proje olduğunu dile getirerek bu projelerden ilki olan 1915 Çanakkale Köprüsü'nün plan ve projelerinin tamamlandığını, ihalesinin yapılacağını, 18 Mart'ta da köprünün temelini atılacağını kaydetti. Bir diğer projenin de Karadeniz'i Marmara Denizi'ne

bağlayacak Kanal İstanbul olduğuna işaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Dünyada Süveyş Kanalı'nı konuşurlar, Panama Kanalı'nı konuşurlar, bundan sonra da inşallah Karadeniz'i Marmara'ya bağlayan, -henüz Kanal İstanbul olarak adı yürüyor- bunu anacaklar. Kanal İstanbul,

Bursa, Yozgat, Sivas, İzmir ve Karaman'ın; 2020 yılında da Mersin, Adana, Erzincan ve Erzurum'un dâhil olacağını sözlerine ekledi.

2016 yılı içerisinde birçok açılış gerçekleştirdiklerini, şimdi de boğazın altından 106 metre derinlikte Avrasya Tüneli'yle otomobil geçişini gerçekleştireceklerini ifade eden Erdoğan, "Burası Türkiye, dünyanın en gelişmiş ülkelerinde ne varsa Türkiye'de en azından bunlar da olacak. Niye kıskanıyorlar? İşte bundan dolayı, biz de kıskananlara diyoruz ki 'Çalışın, koşun sizin de olsun.' mesele bu. Niye benim ülkemi karıştırıyorlar? Niye

Türkiye'nin cumhuriyet tarihindeki en büyük projesi olacak. Bu projeye ilgili hazırlıklar da sürüyor." dedi.

Çanakkale Savaşı, İstiklal Savaşı ile Anadolu'da bin yıl boyunca verilen sayısız mücadelenin milletin "istiklal ve istikbal" mücadelesi olduğunun altını çizen Erdoğan, 93. yıl dönümünü kutladığımız cumhuriyetin 29 Ekim 1923'te İstiklal Harbi'nin zafere ulaşmasının ardından, milletin çizdiği yeni yolun adı olduğunu dile getirdi. "Türkiye Cumhuriyeti bizim ilk değil, son devletimizdir." vurgusunu yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan, yüz yıl öncesinin

şartlarında razı olmak zorunda bırakıldığımız bir anlaşmanın ardından kurulan yeni devletin, milletin çok önemli bir kazanımı olduğu değerlendirmesinde bulundu.

Konuşmasında, "Bölücü terör örgütünün inine girdik, devam ediyoruz, FETÖ'nün de inine girdik, devam ediyoruz. Nereye kaçarlarsa kaçsınlar kovalayacağız. Onlar kaçacak biz kovalayacağız. Ama kimse de kalkıp bize mağdur edebiyatı yapmasın." ifadesini kullanan Erdoğan, esas mağdur olanın 15 Temmuz darbe girişiminde yaşamını yitiren 246 şehidin yakınları ile 2 bin 194 gazi bulunduğunu vurgulayarak, "Onlar mağdur, FETÖ değil. Onlar değil mi ki o gece, neler yaptılar? Güneydoğuda, doğuda şehit olanlar, işte onlar ve yakınları bizim mağdurlarımız." dedi.

"Bazı hadiseler vardır ki, işte bu inişlerin ve çıkışların dönüm noktalarını oluşturur. 15 Temmuz gecesi Türkiye, Türk milleti için işte böyle bir dönüm noktasıdır. Cumhuriyetimizin kuruluşundan sonra özellikle tek parti devrinde çok yanlış bir şekilde milletimizi geçmişinden kopartıp, suni bir modernleşme projesinin içine hapsetmeye çalıştılar. Bizim çağın gereklerine uygun şekilde hareket etmekle bir sorunumuz yok. Biz milletimizi köklerinden kopartıp, ona yeni ve asla kendisine uymayacak bir elbise giydirmeye çalıştılar. Yoksa cumhuriyet bizim cumhuriyetimizdir. Sizler cumhurun ta kendisisiniz. Az evvel söylediğim gibi, son bir asırdaki en önemli kazanımımızdır. Milletimiz, yeni bir rejim inşa etme bahanesiyle kendi varlığına yönelik saldırılara karşı daima direnç göstermiştir." diyen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Temmuz'un içeride ve dışarıda dost ve düşmanlarımızı tüm çıplaklığı ile ayırt etme imkânı sağladığını vurguladı.

Erdoğan, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Millete hâkim olunmaz, millete hadim olunur, bunu böyle biliniz. Millete efendilik olmaz, millete hizmetkârlık olur, bunu böyle biliniz. Dikkat ediniz, kim bu

millete hizmet etmişse milletimiz onu baş tacı etmiştir. Rahmetli Menderes niçin hala hasretle, hüznle hatırlanır, rahmetli Özal niçin hala saygıyla anılır? Aynı şekilde rahmetli Erbakan, Türkeş gibi kimi siyasetçilerimiz tazimle yâd edilirken, kimilerinin esamesi niçin okunmaz? İşte buradaki fark, millete hizmet edenle millete hâkim olmaya çalışanlar arasındaki farktır. 15 Temmuz'da bu millet kanı ve canı pahasına, ülkesine, devletine, cumhurbaşkanına, hükümetine, meclisine sahip çıkmışsa, bunun sebebi hepsini de kendinden bildiği içindir." diye konuştu. "Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet" vurgusu yapan Recep Tayyip Erdoğan, milletin 15 Temmuz gecesi, 79 milyon vatandaşı, ay yıldızlı bayrağı, 780 bin kilometrekare toprağıyla, üniter yapıya sahip devletiyle Türkiye'yi bizatihi kendisi bildiği için kararlı duruş sergilediğini söyledi. 15 Temmuz gecesi darbe girişiminde bulunanların devleti ele geçirerek millete diz çöktürebileceklerini, böylece bu coğrafyadaki bin yıllık varlığa son vereceklerini düşündüklerini ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, onların bir hesabı bulunduğunu, ancak en büyük hesabı Allah'ın yaptığını belirtti.

"Sen İstiklal Marşı'nı bilmiyor musun, cahil?" ifadesini kullanan Recep Tayyip Erdoğan, İstiklal Marşı'nın "Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın, siper et gövdeni dursun bu hayâsızca akın, doğacaktır sana vadedtiği günler Hakk'ın, kim bilir belki yarın, belki yarından da yakın." dizelerini okuyarak "Şimdi benim insanım, milletim, halkım, kardeşim gövdesini siper etti mi, etti. Hayâsızca akın durdu mu, durdu. 16 saatte iş bitti mi? Bu milletle iftihar edilir. Bu millet zoru kolay kıldı. Bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız, kardeş olacağız, hep birlikte Türkiye olacağız, yola böyle devam edeceğiz." diyen Erdoğan bu yolun 2023, 2053 Türkiye'sinin, ülkenin ve milletin sıkıştırıldığı cendereden çıkışını sağlayacak yol olduğunu kaydetti.

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Ankara YHT Garı açılış töreninde yaptığı konuşmada, ülkemizde demiryollarının yapımına 1856 yılında başladığını hatırlattı.

Osmanlı döneminde demiryollarına büyük önem verildiğini belirten Kahraman, "Çok kısa bir zamanda bin 426 kilometrelik Hicaz Demiryolu inşa edilmişti. Demiryolu her zaman önemini koruyan bir ulaşım aracı ve fevkalade yatırım yapılması gereken bir saha. Sizler diğer birçok saha yanında, demiryollarını da ayağa kaldırdınız, şahlandırdınız, eserlere eserler kattınız. Bütün emek verenlerden Allah razı olsun." dedi.

15 Temmuz'da FETÖ'nün hain teşebbüsüyle Türkiye'nin önünün kesilerek, bu tip eserlere kavuşmasının engellenmek istendiğine dikkati çeken Kahraman, şu ifadeleri kullandı:

"Türkiyemizin gelişmesini istemeyenler 15 Temmuz'da bir hainlik, bir isyana giriştiler. Gaye bugünlerde bu tip eserlere Türkiye'yi kavuşturmamak, ilerlemesini durdurmaktır. Ama Cenab-ı Hak en büyük hesap sahibi ve sizin meydanlara çağrınızla ülkemiz bir büyük badireden kurtuldu. Böyle bir hain

teşebbüs muvaffak olsaydı, bu tip eserlere kavuşacak mıydık, hayır... Türkiye'nin önü kesilecekti, bölünmüş, iç kargaşalıkta olan, içi kargaşalıkla karışık olan bir Türkiye...

Bu gelişmeyi önlemek isteyenlere karşı Türkiye dimdik ayakta oldu. Çağrınızla meydanlar doldu ve Türkiyemiz bir büyük badireyi atlattı. Şehitler verdik, onlar bu tip eserlerin devamı için, böyle eserleri Türkiyemizin kazanması için ve ay yıldızımızın dalgalanması için şehit oldular. Hepsini rahmetle, minnetle anıyoruz, Cenab-ı Hak gani gani rahmetler eylesin. Ankaramıza, Türkiyemize bu eserler hayırlı olsun."

TBMM Başkanı Kahraman, "Bütün emek verenlerden, hepsinden Allah razı olsun. Gerek müteahhit firmayı, gerek çalışanlarını, gerek her dönemde bu hizmetleri yapmada emeği geçen bürokratları, işçileri, saygıyla, takdirle selamlıyorum." dedi.

Başbakan Binali Yıldırım, Ankara YHT Garı açılış törenindeki konuşmasına Cumhuriyetin kuruluşunun 93. yılını kutlayarak başladı. Yıldırım, Ankara YHT projesinin yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirildiğini ve hem Ankaralıları hem de Türkiye'nin her tarafından gelen vatandaşlara hizmet vereceğini belirtti. Başbakan Yıldırım, "Başta

Gazi Mustafa Kemal olmak üzere Türkiye için, Türkiye'nin istiklali ve istikbali için, tüm yüreklerini, emeklerini ortaya koyan, Türkiye'yi bugünlere taşımış şehitlerimize şükranlarımızı, minnetlerimizi sunuyoruz. Gazilerimize hayırlı, bol ömürler diliyoruz." diye konuştu.

Cumhuriyet kurulduktan 10 yıl sonra Türkiye'nin, inşa ettiği demir ağları ile gurur duyduğunu dile getiren Yıldırım, Türkiye'nin yeni ve hızlı trenleriyle, kat kat artan bölünmüş yollarıyla, deniz taşımacılığıyla ve dünyada en yaygın hava yolu uçuşlarıyla gurur duyan bir ülke haline geldiğini kaydetti.

Dev projelerde kat edilen aşamaların, güven, istikrar ve dayanışma içerisinde Türkiye'nin neler başarabileceğini ispatladığını da sözlerine ekleyen Başbakan Yıldırım, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, "Laf değil eser siyaseti yapacağız. Laf üstüne laf değil, taş üstüne taş koyarak, ülkeye, millete hizmet yapacağız." dediğini hatırlattı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, TBMM Başkanı Kahraman, Başbakan Yıldırım, bakanlar ve diğer yetkililer, birlikte, garın açılış kurdelesini kestiler. Cumhurbaşkanı Erdoğan, gardaki ilk seferin komutunu da verdi.

KAHRAMANKAZAN VE 15 TEMMUZ DEMOKRASİ VE MİLLÎ BİRLİK GÜNÜ

25 Ekim 2016 Salı

Ankara'nın Kazan ilçesinin adının Kahramankazan olarak değiştirilmesi ve 15 Temmuz'un Demokrasi ve Millî Birlik Günü olarak resmî tatil ilan edilmesine dair kanun teklifi TBMM Genel Kurulunda kabul edildi.

Teklif üzerine hükümet adına konuşma yapan Başbakan Yardımcısı Yıldırım Tuğrul Türkeş, yazılı insanlık tarihinde Türk devletleri ve milletin, var olduğunu, var olmaya da devam edeceğini belirterek, "Bizim inandığımız ve uğrunda uğraş verdiğimiz "devlet ebed müddet" felsefesi budur." dedi.

Tarih boyu yaşanan her felaketin, Türk milletin destansı hikâyeleriyle ve kahramanlıklarıyla sonuçlandığını belirten Türkeş, TBMM'nin sınıksız bir araya getirdiği milletin, her yönünden esen düşman fırtınasına karşı dimdik ayakta kaldığını,

"yıkılacak" denilen binada bir tek taşın bile yerinden oynamadığını vurgulayarak TBMM'nin temelini milletin tarihi kadar derin, tuğlalarının milletin imanı gibi sağlam, harcının ise milletin kardeşliği gibi bağlayıcı olduğunu ifade etti.

Cumhuriyetten ve demokrasiden yana tavır koyan bütün siyasi partilere ve medyaya teşekkür eden Türkeş, medya kuruluşlarının da yaşananları ve kalkışmacıların yüzüzlüğünü eksiksiz bir şekilde halka ileterek sorumlu bir tavır sergilediklerini vurguladı.

15 Temmuz'u gelecek yıllarda anmanın anlamlı olduğunu belirten Türkeş, "Birliğin, bütünlüğün, dar günde nasıl sağlandığını hatırlatarak beraber yaşama mutabakatımızın test edildiği dönemlerde buna bütün kesimlerce nasıl cevap verdiğimiz gelecek yıllarda da hatırlanması gerektiğini düşünüyoruz. 15 Temmuz'u

Türkeş, bu darbe girişiminin tezgâhlandığı Akıncı Üssü'nün Kazan'da bulunduğunu, buna karşın ilçenin neredeyse yarısının sokaklarda, diğer yarısının da dualarla direndiğini hatırlattı. Başbakan Yardımcısı Türkeş, şunları söyledi:

"Traktörünün lastiğini söküp pist kenarında

yakan da Kazan'dadır, kendi besisi için gerekli samanını uçaklar kalkmasın diye pist kenarında yakan da Kazan'dadır; en önemlisi de dokuz şehidimiz de Kazan'dadır. Kazan ilçemize 'Kahramankazan' adının verilmesi semboliktir ve Kahramankazan ilçemizin şahsında tüm ilçelerimizin, illerimizin cesareti ve kahramanlığı bu vesileyle tescillenecektir. Bu nedenle, Kahramankazan ilçemizin böyle anılması, böyle değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu vesileyle, başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan beyefendi'nin gösterdiği dirayet ve kararlılık ve Sayın Başbakanımız Binali Yıldırım beyefendinin cesareti, gözü karalığı ve kararlılığı da halkımızın bu denli direnişinde belki de en büyük rolü oynamıştır. Onları da bu vesileyle buradan anmak ve huzurlarınızda kendilerine bir kere daha teşekkürlerimi arz etmek isterim."

Teklif; tümü ve maddeleri üzerinde yapılan konuşmaların

ardından oybirliğiyle kabul edildi. TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan, TBMM Başkanlık Divanı olarak, teklifin Kazan halkına hayırlı olması dileğinde bulundu. Genel Kurulda bulunan milletvekilleri ile locadan görüşmeyi izleyen Kazan Belediye

anmak ihaneti hatırlamak için değil, birlik ruhunu yaşatmak için önemlidir. Bu yaşanan olayların tespiti ve gelecek nesillere hatırlamaları için emanet edilmesi de yine halkın temsil edildiği bu TBMM'ye düşerdi, öyle de oldu." dedi.

 T.C.
Resmî Gazete**Başbakanlık****Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır**

29 Ekim 2016
CUMARTESİ

Sayı : 29872

**ANKARA İLİ KAZAN İLÇESİNİN ADININ KAHRAMANKAZAN OLARAK
DEĞİŞTİRİLMESİNE VE ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİLLER HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN**

Kanun No. 6752

Kabul Tarihi: 25/10/2016

MADDE 1- (1) Ankara iline bağlı Kazan ilçesinin adı "Kahramankazan" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve 1 Mayıs günü" ibareleri ", 1 Mayıs günü ve 15 Temmuz günü" olarak ve birinci fıkranın (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"C) 1 Ocak günü yılbaşı tatili, 1 Mayıs günü Emek ve Dayanışma Günü ve 15 Temmuz günü Demokrasi ve Milli Birlik Günü tatilidir."

MADDE 3- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

28/10/2016

Başkanı Lokman Ertürk ve beraberindeki heyet, teklifin yasalaşmasını ayakta alkışladı.

Ankara İli Kazan İlçesinin Adının Kahramankazan olarak değiştirilmesine ve

Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 29 Ekim 2016 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ; “15 Temmuz alçak darbe girişimi sırasında, biliyorum ki en olumlu, haysiyetli ilçelerimizden bir tanesi de Türkiye’de Kazan ilçemiz oldu. Zira Mürted Üssü’nü sizler burada gerektiği şekilde hesaba çektiniz. Ve değerli kardeşlerim inanıyorum ki sizlerin o onurlu direnişiniz, sizlerin o haysiyetli direnişiniz, sizlerin o şehadete yürüyüşünüz, o demokrasiye sahip çıkışınız bu dünyada bir örnek teşkil etmiştir. Ve ben milletimle iftihar

ediyorum, gurur duyuyorum. Sizler dünyaya millet olmanın dersini verdiniz, Birileri anlamasa da, birileri Fethullahçı terör örgütünün vagonlarına sahip çıksa da, sizler onlara gereken dersi verdiniz. ‘İnlerine gireceğiz’ dedik, işte inlerine girdik. Şimdi kaçıyorlar, kaçacak delik arıyorlar. Nereye kaçarlarsa kaçsınlar, onlar kaçacak biz kovalayacağız. Bu dünyada biz, ebedi âlemde de rabbim onlara bunun hesabını soracaktır.”

Başbakan Yıldırım; “Kahraman Kazanlılar bu darbeyi önlemenin en önemli kazananıdır. Sizler bizim generallerimizsiniz. Darbeci generaller hapisteler, işte Kazan... Evelallah şehitler kalbimizdedir. Kazanın dokuz evladı hepimizin kalbindedir; onlar ölmedi, onlar yaşıyor, onlar ay yıldızlı bayrağımızı dalgalandıran birer yıldızımızdır. O gün, 15 Temmuz; o karanlık ve uzun geceyi en iyi siz bilirsiniz. Akıncı’dan jetler havalandığında, vatandaşlarımın üzerine bomba yağdırdığında genci yaşlısı, kadını erkeği hep beraber oraya koşunuz, ülkenize sahip çıktınız, milletinize sahip çıktınız.”

“II. MIKTA PARLAMENTO BAŞKANLARI TOPLANTISI” YAPILDI

Meksika, Endonezya, Kore Cumhuriyeti, Türkiye ve Avustralya'dan oluşan “MIKTA” Parlamento Başkanları II. Toplantısı, Avustralya'nın Hobart şehrinde düzenlendi.

Söz konusu toplantıya katılmak üzere 3 Ekim 2016 tarihinde, beraberinde bir TBMM heyetiyle Avustralya'ya hareket eden TBMM Başkanı İsmail Kahraman, güzergâhında bulunan Malezya'da temaslarda bulundu. Kahraman'ın Avustralya ziyaretine AK PARTİ Kahramanmaraş Milletvekili İçişleri Komisyonu Başkanı Celalettin Güvenç, AK PARTİ İzmir Milletvekili

Türkiye-Avustralya Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı İbrahim Mustafa Turhan, AK PARTİ Afyonkarahisar Milletvekili Hatice Dudu Özkal, AK PARTİ İstanbul Milletvekili Ekrem Erdem, CHP Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve MHP Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı eşlik etti.

Kuala Lumpur Sultan Abdül Aziz Shah Havalimanı'nda, T.C. Kuala Lumpur Büyükelçisi Başak Türkoğlu ve yetkililer tarafından karşılanan Kahraman, Malezya'da bulunan Türk öğrenci temsilcileriyle bir araya geldi.

İsmail Kahraman, öğrenci temsilcilerine “Sen ben yok, biz varız, ay yıldız var; Türkiye’yi kalkındırın” dedi. TBMM Başkanı, İslam Eserleri Müzesi’ni de gezerek, yetkililerden bilgi aldı.

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, MIKTA II. Parlamento Başkanları Toplantısı nedeniyle gittiği Avustralya’da temasları çerçevesinde,

4 Ekim 2016 tarihinde, Melbourne’da bulunan İlim Kolejini ziyaret etti. Okul yetkililerinden bilgi alan ve öğrencilerle sohbet eden Kahraman, öğrenciler tarafından hazırlanan “Çanakkale geçilmez” köşesini inceledi, okul yönetimini ve velileri millî sembol ve değerlere gösterdikleri hassasiyetten dolayı tebrik etti.

TBMM Başkanı Kahraman ve beraberindeki heyet, Avustralya’da yaşayan Türk toplumunun temsilcileri ile de bir araya geldi. Burada bir konuşma yapan Kahraman, programın başında okunan İstiklal Marşı’na dikkati çekerek, “Burada İstiklal Marşı, bizim manifestomuzdur, bundan hepimiz duyulandık, çok memnun kaldık, Allah razı olsun.” dedi. Birlik ve bütünlüğü sağlayan herkese teşekkür eden Kahraman, siyasi partileri parmaklara benzettiğini, kiminin uzun, kiminin kısa olduğunu ama hepsinin aynı bilekte birleştiğini vurguladı. Kahraman, “Biz bir bütünü. Bakın 15 Temmuz’da nasıl birleştik. Genimizde, yaradılışımızda var.” dedi.

TBMM heyetinde yer alan AK PARTİ Afyonkarahisar Milletvekili Hatice Dudu Özkal, kendisinin de eğitimci olduğunu işaret ederek, “Böyle bir ilim yuvasını görmekten

çok mutlu oldum. Eğitimin ne kadar zor bir iş olduğunu yaşayarak biliyorum” görüşüne yer verdi.

MHP Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı, Türkiye’nin bir badire atlattığını ve sancılı günler yaşadığını belirterek, “Allah’a şükürler olsun ki milletimizin kararlılığıyla bu bela defedilmiştir. Millet olarak bu darbecilerin karşısında durulmuş ve dersleri verilmiştir. Bundan sonra da asla başarılı olamayacaklar. Yeter ki birlik beraberliğimizi devam ettirelim.” dedi.

CHP Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, “Eğitim meşalesini yakan, çocuklarımıza millî ve manevi değerleri, dayanışmayı öğreten, emek veren herkese yürekten teşekkür ediyor ve kutluyorum. Hepimizin isimleri farklı olabilir ama soyadımız Türkiyeli.” dedi.

AK PARTİ İzmir Milletvekili ve Türkiye-Avustralya Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı İbrahim Mustafa Turhan, buradan aldıkları güçle parlamentolar arası ilişkileri daha öteye götürmek istediklerini, Türkiye-Avustralya Parlamentolararası Dostluk

Grubu Başkanı olarak buna her zaman hazır olduklarını ifade etti.

Kahraman ve beraberindeki heyet, Batı Trakya Türkleri Derneğini de ziyaret ederek dernek yöneticileri ve Avustralya'da yaşayan Türklerle sohbet etti.

TBMM Başkanı İsmail Kahraman ve beraberindeki heyet, 5 Ekim 2016 tarihinde Viktorya Eyalet Parlamentosunu ziyaret etti. Yürütme Meclisi Başkanı Telmo Languiller ve Yasama Meclisi Başkanı Bruce Atkinson tarafından karşılanan TBMM Başkanı, parlamento tarihi ve çalışma sistemi hakkında bilgi aldı. Heyetler arası toplantıya,

Türk asıllı eyalet milletvekili Adem Kubilay Somyürek de katıldı.

Viktorya Eyalet Parlamentosu Şeref Defteri'ni imzalayan Kahraman, söz konusu ziyareti müteakiben Avustralya-Türkiye Dostluk Anıtı'nı ziyaret etti ve anıta çelenk koydu.

MIKTA II. Parlamento Başkanları Toplantısı, dönem başkanlığını yürüten Avustralya'nın Tazmania eyaletinin Hobart kentinde düzenlendi. Toplantının ana teması "Açık Hükümetler ve Açık Parlamentolar" oldu.

Açılıшта konuşan Avustralya Federal Meclis Başkanı Tony Smith ve Federal Senato Başkanı Stephen Parry, toplantının yapıldığı Hobart Eyalet Meclisi binasının ülkenin en eski parlamento binası olduğuna ve Avustralya'nın çok kültürlü yapısına dikkati çekti.

TBMM Başkanı Kahraman, MIKTA Parlamento Başkanları Toplantısında bir konuşma gerçekleştirdi. Konuşmasında, MIKTA platformunun temellerini 2013 yılında, hep birlikte attıklarını hatırlatan Kahraman, MIKTA üyeleri olarak bölgesel ve uluslar arası barışa destek sağlamak, grupta yer alan ülkeler arasındaki ilişkileri geliştirmek için gerekli çalışmaları da birlikte yapacaklarını vurguladı. Kahraman, şu ifadelerle devam etti:

"Güçlü ekonomileriyle dünyada rol oynayan ülkeler olarak bir araya geldik. Geliştireceğimiz stratejiler ve atacağımız ortak adımlarla uluslar arası kamuoyunda fark meydana getireceğimize inanıyorum. Bugün çok mühim meseleleri inceleyeceğiz. Özellikle son 20-30 yıldır dünya genelinde temsili demokrasilerde ortaya çıkan

meseleler... Yani kamu politikaları ile toplumun istek ve ihtiyaçları arasındaki ilişkiler, bizi açık hükümet ve açık parlamentolar konusu üzerinde daha fazla düşünmeye itiyor. Vatandaşların karar süreçlerini gözleme ve bunlara katılım imkânları ne ölçüde genişletilirse, demokrasilerin niteliği de o derece artacaktır."

Türkiye'de 15 Temmuz'da yaşanan darbe girişimine de değinen Kahraman, "Hepiniz takip ettiniz. 15 Temmuz gecesi Fethullahçı Terör Örgütü'nün bu menfur kalkışması, çok şükür ki, aziz milletimizin topyekûn bir araya gelmesi ve karşı koymasıyla püskürtüldü. Terör konusunda müşterek hareket etmek ve bütün devletlerin, milletlerin derdi olan bu belaya karşı koymak hepimizin görevi olmalıdır." diye konuştu.

Toplantıda ele alınan konular ve verilen ortak kararların, dünya ve bölge barışına katkı sağlayacağını dile getiren Kahraman, üye ülkelerin sergilediği birliktelikten ve Avustralya'da gördükleri misafirperverlikten dolayı ilgililere teşekkür etti.

*TBMM Başkanı İsmail Kahraman ve beraberindeki heyet,
MIKTA II. Parlamento Başkanları Toplantısı çerçevesinde,
Güney Kore Meclis Başkanı Chung Sye-kyun ile 6 Ekim 2016
tarihinde ikili görüşme gerçekleştirdi.*

Coğrafi uzaklığa rağmen iki ülke arasındaki sıcaklığın arttığına dikkati çeken TBMM Başkanı Kahraman, “Bu yakınlık nedeniyle 2015 yılında, 230 bin turist Türkiye’ye geldi. Bu sayının artmasını diliyoruz. Türkiye’de yabancıların yaptığı yatırımlarda Kore, 24. sırada. Ticari ilişkilerin her anlamda geliştirilmesini de arzu etmekteyiz.” değerlendirmesinde bulundu.

Kahraman, görüşme sırasında, FETÖ üyesi bir grubun Türkiye’de 15 Temmuz’da darbe girişiminde bulunduğunu hatırlattı. FETÖ mensuplarının, bu süreçte Seul’deki uluslar arası havalimanına, “Türkiye’ye gitmeyin.” yazılı pankart astığını ve bunun 14 Ağustos’ta kaldırıldığını dile getiren Kahraman, şöyle devam etti:

“Bu hususlara dikkat edilmesi ve hassas davranılmasını diliyorum. Güney Kore, birçok devletten daha erken FETÖ’nün farkına vardı ve 2013 Aralık tarihinde FETÖ’nün faaliyetlerini durdurdu. Terör, uluslar arası mücadeleyi gerektirir. Adı FETÖ, PKK, PYD ne olursa olsun, dini, milliyeti yoktur. Bu

noktada dost Güney Kore’yi bir kardeş olarak görüyor, desteklerinden ötürü teşekkür ediyorum.”

Güney Kore Meclis Başkanı Chung ise Kahraman’ın bu sözleri üzerine, “Tüm bunların notlarını alıyorum. Bunlara ilişkin önlemler alıyoruz. Meslektaşlarımızla dikkatle takip ediyoruz. Terörizmle ilgili unsurları bertaraf etmek için yakın iş birliği çerçevesinde hükümetimiz gerekli tedbirleri hayata geçiriyor.” ifadelerini kullandı.

Kahraman, 2017 yılının Türkiye ile Güney Kore arasındaki diplomatik ilişkilerin başlamasının 60. yılı olduğunu hatırlatarak, Türkiye ile Kore Cumhuriyeti arasında karşılıklı ‘kültür yılı’ kutlamalarının hayata geçirileceğini, ticari, kültürel ve diplomatik ilişkilerin mevcut ilişkileri ve dostluğu daha da pekiştireceğini vurguladı.

Chung da, Kuzey Kore’den kaynaklanan nükleer tehdide dikkat çekerek bu konuyla ilgili dünya kamuoyundaki mücadelelerinde Türkiye’den de destek beklediklerini söyledi. Chung, “Yarımadanın nükleer silahlardan

arındırılması hususunda destekleriniz önem arz ediyor.” ifadesini kullandı.

TBMM Başkanı Kahraman, nükleer tehdit konusunda Türkiye olarak her zaman Güney Kore’nin yanında olduklarını belirterek, gereken desteği vereceklerini kaydetti.

Güney Kore Meclis Başkanı, TBMM Başkanı Kahraman’ı resmî ziyarette bulunmak üzere Kore Cumhuriyeti’ne davet etti. Kahraman, şehitlerimizin yattığı, şehitliğimizin bulunduğu Güney Kore’yi ziyaretten memnuniyet duyacağını belirtti.

TBMM Başkanı İsmail Kahraman ve beraberindeki heyet, 7 Ekim 2016 tarihinde Sidney’de yaşayan Türkler ve sivil toplum kuruluşu temsilcileriyle bir araya geldi, Auburn Gelibolu Camii’ni ziyaret etti.

Gelibolu Gençlik Merkezinde sivil toplum kuruluşu temsilcileriyle toplantı yapan Kahraman ve heyet üyeleri, Türklerin yoğun ilgiyle karşılandı. Kahraman, burada yaptığı konuşmada, ne kadar uzak olsa da Avustralya’da yaşayan Türklerin gönüllerinin Türkiye’de olduğunu bildiğini ifade etti. Konuşmasında, 15 Temmuz darbe girişimine dikkat çeken TBMM Başkanı, “Hakkı

olmadığı halde o elbiseyi giyenler Türkiye’yi uçurumun eşiğine getirdiler. Ama o elbisenin hakkını verenler ise biiznillah ordumuzun başındalar. Millet ‘dur’ dedi, Türkiyemizde biiznillah darbe olmayacak. Öyle geç televizyonun, radyonun başına ‘geldim de, el koydum de’, o devir geçti, yok öyle bir şey.” diye konuştu.

TBMM BAŞKANI KAHRAMAN, FRANSA'YI ZİYARET ETTİ

Fransa Senatosu Başkanı Gerard Larcher

Fransa Ulusal Meclisi Başkanı Claude Bartolone

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Fransa Senatosu Başkanı Gerard Larcher'nin davetlisi olarak, beraberinde bir parlamento heyetiyle 12-14 Ekim 2016 tarihlerinde Fransa'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirdi. TBMM Başkanının beraberindeki heyette AK PARTİ Elazığ Milletvekili TBMM Kâtip Üyesi Ömer Serdar, AK PARTİ Çorum Milletvekili TBMM İdare Amiri Salim Uslu, AK PARTİ İstanbul Milletvekili Serap Yaşar, AK PARTİ Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya, CHP Denizli Milletvekili Melike Basmacı ve MHP İstanbul Milletvekili Celal Adan yer aldı.

Kahraman, programı çerçevesinde Fransa Senatosu Başkanı Larcher ve Fransa Ulusal Meclisi Başkanı Claude Bartolone ile görüşmeler gerçekleştirdi. TBMM Başkanı, T.C. Paris Büyükelçiliğinde Türk ve Fransız gazetecilerinin geniş katılımıyla düzenlenen toplantıya katılarak basın mensuplarının sorularını cevapladı.

FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimine ilişkin değerlendirmelerde bulunan Kahraman, "Ümit ettiğim için değil inandığım

için söylüyorum. Türkiye’de darbeler dönemi bitmiştir. Kimse 'elime bildiri aldım, darbe yapıyorum' diyemeyecektir. Bazı dostlarım üzüntü beyan ediyorlar, sonra 'kaç kişi gözaltına alındı, onlara zulmediyor musunuz' gibi dolaylı yoldan darbecilere destek oluyorlar. Gazeteciler arasında darbecilere destek olma babında yazı yazan gazeteciler var. Hiçbir devlet kendini yok etmeye karşı bir harekete karşı sessiz kalamaz. Gereken tedbirler alınır." dedi.

Terör örgütü elebaşı Fethullah Gülen'in darbe girişimine doğrudan katıldığına dair kanıtlara ilişkin soru üzerine Kahraman, "Birçok belge var. Karşıdaki o belgeleri ne yapacak, onu bilmiyorum. Her darbe teşebbüsünde -neticelensin ya da neticelenmesin- mutlaka başkaları vardır. Bir maestro vardır elinde çubuğuyla... O tektir ama karşısında birçok enstrüman ve eleman vardır. Burada, Gülen, maestrodur. Diğer enstrümanları çalanlar çok. Bu tabii bir şey... Zaten 40 yıllık hazırlık onun için yapıldı." ifadelerini kullandı.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın, darbe girişimiyle ilgili ABD'ye bir ziyaret gerçekleştireceğini hatırlatan Kahraman, "Bir demokrasi ve hukuk imtihanı verecek A.B.D... Dilerim ki sınıfta kalmazlar." şeklinde konuştu.

Kahraman, darbe girişimi sonrası TBMM'ye yapılan ziyaretlere de değinerek, şunları kaydetti:

"Beni ziyaret edenler arasında ABD Büyükelçisi ile beraber gelen ABD Genelkurmay Başkanı vardı. Büyükelçi, 'kanıtlar lazım, biz hukuk devletiyiz' dedi. Ziyarette hazır bulunan Genelkurmay Başkanımız, 'kanıt benim' dedi. Şu anda gözaltında olan bir general ona uzatıyor telefonu. 'Darbe teşebbüsümüz kesinleşti, neticeye ulaştı. Lütfen başımızda olduğunu açıkla. Size önderimiz Fethullah Gülen'i vereyim, telefonda şu anda' diyor. Eline vuruyor telefonu düşürüyor. Gereken birkaç kelimeyi söylüyor. 'İşte kanıt benim' dedi. 'Her şey bir tarafa, canlı olarak karşınızdayım' dedi."

Darbe girişimine yönelik batı ülkelerindeki yanlış algıya ilişkin bir soru üzerine Kahraman, "Hala algıyı değiştiremeyenler var. Avrupa Birliği Komisyonu heyetiyle gelen bir Portekizli parlamenter hanım vardı. Üzüldüm, darbecilerden yana bir tavır sergiliyor. Durumu anlattık ve bombalanan yerleri gösterdik. Sonra bu hanım milletvekili özür diledi. 'Biz Portekiz’de diktatörden ordu tarafından kurtarıldık. Orduyu hep iyi iş yapan olarak görürüz Portekiz’de. Burada tam tersi varmış, ben yanıştaydım. Kendimi düzeltiyorum, arkadaşlarıma gerekeni söyleyeceğim.' dedi. Bu hanım gibi samimiyetle düşünüp fikrini değiştiren var. Bu hanım dışında tek yönlü bakıp peşin hükümlü hareket edenler var. Ama onlar azınlıkta." diye konuştu.

Fransa ve Türkiye’de OHAL uygulamalarının karşılaştırılmasını değerlendiren Kahraman, "Şartlar her ülkeye ve hükümlere göre değişir ama kurum olarak her ülkede OHAL var. Devletin varlığı tehlikeye giriyor, bir kalkışma var. Meclisiniz bombalanıyor; halk meydanlarda, yani olağanüstü bir hal var. Paris’te bombalar patlıyor. Anarşi kol geziyor. Münih’te aynı durum var. Dolayısıyla OHAL hangi şartlarda ise ona ait hükümlerle yönetilir. Mevcut uluslar arası hukuk kaideleri çerçevesinde gereği yapılır." dedi.

OHAL'in demokrasiyi de koruyan bir uygulama olduğunu vurgulayan Kahraman, Türkiye'nin hukuk devleti olduğunu ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine uygun hareket ettiğini belirtti.

Kahraman, darbe girişimi sonrası Türkiye'nin önemli bir tecrübe kazandığına da işaret ederek, "Bu darbe teşebbüsünün de verdiği bazı dersler oldu. Türk halkının demokrasinin yanında ve darbelere karşı olduğu görüldü. Siyasi partiler millî birlik duygusu içinde bir araya gelebiliyor. Kalkınma isteğimizi ve hevesimizi daha da arttırdı. Türkiye'nin daha önceki darbelerde de hukuki tecrübesi vardı. Hukuk çerçevesinde bütün tedbirler alınacaktır." dedi.

ABBAS: “ALLAH BU ÜLKEYİ KORUDU, DEMOKRASİYİ KORUDU”

24 Ekim 2016 Pazartesi

Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, resmî temaslarda bulunmak üzere geldiği Ankara'da, 15 Temmuz hain darbe girişiminde bombaların büyük hasar verdiği Mecliste, TBMM Başkanı İsmail Kahraman'a 'geçmiş olsun' ziyaretinde bulundu.

TBMM Başkanı Kahraman, Abbas'ı Mecliste görmekten duyduğu büyük bahtıyarlığı ifade ederek Meclis, Hükümet, milletvekilleri ve topyekûn Türk milletinin Abbas'a en iyi dileklerini sunduğunu kaydetti ve ziyareti dolayısıyla teşekkür etti.

Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas da karşılama gösterdiği ilgi ve samimi duygular nedeniyle Kahraman'a teşekkürlerini sunarak, Filistin'in Türk Devleti ile olan ilişkisinin tarihî ve coğrafi olduğunu, iki ülke ilişkilerinin geçmişteki gibi gelecekte de devam edeceğini vurguladı. Abbas, "Bizim Türk Devleti ile olan ilişkimiz özellikle dinî açıdan çok daha büyük bir özellik taşımaktadır. Bu dinî özellik; bizlerin tarihî, coğrafi ve yüzlerce yıla dayanan bağlılığımızı, ümitlerimizi, emellerimizi taşımaktadır." dedi.

Abbas, Türkiye'nin Filistin'e yönelik çok samimi desteğini unutmayacaklarını ve bu desteğin geleceğe de ışık tutacağını belirterek, Türkiye ile ilişkilerinin her açıdan güçlü bir şekilde devam ettiğini, gelecekte de aynı şekilde devam etmesini temenni ettiklerini kaydetti. Türkiye'nin halkıyla beraber içeriden ve dışarıdan gelecek her türlü sıkıntılara, baskılara ve müdahalelere karşı dirayetli olduğunu bildiğini aktaran Abbas, "İnşallah bundan sonra da Türkiye Cumhuriyeti, gelecekte İslam âleminin bir kalesi olarak güçlü bir şekilde kalacak ve devam edecektir." dedi.

Abbas daha sonra TBMM Başkanı Kahraman'ın refakatinde, FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimi gecesini Meclisin bombalanan bölümlerini gezdi. TBMM Başkanı İsmail Kahraman, darbe girişimi gecesini yaşananları Abbas'a anlattı. TBMM Şeref Holü'nde, bombalanan bölümdeki iç bahçeye geçen Abbas, buraya karanfil bırakarak darbe girişiminde hayatını kaybeden şehitlerimize rahmet, gazilerimize şifalar diledi.

Mahmud Abbas, "15 Temmuz'da bombanın atıldığı bölümü yerinde müşahade etmekten çok üzüntü duyuyoruz, ancak o karanlık gün ve gecede Allah bu ülkeyi korudu, demokrasiyi korudu. İnşallah bu tekrar etmez diyorum." ifadesini kullandı. TBMM Başkanı Kahraman da "Türkiye'de darbe döneminin Allah'ın izniyle sona erdiğini vurguladı.

PAB BAŞKANINDAN, GEÇMİŞ OLSUN ZİYARETİ

19 Ekim 2016 Çarşamba

Parlamentolar Arası Birlik (PAB) Başkanı Saber H. Chowdhury, ülkemize 15 Temmuz sonrası geçmiş olsun ziyareti gerçekleştirdi. Programı çerçevesinde, öncelikle TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ı ziyaret eden Chowdhury, darbe girişimini ilk kınayan teşkilatlardan birinin başkanı olmaktan mutluluk duyduğunu belirtti. TBMM Başkanının kabulüne PAB Türk Grubu Başkanı AK PARTİ Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, PAB Türk Grubu üyeleri AK PARTİ İstanbul Milletvekili Hasan Sert, AK PARTİ Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt, CHP Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı ile TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu katıldı.

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Chowdhury'i Türkiye'de misafir etmekten mutluluk duyduklarını belirterek, temaslarının hayırlı neticeler doğurmasını temenni etti. Bangladeş'in, Türkiye'nin kardeş ülkesi olduğunu belirten Kahraman, Chowdhury'nin, PAB Başkanı olmasının kendileri için de bir övünç kaynağı olduğunu sözlerine ekledi.

PAB Başkanı, ülkesi Bangladeş'in, Türkiye ile çok uzun zamandır yerleşik, güçlü ve kardeş ilişkiler yürüttüğünü anımsatarak, bu ülkenin bir temsilcisi olarak bu görevde bulunmasının kendileri için de mutluluk verici bir durum olduğunu dile getirdi.

*PAB Başkanı Chowdhury,
TBMM Darbe Girişimini
Araştırma Komisyonu Başkanı
AK PARTİ Burdur Milletvekili
Reşat Petek ile görüştü.*

Darbe gecesi ve sonrasında yaşananları anlatan Petek, Mecliste FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimini araştırmak amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasına karar verildiğini ve komisyonun çalışmalarına başladığını kaydetti. Petek, "15 Temmuz darbe girişimi, ABD için 11 Eylül saldırısı neyse, bizim açımızdan da benzer bir terör saldırısıdır. Bugün bunu araştırıyoruz. Sonucunda demokratik sistem içinde alınacak tedbirleri, Türkiye ve dünya kamuoyuyla paylaşacağız." dedi.

PAB Başkanı Sabir H. Chowdhury ise 15 Temmuz darbe girişiminden sonra PAB'in bu tür girişimleri en açık ve net şekilde kınayan ilk uluslararası örgütlerden biri olduğunu, demokrasilerde şiddete yer bulunmadığını ve insanların kendi tercihleri ile seçimleri doğrultusunda alınan kararların demokrasilerde geçerli kabul edildiğine inandıklarını vurguladı ve Mecliste temsil edilen bütün siyasi partilerin tam bir birlik halinde hareket etmesinden son derece etkilendiklerini ifade etti.

*PAB Başkanı, programı
kapsamında, TBMM İnsan
Haklarını İnceleme Komisyonu
Başkanı AK PARTİ İstanbul
Milletvekili Mustafa Yeneroğlu
ve TBMM Kadın Erkek Fırsat
Eşitliği Komisyonu (KEFEK)
Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu
ile görüşmelerde bulundu.*

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve çalışmaları hakkında PAB Başkanına bilgi veren Yeneroğlu, görüşmede, Türkiye'de yaşanan terör saldırıları ile 15 Temmuz'daki FETÖ'nün darbe girişimine değindi.

KEFEK Başkanı Katırcıoğlu ise 15 Temmuz gecesi Türkiye'nin, FETÖ darbe girişimi görünümü altında bir işgal girişimine maruz kaldığının altını çizerek Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı ve necip halkın buna uymasıyla tanklara, silahlara ve savaş uçaklarına karşı durulduğunu ifade etti. Katırcıoğlu, KEFEK olarak "Türkiye'de siyasi liderlik ve katılımda toplumsal cinsiyet

eşitliği" adı altında üç yıl sürecek bir proje yürüttüklerini belirterek PAB ile istişare etmek istedikleri çeşitli konular bulunduğunu dile getirdi.

Chowdhury, PAB'in demokrasi ve parlamenter sistemi savunduğunu vurgulayarak, ziyaretinin amaçlarından birinin; 15 Temmuz darbe girişiminde yaşananları ilk elden öğrenmek ve Cenevre'deki Genel Kurul toplantısında bunları paylaşmak olduğunu ifade etti. Chowdhury, ülkemiz açısından verimli geçen ziyaretinin ardından PAB 135. Genel Kuruluna başkanlık etmek üzere Cenevre'ye gitti.

PAB GENEL KURULUNA TBMM DAMGASI

Cenevre’de düzenlenen Parlamentolar arası Birlik (PAB)

*135. Genel Kurulunda, PAB Türk Grubu tarafından
Fethullahçı Terör Örgütü’nün (FETÖ)*

15 Temmuz’daki başarısız darbe girişimi konulu stant açıldı.

Genel Kurula AK PARTİ Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın başkanlığında, PAB Türk Grubu üyeleri AK PARTİ milletvekilleri Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt, Şahap Kavcıoğlu, Ebubekir Gizligider ve Hasan Sert; CHP milletvekilleri Ayтуğ Atıcı ve Sencer Ayata ile TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu katıldı.

PAB Türk Grubu Başkanı Çakır, PAB Genel Kurulunun gerçekleştirildiği mekânda, FETÖ’nün 15 Temmuz’daki başarısız darbe girişimini anlatan bir stant kurduklarını aktararak, burada 15 Temmuz’u görüntülü olarak ve farklı dillerde basılmış kitapçıklarla anlatma fırsatı bulduklarını dile getirdi.

Toplam 171 ülkeden Parlamento temsilcisinin Türkiye standına yoğun ilgi gösterdiğini kaydeden Çakır, standın büyük bir ilgi görmüş olmasından duydukları memnuniyeti ifade etti.

Çakır, "Bu sene 135. PAB Genel Kurulunun ana teması ile bizim bölgemizde yaşadığımız sorunlar, problemler ve acılar, neredeyse birebir örtüşen bir çerçeveye sahip... Biz konuşmamızda yaşadığımız coğrafya ve çevremizde olup bitenlerden bahsettik." dedi.

Genel Kurulda, Türkiye’nin de desteğiyle Suriye’ye ve Halep’e yapılacak insani yardımları içeren acil ana gündem maddesinin oylanarak kabul edildiğini belirten Çakır, ayrıca dünyada kadın ve çocukların karşılaştıkları sorunları da ele aldıklarını dile getirdi. Çakır, PAB Genel Kurulu boyunca düzenlenen panellere katıldıklarını ve diğer ülkelerden gelen heyetlerle ikili temaslarda bulunduklarını kaydetti.

Katılımcılara; Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığınca hazırlanan "15 Temmuz Millet Darbeye Dur dedi" konulu hafıza kartları hediye edildi.

*PAB 135. Genel Kurulu çerçevesinde düzenlenen
Parlamento Genel Sekreterleri Birliği toplantısında TBMM'yi,
Genel Sekreter Mehmet Ali Kumbuzoğlu temsil etti.*

TBMM Genel Sekreteri Kumbuzoğlu, 150 ülkenin Parlamento Genel Sekreterine FETÖ'nün 15 Temmuz başarısız darbe girişimini anlattı.

Türkiye'nin 15 Temmuz gecesinde, dünyada bugüne kadar eşine benzerine rastlanmamış bir badireyi atlattığını, Türk halkının demokrasisine ve anayasal kurumlarına sahip çıkması, meydanları doldurması ve silahlara direnmesi sayesinde darbenin önlendiğini anlatan Kumbuzoğlu, "Bugün burada bu konuşmayı yapabiliyorsam, bu, vatandaşlarımızın canları pahasına demokrasimizi savunmaları sayesinde mümkün oldu." ifadesini kullandı.

Kumbuzoğlu, TBMM'nin bombalara ve kurşunlara hedef olmasını ve demokrasinin sembolü olan parlamentonun yıkılmaya çalışılmasını lanetlediğini vurgulayarak "Darbe girişimi ve parlamentomuzun bombalanması, demokrasiye karşı yapılan tarihimizdeki en ağır saldırıdır. Türk

milletinin gösterdiği tavır bizim için bir kahramanlık destanıdır. Parlamentomuzun aldığı bu yarayı hiçbir zaman unutturmamak adına hasar alan bölgede bir müze yapılacak, adı da 'Demokrasi Müzesi' olacaktır." dedi.

Darbeyi engelleyen Türk milletinin, demokrasinin kalbi olarak kabul ettiği TBMM binasının onarımını da üstlendiğine vurgu yapan Mehmet Ali Kumbuzoğlu, projede kullanılmak üzere "Milletin Meclisini Millet Yapar" sloganıyla yaklaşık 27 milyon dolarlık bir bütçe bağışlandığını kaydetti.

Kumbuzoğlu'nun konuşmasının ardından 15 Temmuz darbe gecesi yaşanan olaylara ilişkin Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı tarafından hazırlanan sinevizyon, 150 ülkenin Parlamento Genel Sekreteri tarafından büyük ilgiyle izlendi. Sunumun ardından soruları da yanıtlayan Kumbuzoğlu, gösterilen ilgi ve dayanışmadan dolayı mevkidaşlarına teşekkür etti.

POLONYA ULUSAL MECLİSİ BAŞKANI, TÜRKİYE'DE

27 Ekim 2016 Perşembe

Polonya Ulusal Meclisi (Sejm) Başkanı Marek Kuchcinski, TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın konuğu olarak ülkemize resmî ziyarette bulundu. Kahraman, Polonya Ulusal Meclis Başkanı Kuchcinski ile baş başa ve heyetler arası görüşmelerde biraraya geldi.

Kuchcinski ve beraberindeki heyetin ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getiren TBMM Başkanı, Polonya ziyaretinde çeşitli konularda fikir teatisinde bulunduklarını dile getirerek "Polonya ile dostluğumuz, müttefikliğimiz çok eski tarihlere dayanır. 2014 yılında 600'üncü yılını kutlamıştık. Çeşitli platformlarda örnek bir dayanışma gösteriyoruz." vurgusu yaptı. Parlamentolar arası ilişkilerin devamının ülkeleri yakınlaştırdığının altını çizen Kahraman, Polonya'da kendisine gösterilen yakın ilgiye bir kez daha teşekkür etti.

Polonya Ulusal Meclis Başkanı Kuchcinski, Türkiye'ye gerçekleştirdikleri resmî ziyaretin pek çok sebebi olduğunu belirterek, şu değerlendirmede bulundu: "Polonya Meclisi adına; bağımsız ülkeler için, demokrasinin ve istikrarın vazgeçilmez unsurlar olduğunun altını çizmek istiyorum. 15 Temmuz'da Türkiye'de gerçekleşen olaya karşı hızlı tepkimizin sebebi de budur. Ayrıca iki ülke parlamentoları arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Kanaatimize göre Polonya ve Türkiye parlamentoları arasındaki sıkı iş birliği, Türkiye ile AB arasındaki engellerin ve bariyerlerin aşılmasına yardımcı olabilir. Biz, Polonya olarak müzakerelerin çok uzun sürdüğünü düşünen ülkeler arasındayız. Ve bir an önce artık bu konunun kapatılması gerektiğine inanıyoruz."

Sığınmacı sorununa da değinen Kuchcinski, bu sorunun çözüme ulaştırılması gerektiğini belirtti. Kuchcinski, iki ülkeyi birbirine daha da çok yakınlatacak her alandaki iş birliğinin artırılmasının önemini vurgulayarak, "Bir kez daha Polonya'nın Türkiye ile dayanışma içinde olduğunu söylemek istiyorum." ifadesini kullandı.

Kuchcinski, 15 Temmuz FETÖ'nün darbe girişimi sırasında, Meclisin, atılan bombalar nedeniyle hasar gören bölümlerinde

de incelemelerde bulunarak, çiçek bıraktı. Türkiye-Polonya Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı ve AK PARTİ Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz da Kuchcinski ve beraberindeki heyete eşlik ederek, 15 Temmuz gecesi yaşananlar hakkında bilgi verdi. Minsolmaz, Kuchcinski'ye, darbe girişimine ilk tepki veren ülkelerden olmaları dolayısıyla teşekkür etti. Kuchcinski, Genel Kurul Salonu'nu ziyaret ederek kordiplomatik locadan bir süre çalışmaları izledi.

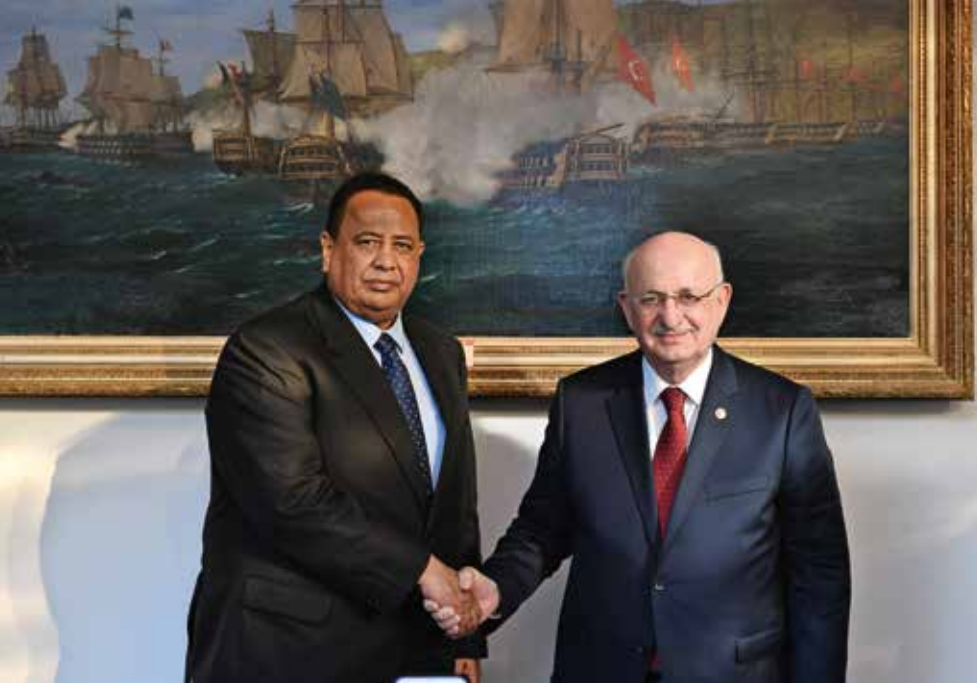
ARNAVUTLUK DIŞİŞLERİ BAKANI BUSHATİ, MECLİSTE

26 Ekim 2016 Çarşamba

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Arnavutluk Dışışleri Bakanı Ditmir Bushati ve beraberindeki heyeti kabul etti.

Kahraman, Bushati'yi Türkiye'de görmekten ve Mecliste ağırlamaktan mutluluk duyduğunu belirtti.

SUDAN DIŞİŞLERİ BAKANI, KAHRAMAN'I ZİYARET ETTİ

26 Ekim 2016 Çarşamba

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman, Sudan Dışışleri Bakanı İbrahim Ghandour'u kabul etti.

Kabulde, iki ülkenin dost ve kardeş olduğuna işaret eden Kahraman, Türkiye ile Sudan'ın tarihin derinliklerine dayanan dostluğunun bulunduğunu kaydederek her alanda beraber güzel işler yapmayı temenni etti.

Sudan Dışışleri Bakanı Ghandour, Türkiye ile ilişkilerin tarihinin çok eskiye dayandığını, dost ve kardeş ülkeler olduklarını ifade

ederek Türkiye'nin Afrika kıtasında çok büyük hizmetler verdiğini kaydetti. Ghandour, Sudan hükümeti ve halkının kardeş Türkiye'nin yanında yer aldığını belirtti.

Konuk Başkan, 15 Temmuz darbe girişiminden büyük üzüntü duyduğunu dile getirerek, geçmiş olsun temennisinde bulundu ve "Parlamento olarak, terörist darbe girişimine karşı verdiğiniz mücadeleyi ve başarıyı tebrik ediyoruz. Halkın gösterdiği mücadeleyi de gönülden tebrik ediyoruz." dedi.

ANKARA'DAKİ BÜYÜKELÇİ EŞLERİ MECLİSTE AĞIRLANDI

21 Ekim 2016 Cuma

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Ankara'daki büyükelçi eşlerini kahvaltıda misafir etti. Kahvaltıya, TBMM Kâtip Üyesi AK PARTİ Balıkesir Milletvekili Sema Kırıcı ve AK PARTİ Çorum Milletvekili Lütüye İlksen Ceritoğlu Kurt da katıldı.

Büyükelçi eşlerine hitaben bir konuşma yapan Kahraman, Meclisin 1920'den itibaren Ankara'da bulunduğu olduğunu, ilk olarak, 1876'da ise İstanbul'da açıldığını belirterek, Türkiye'de 1876'dan günümüze parlamento geleneğinin var olduğunu vurguladı.

Kahraman, "Kadınların hayatımızdaki yeri malum. Kadınlara gereken önemi vermede, Türkiye bir büyük imtihan vermiştir. Cumhuriyet dönemimizde, 1934 yılında ilk kadın muhtar Aydın ilimizde seçilmiştir. 1934 yılında kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı ve 1935 yılında TBMM'de 18 kadın milletvekili yer aldı. Bugün Meclisimizde 81 kadın milletvekili var. Bir kota konulmuş değil, hanımlar kendi çalışmalarıyla, normal olarak seçiliyorlar. Ayrılan bir kotanın mecburiyeti değil, kendilerinin emeklerinin ve gayretlerinin neticesidir. 15 Temmuz darbe gecesi hanımların bu kadar cesur

olduğunu yakinen gördüm. En az bizim kadar cesursunuz, çünkü, 15 Temmuz gecesı, 19 hanım milletvekili beraberdi ve onlardaki yürekliliğı, cesareti görünce çok takdir ettim. Kadın, erkek hepimiz insanız. Elimizden geleni yapacağız ve biz insan olarak yaratılmışların en şereflişiyiz. İnsan eksenli olmalı bütün faaliyetler ve çalışmalar... Hep beraber ülkelerimizi, toplumumuzu geliştirmek, ileri götürmek durumundayız. Anneler olarak topluma yararlı evlatlar büyütmek durumundayız. Anne, baba iki kanatlı bir kuştur; biri anne biri baba, birlikte ileriye, huzura doğru koşacaklar."

TBMM'nin tarihinde ilk defa bombalandığını, 15 Temmuz'da meşum bir darbe teşebbüsü ile karşılaştıklarının altını çizen Kahraman, Meclise savaş uçağıyla bombaların atıldığını, helikopterlerden ateş edildiğini söyledi. Darbe girişimini duydukları ilk andan itibaren Meclisi açtıklarını ve bombalamalar altında sabaha kadar çalışmalarını sürdürdüklerini dile getiren Kahraman, 16 Temmuz günü

de Meclisin olağanüstü toplantı yaptığını, bütün grupların bu toplantıya katıldığını, Mecliste grubu bulunan tüm siyasi partilerle yayınlanan ortak deklarasyon ile "Darbeye hayır demokrasiye evet" denildiğini hatırlattı.

İsmail Kahraman, konuşmasını şu ifadelerle sürdürdü:

"Tabii hazin bir neticedir, oluşmadır; insanın kendi Meclisini bombalayacak kadar bir yanlışlık ve sapkınlık içerisinde bulunması... Bu sapkınlığa sebep olan 40 yıllık bir çalışmayla, adım adım, gerek adalet mekanizmasına, askeriye, hukuk ve diğer bürokratik müesseselere hulul etmesi ve eleman yetiştirerek oralarda bir paralel devlet oluşturması oldu. Bunu yapan Fethullah Gülen adında bir kişi, imam... Barış, insanlık, saygı, sevgi, bütünlük gibi sloganları önünde bir maske tutan, arkasında ise kendisinin devlet idaresine el koymasını hedefleyen bir kişidir. Zaman

içinde gelişti, ilerledi, dünyada 160'ı aşkın ülkede mektep açtı. Oradaki idarecileri yetiştirmede bir çalışma yaptı. Kendini mehdi, Mesih kabul eden bir sapkın kişilik... İnsanlık için de tehlikeli. Türkiye için olan tehlikesini gördük."

Bir terör örgütü ile karşılaşıldığını ve buna Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) dediklerini ifade eden Kahraman, "Terör örgütlerinin ismi ne olursa olsun, ister PKK, PYD, DEAŞ olsun, neticede hepsi teröristtir ve hepsi insanlığın huzuru için düşmandır, tehlikedir. Terör, günümüzde evrensel bir tehdittir. Uluslararası alanda kesin iş birliği yapılması lazımdır." vurgusunu yaptı.

Söz konusu illegal çete mensubu hain teröristlerin bir kalkışmaya giriştiklerine vurgu yapan Kahraman, "Genelkurmay Başkanımız, askerî birliklere, 'herhangi bir vasıta, uçak veya diğer vasıtalar kışla dışına çıkmayacak' talimatını verince bir paniklemeye girdiler. Esasında darbeler sabaha karşı yapılan hareketlerdir. Yine sabaha karşı düzenlenecek olan harekâtı erkene, altı saat önceye çektiler. Halk ayakta ve millet topyekûn direndi. Muhterem Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan halkı meydanlara çağırdı. Bütün meydanlar doldu, bütün Türkiye

meydanlarda birikti. Hiçbir parti farkı gözetmeden, 'demokrasiye evet darbeye hayır' dedi." değerlendirmesinde bulundu.

TBMM Başkanı Kahraman, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı ile Yenikapı'da miting düzenlendiğini de hatırlattı. Darbelerin ekonomiyi ürkütüp, sermayeyi korkuttuğuna dikkati çeken Kahraman, Türkiye'de ise 15 Temmuz sonrasında hemen pazartesi günü hayatın normale döndüğünü söyledi. Kahraman, bundan sonra Türkiye'de darbe döneminin kapandığını belirterek, Türkiye'ye çok sayıda ülkeden heyetlerin geldiğini ama "bazılarının yaşananları tam manasıyla anlayamamasından dolayı geç kaldığını" vurguladı.

Büyükelçi eşleri adına konuşan Nijer Büyükelçisinin eşi Hadıza Dan-Maradı, dost Türk halkının yanında olduklarını dile getirerek, 15 Temmuz darbe girişimini şiddetle kınadıklarını söyledi. Dan-Maradı, Türkiye'nin çok güzel bir ülke olduğunu ve Türk kültürü hakkında yeni şeyler öğrenmekten memnuniyet duyduklarını ifade etti.

Ankara'da mukim Büyükelçi eşleri, FETÖ'nün darbe girişimi sırasında Meclisin hasar gören yerlerini de ziyaret ettiler.

KAHRAMAN, FRANSA DIŞİŞLERİ BAKANINI KABUL ETTİ

Fransa Dışışleri Bakanı Jean-Marc Ayrault, Meclisi ziyaret ederek TBMM Başkanı İsmail Kahraman tarafından kabul edildi.

Ayrault ve beraberindeki heyet, FETÖ'nün darbe girişiminde Meclisin hasar gören yerleri ile TBMM Genel Kurulu'nu gezdi ve darbe girişimi sırasında yaşananlara ilişkin bilgi aldı.

Konuk Bakan daha sonra TBMM Başkanı İsmail Kahraman tarafından kabul edildi. Kabule, Türkiye-Fransa Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı AK PARTİ İstanbul Milletvekili Serap Yaşar da katıldı. Kahraman, ziyaretten duyduğu memnuniyeti ifadeyle, "Herhalde bombalanan yeri gördünüz.

24 Ekim 2016 Pazartesi

Çok kötü bir gece geçirdik. Bu bir yerde demokrasi sınavı gibi oldu. Sonuçta toplum demokrasiyi özümsemediğini gösterdi ve hep birlikte bir darbeyi önledi." dedi.

Fransa Dışışleri Bakanı Ayrault da, Fransa'nın darbe girişimi karşısında Türkiye ile dayanışma içinde olduğunu söylemek için Ankara'ya geldiğini ve bu amaçla, resmî ziyaretine Parlamento ile başlamak istediğini dile getirdi.

Ayrault, "Çünkü, Parlamento, Türk demokrasisinin bir sembolü ve tam kalbinden vuruldu. Fransa hemen akabinde, bu kabul edilemez darbeyi kınadı. O gece parlamenterlerin göstermiş olduğu cesareti büyük bir memnuniyetle karşıladık. Aynı zamanda Türk halkı, son derece cesur davranarak, büyük bir seferberlikle sokaklara çıktı ve bu darbe girişimine 'hayır' dedi." ifadelerini kullandı.

İTALYA VE İSPANYA DIŞİŞLERİ BAKANLARI MECLİSTE

07 Ekim 2016 Cuma

İtalya Dışışleri Bakanı Paola Gentiloni ile İspanya Dışışleri Bakanı Jose Manuel Garcia-Margallo, TBMM'nin FETÖ'nün darbe girişiminde bombalanan bölümlerinde incelemelerde bulundular.

İtalya Dışışleri Bakanı Gentiloni'ye, ziyareti sırasında AK PARTİ Malatya Milletvekili, Türkiye-İtalya Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkan Vekili Nurettin Yaşar, TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu ve Genel Sekreter Yardımcısı Vekili Erbay Kücet eşlik etti.

Başbakanlık makamının bulunduğu kat başta olmak üzere, Mecliste zarar gören yerleri gezen Gentiloni, yetkililerden bilgi aldı. Konuk Başkan, Şeref Holü bahçesine çiçek bıraktı.

İspanya Dışışleri Bakanı Jose Manuel Garcia-Margallo da Meclisi ziyaret etti. İspanya Büyükelçisi Rafael Mendivil ve beraberindeki heyetle Meclise gelen Margallo'yu, TBMM Başkanvekili Ayşe Nur Bahçekapılı karşıladı.

FETÖ darbe girişimi sırasında hasar gören Şeref Holü ile Başbakanlık makamının bulunduğu ikinci katta incelemelerde bulunan Margallo'ya, 15 Temmuz gecesi TBMM'de yaşananlarla ilgili bilgi verildi.

KAHRAMAN'IN, BİRLİK VAKFI ANKARA ŞUBESİ ZİYARETİ

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, 28 Ekim 2016 tarihinde Ankara Hamamönü'nde Birlik Vakfı Ankara Şubesinin her hafta düzenlediği geleneksel Cuma Sohbeti ve Kuru Fasulye Pilav Gününe katıldı.

Birlik Vakfı Ankara Şube Başkanı Muhittin Bal'ın ev sahipliğinde gerçekleşen ikrama çok sayıda Birlik Vakfı üyesinin yanı sıra vatandaşlar da katıldı. Muhittin Bal, davetlilere hitaben yaptığı konuşmada "Kurucular Kurulu Başkanımız, ağabeyimiz, kıymetli büyüğümüz, TBMM Başkanımız İsmail Kahraman'ı aramızda görmekten büyük memnuniyet duyuyoruz. Şeref verdiler, hoşgeldiler..." dedi. Bal, sözlerine şöyle devam etti; "15 Temmuz, tarihimizin en karanlık gecelerinden biriydi. Bu gece soyadı gibi kahramanlık örneği gösteren ve herhangi bir telkin olmaksızın Meclisi açarak milletin iradesini ortaya koyan saygıdeğer büyüğümüz İsmail Kahraman, bizi ve milletimizi de cesaretlendirmiştir. Türkiye'nin her yerinde vatandaşlarımız, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla sokakları, meydanları doldurdu, darbecilerle mücadele etti. Hükümetimiz görevinin başında olduğunu gösterdi. Kahraman milletimiz darbecilere karşı koydu. Meclis Başkanımızın o gece ekranlara çıkıp kullandığı ifadeler hâlâ

kulaklarımda yankılanıyor. -"Bu millet, bu vatani böldürmez. Kimse ham hayaller beslemesin, rüyalar görmesin. Tablo bunu bir daha ispat etmiştir. Biz şanlı bir tarihin sahibiyiz, misyonun sahibiyiz. Biz Türkiyeyiz. Ne böldürürüz ne bölebilirler ne de sistemi öyle 'hadi' deyip değiştirebilirler. Demokrasi devam edecek, Türkiye yolunda ilerlemeye devam edecek ve çok daha ötelere gidecek inşallah. Biz de inşallah diyoruz, Başkanımızdan Allah razı olsun diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum."

TBMM Başkanı İsmail Kahraman, geleneksel Kuru Fasulye ve Pilav ikramının Birlik Vakfı Ankara Şube Başkanlığı tarafından düzenlenmesinden dolayı duyduğu memnuniyeti ifade etti. Böyle etkinliklerin, birlik ve beraberliğin artmasına, kardeşlik hukukunun tesisine katkı yapacağını söyleyen TBMM Başkanı Kahraman, "Darbe girişiminin ardından millet olarak tek vücut halinde olduk, milletimize bu acıyı yaşatanlar elbette müstahak oldukları cezaya çarptırılacaklardır. Bu kalkışmayı, darbe teşebbüsünü, fevri, anlık, Türkiye'de ve dünyada yaşanan diğer gelişmelerden kopuk hareket olarak değerlendirsek doğru değerlendiremeyiz ve anlayamayız." dedi. Devletin, darbe girişiminin sorumlularının iç ve dış uzantılarının ortaya çıkmasını,

layık oldukları, müstahak oldukları cezayı almasını sağlayacağını vurgulayan Kahraman, şunları kaydetti: "Bunu hukuk içinde, hak ve hukuka riayet ederek yapacaktır. Suçların şahsiliği gibi temel hukuk prensiplerine bağlı kalarak yapacaktır. Bu kalkışmayı yapanlar küçük bir azınlıktır. Emir ve komuta zincirinin dışına çıkmış, devlete isyan etmişlerdir. Gereken yapılacaktır ve en ağır şekilde cezalandırılacaklardır. Metanetimizi, sükûnetimizi, sağduyumuzu koruyarak, kararlılığımızdan hiçbir şey yitirmeden, bu meseleyi kökünden halletmek için çalışma zamanıdır, birlik ve beraberlik zamanıdır, yaraları sarma zamanıdır. Bu millet, tarihinde pek çok kötü badireler atlatmış, çok feci nitelikte muhataralı günler yaşamıştır. Bu günler de geçecektir. Biliyoruz ki, 'Zorlukla birlikte kolaylık vardır'. Hoşumuza gitmeyen bazı şeyler, hakkımızda hayır olabilir."

"Birlik Vakfı'ndan hem ecdadına sahip çıkacak nesli yetiştiriyoruz, hem de bu neslin övüneceği eserlerin üretileceği kültürel atmosferi oluşturuyoruz" ifadelerini kullanan Kahraman "Çok şükür ki Recep Tayyip Erdoğan gibi bir Cumhurbaşkanı sahibiz. Bir dünya lideri... Cenab-ı Hak nice hizmetler nasip etsin. Bir sürü hizmetlere imza attı ve atacak da inşallah ve önderliğinde Türkiye'miz çok daha ötelere gidecek." diyerek sözlerini noktaladı.

Birlik Vakfı Ankara Şubesinde gerçekleşen etkinliğe TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın yanı sıra Türk Parlamenterler Birliği Genel Başkanı Nevzat Pakdil, Kayseri milletvekilleri İsmail Emrah Karayel ve İsmail Tamer, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat, TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu, TBMM Genel Sekreter Yardımcısı Vekili Erbay Kücet, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Eski Bakanı ve 24. Dönem Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün ve Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Uslan katıldı.

15 TEMMUZ MİLLET FOTOĞRAF DARBESİ DEDİ SERGİSİ

26 Ekim 2016 Çarşamba

TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulunun himayelerinde düzenlenen "15 Temmuz Millet Darbesi Dur Dedi" Fotoğraf Sergisi I. TBMM Binası'nda (Kurtuluş Savaşı Müzesi) TBMM Başkan Vekili ve Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı Ahmet Aydın tarafından açıldı. Açılış törenine Kültür, Sanat Yayın Kurulu üyeleri; TBMM Kâtip Üyesi, AK PARTİ Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, AK PARTİ Sakarya Milletvekili Mustafa İsen, ile AK PARTİ Adana Milletvekili Necdet Ünüvar, AK PARTİ Konya Milletvekili Hüsnüye Erdoğan, AK PARTİ Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Akyürek, AK PARTİ Isparta Milletvekili Sait Yüce ve AK PARTİ Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta, İdari Teşkilat yöneticileri ve çalışanları, öğrenciler ve vatandaşlar katıldı.

TBMM Başkan Vekili Aydın, açılışta yaptığı konuşmada, FETÖ'nün darbe girişimine karşı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı üzerine halkın, meydanlarda cuntacılara karşı tarihî bir direniş örneği sergilediğini vurguladı. Türkiye'nin 15 Temmuz'da dünyada eşine az rastlanır bir badireyle karşı karşıya kaldığına dikkati çeken Aydın, ilk kez bir Parlatentonun, kendi askerlerinin kullandığı savaş uçakları tarafından bombalandığını hatırlattı. Aydın, "15 Temmuz darbe girişimi, benzerine rastlanmayacak bir durumdu. Asker üniforması giymiş teröristler, milleti savunmak için alınan uçak ve tanklar, Meclis ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesi başta olmak üzere anayasal kurumları bombaladılar, millete saldırdılar." dedi.

Seçilmiş hükümeti demokratik yollarla deviremeyenlerin FETÖ'cü teröristleri devreye koyduğunu, asıl hedefin millî irade ve bayrak olduğuna değinen Aydın, ikinci aşamada ise Türkiye'nin Suriye'deki gibi bir iç savaşa sürüklenmek istendiğini ifade etti. Aydın, şu hususları kaydetti.

"Onların hedefinde Cumhurbaşkanımız, milletimiz, hükümetimiz, demokrasimiz, bayrağımız, millî birlik ve beraberliğimiz vardı. Aslında darbeden öte Türkiye'nin işgal girişimiydi.

Bu girişim öyle büyüktü ki Türkiye'yi farklı yollarla deviremeyenler, bu milletle baş edemeyenler, demokratik kanallarla elde

edemediklerini, topla, tfkle elde etmeye çalıştı. Türkiye'yi, Suriye'ye dönüştürmeye çalıştılar. 15 Temmuz o kadar acı, o kadar karanlık bir gündü ki bu karanlık günün ihanetileri tarihin karanlık sayfalarında ebedi olarak kalacaklardır."

Halkın FETÖ'ye karşı elde ettiği tarihî zaferin gelecek kuşaklara aktarılması gerektiğini vurgulayan Aydın, bu kapsamda TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu olarak 15 Temmuz'un simge fotoğraflarından oluşan bir sergi açmaya karar verdiklerini belirtti. Aydın, "Cumhurbaşkanımızın 'Hadi alanlara' demesiyle insanlar yakın akın sel olup alanlara ıktı. Millet; demokrasisine, bayrağına, ülkesine, cumhurbaşkanına, hükümetine sahip ıktı. Dahası, geleceğine sahip ıktı. İşte bu tarihî mücadelenin mutlak bir şekilde kayıtlara geçmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması lazım. Dünyada hiçbir millete nasip olamayan bu direnişin tarihe altın harflerle yazılması için herkes üzerine düşeni yapmalıdır. Bu kapsamda biz de bu sergiyi açmaya karar verdik." dedi.

TBMM Başkanvekili Aydın, daha sonra, "15 Temmuz Millet Darbeye Dur Dedi" sergisinin açılışını yaptı, anı defterini imzaladı. Aydın,

mesajında, Serginin 15 Temmuz kahramanlık destanının gelecek kuşaklara aktarılması için son derece faydalı olacağına inandığını kaydetti. "15-16 Temmuz tarihli TBMM karelerine yer verilen Sergi, 6 Kasım tarihine kadar I. TBMM Binası bahçesinde halka açık olarak düzenlendi.

PAKİSTAN GENELKURMAY BAŞKANI ORGENERAL REŞHAD, TBMM'DE

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar ile Pakistan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Reşhad Mahmut, Meclisi ziyaret etti. Orgeneral Akar ve Reşhad TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı tarafından karşılandı.

Akar ve Reşhad, 15 Temmuz FETÖ darbe girişimi sırasında hasar gören Şeref Holü ile Başbakanlık makamının bulunduğu ikinci katta incelemelerde bulundu. Konuk Genelkurmay Başkanına, Orgeneral Akar ve yetkililer tarafından 15 Temmuz gecesi Mecliste yaşananlarla ilgili bilgi verildi.

05 Ekim 2016 Çarşamba

SIRBİSTAN VE MACARİSTAN'DAN ZİYARET

Sırbistan Başbakan Birinci Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Ivica Dačić, Meclisi ziyaret ederek TBMM Başkan Vekili Akif Hamzaçebi ile görüştü.

Hamzaçebi, aynı gün, Macaristan Başbakan Yardımcısı Zsolt Semjen ile de bir görüşme gerçekleştirdi.

ABD SAVUNMA BAKANI, BAŞSAĞLIĞI DİLEDİ

21 Ekim 2016 Cuma

ABD Savunma Bakanı Ashton Carter, ülkemize gerçekleştirdiği resmî ziyaret çerçevesinde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Cumhurbaşkanlığı Külliyesindeki kabulünün ardından TBMM'yi ziyaret ederek 15 Temmuz darbe girişiminde bombalanan alanı gezdi. Carter'a, mevkidaşı Millî Savunma Bakanı Fikri Işık refakat ederek bilgi verdi.

Carter, Amerikan halkı adına, 15 Temmuz'da hayatını kaybedenlerin aileleri başta

olmak üzere tüm Türk halkına başsağlığı dileyerek "Demokrasi ve özgürlükleri için savaşan insanların o görüntüleri, dünyada ve Amerika'da herkes tarafından görüldü. Bence herkes bu korkunç olayın kahramanları ve şehitlerine hayranlık duyuyordur." ifadesini kullandı. ABD'nin Türkiye'nin güçlü bir dostu ve uzun süredir de müttefiki olduğunun altını çizen Carter, "Güçlü demokrasinin ve Türkiye'nin destekçisiyiz." dedi.

AKPM'DE "15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ" FOTOĞRAF SERGİSİ

10 Ekim 2016 Pazartesi

Anadolu Ajansı (AA) muhabirlerinin objektifinden, Fethullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) 15 Temmuz'daki darbe girişimi sırasında yaşananları yansıtan fotoğraf sergisi, AKPM Türk Grubu iş birliği ile Strazburg'ta gerçekleştirildi.

AKPM'nin 10-14 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilen Güz Oturumu boyunca açık kalan sergide, 15 Temmuz gecesi ve sonrasında yaşananları anlatan ve AA muhabirlerinin objektifine yansıyan 24 kronolojik fotoğraf yer aldı.

Serginin resmi açılışı, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjørn Jagland, AKPM Başkanı Pedro Agramunt ve AKPM Türk Grubunun katılımlarıyla yapıldı.

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, AKPM Türk Grubu ve AA'nın, Türkiye'de 15 Temmuz'da yaşananların daha iyi anlaşılması için bu sergiyi açtığını kaydederek, "Türkiye'de yaşananı daha iyi anlamanız için sergilenen fotoğrafları ve 15 Temmuz gecesi Türk halkı tarafından kaydedilen görüntüleri izlemenizi tavsiye ediyorum. Ben bazı videolara bakmakta zorlanıyorum. Fakat ne olduğunu yerinden görmeniz ve darbe girişimi sonrası hakkında da bilgi sahibi olmanız için hepimizi Türkiye'ye davet ediyorum." dedi. Çavuşoğlu, açılan sergi dolayısıyla Adana Milletvekili Talip Küçükcan başkanlığındaki AKPM Türk Delegasyonu ile AA'ya teşekkür etti.

AKPM Başkanı Pedro Agramunt, demokrasiye sahip çıkan Türk halkına teşekkür ederek, "Bu serginin Avrupa

Konseyi'nde açılması oldukça anlamlı. Darbe girişiminden sonra Türkiye'yi ziyaret ettim, Türk hükümetine, parlamentosuna ve halkına AKPM'nin dayanışma mesajını ilettim." dedi. Agramunt, ziyareti sırasında sergide bulunan fotoğraflarda gösterilen yerleri bizzat gördüğünü de belirtti.

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland, 1967 yılında Yunanistan'da ve daha sonra Macaristan'da gerçekleşen askerî darbeleri yakından takip ettiğini belirterek, "15 Temmuz'da Türkiye'deki darbe girişimi sırasında, hemen o gece bir bildiri yayınlayarak bunun karşısında olduğumuzu söyledim. Bunu ifade etmem, Türk toplumuyla dayanışma için bir mecburiyetti. Şunu hatırlatmak isterim ki darbeciler başarılı olsaydı, Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliği devam etmezdi. Asker, hukuka ve devletin yönetimine sadık olmalıdır. Türk halkı o gece caddelere çıkarak hukuku savundu." dedi. 15 Temmuz gecesi darbecilerin Türk halkına kurşun sıktığını hatırlatan Jagland, "Bu nedenle hukuku savunmalıyız ve Türk halkının yanında durmalıyız." ifadelerini kullandı.

AKPM Türk Grubu Başkanı ve AK PARTİ Adana Milletvekili Talip Küçükcan, 15

Temmuz'da yaşananları şimdiye kadar değişik platformlarda anlatmaya çalıştıklarını ve Türk demokrasisinin karşı karşıya kaldığı tehdidi tüm yönleriyle tüm dünyaya aktarmayı hedeflediklerini belirtti. Küçükcan, "Tabii ki bizim doğrudan muhataplarımız parlamenterler, o nedenle AKPM'de de 15 Temmuz'u bütün yönleriyle anlatan, Türkiye'de halkın kahramanlığını gösteren, demokrasiyi asıl savunanların, demokrasinin asıl bekçilerinin Türk milleti olduğunu gösteren bir sergi açmaya karar verdik." dedi.

Sergide yer alan fotoğraflar ve açıklamalı kitap ve broşürlerde Türkiye'de bu süreçte yaşanan acıların, yapılan mücadelenin boyutlarının, Cumhurbaşkanı, Başbakan, hükümet ve muhalefet partilerinin gösterdiği özenin görüleceğini belirten Küçükcan, "Örneğin 7 Ağustos'taki büyük mitingden fotoğraflarımız da var ve bunlar bütün dünyaya gerçekten Türkiye'de büyük bir trajedi yaşandığını gösteriyor. Türkiye demokrasisi ipten döndü ve bu mücadeleyi veren de Yenikapı ruhu dediğimiz ruh. Bu fotoğraf sergisi, bunu, burada bütün yönleriyle ifade etmiş olacak." dedi.

ALMANYA FEDERAL CUMHURİYETİ FEDERAL MECLİS SAVUNMA KOMİSYONU ÜYELERİ, TÜRKİYE'DE

04 Ekim 2016 Salı

Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC) Federal Meclis Savunma Komisyonu üyeleri, TBMM Millî Savunma Komisyonuna ziyarette bulundu.

Konuk heyeti ülkemizde görmekten memnuniyet duyduğunu belirten Millî Savunma Komisyonu Başkanı Yusuf Beyazıt, Türkiye'nin yakın dostu Almanya'nın mülteci krizi başta olmak üzere, tüm sorunlara yönelik olarak yapıcı bir liderlik sergilediğini kaydetti. Bu liderliğin Avrupa'nın geleceğine ışık tutmakta olduğunu ifade eden Beyazıt, "Türkiye ve Almanya coğrafi bakımdan birçok

ülkeden daha yakın bir ilişkiye ve her alanı kapsayan ilişkiler ağına sahiptir. Almanya'da, Türkiye'ye ve kültürüne bağlı, aynı zamanda Alman kültürüne uyum sağlamış üç milyondan fazla vatandaşımız var. Bu yıl sayısı biraz azalmış olmasına rağmen her yıl ortalama beş milyon Alman Türkiye'ye turist olarak geliyor. Türk misafirperverliği, bu sayıya bakıldığında kendini göstermiş, Alman

vatandaşlar Türkiye'ye yerleşme noktasında da irade göstermişlerdir." dedi.

Son zamanlarda bazı aşırı akımların yükseliş göstermesine rağmen, Alman halkının sağduyulu ezici çoğunluğunun Türk toplumu ve diğer göçmenleri aralarında görmekten memnuniyet duyduğunu aktaran Beyazıt, "Federal hükümetin 2 Eylül 2016 tarihinde yaptığı açıklama ile özellikle Ermeni tasarısının kabulünden sonraki süreci biraz daha kolaylaştırmıştır. 1915 olaylarının Almanya'da daha fazla siyaset malzemesi yapılmayacağını da temenni ediyorum." ifadesini kullandı.

Beyazıt, Türk Silahlı Kuvvetleri arasında örgütlenen cuntacı bir grubun 15 Temmuz gecesi harekete geçtiğini, Türkiye'nin demokratik, siyasal düzenine el koymak amacıyla terör yöntemleri de kullanarak bir darbe girişiminde bulunduğunu dile getirerek "Genelkurmay Başkanı başta olmak üzere, kuvvet komutanlarına darbe bildirisini imzalatarak onların da bu darbe içerisinde, emir komuta içerisinde olmaları talebinde bulundular. İkinci aşamada ise Türkiye'nin her yerinde alan hâkimiyetini sağlamaya çalıştılar. Askerî üniforma giymiş FETÖ terörizmine ait bu güçler, karşı direnişi de engellemek istediler. Kendilerine karşı çıkacaklarını düşündükleri özel kuvvetleri, özel harekâtı ve emniyeti bombaladılar. Halkta panik yaratmak amacıyla ikmal yollarını da kapatarak iletişimin yaşandığı bazı alanları da işgal etmek istediler. Marmaris'te bulunan Cumhurbaşkanımıza karşı suikast girişiminde bulundular ama başaramadılar." dedi. Darbe girişiminin Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın televizyon kanallarına bağlanarak halkı sokağa davetiyle, milletin iradesiyle sokağa çıkmasıyla engellendiğini vurgulayan Beyazıt, iktidar ve muhalefet milletvekillerinin de milletin meclisinde, milletin iradesinin gerçekleşmesi noktasında dik duruş sergilediklerini kaydetti.

Fethullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) 170'e yakın ülkede özellikle eğitim alanında

örgütlendiğini ifade eden Beyazıt, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Özellikle o gece Avrupalı, Amerikalı dostlarımızdan hukukun üstünlüğünün, demokratik ilkelerin, millî iradenin yanında olması noktasında daha fazla gayret göstermesini isterdik. Yapılan kalkışmanın daha fazla, daha açık yüreklilikle kınanmasını beklerdik. Maalesef o anki tepkiler çok cılız şekilde tezahür etmiştir. Çünkü bu olay milletin iradesine yapılmış, canlarına, mallarına kast edilmiş bir harekettir. 241 vatandaşımızı şehit verdik. 3 bine yakın insanımız yaralandı. Uçaklardan, helikopterlerden bombalar yağdı. Tüm Türk milleti, hangi inançtan olursa olsun, bunlara karşı durdu ve iradesine sahip çıktı."

AFC Federal Meclis Savunma Komisyonu Başkan Yardımcısı Karl A. Lamers, Türkiye ziyaretine TBMM Millî Savunma Komisyonu tarafından kabul edilerek başlamasına fırsat tanıdığı için teşekkür etti.

Lamers, "Türkiye ve Almanya; hem müttefik, hem ortak hem de dost iki ülke. Bizim buraya ziyaretimiz ortak tehdit karşısında gerçekleşmektedir. IŞİD tehdidi şu anda bizi birleştiren, ortak mücadele etmek durumunda olduğumuz ve Birleşmiş Milletlerin de dünya barışını tehdit ettiğini ifade ettiği bir tehdit. İncirlik ziyaretimiz de bu kapsamda gerçekleşiyor. Bütün arkadaşlarım adına da şunu söyleyebilirim, 15 Temmuz tarihli darbe girişimini hepimiz büyük bir şiddetle kınamaktayız. Bunu burada özellikle vurgulamak istiyorum. Türk halkının hissettiklerini, yaşadıklarını çok iyi anladığımızı da ifade etmek istiyorum. Bu saldırı Türk insanına, demokrasiye yapılmış bir saldırdır. Etkileyici bir şekilde o anı anlattınız. Yüzlerce insanın hayatını kaybettiğini, binlerce insanın yaralandığını belirttiniz. Gerçekten bu olayı şiddetle kınamaktayız."

Konuk heyet, görüşmeyi müteakiben NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu Başkanı ve AK PARTİ Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak eşliğinde, FETÖ'nün darbe girişiminde Meclisin hasar gören bölümlerini inceledi.

PAKİSTAN HEYETİNİN MECLİS TEMASLARI

10 - 11 Ekim 2016

Pakistan Başbakanı Navaz Şerif'in Keşmir Özel Temsilci milletvekilleri Mohsin Shah Nawaz Ranjha ve Mohammad Pervaiz Malik, TBMM temasları çerçevesinde, TBMM Türkiye-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Muhammet Balta ve TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu'nu ziyaret ederek görüşmelerde bulundu.

Türkiye-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubu'yla gerçekleştirilen görüşmede, Dostluk Grubu Başkanı Balta tarafından, iki ülke arasında gerçekleşen üst düzey ziyaretlerin, siyasi gelişmelerin mükemmel seviyede geliştiğinin göstergesi olduğu ifade edildi. Balta, Pakistan'ın, karşı karşıya bulunduğu sınamaların üstesinden geleceğine, bölgesinin istikrarlı bir ülkesi olarak kalkınma projelerinde etkin rol oynayacağına inançlarının tam olduğunu dile getirdi.

Türkiye'nin, Pakistan'ın bu çabalarına destek vermeyi sürdüreceğinin altını çizen Balta, "70 yıldır çözilemeyen Keşmir sorunu, Pakistan ile Hindistan arasındaki iyi komşuluk ilişkilerine sekte vurmakta, Keşmir halkının refahını ve Güney Asya'daki istikrar

ve güvenliği olumsuz yönde etkilemektedir. Keşmir'de son dönemde yaşanan gelişmeler bu sorunun çözümünün önemli olduğunu göstermektedir. Keşmirli kardeşlerimizin yaşadığı sıkıntılar ve kontrol hattında artan gerilim bizi endişeye sevk etmektedir." dedi.

Keşmir'in Hindistan kontrolündeki bölümünde bir askerî üsse yönelik geçtiğimiz dönemde düzenlenen saldırı sonrası doğan kriz ortamı nedeniyle Türk Dışişleri Bakanlığının taraflara telkinde bulunmak amacıyla bir açıklama yaptığını hatırlatan Balta, şöyle konuştu:

"Sayın Cumhurbaşkanımızın New York'ta, Pakistan Başbakanı Navaz Şerif ile görüşmesinde, Keşmir'deki insan hakları ihlalleri konusunda incelemede bulunmak üzere İslam İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanı olarak inisiyatif alınacağı bildirilmiştir. Keşmir sorununun 17-18 Ekim tarihlerinde TBMM'nin ev sahipliğinde Ankara'da düzenlenecek olan İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkeler Parlamentolar Birliği 36. İcra Komitesi Toplantısında ele alınması öngörülmektedir. Temennimiz ve isteğimiz siyasi ve insani boyutları olan bu sorunun zaman kaybetmeden ilgili Birleşmiş

Milletler kararları çerçevesinde Keşmir halkının meşru talep ve çıkarları dikkate alınarak tüm taraflar için kabul edilebilir bir çözüme kavuşturulmasıdır. Keşmir'deki kardeşlerimizin yaşadığı sıkıntıların artık son bulmasını ümit ediyor, bu konuyla ilgili her türlü desteği vereceğimizi buradan ifade etmek istiyorum."

Pakistan Parlamentosu 24. Dönem Lahor Milletvekili M. Pervaiz Malik de, Keşmir'de yaşanan sorunları dünya ülkelerinin başkentlerinde dile getirmek amacıyla özel temsilci olarak görevlendirildiklerini vurguladı. Malik, "Türkiye'nin, Keşmir konusunda her forumda net bir tavır takınıyor olmasından dolayı teşekkürlerimizi sunuyorum. Türk Dışişleri Bakanlığının son zamanlarda yaptığı açıklamalar bizler için cesaret verici. Keşmir konusundaki beyanları tamamen kabul alanımızda bulunuyor. Keşmir'de insan hakları ihlalleri her türlü sınırı aştı. Hindistan ise yaşanan sorunun kökten çözümünü sağlamak yerine insan hakları ihlallerini daha da derinleştirecek eylemler yapmakta. Keşmir halkı her türlü yaşam ve yardım hakkından mahrum kalmış durumda." dedi.

Pakistan Parlamentosu milletvekillerinden Ranjha ise, Keşmir'deki durumun gerçekten ciddi boyutlara ulaştığını dile getirerek, "Hindistan Keşmir konusuna iç mesele olarak bakıyor. Bizim Hindistan'da terör yaptığımızı iddia ediyor. Pakistan'ın hiçbir komşusuna yönelik bu tür iddiaları kabul etmesi mümkün değil. Ama Hindistan, dünyanın dikkatini başka yöne çekmek

için bu iddialarda bulunuyor. Dolayısıyla Türkiye'den beklentimiz, bu halkın kendi iradesini kullanabilmesine destek vermesidir. Keşmir'in işgal altından çıkması için destek istiyoruz." dedi.

Pakistan Başbakanının Keşmir Özel Temsilcisi milletvekilleri Ranjha ve Malik, 11 Ekim 2016 tarihinde TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu'nu ziyaret etti.

Yeneroğlu, Türkiye ile Pakistan arasındaki ilişkilerin her zaman iyi olduğunu, iki ülkenin birbirlerini her açıdan desteklediğini söyledi. 15 Temmuz gecesi FETÖ tarafından gerçekleştirilen darbe girişiminde Türkiye'yi destekleyen ilk ülkelerden birinin Pakistan olduğuna işaret eden Yeneroğlu, Türkiye'nin de Pakistan'da yaşanan gelişmelere seyirci kalmadığını belirtti.

Keşmir konusunun, İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkeler Parlamento Birliği toplantısında masaya yatırılacağını ifade eden Yeneroğlu, "Türk siyaseti Keşmir sorununu uluslar arası arenada devamlı gündeme getirmiştir, getirmeye de devam edecektir." değerlendirmesinde bulundu. Türkiye-Pakistan Dostluk Grubu Başkanı Malik de, darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanmasını sağlayan Türk milletini cesaretinden dolayı kutladıklarını söyledi. Başbakan Binali Yıldırım'ı da ziyaret ettiklerini ve sorun ile çözümler hakkında bilgilendirdiklerini söyleyen Malik, Başbakan Yıldırım'ın da sorunun üzerine gidecekleri konusunda güvence verdiğini belirtti.

AB KONSEYİ GENİŞLEME GRUBU ÜYELERİNİN TEMASLARI

Avrupa Birliği Konseyi Genişleme Grubu (COELA) üyeleri Meclisi ziyaret ederek TBMM AB Uyum Komisyonu Başkanı Mehmet Kasım Gülpınar ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu ile görüştü.

COELA üyeleri, FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişiminde atılan bombalar sonucu Şeref Holü'nde hasar gören bölüme çiçek bıraktı. Heyet daha sonra, TBMM AB Uyum Komisyonu Başkanı ve AK PARTİ Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar'ı ziyaret etti.

Gülpınar, AB sürecinde vize serbestisi konusuna yoğunlaştıkları dönemde, darbe süreciyle karşı karşıya kaldıklarını belirterek "Meclisimizi gezdiğinizde 15 Temmuz'da Türkiye demokrasisinin nasıl bir tehlikeyle karşılaştığını gördünüz" dedi. Türkiye'nin darbelerle çok yabancı olmadığını, daha önceki darbelerde, ordunun bir gecede hükümete el koyduğunu anlatan Gülpınar, 15 Temmuz gecesinde yaşanan darbe girişiminde sadece ordunun değil, dışarıdan farklı unsurların da darbe girişimine müdahale ettiğini aktardı. Darbeyi gerçekleştiren FETÖ'nün, sadece ordu içinde değil, devletin çeşitli kurumlarında da yerleşmiş bir örgüt olduğunun altını çizen

Gülpınar, bu açıdan tüm kurumların FETÖ'den temizlenmesi yönünde bir sürecin yaşandığını kaydetti. Gülpınar, vatandaşın da etkin şekilde mücadele ederek, söz konusu darbe girişiminin başarısız sonuçlanmasını sağladığını sözlerine ekledi.

CHP Muğla Milletvekili Nurettin Demir, darbe girişiminde Türkiye'nin Avrupa ülkeleri tarafından yalnız bırakıldığını söyledi. Avrupa ülkelerinin sessizliğinin hala devam ettiğine dikkati çeken Demir, "Türkiye'de dengeler değişirse, demokrasi zarar görürse bundan AB de olumsuz yönde etkilenir. Sizlerden empati yapmanızı istiyoruz." dedi.

Heyet adına konuşan Slovakya Büyükelçisi Anna Turenicova, Türkiye'ye samimi bir ziyaret gerçekleştirdiklerini, Mecliste darbe girişiminde hasar gören bölümleri gördüklerini, konuyla ilgili daha detaylı bilgiye sahip olmak için burada bulunduklarını dile getirdi.

Heyet, daha sonra, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu ile bir araya geldi. Yeneroğlu, Komisyon çalışmaları ve başvuru istatistiklerine ilişkin COELA üyelerine bilgiler verdi.

FİNLANDİYALI KADIN PARLAMENTERLER MECLİSE KONUK OLDU

Finlandiya Parlamentosu milletvekilleri Eva Biaudet ve Krista Mikkonen, Finlandiya Büyükelçisi Paivi Kairamo'nun refakatinde, TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nu ziyaret etti. Görüşmede, AK PARTİ İstanbul milletvekilleri Tülay Kaynarca ile Fatma Benli de yer aldı.

Katırcıoğlu, Finlandiya ile Türkiye'nin 90 yılı aşkın süredir iyi ilişkiler içinde olduğunu söyledi. Finlandiya'nın, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliği konusunda ve 15 Temmuz gecesi FETÖ tarafından gerçekleştirilen darbe girişiminde gösterdiği destekten dolayı heyete teşekkür eden Katırcıoğlu, darbe girişimi hakkında bilgi verdi.

Türkiye'nin 15 Temmuz gecesi sadece bir darbe değil, işgal ve bölme girişimi ile karşı karşıya kaldığına değinen Katırcıoğlu, "Seçilmiş Cumhurbaşkanımızın çağrısı ile demokrasisine, insan haklarına sahip çıkan Türk milleti, sokağa çıkarak, silahlı terör örgütü mensuplarına karşı sadece Türk bayrakları ile mücadele etti. Ancak, bu kahramanlık destanının, demokrasi ve insan hakları savunuculuğu yapan Avrupa ülkelerince gereken desteği görmemesi

bizi üzdü." dedi. Katırcıoğlu, 16 Temmuz tarihinden itibaren de darbe girişimine kalkışan yapının devlet kurumlarının içinden temizlenmesi amacıyla adalet gözetilerek bir sürecin başlatıldığını belirtti. Türkiye'nin 40 yıl boyunca PKK ile mücadele eden bir ülke olduğuna işaret eden Katırcıoğlu, "Şimdi ise FETÖ ile de mücadele ediyoruz. Güçlenerek mücadelemizi sürdürüyoruz. Tüm bu çalışmaları yaparken, projelerimizi, hedeflerimizi de yerine getiriyoruz." ifadesini kullandı.

Finlandiya Milletvekili Eva Biaudet, 15 Temmuz'un Türk halkı için korkutucu ve ürkütücü olduğunu ifade ederek, darbeyi kınadıklarını, demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne inandıklarını söyledi. Kadınların hem sosyal hem iş hayatına katılabilmesi gerektiğine işaret eden Biaudet, Finlandiya'da parlamentoda ki kadın oranının yüzde 42'ye çıktığını ancak bunu yeterli görmediklerini belirtti. Biaudet, Türkiye'de kadına şiddetin önlenmesine yönelik yapılan çalışmaları takdirle izlediklerini kaydetti. Konuk milletvekilleri, Türkiye-Finlandiya Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Nureddin Nebatî'yi de ziyaret ederek bir görüşme gerçekleştirdi.

AVUSTRALYA TÜRK VE MÜSLÜMAN TOPLUMU TEMSİLCİLERİNİN ZİYARETİ

04 Ekim 2016 Salı

Avustralya Türk ve Müslüman toplumu temsilcilerinden oluşan "I Stand with Turkey" platformu, Meclisi ziyaret ederek TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu tarafından kabul edildi.

Yeneroğlu, FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişiminin ardından, yurt dışından gelen en büyük STK heyetini kabul etmekten mutluluk duyduğunu belirterek yaklaşık 500 bin Müslüman ve 150 bin Türk'ün bulunduğu Avustralya ile Türkiye'nin ilişkilerine büyük önem verdiklerini söyledi. Heyetin ziyaretinin, Avustralya ile Türkiye arasında 2 Ekim 1967'de imzalanan iş gücü anlaşmasının yıl dönümünde gerçekleşmesinin anlamlı olduğunu dile getiren Yeneroğlu, STK temsilcilerinden Avustralya'da daha fazla etkinlik göstermelerini istedi.

Aşırı sağ, ırkçı akımlar ile İslam düşmanlığının sadece göçmenler ya da Müslümanlar için değil, toplumların çok kültürlülük politikaları için de tehdit olduğunu dile getiren Yeneroğlu, STK temsilcilerinin insan hakları ihlalleri konusunda yerel insan hakları kuruluşlarıyla birlikte çalışması gerektiğine işaret etti. Konuk heyete 15 Temmuz darbe girişiminde Türkiye'de yaşananları anlatan

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı, "Milyonlarca insanımız büyük bir kahramanlık göstererek Türkiye'nin iç savaşa sürüklenmesi tehlikesini bertaraf etmiştir." dedi.

Yeneroğlu, Batılı ülkelerin Türkiye'de yaşanan olayları, halkın kendi iradesi için şehadete koşmasını göz ardı ettiğini belirterek Türkiye'nin özgürlükler ülkesi olduğunu vurguladı. Yeneroğlu, "Türkiye, millet-devlet bütünlüğü içinde mücadelesini bundan sonra da sürdürecektir. Ülkemizin insanına daha fazla ekonomik refah yaşatma noktasında daha çok gayret göstereceğiz. Ülkemizin siyasal istikrarı için de daha fazla gayret sarf edeceğiz. Türkiye, darbe teşebbüsünün yanı sıra bölücü terör örgütüyle de mücadele ediyor, Türkiye'nin etrafındaki ülkelere baktığınız takdirde siyaseten çökmüş, ekonomik olarak çökmüş ülkeler. AB'nin desteği olmasa Yunanistan'ın ayakta durmasının mümkün olmadığını herkes biliyor. Suriye ve Irak'taki zalimlikleri, şimdiki veya geçmişteki katliamları, devlet kurumlarının kendilerini koruyamamasını, devlet gücünün ülkenin her tarafına nüfuz edememesini takip ediyorsunuz. Türkiye böyle bir ortamda istikrarını korumayı başardı." değerlendirmesinde bulundu.

“VATANIMA DÖNÜYORUM” PROJESİNDE YER ALAN GENÇLERİMİZ MECLİSTE AĞIRLANDI

21 Ekim 2016 Cuma

TBMM İdare Amiri ve AK PARTİ Çorum Milletvekili Salim Uslu, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, paydaşları ÇORİMDER, Çorum İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve DİTİB tarafından düzenlenen "Vatanıma Dönüyorum" projesi kapsamında Almanya'dan Türkiye'ye gelen öğrenci grubunu kabul etti.

Gençlere, FETÖ'nün darbe girişimi sırasında TBMM'de yaşananları anlatan Uslu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Dünya beşten büyüktür" sözüne atıf yaptı. Uslu, Arap ülkelerinin ve Körfez ülkelerinin tamamında sorunların bulunduğunu, hiçbir Müslüman ülkeye, özellikle madenleri, yer altı zenginlikleri olan ülkelere huzur verilmediğine dikkat çekerek "Biz aleme nizam vermiş bir ülkenin çocukları olarak, bir medeniyet bakiyesi olarak, bir merhamet

toplumu olarak adaleti haykırmak, hakikati söylemek zorunda olduğumuzu düşünüyoruz. O sebeple 15 Temmuz gecesi olan bitenler bize reva görüldü" dedi. "Bomba yağdıran uçaklar, halkın üzerine giden tanklar... Hepsi hikâye bizim için, çünkü biz kadere inanmış insanlarız" ifadesine yer veren Uslu, şunları söyledi:

"Bizim asıl derdimiz, o maşaları kullanan ellerledir. O eller de dünyaya huzur vermeyen, rahat vermeyen, barışı dünyaya çok gören ellerdir. O ellerle mücadele, kıyamete kadar dünya durdukça devam edecektir. Çünkü bu, inanıyoruz ki hak batıl mücadelesidir. Biz de hayatımızın varlık sebebi olarak bunu görüyoruz. Hak batıl mücadelesinde biz tarafız, haktan yana, hakikatten yana tarafız."

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NE FETÖ'YÜ ANLATTILAR

04 Ekim 2016 Salı

Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Eş Başkanı Ahmet Berat Çonkar ve AK PARTİ'li milletvekillerinden oluşan heyet, Amerika Birleşik Devletleri'ne bir ziyaret gerçekleştirdi.

Türkiye-ABD ilişkileri, Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) elebaşı Fethullah Gülen'in Türkiye'ye iadesi, Suriye gibi konularda ABD Kongresi üyeleri ve önde gelen düşünce kuruluşlarıyla görüşmeler yapan heyette, Çonkar'ın yanı sıra, AK PARTİ Genel Başkan

Yardımcısı İstanbul Milletvekili Mehmet Mehdi Eker, Türkiye-ABD Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı İstanbul Milletvekili Durmuş Ali Sarıkaya, İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan, Antalya Milletvekili Sena Nur Çelik ve Eskişehir Milletvekili Emine Nur Günay yer aldı

Washington'daki temaslarına "Turkish Coalition of America" ziyareti ile başlayan heyet; CAIR yöneticileri, Senato Silahlı Hizmetler Komitesi Üyesi Alabama Senatörü

Jeff Sessions, Wisconsin Milletvekili Sean Duffy, Arizona Milletvekili Ruben Gallego, Dışışleri Komisyonu Üyesi Florida Milletvekili Lois Frankel, Temsilciler Meclisi Dışışleri Komisyonu Üyesi Texas Milletvekili Randy Weber, ABD Kongresi Türkiye Dostluk Grubu Eş Başkanı Virginia Milletvekili Gerry Conoly, ABD Kongresi Türkiye ve Türk-Amerikalılar Dostluk Grubu Eş Başkanları Virginia Foxx, Steve Cohen, Temsilciler Meclisi Silahlı Hizmetler Komitesi Üyeleri Ryan Zinke ve Ruben Gallego, Dışışleri Komitesi üyeleri Dana Rohrabacher ve Reid Ribble, Senato Silahlı Hizmetler Komitesi Üyesi Mississippi Senatörü Roger Wicker, Temsilciler Meclisi

Silahlı Hizmetler Komitesi Üyesi Georgia Milletvekili Hank Johnson, Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi Üyesi Ohio Milletvekili Steve Chabot, Kongre Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı California Milletvekili Ed Royce ile temaslarda bulundu.

Heyet, "German Marshall Fund" Yönetimi ve düşünce kuruluşlarının uzmanları, "Middle East Institute" yetkilileri ve uzmanları, "Washington Institute for Neareast Policy" Uzmanı ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi James Jeffrey ve NED düşünce kuruluşundan ABD eski Dışışleri Bakanı Madeline Albright ile de görüştü.

VENEZUELA HEYETİ, TÜRKİYE'DE

13 Ekim 2016 Perşembe

Venezuela Dışişleri Bakan Yardımcısı Samuel Moncada Meclisi ziyaret ederek, FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimi gecesini bombaladığı yerlerde incelemelerde bulundu.

Moncada'yı, Türkiye - Venezuela Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Genel Sekreteri, AK PARTİ Ankara Milletvekili Murat Alparslan karşıladı ve refakat etti. Alparslan, 15 Temmuz gecesini yaşananlar hakkında Moncada'ya kapsamlı bilgi verdi.

Milletin, darbe girişimine karışmayan, vatansever Türk polisi ve askerleriyle birlikte darbecilerin karşısında durduğunu belirten Alparslan, vatandaşların silahlı bir şekilde tankların önünde durduğunu, silahların karşısına geçtiğini, canlarını ortaya koyduklarını söyledi.

Moncada ise kendilerinin de 2002 yılında ve en son bu yıl, buna benzer darbe girişimine maruz kaldıklarını kaydetti. "Halkımız üç gün boyunca sokaklara çıktı, darbeye karışan askerlere ve onların arkasındaki kirli ellere bu işi bırakmalarını ve gitmelerini söyledi." diyen Moncada, Türkiye'deki darbe girişimini duyar duymaz, bir dakika dahi gecikmeden Türk halkı ile olan dayanışmalarını Türkiye'ye bildirdiklerini söyledi. Moncada, "Biz bu anlamda her zaman sizlerle omuz omuza olacağız, bundan hiçbir zaman şüpheniz olmasın. Artık askerlerin halklara zulmettiği dönemler çok geride kaldı, askerin görevi artık halkı ile omuz omuza olmak ve onu korumaktır." dedi ve Türkiye'yi tebrik etti.

Alparslan, Venezuela'nın, darbe teşebbüsü karşısında, demokrasi yanında durduklarını beyan eden ilk ülkelerden birisi olması nedeniyle Moncada'ya teşekkür etti.

SUDANLI GAZETECİ VE AKADEMİSYENLER ANKARA'DA

Sudan Büyükelçiliği ile Uluslararası Üniversiteler Konseyi Başkanlığı iş birliğinde Türkiye'ye gelen, gazeteci ve akademisyenlerden oluşan heyet, Meclisi ziyaret ederek Türkiye-Sudan Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Mehmet Akyürek ve grup üyeleriyle görüştü

15 Temmuz gecesi FETÖ tarafından gerçekleştirilen darbe girişimi hakkında heyeti bilgilendiren Akyürek, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa TBMM'nin bombalandığını, insanların üzerine ateş açıldığını, vatanına sahip çıkmak için sokağa çıkan insanların şehit edildiğini ifade etti. Diğer ülkelerin de FETÖ'ye karşı daha dikkatli olmaları gerektiğini vurgulayan Akyürek, "Eğitimi bahane ederek bütün dünyada örgütlendiler. Amaç eğitim olunca bütün dünya hoşgörüyü yaklaştı. Ancak amaçları farklıymış, amaçları ülkemizi ele geçirmekmiş. Bunlara inanmayın, güvenmeyin, bunlar bir terör örgütü." diye konuştu.

Uluslararası Üniversiteler Konseyi Başkanı Orhan Hikmet Azizoğlu, konsey olarak,

29 ülkeden 151 üniversiteye başkanlık yaptıklarını anlattı. Türkiye'de 1974 yılında biri PKK, diğeri FETÖ olmak üzere iki terör örgütü kurulduğunu kaydeden Azizoğlu, terör örgütlerinin sadece Türkiye'nin birliği, beraberliği için değil, Müslüman alemi için de bir tehdit oluşturduğuna dikkati çekti.

AK PARTİ Şanlıurfa Milletvekili Halil Özcan, Türkiye'de gerçekleştirilen darbe girişimi sonrası Sudan'ın, üzerine düşen görevi en iyi şekilde yerine getirdiğini ifade etti ve Müslüman ülkelerin birbirlerini desteklemeleri gerektiğini kaydetti.

AK PARTİ Kocaeli Milletvekili Zeki Aygün, İslam âleminin, birlik ve beraberliğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğuna işaret ederek, ülkeler arasındaki dostluk gruplarına bu konuda önemli görevler düştüğünü anlattı.

AK PARTİ Yozgat Milletvekili Ertuğrul Soysal ise 15 Temmuz FETÖ'nün darbe girişimi sonrasında Sudan'ın FETÖ'ye ait okulları kapatarak takdir edilecek bir tavır sergilediğini vurguladı.

05 Ekim 2016 Çarşamba

KEİPA KOMİTE TOPLANTILARI ANTALYA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Hukuki ve Siyasi İşler Komitesinin 48'inci toplantısı ile KEİPA Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre Komitesinin 47'nci toplantısı Antalya'da düzenlendi.

Toplantının açılışında konuşan KEİPA Türk Grubu Başkanı ve AK PARTİ Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can, katılımcılara 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili bilgi verdi. Can, Türkiye'nin 15 Temmuz gecesi kanlı bir terör saldırısı ile karşı karşıya kaldığını, Türk Silahlı Kuvvetlerinin emir komuta zinciri dışında, çeşitli sınıf ve rütbelerden FETÖ mensubu bir grup askerin başlattığı darbe girişimiyle, Ankara'da Genelkurmay, Jandarma Genel Komutanlığı, MİT, Cumhurbaşkanlığı ve TBMM gibi stratejik yerlerin alçakça bombalandığını dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakan Binali Yıldırım'ın, darbecilere karşı çıkmak ve devletini sahiplenmek için Türk halkını aynı gece meydanlara davet ettiğini anımsatan Can, darbeciler

karşısında dik duruşlarıyla memleketine ve geleceğine sahip çıkan milletin, darbecilerin uçaklardan, helikopterlerden attığı bombalara rağmen gece boyunca sayısız kahramanlık destanına imza attığını belirtti. Direnişler neticesinde 241 vatan evladının şehit düştüğünü, 2 binden fazla kişinin yaralandığını ifade eden Can, bu olaylar üzerine 20 Temmuz 2016 tarihinde toplanan Millî Güvenlik Kurulu önerisi ve Bakanlar Kurulu kararıyla olağanüstü hal ilan edildiğini vurguladı. Olağanüstü halin demokrasinin kesintiye uğraması için değil, aksine demokrasiyi daha ileriye taşımak ve geliştirmek için ilan edildiğini belirten Can, OHAL ile temel hak ve özgürlüklerin hiçbir şekilde kısıtlanmayacağını, bilakis OHAL ile temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan terör örgütlerinin faaliyetini, engellenmeye çalışıldığına değindi.

Can, on yıllardır farklı terör örgütlerinin hedefi olan Türkiye'nin terörizmle mücadelede uluslar arası iş birliğini ve dayanışmanın önemini çok önceden idrak ettiğini, Türkiye'nin sadece Türkiye'yi hedef

alanlar için değil, uluslar arası güvenliğe tehdit oluşturan tüm terör oluşumlarına karşı aynı sağlam duruşunu sergilediğini bildirdi.

"Terörizmin herhangi bir din, ırk, etnik grup ile ilişkilendirilmesi son derece yanlıştır; bu, terör örgütlerinin ekmeğine yağ sürmek anlamına gelmektedir" diyen Can, şunları kaydetti:

"Teröristlerin amacı, ideoloji, etnisite veya inanç ekseninde toplumları kutuplara bölmek, nefret ve düşmanlık hislerini egemen kılmaktır. Terör örgütlerinin temel etiklerinde dini, ideoloji ile ilişkilendirilemeyeceklerinin en somut örneğini Türkiye'yi hedef alan terör örgütlerinde görmekteyiz. Zira ülkemiz aynı anda 4 ayrı terör örgütüne karşı mücadele etmektedir. Etnik farklılıkları sömürerek ayrılıkçı gündem belirleyen PKK, aşırı sol ideoloji ve söylem belirleyen DHKP-C, dinî değerleri sömüren DAESH ve FETÖ, ideolojik farklılıklarına rağmen kan dökmede ve barbarlıkta birleşebilmektedir. DAESH'in İslamcı ve cihatçı bir örgüt olduğunun söylenmesi dahi bu terör grubuna paye vermektedir. Hâlbuki bu örgütler, dinin en kutsal değerlerini

ayaklar altına alarak masumları katleden adi suçlulardır. Devlet terörü de bundan bağımsız düşünölemeyecek bir olgudur. Ülkemiz hem devlet teröründen hem de DAESH gibi örgütlerin zulümlerinden kaçan üç milyondan fazla mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. 2011'den beri Suriyeli ve Iraklı kardeşlerimize belediyeler ve sivil toplum kuruluşları hariç sadece devlet tarafından yapılan harcama 11 milyar dolardan fazladır."

Türkiye'nin yanı sıra, Ermenistan, Azerbaycan, Bulgaristan, Gürcistan, Yunanistan, Moldova, Romanya, Rusya ve Ukrayna'dan temsilcilerin katıldığı Hukuki ve Siyasi İlişkiler Komisyonu 48'inci toplantısında, terörizme ve aşırılığa karşı mücadelede dinlerin rolü ile KEİPA'nın statüsünün güçlendirilmesi konuları ele alındı.

KEİPA Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komitesinin 47'nci toplantısında ise, 16 ve 17 Mart 2016 tarihlerinde Erivan'da gerçekleştirilen 46'ncı toplantının tutanaklarının kabulü ile KEİ üye devletlerindeki uluslar arası yatırımlar hususları görüşöldü.

2017 BÜTÇESİ, PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNA SUNULDU

Maliye Bakanı Naci Ağbal, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısını Plan ve Bütçe Komisyonuna sundu.

Ağbal, sunumunda, küresel ekonomi ve Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Küresel ekonominin bu yıl beklentilerin altında bir büyüme performansı gösterdiğini ifade eden Ağbal, buna karşın, görünümde meydana gelen tedrici iyileştirmelerle büyümenin gelecek yıl hız kazanacağını söyledi.

ABD ekonomisinin, bu yılın ilk yarısında beklenenden daha düşük büyümesi, İngiltere'nin AB'den ayrılma kararı ve gelişmekte olan ülkelerde büyümenin tahmin edilene göre yavaşlaması nedeniyle küresel ekonomik büyümenin bu yıl yüzde 3,1 seviyesinde olmasının beklendiğini anlatan Ağbal, küresel ekonomik faaliyetlerde canlanma, emtia fiyatlarında nispi toparlanma ve finansal koşullardaki gelişmelerin etkisiyle gelecek yıl büyümenin yüzde 3,4'e doğru

ivmelenmesinin beklendiğini aktardı. Küresel ekonomideki toparlanmanın esas sürükleyicisinin gelişmekte olan ülkeler olmasının beklendiğini dile getiren Ağbal, bu yıl yüzde 2,1 büyüyen Çin ve Hindistan hariç, gelişmekte olan ülkelerin 2017'de yüzde 3 ile belirgin bir şekilde toparlanmasının tahmin edildiğini bildirdi.

Büyümenin hızlanması ve ekonomik canlanmanın sağlanması amacıyla uygulana-gelen genişlemeci para politikalarının yeterliliği ve sürdürülebilirliğine ilişkin kaygılar nedeniyle maliye politikasının öne çıkan bir araç olmaya başladığına dikkati çeken Bakan Ağbal, "Potansiyel büyüme oranlarının artırılması için yapısal reformlara daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği yaygın bir şekilde ifade edilmektedir." ifadesini kullandı. Gelişmiş ülkelerde ekonomik faaliyetin beklenene göre zayıf seyrettiğini kaydeden Ağbal, ABD ekonomisi için büyüme tahmininin yüzde 2,2'den yüzde 1,6'ya revize edildiğini hatırlattı. Ağbal, ABD ekonomisinin

2017 yılında yüzde 2,2 büyümesinin beklendiğini söyledi. Avro bölgesinde ise ekonomik aktivite ve büyümede ılımlı ve istikrarlı iyileşmenin sürdüğünü anlatan Ağbal, Avrupa'daki olumlu gelişmelerin gelecek yıl Türkiye'yi de olumlu etkileyeceğini belirtti.

Türkiye ekonomisine ilişkin de değerlendirmelerde bulunan Ağbal, ekonominin; iç ve dış konjonktürdeki olumsuzluklara rağmen, yüksek oranda büyümeye devam ettiğine dikkati çekti. Türkiye'nin yılın ilk yarısında yüzde 3,9 ile Çin ve Hindistan hariç, gelişmekte olan ülkelerin 2,5 katı daha hızlı büyüdüğünün altını çizen Ağbal, "Türkiye, son 27 çeyrektir kesintisiz büyüyerek Çin ve Hindistan hariç diğer gelişmekte olan ülkelere pozitif olarak ayrılmaktadır." değerlendirmesinde bulundu. Ağbal, 15 Temmuz'daki darbe girişimi, terör saldırıları, turizmdeki daralma ve zayıf dış talebe rağmen bu yılı yüzde 3,2 büyüme oranıyla kapatacaklarını tahmin ettiklerini belirtti. Dış politikada oluşturdukları olumlu gelişmeler ve gerçekleştirdikleri yapısal reformlar sayesinde gelecek yıl ekonominin canlanacağını ve büyümenin yukarı yönlü ivmeleneceğini öngördüklerini dile getiren Ağbal, gelecek yıl ekonominin yüzde 4,4 büyümesini beklediklerini kaydetti.

İşsizlik konusuna değinen Ağbal, Türkiye'nin 2007 yılından bu yana sağladığı 6,8 milyon ilave istihdam ile OECD ülkeleri arasında en yüksek istihdam sağlayan ülke olduğuna dikkati çekti. Ağbal, bu yılın sonunda yüzde 10,5 olarak bekledikleri işsizlik oranının gelecek yıl sonunda yüzde 10,2'ye düşmesini beklediklerini ifade etti.

Enflasyon beklentilerini de paylaşan Ağbal, bu yıl yüzde 7,5 olarak tahmin ettikleri enflasyonun gelecek yıl yüzde 6,5'e ineceğini tahmin ettiklerini de belirtti. Ağbal, son 6 yıldır azalma eğiliminde olan cari açığın bu yıl Türkiye'nin dış ticaret ortaklarında talebin beklenenden düşük artması ve turizm gelirlerinde yaşanan gerilemenin cari açığı iyileşmeyi sınırladığını kaydederek, geçen yıl yüzde 4,5 olarak gerçekleşen cari açığın millî gelire oranının bu yıl ve 2017'de sırasıyla yüzde 4,3 ve yüzde 4,2 olacağını öngördüklerini aktardı. Güçlü bankacılık sisteminin ülke ekonomisini dalgalanmalara karşı koruyan en önemli unsurlardan olduğunu dile getiren Maliye Bakanı Ağbal, küresel ekonomideki belirsizliklere rağmen sektörün temel rasyolarının güçlü olduğunu ve sağlıklı yapısını koruduğunu ifade etti.

2017-2019 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program hakkında da bilgi veren Ağbal, söz konusu program döneminde büyümenin kademeli olarak artarak yüzde 4,4'ten yüzde 5'e yükselmesini hedeflediklerini anlattı ve gelecek dönemde yapısal reformlara yargı, eğitim, reel ekonomide dönüşüm ve kamu yönetimi olmak üzere dört temel eksende devam edileceğini kaydetti.

GÜNEYDOĞU ASYA VE AVRUPA ÜLKELERİ BASIN HEYETLERİNİN ZİYARETİ

05 Ekim 2016 Çarşamba

15 Temmuz 2016 tarihinde yapılan darbe girişimi esnasında ve sonrasında yaşanan gelişmeler ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerçekleştirdiği "Fırat Kalkanı" operasyonunun yanı sıra, ülkemizdeki sosyal ve ekonomik alandaki gelişmelerin dünya kamuoyuna birinci elden ve en doğru şekilde aktarılması amacıyla T.C. Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM) tarafından hazırlanan bir program çerçevesinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştiren Güneydoğu Asya Ülkeleri ve Avrupa Basın heyetleri, TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu tarafından ayrı ayrı kabul edildi.

TBMM Genel Sekreteri Kumbuzoğlu, basın mensuplarını TBMM'de ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti ifadeyle, Türkiye'nin yaklaşık iki ay önce, dünya üzerinde eşine ve benzerine rastlanmamış bir badire atlattığını belirtti. Türk tarihinin en zalimane

ve en alçak terör teşebbüslerinden birinin 15 Temmuz gecesi yaşandığını ifade eden Kumbuzoğlu, "Bugün burada sizleri kabul edebiliyorsam, bu, vatandaşlarımızın canları pahasına demokrasimizi savunmaları sayesinde mümkün olmuştur." dedi.

Türk halkının demokrasisine, hükümetine ve anayasal kurumlarına sahip çıkması sayesinde, 15 Temmuz gecesi bir demokrasi destanı yazıldığının altını çizen Kumbuzoğlu, Türk milleti ve Türk demokrasisinin o gece Fethullah Gülen önderliğindeki FETÖ'nün çok şiddetli ve kanlı bir darbe girişimi ile karşı karşıya kaldığını söyledi.

Türkiye'deki demokratik kurumları ele geçirmek ve demokratik düzeni askerî bir cunta rejimi ile değiştirmek isteyen, büyük çoğunluğu asker elbisesi taşıyan illegal çete mensubu hain teröristlerin bir darbeye kalkıştıklarını ifade eden Kumbuzoğlu,

Türk halkının, demokrasisine, hükümetine ve anayasal kurumlarına sahip çıkması sayesinde 15 Temmuz gecesi bir demokrasi destanı yazıldığını belirtti.

TBMM Genel Sekreteri Kumbuzoğlu, sözlerine şöyle devam etti:

"Kendilerine 'Yurtta Sulh Konseyi' adını veren sözde bir konsey vasıtası ile devlet kanalı olan TRT'de silah zoruyla bir darbe metni okutulmuştur. Darbecilerin emrindeki bazı birlikler ve onların sivil iş birlikçileri, hemen hemen Türkiye'nin tüm illerinde harekete geçirmişlerdir. Aynı anda Cumhurbaşkanımızı ele geçirmek ve öldürmek için de saldırıda bulunmuşlardır. Amaçları doğrultusunda sivillere saldırmaktan bile imtina etmemişlerdir. Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız, darbe girişimini öğrendikleri andan itibaren Türk halkını bu menfur darbe girişimini engellemek ve protesto etmek amacıyla sokaklara çağırmışlardır. TBMM Başkanımız İsmail Kahraman bu olayı duyar duymaz tüm milletvekillerini Parlamente'ye davet etmişlerdir. Ne mutlu ki her siyasi partiden milletvekillerimiz büyük bir kararlılık ve inançla darbeye dur demek için o gece Parlamente'ye gelmişlerdir ve yine ne mutlu ki halkımız, liderlerimizin çağrısına koşarcasına cevap vermiş ve darbecilerin karşısına geçerek anayasal düzene, seçilmiş hükümete ve demokratik işleyişe sahip çıkmışlardır. Onlarca savaş uçağı ve helikopterin, yüzlerce tank ve zırhlı aracın, binlerce askerin ve hatta gemilerin katıldığı bir darbeden bahsediyoruz. O karanlık gecede Türkiye'nin 79 milyonluk bir ordu olduğunu dostla ve düşmana gösterdik. Kısacası birçok ülkenin savaş olarak nitelendirebileceğı vahim bir kalkışmayı milletçe çok şükür başarıyla savuşturduk. İnsanlarımız tanklara, uçaklara ve ağır silahlara karşı hiçbir silaha başvurmadan vücutlarını siper ettiler ve hayatlarını ortaya koydular. Bu kalkışma sonucunda 241 şehit verdik, 2195 kişi yaralanarak gazi oldu. Her şeye rağmen demokrasiye olan bağlılığımız

ve inancımızdan vazgeçmeyerek tatilde olan Meclisimiz, saldırılar başlar başlamaz Meclis Başkanımız tarafından toplantıya çağırıldı ve bu; ülke genelinde çok büyük takdirle karşılandı. Meclis Başkanımızın bu girişimi bütün dünyada demokrasiye hayran olan ülkeler tarafından takdire şayan kabul edilmiş, çok önemli bir hadise olarak Türk tarihine geçmiştir. Bu davet üzerine Parlamente'muza yabancı misyon şefleri de eşlik ederek bu duruma şahitlik etmişlerdir. Yabancı dostlarımız, bu tavırlarıyla, bizlerle ve ülkemizle bir dayanışma içerisinde fevkalade bir dostluk örneğı sergilemişlerdir. O gün Parlamente'ta alınan bir kararla, 16 Temmuz 2016 tarihinde Meclisimiz olağanüstü toplantıya çağırılmış ve bütün siyasi parti temsilcilerinin ortak kararıyla, ortak bir deklarasyon yayımlaması da ülkemizin demokrasisi açısından çok önemli bir gelişme olarak kabul edilmiştir."

Darbe girişiminin arkasında FETÖ'nün bulunduğunu bildiklerini ve bu konuda en ufak bir şüphelerinin olmadığını ifade eden Kumbuzoğlu, bu konuda çok ciddi kanıtlara ulaşıldığını da sözlerine ekledi. TBMM Genel Sekreteri, FETÖ'nün sadece Türkiye için bir tehdit olmadığını aynı zamanda 170 civarında ülkeye sivil görünümüne okullar, dernekler, vakıflar ve şirketler kurmak suretiyle girdiğini belirterek dünya ülkeleri için büyük tehdit oluşturduğuna dikkat çekti.

TBMM'ye darbe gecesi üç bomba atıldığını ifade eden Kumbuzoğlu, Türk siyasi tarihinde, darbelerin ve darbe girişimlerinin olduğunu ancak bu güne kadar hiçbir darbe ve darbe girişiminde Meclise bomba atılmadığını vurguladı. TBMM Genel Sekreteri, basın mensuplarının ve gazetecilerin sorularını da cevapladı.

Güneydoğu Asya Ülkeleri Basın Heyeti, kabulü müteakiben, FETÖ'nün darbe girişiminde Meclisin bombalanan bölümlerini gezdi.

TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu, aynı gün Avrupa Ülkeleri Basın Heyetini kabul etti.

Kumbuzoğlu, Türkiye'de basın çok büyük bir değeri olduğunu; basının, ülkelerin gelişmesinde çok büyük rol oynadığını dile getirerek "Özellikle 15 Temmuz darbe girişiminde basınımızın ortaya koyduğu o kutsal refleksi, tarih unutmayacaktır, Türkiye unutmayacaktır, Türk vatandaşları

ve Türk demokrasisinin 15 Temmuz gecesi Fethullah Gülen önderliğindeki FETÖ'nün çok şiddetli ve kanlı bir darbe girişimi ile karşı karşıya kaldığını, ancak Türk halkının, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı üzerine meydanlara akın ederek darbeyi başarısız kıldığını kaydetti. Türk tarihinin, en zalimane ve en alçak terör teşebbüslerinden birini 15 Temmuz gecesi yaşadığını ifade eden Kumbuzoğlu, "Cumhurbaşkanımız Recep

Tayyip Erdoğan'ın, milletimize darbe gecesi yaptığı çağrı sonucu, aziz milletimiz meydanlara ve havalimanlarına akın ederek sokağa dökülmüş, demokrasisine, hükümetine ve anayasal kurumlarına sahip çıkarak 15 Temmuz gecesi bir demokrasi destanı yazmıştır." dedi.

Kumbuzoğlu, Türkiye'deki demokratik kurumları ele geçirmek ve

gibi, dünya da unutmayacaktır. Biz basının önemini, değerini ve oynadığı rolü ülke olarak bir kez daha gördük." dedi.

15 Temmuz gecesi yaşananlarla ilgili olarak dünyanın değişik ülkelerinden basın mensubu heyetlerinin, ardı ardına Türkiye'ye geldiğini ifade eden Kumbuzoğlu, TBMM Başkanı İsmail Kahraman ile söz konusu basın heyetlerini ağırlamak ve bilgilendirmekten büyük memnuniyet duyduklarını ifade etti.

TBMM Genel Sekreteri, Türkiye'de geçmişte yaşanan hiçbir darbe girişiminde TBMM'nin bombalanmadığını belirterek , Türk milleti

demokratik düzeni askerî bir cunta rejimi ile değiştirmek isteyen, büyük çoğunluğu asker elbisesi taşıyan illegal çete mensubu hain teröristlerin bu darbeye kalkıştıklarını ifadeyle, "Cumhurbaşkanımız, Türk halkını bu menfur darbe girişimini engellemek ve protesto etmek amacıyla sokaklara çağırmıştır. TBMM Başkanımız İsmail Kahraman, bu olayı duyar duymaz, tüm milletvekillerini Parlamenteoya davet etmişlerdir. Her siyasi partiden milletvekillerimiz büyük bir kararlılık ve inançla darbeye dur demek için o gece Parlamenteoya gelmişlerdir. Halkımız liderlerimizin çağrısına koşarcasına cevap

vermiş ve darbecilerin karşısına geçerek anayasal düzene, seçilmiş hükümete ve demokratik işleyişe sahip çıkmışlardır. Onlarca savaş uçağı ve helikopterin, yüzlerce tank ve zırhlı aracın, binlerce askerin ve hatta gemilerin katıldığı bir darbeye halkımız gereken cevabı vermiştir.” dedi.

Bu kalkışma sonucunda 241 şehit verdiğimizizi, 2195 kişinin de yaralanarak gazi olduğunu ifade eden TBMM Genel Sekreteri, her şeye rağmen demokrasiye olan bağlılık ve inançla, Meclisin, saldırılar başlar başlamaz, Meclis Başkanı tarafından toplantıya çağırıldığını, milletvekillerinin Meclise geldiklerini, F-16 uçakları TBMM’yi bombalarken Parlamentonun korkusuzca toplandığını, Meclisteki güvenlik görevlilerinin karşılık vermesi sonucunda bahçeye inmeye çalışan darbecilerin bu girişimlerine engel olunduğunu; o gün Parlamentoda alınan bir kararla,

16 Temmuz 2016 tarihinde TBMM’nin olağanüstü toplantıya çağırıldığını ve tüm siyasi parti temsilcilerinin ortak kararıyla ortak deklarasyon yayımlandığını belirtti. Kumbuzoğlu, FETÖ’nün sadece Türkiye için bir tehdit olmadığını, 170 civarında ülkeye sivil görünümlü okullar, dernekler, vakıflar ve şirketler kurmak suretiyle girdiğini kaydederek, dünya ülkeleri için de büyük tehdit oluşturduğuna işaret etti.

TBMM Genel Sekreteri Kumbuzoğlu, Ziyaretçi Kabul Binasının yanındaki bahçeye atılan bomba izleri ile Başbakanın makam odası ve çevresinde bombardıman sonucu oluşan hasarın korunacağını, darbe gecesinin izlerinin, kurulacak Müzede sergileneceğini sözlerine ekledi. Avrupa Ülkeleri Basın Heyeti daha sonra, FETÖ’nün darbe girişiminde Meclisin bombalanan bölümlerini gezdi.

TBMM GENEL SEKRETERİ KUMBUZOĞLU, ARAŞTIRMA HİZMETLERİ BAŞKANLIĞINI ZİYARET ETTİ

05 Ekim 2016 Çarşamba

TBMM Genel Sekreteri Mehmet Ali Kumbuzoğlu ve Genel Sekreter Yardımcısı V. Erbay Kücet, Araştırma Hizmetleri Başkanlığı’nı ziyaret etti.

Ziyarette, Araştırma Hizmetleri Başkanı Emrah Hurma, Başkan Yardımcısı Semra Gökçimen ve yasama uzmanları tarafından

başkanlığın çalışmaları ve projeleri hakkında sunum yapıldı. TBMM Genel Sekreteri Kumbuzoğlu, başkanlıkça hazırlanan kitap, rapor, bilgi notu, ekonomik ve sosyal göstergeler, doküman, derleme gibi kaynakların milletvekillerine daha etkin tanıtımının önemine vurgu yaptı.

DÜNYA MEDYASI 15 TEMMUZ'UN İZLERİNE TANIKLIK ETTİ

10 Ekim 2016 Pazartesi

Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün (BYEGM) düzenlediği "Tarihe ve Millî Birliğe Tanıklık" programı kapsamında, 15 Temmuz FETÖ darbe girişimi ve Türkiye gündemine ilişkin konularda bilgilendirilmek amacıyla ülkemizde misafir edilen Ortadoğu/Körfez ülkeleri, Rusya Federasyonu ve Balkan ülkelerinden medya heyetleri, Meclisi ziyaret ettiler.

Uluslar Arası basın kuruluşlarının temsilcileri ve önde gelen diplomasi muhabirlerinden oluşan konuk medya heyetleri; 10 Ekim, 12 Ekim ve 24 Ekim tarihlerinde TBMM Genel Sekreter Yrd. V. Erbay Kücet tarafından kabul edilerek 15 Temmuz darbe girişiminde

yaşananlar hakkında detaylı şekilde bilgilendirildiler.

Türkiye'nin yaklaşık üç ay önce, dünyada eşine rastlanmamış bir badireyi atlattığını kaydeden Kücet, "Bu, bizim tarihimizde en zalimane ve en alçak terör teşebbüsüdür. 15 Temmuz gecesini bir daha yaşamayacağımıza inanıyorum." dedi. TBMM Genel Sekreter Yrd. V., bir dünya lideri olan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla sokaklara çıkan Türk milletinin canını siper ederek tankları durdurduğunu ve bu kalkışmayı önlediğini vurgulayarak "Milletimiz ve demokrasimiz 15 Temmuz gecesi FETÖ'nün çok şiddetli kanlı bir darbe girişimiyle karşı

karşıya kalmıştır. Demokratik bir düzeni cunta sistemine geçirmeye çalışan bu asker kıyafetli teröristler, o gece sindirildiler. O gece, TBMM çatısı ve bahçesi bombalarla karşı karşıya bırakılmıştır. Sadece Parlamento değil, askerî, polis ve diğer kamu kuruluşlarının alanları da bu bombalamalardan payını almıştır. Bu caniler devlet televizyonunu ele geçirerek orada terör estirmişlerdir. Türk milleti ordu milletidir. Bu ordunun komutanı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dır. Onun televizyondan çağrısıyla sokağa çıkan milletimiz, darbe girişimini engelleyerek bir destan yazmıştır. Biz demokrasimize sahip çıktık, bundan sonra da demokrasi bilinciyle devam edeceğiz. Ülkemizde teröre geçit vermeyeceğiz." ifadelerini kullandı.

Millî iradenin tecelligâhı olan TBMM'nin, tarihinde ilk kez bombalandığını kaydeden Kücet, TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın 15 Temmuz gecesi, darbeyi duyar duymaz Meclise intikal ederek kimsenin talep ve emri olmaksızın Meclisi açtığını ve milletvekillerini Meclise davet ettiğini hatırlattı ve "Sizler de biliyorsunuz ki 'gemiye en son kaptan terk eder'. İsmail Kahraman da bu geminin kaptanıdır. Geminin terk etmediği gibi 105 arkadaşı ile burada bombaların altında Parlametoyu çalıştırmıştır." dedi.

Kalkışmanın ertesi günü olağanüstü toplanan Genel Kurula tüm milletvekillerinin katıldığını belirten Genel Sekreter Yrd. V., "TBMM, demokrasinin kalbidir, o kalbi yaralamak istediler, o kalbe atılan bir bomba bizi yaraladı. İnaniyorum ki siz dostlarımızı da yaralamıştır, sizin de en az bizim kadar yaralandığınızı hissediyoruz" vurgusunu yaptı.

15 Temmuz darbe girişiminde medyanın önemli bir rol üstlendiğine dikkati çeken Kücet, o gece medyanın gücünü tüm dünyanın gördüğünü, o saatlerde cep telefonundan Cumhurbaşkanımıza bağlantı yapan medya mensubu olmasaydı, meydanlara inmenin zor olabileceğini, söz konusu gazetecinin tüm meslektaşlarına örnek olduğunu belirtti. TBMM Genel Sekreter Yrd. V., ülkelerinde FETÖ okulları, kurum ve kuruluşları olan ülkelerin bu yapılanmalara destek olmaması, basınının bu yapıya karşı uyarıcı görevini yerine getirmesi gereğine, aksi takdirde gelecekte, aynı durumun ilgili ülkelerde de yaşanabileceği tehlikesine dikkat çekti. Kücet, siyasi partilerin kalkışma sonrasında nasıl bir araya geldiğinin sorulması üzerine, "Ortak nokta Türkiye idi, Türkiye'nin demokrasisi idi, Meclisti, halktı ortak noktamız... Düşman aynı düşmandı. Daha sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla Yenikapı'da bir miting düzenlendi. O Yenikapı mitingi, Yenikapı ruhu diye geçti ve Türkiye'de şu anda Parlametoda bu sıcak hava devam etmektedir." dedi.

Uluslar arası medya mensuplarından oluşan heyetler, Meclisin 15 Temmuz gecesi hasar gören yerlerini de gezerek darbe girişiminin izlerine yerinde tanıklık ettiler.

3 HÜKÜMET SİSTEMİNİN KLASİK ÖRNEĞİ:

BAŞKANLIK **ABD**
YARI BAŞKANLIK FRANSA
PARLAMENTER **İNGİLTERE**

ABD'DE BAŞKANLIK SİSTEMİ

1. GİRİŞ

*Konuralp Koçak
Yasama Uzmanı*

1787 tarihli ABD Anayasası, sadece yedi

maddeden oluşmaktadır. İlk üç maddede, sırasıyla yasama, yürütme ve yargı; dördüncü maddede merkezî yönetimle eyaletler arasındaki ilişki; beşinci maddede anayasanın nasıl değiştirileceği; altıncı maddede borçların ödenmesi ve anayasanın diğer yasalardan üstün oluşu; yedinci maddede ise anayasa metninin

Parlamentar demokrasinin 18. yüzyıl sonundaki koşullarına bir tepki olarak geliştirilen Başkanlık sisteminin en iyi örneğini Amerika Birleşik Devletleri (ABD) sergilemektedir.¹ Başkanlık sistemi, ABD'nin kurucuları tarafından önce doktrini hazırlanan ve ardından hayata geçirilen bir sistemdir.² Başkanlık sistemi dendiğinde akla ilk gelen ülkenin ABD olması ve sistemin diğer ülkelerdeki uygulamalarının ABD'den esinlenilerek oluşturulması da bu sebeptendir.

ABD hükümet sisteminde, erkler birbirini kontrol edebilmekte ve dolayısıyla ahenkli bir çalışma düzeni sağlanmaktadır. Zira, her bir erke verilmiş olan güç, diğer ikisinin gücüyle dengelenebilmektedir. Birbirinden bağımsız olan her bir erk, diğerlerinin olası aşırılıklarını durdurmakla görevlendirilmiş, herhangi bir erkin sistemde baskın olması ve özellikle de baskıcı bir merkezî yönetimin oluşması gibi ihtimaller güçler ayrılığı sistemi ile engellenmeye çalışılmıştır.³

oynanması düzenlenmektedir. Ayrıca, şimdiye dek Anayasa'da yapılan 26 değişiklik, metnin sonunda sıralanmakta; bu maddelerin ilk onu "Haklar Bildirisi" olarak adlandırılmaktadır.

2. Anayasal Organlar

ABD sisteminde yasama, yürütme ve yargı organları kurumsal anlamda birbirinden kesin hatlarla ayrılmıştır. İşlevsel açıdan bakıldığında her bir erkin bir diğeri üzerinde fren ve denge (checks and balances) mekanizması aracılığıyla etkide bulunabilme imkânı vardır.⁴

Başkanlık sistemini parlamenter sistemden ayıran temel unsurlardan biri, güçlerin parlamenter sisteme kıyasla daha belirgin ve katı bir şekilde birbirinden ayrılmış olmasıdır. Kongre ve Başkan, birbirlerinden bağımsız olarak iktidarda kalırlar ki yetkilerini paylaşan güçlerin ayrılığını ve eşitliğini sağlayan temel etken de bu olmaktadır.⁵

¹ Ersin Kalaycıoğlu, "Başkanlık Sistemi: Türkiye'nin Diktatörlük Tehdidiyle İmtihani", Başkanlık Sistemi içinde, Teoman Ergül ed., (Ankara: Türkiye Barolar Birliği, 2005), s.14.

² Burhan Kuzu, Her Yönü ile Başkanlık Sistemi (İstanbul: BKY, 2012, 2. Baskı), s. 19.

³ John Haskell, Congress in Context (Boulder, Co: Westview Press, 2010), s. 11.

⁴ Charles O. Jones, Separate but Equal Branches: Congress and the Presidency (New Jersey: Chatham House Publishers, 1995), s. viii-ix.

⁵ Günsev Evcimen, "Başkanlık Hükümeti Sistemi: 'Ratio Politica'sı ve Türkiye," Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt: 47, Sayı: 1, (1998), s. 318.

Başkanlık sisteminin diğer sistemlerden ayırt edici özelliği olan güçlerin katı ve belirgin ayrılığı uyarınca, yürütme yetkisini şahsında toplayan “Başkan”, yasama organının üyesi değildir. Yürütme organının yasama organının çalışmalarına katılması da son derece sınırlıdır. Yürütme organı kanun tasarısı hazırlayamaz, yasama çalışmalarına katılamaz, yasama organının çalışmalarını engelleyemez. Diğer taraftan, yürütme organının yasama organı faaliyetleri ile ilgili olarak önemli bir yetkisi vardır, o da kanunları veto etme yetkisidir. Güçler ayrılığı ilkesinin herhangi bir organ tarafından ihlâli durumunda oluşacak problemi çözmek ise Yargıya, bilhassa Federal Yüce Mahkeme’ye düşmektedir.

2.1. Yasama Organı: Kongre

ABD Anayasası’nın 1. maddesinin ilk bölümü, iki meclisli bir parlamentonun yasama yetkilerinin tamamını kullanacağını

belirtmektedir. Aynı maddenin ikinci bölümü Temsilciler Meclisi, üçüncü bölüm ise Senato ile ilgili hükümler içermektedir.

Temsilciler Meclisi: Temsilciler Meclisi’ne seçilebilmek için 25 yaşına girmiş olmak, en az yedi yıldan beri ABD vatandaşı olmak ve seçildiği tarihte seçildiği eyalette ikâmet ediyor olmak gerekmektedir.⁶ 1929 yılında toplam temsilci sayısı 435 olarak saptanmıştır ve o karar gereğince temsilci sayısı sabittir. Günümüzde nüfus başına temsilci oranı yaklaşık 700 bine 1 olarak gerçekleşmektedir.

Temsilciler Meclisi için iki yılda bir yapılan seçimlerde tüm üyeler yeniden belirlenmektedir. Her eyalet, nüfusuna göre belirlenen temsilci sayısı kadar seçim bölgesine ayrılmaktadır. Görevdeki temsilciler, diğer adaylara nazaran önemli bir avantaj elde etmektedir. Nitekim Temsilciler Meclisi için yapılan seçimlerde bir önceki dönemde görev yapan temsilcilerin yaklaşık yüzde 90’ı tekrar seçilmektedir.⁷

Temsilciler Meclisi Genel Kurulu

Anayasa, siyasi partilerin olmadığı bir dönemin ürünü olduğundan, Meclis Başkanı’nın çoğunluk partisinden olacağına dair bir hüküm içermemektedir; fakat uygulamada Meclisin çoğunluğunu oluşturan partinin lideri, Temsilciler Meclisi Başkanı (Speaker) olmaktadır.

⁶ Haskell, Congress in Context., s.81.

⁷ Guy Olson, “USA Elections in Brief,” Didem Özbağ (çev.), ABD Dışişleri Bakanlığı Elektronik Dergisi, Ocak 2008, http://photos.state.gov/libraries/turkey/231771/PDFs/abd_secimleri_genel_bakis.pdf

Parti grupları, Cumhuriyetçilerde “conference”, Demokratlarda “caucus” olarak adlandırılır. Başkan, faaliyetlerini yürütürken, çoğunluk partisinin lideri (majority leader), grup başkanı (caucus/conference chair) ve çoğunluk grubu başkan vekili (majority whip) ile birlikte çalışır. Çoğunluk lideri, Meclis başkanı ve komisyon başkanlarıyla meclis gündeminin belirlenmesinde etkin bir rol oynamaktadır.

Temsilciler Meclisinde komisyon ve komite farklı yapılara işaret etmektedir. Kongre’deki komisyonlar (commissions) genellikle geçici süreliğine ve danışma ya da araştırma faaliyeti için kurulan, bazen her iki meclisten de üye barındıran bir kurumdur.⁸ Türk yasama sürecinde komisyon olarak adlandırılan yapının ABD Kongresi’ndeki karşılığı ise komite (committee) olmaktadır. Hâlihazırda Temsilciler Meclisi’nde 25 daimi (standing) komite bulunmaktadır.

Komite Başkanları, Temsilciler Meclisinde çoğunlukta olan partinin üyelerinden seçilmektedir ve komisyon üyelerinin partilere göre dağılımı Meclis’teki dağılımı yansıtmaktadır.

Senato: ABD Kongresi’nin üst meclisi olan ve daha prestijli bir organ olarak görülen Senato, her eyaletten gelen ikişer Senatörün oluşturduğu 100 üyeli bir meclistir. Senato’da Temsilciler Meclisi’nden farklı olarak Senato üyeleri altı yıl için seçilirler. İki yılda bir yapılan seçimlerde Senato’nun üçte biri yenilenir. Böylece her zaman Senato’nun üçte ikisini deneyimi olan kişiler oluşturur.

Anayasaya göre otuz yaşını doldurmamış, dokuz yıldan beri ABD vatandaşı olmayan ve seçildiği zaman seçildiği eyalette ikâmet etmeyen bir kimse senatör olamamaktadır. Başkan Yardımcısı Senato başkanı olarak görev yapar. Senato başkanı ancak verilen oylar eşit çıktığı zaman oy kullanır.

Senato’daki yasama faaliyetleri, 16 daimi komite ve toplam 68 alt-komite aracılığıyla yürütülmektedir. Komite başkanlıkları ve üyeliklerinde Senato’da çoğunluğu oluşturan parti söz sahibidir.

Kongre’nin Görev ve Yetkileri: Kongre’nin yetkileri Anayasanın 1. maddesinin sekizinci bölümünde sıralanmaktadır. Buna göre Kongre’ye verilen önemli yetkiler şunlardır:

- Vergi, harç, gümrük, üretim ve tüketim vergisi belirlemek ve toplamak, kamu borçlarını ödemek ve Birleşik Devletlerin ortak savunmasını ve genel refahını sağlamak; Birleşik Devletler adına borç almak; yabancı ülkelerle ve eyaletler arasında ticareti düzenlemek;
- Birleşik Devletlerin tümünde, vatandaşlığa geçiş için tüm eyaletlerde geçerli olacak olan tek bir kural uygulamak;
- Madeni para basmak ve bunun değeri ile birlikte, yabancı paraların değerini düzenlemek ve ağırlık ve ölçü standartlarını saptamak;
- Yüce Mahkemeden daha alt seviyedeki mahkemeleri oluşturmak;
- Savaş ilan etmek; ordu kurmak ve bunları beslemek; bir deniz gücü kurup bunu sürdürmek; kara ve deniz kuvvetlerinin yönetimi için düzenlemeler yapmak; isyanları bastırmak;
- Birliğin yasalarını yürürlüğe koymak,
- Anayasa ile Amerika Birleşik Devletleri hükümetine verilmiş bütün diğer yetkilerin icra edilmesi için gerekli bütün yasaları yapmak.

8 “The House Explained, Commissions”, US House of Representatives, <http://www.house.gov/content/learn/>

ABD Kongre Binası

Kongre'ye tanınan bu yetkilerin bazıları sadece bir meclisin kullanabileceği haklardır. Örneğin, Başkanlık seçimlerinde ikinci seçmenlerin bir aday üzerinde çoğunluğu sağlayamaması hâlinde, Başkan'ın kim olacağına karar verme yetkisi Temsilciler Meclisi'ne aittir.⁹

Temsilciler Meclisi'nin en önemli güç kaynağı "bütçe hakkı"dır. Anayasa'ya göre; gelirleri artırmaya yönelik bütün yasa tasarıları Temsilciler Meclisi'nde hazırlanır. Bazı yetkiler ise münhasıran Senato'ya verilmiştir. Senato, uluslararası anlaşmaların kabul edilmesi¹⁰, büyükelçi veya Federal Yüce Mahkeme'de görev alan yargıçlar gibi üst düzey yetkililerin atanmasında söz sahibidir. Senato, Başkan'ın önereceği isimleri onaylamadıkça o kişilerin atanması mümkün değildir.

Kongre'de Yasama Süreci: Kongre'nin yasama faaliyetleri, sadece Kongre üyeleri tarafından sunulabilen kanun teklifleri ve üç farklı tipte hazırlanan karar teklifleri olmak üzere farklı biçimler alabilmektedir.¹¹ Teklifler içerisinde en sık başvurulana kanun teklifleri (bills) olmaktadır. Temsilciler Meclisi

ve Senato üyelerinin kendi meclislerine verdikleri kanun teklifleri, kapsamaları açısından kamusal teklifler (public bill) ve özel teklifler (private bill) olmak üzere ikiye ayrılır. Özel kişi ve kurumları ilgilendiren teklifler göç, vatandaşlığa kabul gibi konuları içerir.

Yasama sürecinin merkezinde komiteler yer alır. Komite, bilgi edinmek amacıyla genellikle uzmanların dinleneceği oturumlar (hearing) düzenler. Bu oturumlarda bilgisine başvuru kişiler arasında, komitenin üyesi olmayan Kongre üyeleri, yürütme organı yetkilileri, özel sektör kuruluşlarının temsilcileri ve tek tek vatandaşlar bulunabilir.

Dinleme oturumları tamamlandıktan sonra alt komiteler mark-up adı verilen bir oturumda kanun teklifini müzakere ederler. Teklif detaylı bir şekilde incelenir ve müzakerenin sonucunda alt komitenin kararının ne yönde olacağı belirlenir. Teklif, lehinde görüş belirtilip değişiklik önerilerek; aleyhinde görüş belirtilerek veya öneri yapılmaksızın komiteye iletilir.

Alt komitelerin hazırladıkları rapor komitede görüşülür. Sunulan teklife komite aşamasında yapılan değişiklikler Genel Kurulda oylanır. Bir teklif komiteden geçip Temsilciler Meclisi ya da Senato genel

⁹ Açıklamalı ABD Anayasası, s.81.

¹⁰ Uluslararası antlaşmaların onaylanabilmesi için toplantı esnasında mevcut olan Senatörlerin üçte ikisinin onayı şarttır.

¹¹ "Forms of Congressional Action", U.S. House of Representatives, http://thomas.loc.gov/home/laws_made_bysec/forms_ofaction.html

kurulları tarafından onaylandıktan sonra, iki meclis tarafından kabul edilen metinler arasında olabilecek farklılıkları uzlaştırmak için bir başka komite devreye girer. Her iki meclisin üyelerinden oluşan bu Müzakere Komitesi (conference committees), teklife tüm üyelerin kabul edecekleri bir biçim verir ve son kez tartışılıp onaylanmak için Temsilciler Meclisi ve Senato genel kurullarına gönderir.

Temsilciler Meclisi ve Senato tarafından kabul edilen her yasa, imzalanmak üzere Devlet Başkanı'na sunulur. Başkan, ya tasarıyı imzalayarak tasarının yasalaşmasını sağlar ya da tasarıyı veto eder. Başkan'ın yasama dönemi devam ederken imzalamadığı ya da veto etmediği yasa teklifleri, Başkan tarafından onaylanmış sayılır.

Kongre'nin tatile girmesine (adjournment) on gün (pazar günleri hariç) kala Başkan'a gönderilen yasa teklifleri, Başkan tarafından onaylanmaz ya da veto edilmezse, teklif yasa hükmü alamaz. Bu uygulama, cep vetosu (pocket veto) olarak adlandırılır. Vetodan farkı, Kongre'nin tatile girmesiyle birlikte teklifin tekrar Kongre'de görüşülme imkânının olmamasıdır ki bu durumda, normal vetonun Kongre'de üçte iki çoğunlukla geçersiz kılınması¹² (overriding) gibi bir ihtimal söz konusu olamamakta ve veto kesinleşmektedir.¹³

2.2. Yürütme Organı: Başkan

ABD Anayasası'na göre Başkan olabilmek için; ABD'de doğmuş olmak, ABD vatandaşı olmak, en az 35 yaşında olmak ve en az 14 yıldır ABD'de ikamet ediyor olmak gerekmektedir. Başkan yardımcısı da aynı özelliklere sahip olmalıdır. 1951 yılında Anayasaya getirilen 22. değişiklik uyarınca ise, bir kişi en fazla iki dönem başkan

seçilebilmektedir. Siyasî partiler, önce federe devletler bazında bir ön seçim yaparak delegelerini seçerler. Bu delegeler de "Federal Genel Kurul"da kendi Başkan adaylarını seçerler.

Her dört yılda bir Kasım ayının ilk Salı günü seçmenler, Başkan'ı seçecek delegeleri (electoral collage) seçerler. Tüm seçmenler tarafından seçilen bu delegeler, hangi aday için seçilmişlerse başkanlık seçiminde o adaya oy vermek zorundadırlar.

Başkan, Başkan Yardımcısı ve Birleşik Devletler'in bütün sivil yetkilileri, Kongre tarafından, vatana ihanet, rüşvet, diğer ağır suçlar ve görevi kötüye kullanmakla suçlanır (impeachment) ve mahkûm olurlarsa, görevlerinden alınır.¹⁴

Anayasa'nın 2. maddesinin ilk bölümünde yer alan hükümlere göre, Başkan; devlet başkanı yürütmenin başı ve ordunun başkomutanıdır. Ayrıca, veto yetkisine sahip olduğu için yasama sürecinde de küçümsenemeyecek bir rolü vardır. Başkan'ın görevden uzaklaştırılması, ölümü, istifası veya görevinin yetki ve işlevlerini yerine getirmede yetersiz olduğu hallerde, bu yetki ve işlevler Başkan Yardımcısına geçer. Başkan'a Birleşik Devletler'e karşı işlenmiş suçlarda infazı erteleme ve affetme yetkisi de verilmiştir.

ABD Başkanlık Binası (Beyaz Saray)

¹² Vietnam Savaşının yarattığı huzursuzluk döneminde Kongre'de kabul edilen Savaş Güçleri Yasasını veto eden Nixon, Kongre'de tekrar görüşülen yasanın nitelikli çoğunlukla (2/3) tekrar kabul edilmesiyle veto hakkını tekrar kullanamamış ve istemediği bir teklifin yasalaşmasına engel olamamıştır.

¹³ Louis Fisher, "The Pocket Veto: Its Current Status", CRS Report For Congress, Order Code RL30909, March 30, 2001. <http://www.senate.gov/reference/resources/pdf/RL30909.pdf>

¹⁴ "The Senate's Impeachment Role," United States Senate, http://senate.gov/artandhistory/history/common/briefing/Senate_Impeachment_Role.htm#1; "Complete List of Senate Impeachment Trials," United States Senate, http://senate.gov/artandhistory/history/common/briefing/Senate_Impeachment_Role.htm#4

Başkan'a, Senato'nun üçte ikisinin onayı ile antlaşmalar yapma ve büyükelçileri, diğer diplomatik kişi ve konsolosları, Yüce Mahkeme yargıçları ile Anayasa'nın öngörmediği ve yasalarla kurulacak Birleşik Devletleri makamları için bütün görevlileri önerme ve Senato'nun tavsiye ve rızası ile bu kişilerin atamalarını yapma yetkisi de verilmiştir.

Anayasa Başkan'a, zaman zaman, ülkenin de durumu hakkında Kongre'ye bilgi verme ve gerekli ve uygun gördüğü önlemleri onların görüşlerine sunabilme yetkisi de tanımıştır. Ayrıca Başkan, olağanüstü hallerde her iki meclisi veya bunlardan herhangi birini toplantıya çağırabilir.

Anayasaya (m.2/3) göre Başkan, yasaların duyarlılıkla uygulanmasını sağlamaya özen göstermelidir. Bu sorumluluğu yerine getirebilmek için yaklaşık 4 milyon kişinin çalıştığı bir örgüt olan federal hükümet yürütme organının başkanlığını yapar.

Başkan, Kongre'den gelen her yasa taslağını veto edebilir. Her bir meclisin üçte iki çoğunluğu bu vetoyu kaldırmaya karar vermezse taslak yasalaşamaz. 1933-1945 yılları arasında Başkanlık yapan F.D. Roosevelt, toplam 635 veto kullanarak, bu yetkiye en çok başvuran Başkan olmuştur.¹⁵

Aynı zamanda bir siyasî partinin önderi de olan Başkan, kamuoyu geliştirecek ve böylelikle Kongre'deki yasama çalışmalarının akışını etkileyecek bir konuma sahiptir. Kongre ile olan ilişkilerini geliştirmek amacıyla, Başkanlar, son yıllarda Beyaz Saray'da bir "Kongre ile Bağlantı Bürosu" oluşturmuşlardır. Başkan, tüm önemli yasama çalışmalarını izlemekte ve her iki parti mensuplarını hükümetin politikalarını desteklemeleri için ikna etmeye çalışmaktadır.

Başkanların önemli yetkilerinden biri de "yürütme kararnamesi" (executive

order) çıkarabilmesidir. Anayasa'da ya da başka bir kanunda Başkan'ın yürütme kararnamesi çıkarabileceğine dair bir hüküm olmamakla birlikte, bu kararnamelerin ortaya çıkışının 1793'e kadar gittiği belirtilmektedir. Anayasa'nın 2. maddesinin tüm yürütme yetkisini kendilerine verdikleri gerekçesine dayanan Başkanlar, federal yürütme kurumlarını bağlayıcı emirler verebilmektedir. Zaman içerisinde bu uygulama yaygınlaşmış ve normalleşmiştir.

Başkan'ın Kabinesi: Federal yasaların uygulanması ve yönetimi görevi, önemli ulusal ve uluslararası konularla ilgilenmek üzere Kongre tarafından yaratılmış olan çeşitli bakanlıklara (departments) verilmiştir. Bu bakanlıkların başında bulunan, Başkan tarafından seçilip önerilen ve Kongre tarafından onaylanan bakanlar (secretary)¹⁶, genellikle başkanın "Kabine"si diye bilinen bir danışmanlar kurulu oluştururlar.

2.3. Yargı

Federal Hükümetin üçüncü organı olan yargı, başında Amerika Birleşik Devletleri Yüce Mahkemesi'nin (Supreme Court) bulunduğu bir mahkemeler ağından oluşmaktadır. Kongre tarafından ülke bölgelere ayrılış ve her bölge için federal mahkemeler oluşturulmuştur. Bu çerçevede; federal seviyede, Yüce Mahkeme'nin yanı sıra 12 temyiz mahkemesi (court of appeals ya da circuit court), 94 bölge mahkemesi (district court) ve özel görevli mahkemeler bulunmaktadır.

Anayasa tarafından özel olarak oluşturulan tek mahkeme olan Yüce Mahkeme'nin yargıç sayısını saptama hakkı Kongre'ye verilmiştir. 1869'dan beri bu sayı dokuz olarak kalmıştır.

Mahkeme üyeleri kaydı hayat şartıyla atanır; yani görevlerinden alınamazlar. Yargıçların 70 yaşından sonra maaşlarında hiçbir azalma olmaksızın kendi istekleri neticesinde emekli olma hakkı vardır.¹⁷ Mahkeme üyelerinin

¹⁵ "Summary of Bills Vetoes, 1789-present", U.S. Senate, <http://www.senate.gov/reference/Legislation/Vetoes/vetoCounts.htm#1>

¹⁶ Adalet Bakanlığı'nın başında bulunan kişi Bakan değil Genel Savcı (Attorney General) olarak adlandırılmaktadır.

¹⁷ "The Court as an Institution", Supreme Court of the U.S., <http://www.supremecourt.gov/about/institution.aspx>. Yüce Mahkeme

toplum nezdinde büyük bir itibarı vardır. Yüce Mahkeme'ye ABD sistemi içerisindeki gücünü kazandıran temel etken Anayasa'da açık bir hükme dayandırılması da, Mahkeme'nin kanunların Anayasa'ya uygunluğunun yargısal denetimini yapmasıdır.

3. Anayasal Organlar Arası İlişkiler

Başkanlık sistemini parlamenter sistemden ayıran temel özellik, yasama ile yürütme organları arasındaki sert ayrılıktır. Kongre içinden çıkmayan hükümetin, Kongre'ye karşı siyasî sorumluluğu yoktur. Başkan, izlediği politikalar nedeniyle Kongre tarafından görevinden azledilemez. Kongre, Başkanı istifaya zorlayamazken, Başkan da Kongre'yi feshetme yetkisine sahip değildir.¹⁸ Sistem yasama, yürütme ve yargı organları uzlaşınca daha verimli işlemekte, aksi hâlde kilitlenebilmektedir.¹⁹

Yasama veya yürütme organının tüm sisteme egemen olmasını bireysel özgürlükler açısından tehlikeli gören ve sistemin buna doğru evrilmesinden çekinen Kurucular, fren ve denge sistemini tiranlığın önüne geçecek bir önlem olarak görmüştür. Bu sistem sayesinde, ne Kongre yasama alanında sınırsız bir yetkiye sahiptir ne de Başkan yürütmenin nasıl belirleneceğinde Kongre'den tamamen bağımsız hareket edebilmektedir.²⁰ Federalist Yazılar²¹, fren

ve denge sistemini, hükümet gücünün sınırlandırılmasını ve kötüye kullanılmasını engellemenin yolu olarak savunmuştur.

Bu sistem şöyle işlemektedir: Kongre'nin temel işlevi olan kural koyma yetkisi, Başkan'ın veto yetkisi ile frenlenebilmektedir. Yasama politikalarının amacına ulaşabilmesi, uygulamaya geçirilebilmesi, Başkan'ın bu kuralları yürütmesine ve Kongre'nin bu amaçla harcanmak üzere tahsis ettiği kaynakları kullanmasına bağlıdır. Yürütme politikalarının etkinliği ise, Kongre'nin bu politikayı uygulayacak üst düzey kadrolara (büyükelçiler, Yüce Mahkeme yargıçları) yapılacak atamaları onaylamasına; bu politikaların yürütülmesini sağlayacak mali kaynakları sağlamasına (appropriation) ve yürütme tarafından belirtilecek alanlara kaynak tahsis etmesine, bu politikaların yürütülmesi uluslararası ilişkiler ile ilgili olduğu takdirde ise antlaşmaları onaylamasına bağlıdır.

Başkanlar, Senato'nun onayı gerektiği için, yüksek bir makam için aday göstereceği kişinin onay alamaması gibi bir durumla karşılaşmamak için, senatörlerle ön görüşmeler yapmak ve onay alma

sağlamak üzere, çeşitli New York gazetelerinde toplam 85 makale yayınlayarak anayasanın ve Hükümet sisteminin dayandığı temel ilkeleri açıklamışlardır. ABD sisteminin felsefi altyapısını ortaya koyan bu yazılar, siyasî düşünceler tarihinin önemli yapıtları arasına girmiştir.

Başkanlarının ortalama görev süresi 14 yıla yakındır. Bazı üyeler çok daha uzun görev almışlardır. Bunlardan William O. Douglas 36,5 yıllık görev süresiyle en uzun süre görevde kalan yargıç rekorunu elinde tutmaktadır.

18 Fahri Bakırcı, "Başkanlık Sistemi, Parlamenter Sistem, Meclis Hükümeti Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye Örneği" (Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, TBMM Genel Sekreterliği, 1994), s. 57-67.

19 Hasan T. Fendoğlu, "Başkanlık Sistemi Tartışmaları," Stratejik Düşünce Enstitüsü, (Kasım 2010), s. 16.

20 Michael Foley ve John E. Owens, Congress and the Presidency: Politics in a Separated System (Manchester, Manchester University Press, 1996), s. 2-3.

21 Anayasa taslağı 16 Eylül 1778'de kaleme alındığında, Anayasa'nın hayata geçmesi için on üç koloniden en az dokuz tanesinin bu taslağı kabul etmesi şart koşulmuştur. New York'un Anayasa taslağını kabul etmeyeceği anlaşıncı; Alexander Hamilton, James Madison ve John Jay, taslağın New York tarafından da kabul edilmesini

ihtimallerini önceden tespit etmek durumunda kalmaktadır. Bölünmüş hükümet durumunda Kongre, Başkan'ın inisiyatiflerini dikkate almama imkânını bulabilmektedir. Örneğin, Başkan'ın veto ettiği bir yasanın Kongre'de üçte iki çoğunlukla tekrar kabul edilmesiyle Başkan'ın frenleme imkânı elinden alınabilmektedir.

Fren ve denge sistemi denilince Kongre'nin denetleme işlevinden de bahsetmek gerekmektedir. Temsilciler Meclisi'nde meclis araştırması ve ardından Senato'da yargılama çalışmaları (impeachment), Federal yürütme organı ve yargı üyelerinin Kongre tarafından denetlenmesi, yargılanması ve gerekirse cezalandırılması sürecidir. Temyize götürülemeyen kararlar, Senato'da üçte ikilik çoğunlukla alınmaktadır ve yargılanan kişinin suçlu bulunması halinde cezası görevinden ayrılmasıdır.²²

Her ne kadar Yasama ve Yürütme zaman içerisinde uyumlu çalışma ve işbirliği kültürü oluşturmuşsa da bazen yetkilerin çatışmasına sebep olan durumlar yaşanmıştır. Bu gibi durumlarda Yargı

sorunun aşılmasını mümkün kılmıştır. Yargı, Kongre ya da Başkan'ın yetkilerini aştığı noktada devreye girerek sistemin bir kuvvetin egemenliği altında kalmasına müsaade etmemiştir. Bu arada Yargı da kimi zamanlar ihtilafın bir tarafı olmaktan kurtulamamıştır.

4. İşleyişe İlişkin Sorunlar/Tartışma Alanları

Anayasa da, dış politika alanında yasama ve yürütmenin güç paylaşımı öngörülmüşse de, dış politikanın ABD Başkanı'nın yetki alanında olduğu anlayışı iyice güçlenmiştir.²³ Bu husustaki tartışmalar, 11 Eylül saldırılarının ardından Başkan George W. Bush döneminde zirveye ulaşmıştır.²⁴ Başkanların dış politika alanında gittikçe artan üstünlüğü, yürütme ile yasama arasında kurulması öngörülen dengenin, yasama aleyhine bozulması anlamına gelmektedir. Yürütmenin bu alanda artan belirleyici rolü, aslında istisnâ durumlar için tasarlanmış bazı araçların daha fazla kullanılması ile mümkün olmuştur. Örneğin Başkanlar, yasa ile düzenlenmesi beklenen bazı sorunları "başkanlık kararnamesi"

(executive order) kullanarak düzenlemeye çalışmıştır.

Başkanların, yasamanın yetkilerini bizzat yerine getirmeye başlamasında kullandıkları bir başka araç da Yürütme Anlaşmalarıdır (executive agreements). Yürütme anlaşmaları, federal hükümet

23 William C. Olson,

"The US Congress: An Independent Force in World Politics?" Foreign Affairs, Cilt 67, Sayı 3, (Temmuz 1991), s. 547.

24 Jack Goldsmith, The Terror Presidency: Law and Judgment Inside the Bush Administration (New York: W.W. Norton, 2009).

22 "The Senate's Impeachment Role," United States Senate, http://senate.gov/artandhistory/history/common/briefing/Senate_Impachment_Role.htm#1

açısından antlaşmalarla aynı etkiyi doğuran uluslararası metinlerdir. Antlaşmalardan farkı ise, Senato'nun "tavsiye ve onay" sürecini gerektirmemesi, tek başına yürütmenin takdirinde olmasıdır.²⁵ Başkanlar, yürütme anlaşmaları yapmayı tercih ederek, Senato'nun elinde bulundurduğu önemli bir hakkı kullanmasına fırsat vermemekte; uluslararası ilişkileri Kongre'ye getirmeden kendi yetkileri dâhilinde halledebilmektedir.

Özetle, II. Dünya Savaşı sonrasında Başkanlar yürütmenin en üst makamı ve silahlı kuvvetlerin başkomutanı oldukları için, Kongrenin kendisini sınırlandırmasının meşru olamayacağı düşüncesinden hareketle, tek taraflı kararlarını uygulamaktan çekinmemiştir. Ulusal güvenlik konuları söz konusu olduğunda, Başkanların bu tavrı daha da katılaşmış ve Kongre'yi kendi istek ve niyetleri doğrultusunda yönlendirmeye çalışmışlar ve bunda başarılı olmuşlardır. Başkanların dış politikayı münhasır yetkilerindeymiş gibi davranmaları, Kongre'nin Anayasa'dan aldığı bazı yetkileri kullanamayacak duruma düşmesiyle sonuçlanmıştır.

ABD'yi başarısız sistemlerden ayrı kılan, Kongre'nin bütçe hakkı sayesinde ülke içi konularda Başkan'a karşı ciddi bir dengeleyici unsur olarak ortaya çıkabilmesi, Başkan'a yetkisinin sınırı olduğunu gösterebilmesidir.

ABD federal bütçesi çok uzun süren bir hazırlık sürecinin sonunda Temsilciler Meclisi'nde görüşülebilmektedir. Federal yürütme kurumlarının Başkanlık bünyesindeki Bütçe ve Yönetim Ofisi'ne gönderdikleri bütçe önerileri, burada konsolide edilerek Bütçe tasarısı oluşturulmakta, ardından Temsilciler Meclisi'ne sunulmaktadır. Meclis, Şubat-Eylül arası sekiz ay içerisinde bu görüşmeleri tamamlar. Bütçe tasarısının kabul edilmesi durumunda 1 Ekim'de bütçe yürürlüğe girer.

Bütçenin kabul edilmemesi ve dolayısıyla yürürlüğe girmemesi halinde ise, mali kaynak akışının kesilmesi (funding lapse) adı verilen ciddi bir sorun ortaya çıkar. Zira 1 Ekim günü geldiğinde bütçenin kabul edilmemiş olması, hükümetin harcama yapamayacağı anlamına gelir.

Kongre tarihine bakıldığında hükümetin 1976'dan günümüze dek on sekiz defa mali kaynaktan mahrum kaldığı görülmektedir. 1977 ve 1978'de Jimmy Carter ile Kongre arasında sağlık harcamaları konusunda yaşanan bir ihtilaf dışarıda tutulursa, yaşanan krizlerde Başkan ile Kongre'nin en az bir kanadının farklı partilere mensup olduğu görülmektedir²⁶

5. Sonuç

ABD Başkanlık hükümeti sistemi; yasama, yürütme ve yargı organlarının katı bir şekilde birbirinden ayrıştığı, ancak birbirlerine fren ve denge mekanizması ile müdahalede bulunabildiği bir yapı ortaya çıkarmıştır. Bu sistemin temel unsurlarını özetlemek gerekirse;

- Kuvvetler ayrılığı katı ve belirgindir.
- Devlet başkanı-hükümet başkanı ayrımı yoktur.
- Başkan doğrudan veya dolaylı olarak halk tarafından seçilir.

25 John Yoo, "Laws as Treaties?: The Constitutionality of Congressional-Executive Agreements," Michigan Law Review, Cilt 99, Sayı 4, (Şubat 2001), s. 757-852.

26 Hüdayi Şencan ve Handan Karakaş, "ABD'de Federal Hükümet Hizmetlerinin Geçici Olarak Askıya Alınması", Bilgi Notu, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, Ekim 2013, s. 3.

- Kabine üyeleri (sekreterler) başkan tarafından seçilir ve azledilir.
- Başkan yasama organının üyesi olamaz.
- Başkan görevi ile ilgili işlerden dolayı sorumsuzdur.
- Başkan'ın yasama organını feshetme yetkisi yoktur.
- Yasama organı Başkanı görevden alamaz.
- Başkan kanunları veto edebilir ve vetosu nitelikli çoğunluk ile aşılabılır.
- Fren ve denge mekanizması iyi işler ve organlar arasında uyum ve işbirliğini sağlar.

Yürütmenin tamamen yasamadan bağımsız bir şekilde teşekkül ediyor olması, kuvvetler ayrılığının belirleyici bir etkeni olurken, yasama ve yürütme arasında işbirliğini gerektiren konularda anayasanın bir erki diğeri üzerinde baskın olarak nitelendirmemesi, fren ve denge sistemi ile mümkün olmaktadır.

ABD'nin, başkanlık sisteminin en başarılı örneğini sergilemesinin altında yatan sebeplerden belki de en önemlisi, adeta sigorta işlevi gören fren ve denge mekanizmasının, yetki ve sorumluluklarının sınırını belirlemesi ve olası bir yetki aşımında bunun diğeri bir organ tarafından engellenebilmesidir. Ne Başkan yürütmenin belirlenmesinde sınırsız bir yetkiye sahiptir ne de yasama kanun belirleme sürecinde bütünüyle serbest ve etkiden muaf şekilde çalışabilmektedir. Yasama ve yürütme; birbirini kontrol etmek, birbiriyle uyum sağlamak ve işbirliği geliştirmek zorundadır. Aksi halde sistemin tıkanması muhtemeldir. Ayrıca, yargı, anlaşmazlıkların çözümünde etkili bir mekanizmadır ve Federal Yüce Mahkeme verdiği kararlar ile sistemin işleyişinde karşılaşılan sorunların aşılmasında ya da belirsizliklerin giderilmesinde rol oynamıştır.

FRANSA'DA YARI BAŞKANLIK SİSTEMİ

Hüdaî Şencan
Yasama Uzmanı

1. GİRİŞ

1789 Devrimi ile birlikte oldukça çalkantılı bir siyasi döneme giren Fransa, aradan geçen 227 yıllık süre boyunca farklı anayasal tecrübeler yaşamıştır. 1958 yılında kabul edilen Anayasa, Fransa'yı "bölünmez, laik, demokratik sosyal bir Cumhuriyet" olarak tanımlamaktadır. Anayasaya göre "Cumhuriyet, köken, ırk veya din ayrımı yapmaksızın, tüm vatandaşların yasa önünde eşitliğini garanti eder. Her inanca saygılıdır ve temel ilkesi halkın, halk tarafından ve halk için yönetilmesidir."

1958 Anayasasının öngördüğü Fransız hükümet sisteminde, doğrudan halk tarafından seçilen bir Cumhurbaşkanı

ve Parlamentonun güvenoyuna tabi bir hükümet yer almaktadır. İlk kez 1959 yılında bir Fransız gazeteci olan Hubert Beuve-Méry'nin² kullandığı yarı-başkanlık kavramını Duverger, 1971 yılında yayınladığı bir makalede kullanarak rejimi akademik camiaya bu isimle tanıtmıştır. Literatürde, başkanlı parlamenter sistem gibi adlandırmalar olsa da Fransa'daki sistem hakkında artık genel kabul gören tanımlama yarı-başkanlık rejimi olduğu yönündedir.

ANAYASAL ORGANLAR

2.1. Yürütme Organı

1958 Anayasası'nın hangi kurumlara ağırlık verdiği ve öncelediği, anayasanın mimarisine de yansımış, önce "devlet başkanlığı" ve "yürütme" gücü sonra hükümet daha sonra da yasama ve diğeri kurumlar düzenlenmiştir.

¹ Bu çalışma, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı Yayınları tarafından çıkarılan "Karşılaştırmalı Hükümet Sistemleri: Yarı Başkanlık Sistemi" kitabı içindeki "Çatışmacı Parlamentarizmden Melez Bir Çözüme: Fransa'da Yarı Başkanlık Sistemi" bölümünün TBMM Bülteni için özetlenmiş halidir. Çalışmanın özgün tam metnine şu linkten ulaşabilirsiniz: https://www.tbmm.gov.tr/yayinlar/yari_baskanlik.pdf

² Levent Köker, "Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu: Yeni Anayasada Temel İlkeler ve Hükümet Sistemi Tercih", TESEV İnternet Sitesi, (Ekim 2013), <http://tese.org.tr/assets/publications/file/20022014123452.pdf>, Erişim: 24.01.2014.

Her ne kadar sembolik bir yetki olsa da Fransızlar açısından çok önemli olan “ulusu bütünüyle temsil yetkisi” parlamentodan cumhurbaşkanına geçmiştir.³ Ayrıca Beşinci Cumhuriyet Anayasası, halk oylamasını sadece anayasal konularla sınırlamamakta, yarı-doğrudan demokrasinin alanını genişletmektedir. Bu da birçok konuyu doğrudan halka danışarak parlamentoya olan güvensizliği aşma yolu olarak yorumlanmıştır.

2.1.1. Cumhurbaşkanı

Cumhurbaşkanının Seçimi

1962’de De Gaulle’ün referanduma götürdüğü bir anayasa değişikliği neticesinde o tarihten itibaren cumhurbaşkanlarını doğrudan halk seçmektedir. Cumhurbaşkanlığına adaylık için yaş sınırı 23’tür. Cumhurbaşkanı aday olabilmek için kişinin parlamento üyeleri, ekonomik ve sosyal konsey üyeleri, belediye meclisi üyeleri, belediye başkanları gibi seçilmişler arasından 500 kişi tarafından aday gösterilmesi gerekmektedir. Aday gösterme başvurusunun Anayasa Konseyi tarafından incelenerek kabul edilmesi gerekmektedir.⁴

Cumhurbaşkanı geçerli oyların mutlak çoğunluğuyla seçilir. Eğer bu çoğunluğa birinci turda ulaşılamazsa en çok oy alan iki aday birinci turdan iki hafta sonra yapılan ikinci turda yarışır. Fransız siyasetine hâkim olan parçalı parti yapısından dolayı De Gaulle dâhil hiçbir cumhurbaşkanı birinci turda bu çoğunluğa ulaşamamıştır, dolayısıyla şimdiye kadar yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hepsi iki turludur.

Fransa’da Cumhurbaşkanı beş yıl için seçilir ve üst üste en fazla iki kez seçilmek mümkündür.

Cumhurbaşkanının Yetkileri

Fransa’da yürütme, parlamenter sistemlerde olduğu gibi iki başlıdır: Cumhurbaşkanı ve hükümet. Ancak Fransa’yı parlamenter sistemlerden ayıran en önemli özelliklerinden birisi yürütmedeki yetkilerin önemli bir kısmının hükümette değil, cumhurbaşkanının elinde olmasıdır. Cumhurbaşkanı Anayasa’da münhasıran kullanabileceği belirtilenler dışındaki yetkilerini bakanlar kurulu ile paylaşmak durumundadır. Dolayısıyla Fransa cumhurbaşkanının iki türlü yetkisi bulunduğu söylenebilir:

Münhasıran cumhurbaşkanına ait yetkiler ve bakanlar kurulu ile paylaşılan yetkiler.

Münhasıran

Cumhurbaşkanına Ait Yetkiler

Arbuluculuk ve Garantörlük Yetkileri

1789 Devrimi’nin bir mirası olarak ulusu temsil etme yetkisi Fransa’da hep parlamentonun uhdesinde bulunmuştur. 1958 Anayasası ile bu yetki artık cumhurbaşkanlığı makamına geçmiştir. Dolayısıyla cumhurbaşkanının en önemli görevi ve yetkisi ulusu temsil etmektir.

³ Cem Eroğul, Çağdaş Devlet Düzenleri (Ankara: İmaj Yayıncılık, 2001), s. 147.

⁴ “France Presidential Election”, OSCE İnternet Sitesi, <http://www.osce.org/odihr/elections/89000?download=true>, Erişim: 25.01.2014, s. 6.

Ayrıca Cumhurbaşkanı, yasalara ve uluslararası anlaşmalara karşı Anayasa Konseyine başvurabilir.

Hakemlik yetkisine dayanarak, kamu güçlerinin düzenli çalışmasını sağladığı gibi devletin devamlılığını temin eder. Ulusal bağımsızlığın, ülkenin bütünlüğünün ve uluslararası antlaşmalara saygının garantörüdür.

Cumhurbaşkanı ayrıca, Anayasa'nın 64'üncü maddesine göre, yargı bağımsızlığının da teminatıdır. Cumhurbaşkanı, bu görevini Yüksek Yargı Konseyi aracılığıyla ifa eder. Bu bağlamda, Cumhurbaşkanı, Yüksek Yargı Konseyinin başkanlığı görevini yürütür. Cumhurbaşkanı yargı bağımsızlığının güvencesi olan Yüksek Yargı Konseyinin dokuz üyesinin tümünü atar.

Ulusal bağımsızlığın teminatı olma işlevinin gereği olarak Anayasa'nın 16'ncı maddesi, "Cumhuriyetin kurumlarına, ulusal bağımsızlığa, ülke bütünlüğüne ve uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesine yönelik ağır tehdit durumunda" ve "kamu gücünün düzgün işleyişi sekteye uğradığında" başbakanın, meclis başkanlarının ve Anayasa Konseyinin görüşlerini aldıktan sonra gerekli tedbirler almak konusunda Cumhurbaşkanına olağanüstü yetkiler vermiştir. Cumhurbaşkanı görüşüne başvurduklarının görüşleriyle bağlı değildir.

Anayasada sayılan ve olağanüstü hali gerektiren durumlarda Cumhurbaşkanı, yürütme ve yasama organları ile bu organlarla ilgili kamu kurumlarının yerine geçip zorunlu gördüğü her türlü önlemi alır. Öte yandan olağanüstü yetkileri kullandığı dönemde cumhurbaşkanı, meclisi feshedemez. Olağanüstü hal ilan edildiğinde eğer parlamento toplantı halinde değilse bile re'sen toplanır.

Referanduma Gitme Yetkisi

Cumhurbaşkanı; her iki meclis başkanının ve Başbakan'ın

önerisini alarak kamu mercilerinin teşkilatlandırılması, kamunun sosyal, ekonomik ve siyasal reformu ile kamu hizmetlerine ilişkin yasa tasarılarını ve kurumların işleyişi üzerinde etki yapabilecek bir antlaşmanın onaylanması ile ilgili yasa tasarılarını doğrudan referanduma götürme yetkisine sahiptir.

Kanunları Yayımlama/Geri Gönderme Yetkisi

Kanunlar cumhurbaşkanının imzası ile yayımlanır. Cumhurbaşkanı kendisine ilan için gönderilen metinleri on beş gün içinde bir kez daha görüşülmek üzere parlamentoya geri gönderebilir (Any. md. 10). Cumhurbaşkanının bu durumdaki yetkisi kesin veto değil, geciktirici vetodur.

Parlamentoyu Fesih Yetkisi

Fransa Anayasası'nın 12'nci maddesine göre cumhurbaşkanının tek başına kullandığı en önemli yetkilerden biri de, başbakana ve Meclis başkanlarına danışarak –onların görüşlerine uymak zorunda değil- Millet Meclisini feshetme yetkisidir. Bu yetkinin kullanımı herhangi bir sebebe bağlanmamıştır. Cumhurbaşkanına yetkiyi kullanma konusunda getirilen tek sınırlama, seçimlerden sonra oluşan yeni parlamentoyu bir yıl boyunca tekrar feshedememesidir.⁵

Hükümete İlişkin Yetkileri

Cumhurbaşkanının en önemli yetkilerinden birisi, Anayasa'nın 8'inci maddesine göre, başbakanı atamaktır. Bununla birlikte Anayasa kimin başbakan olarak atanabileceği konusunda herhangi bir şart ya da nitelik öngörmemektedir.

5 Nur Vergin, "Genel Oy Kapsamında Cumhurbaşkanı," Türkiye Günlüğü, Sayı 16, (1991), s.137.

Cumhurbaşkanı başbakanı görevden alamaz, ancak istifasını isteyebilir; başbakanın istifasını sunması halinde hükümetin görevine son verir. Ayrıca cumhurbaşkanının, istifasını sunmayan başbakanı, hükümetin düzenleyici işlemlerini imzalamayarak istifaya zorlayabileceği de savunulmaktadır.⁶

Cumhurbaşkanı, başbakanın önerisi üzerine bakanları atar veya görevine son verir. Cumhurbaşkanının konumu burada parlamenter rejimlerdeki gibidir. Hükümet üyelerinin belirlenmesinde cumhurbaşkanı ve başbakan ortak yetki kullanmaktadır.

Anayasa'nın 9'uncu maddesine göre, bakanlar kuruluna cumhurbaşkanı başkanlık eder. Ancak cumhurbaşkanının bakanlar kuruluna başkanlık etmesi, parlamenter sistemlerde olduğu gibi, sembolik bir yetki değildir. Cumhurbaşkanının katılmadığı bir bakanlar kurulu toplantısının anayasal bir yetkisi bulunmamaktadır. Anayasa'nın 21'inci maddesine göre, başbakanın bakanlar kuruluna başkanlık edebilmesi ancak önceden belirlenmiş bir gündem üzerine olması ve cumhurbaşkanının yazılı vekâlet vermesi ile mümkündür. Cumhurbaşkanı bu yetkiyle hükümeti oldukça sıkı bir şekilde kontrol edebilmekte ve yönlendirebilmektedir.⁷

Diğer Organ/Kurumlara İlişkin Yetkileri

Anayasa'nın 56'ncı maddesine göre, cumhurbaşkanı Anayasa Konseyinin dokuz üyesinden üçünü atar, üyelerinden birini başkan olarak seçer.

Cumhurbaşkanı parlamentoya mesaj gönderebilir, bu mesaj her iki meclisin genel kurulunda okunur. Bu mesaj üzerinde meclislerde tartışma yapılamaz. Bu mesajın okunması için cumhurbaşkanı parlamentoya gelmez, gıyabında okunur. Meclisler toplantı halinde değilse Cumhurbaşkanı'nın mesajları için olağanüstü toplanırlar.

Cumhurbaşkanı, ikinci dereceden adli yargıçlar, subaylar, kaymakamlar, yükseköğretim profesörleri vb. atamaları bakanlar kuruluna danışmadan tek başına yapabilmektedir. Cumhurbaşkanı diğer atamalara ilişkin yetkisini bir kararname ile başbakana devredebilmektedir.⁸

Paylaşılan Yetkiler

Cumhurbaşkanı, Anayasa'nın 19'uncu maddesinde sayılanların dışındaki yetkilerinin büyük bir kısmını karşı imza ile kullanabilmektedir. Bu çerçevede karşı imza; cumhurbaşkanının imzasını resmileştirir, birlikte imzaya katılanların irade birliğini gösterir. Karşı imza ile gerçekleştirilen işlemlerde sorumluluk cumhurbaşkanında değil, karşı imzayı atan başbakan ya da bakandır.⁹

Karar ve Kararnameleri İmza Yetkisi

Fransa'da cumhurbaşkanını parlamenter sistemdeki sembolik cumhurbaşkanlarından ayırarak güçlü bir siyasi aktör haline getiren en önemli yetkilerden birisi de bakanlar kurulunca kabul edilen karar, kararname ve kanun hükmünde kararnamelerin (KHK) cumhurbaşkanı tarafından imzalanması zorunluluğudur. Bu yetki, cumhurbaşkanına hükümete kendi görüşlerini dayatma/benimsetme imkânı verir. Anayasa'ya göre cumhurbaşkanının kanunları on beş gün içinde yayımlama zorunluluğu vardır. Oysa kararname ve KHK'ler konusunda cumhurbaşkanının yalnızca imza yetkisine

6 Maurice Duverger, *Institution Politiques et Droit Constitutionnel* (Paris: 8^e Edition, 1965), s. 499'dan aktaran: Yavuz, *Türkiye'de Siyasal Sistem Arayışı ve Yürütmenin Güçlendirilmesi*, s. 242.

7 Muammer Oytan, "Fransa'da Yürütme Organının Yetkileri ve Güçlü Olma Nedenleri," *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 15, Sayı1 (Mart 1982), s.87.

8 Oytan, "Fransa'da Yürütme Organının Yetkileri ve Güçlü Olma Nedenleri", s.88.

9 İbrahim Ö. Kaboğlu, *Anayasa ve Toplum* (Ankara: İmge Yayınları, 2001), s.143.

sahip olduğu belirtilmiştir.¹⁰ Her ne kadar Anayasa’da açık bir hüküm olmasa da birçok anayasa bilimcisi cumhurbaşkanının isterse bu kararnameleri imzalamama, dolayısıyla yürürlüğe girmesine engel olma hakkına sahip bulunduğunu ileri sürmektedir. Bu nedenle, cumhurbaşkanının bu konuda biçimsel bir imza yetkisine değil, bir ortak karar yetkisine sahip olduğu savunulmaktadır.¹¹

Atama Yetkileri

Cumhurbaşkanı, atamaya ilişkin yetkilerini hem bakanlar kurulu hem de parlamentoyla paylaşır. Cumhurbaşkanı; devletin sivil ve askeri görevlilerinin atamasını yapar. Anayasa, bakanlar kurulu tarafından ataması yapılacak çok sayıda üst düzey görevlisini sayar ve ayrıca ataması bakanlar kurulu tarafından yapılacak üst düzey diğer kamu görevlileriyle ilgili bir organik kanun (teşkilata ilişkin kanun) çıkarılacağını ifade eder. Bakanlar Kurulu tarafından alınacak tüm kararlar Cumhurbaşkanı tarafından imzalanmak zorunda olduğundan Cumhurbaşkanı, tüm bu atamalarda söz sahibi konumundadır.

Parlamentoyu Olağanüstü Toplantıya Çağırma Yetkisi

Meclis üye çoğunluğunun veya başbakanın talebi üzerine meclisin olağanüstü toplanabilmesi ancak cumhurbaşkanının çıkardığı kararname ile mümkün olabilmektedir. Cumhurbaşkanının bu konudaki yetkisi bağlı değil, ihtiyari olup talep üzerine cumhurbaşkanı meclisi toplamak zorunda değildir.

Diplomasi ve Savunmaya İlişkin Yetkiler

Cumhurbaşkanı yabancı ülkelere gönderdiği büyükelçilere ve olağanüstü araçlara güven belgesi verir ve yabancı büyükelçiler ile olağanüstü araçların güven belgelerini kabul eder. Cumhurbaşkanı uluslararası sözleşme

ve antlaşmaları görüşme ve onaylama yetkisine sahiptir.

Cumhurbaşkanının savunma ve ulusal güvenlik konularında da önemli bir rolü vardır. Başkomutan olarak nükleer silah kullanma kararı verme yetkisi bulunmaktadır. Cumhurbaşkanı orduların başkomutanı sıfatıyla Ulusal Yüksek Savunma Konseyi ve komitelerine başkanlık eder. Başbakan bu konsey ve komitelere de ancak vekâleten başkanlık edebilir.

Özel/Bireysel Af İlan Etme Yetkisi

Cumhurbaşkanı, kanunca öngörülen kişileri, yine kanunca öngörülen hüküm ve şartlar doğrultusunda af yetkisine sahiptir. Cumhurbaşkanı bu yetkisini Yüksek Yargı Konseyine danışarak, başbakan ve adalet bakanının kararnameyi imzalamasıyla kullanır.

Cumhurbaşkanının Sorumluluğu

Fransa’da cumhurbaşkanının (ABD’de olduğu gibi) siyasi sorumluluğu bulunmamaktadır. Sadece karşı imza kuralıyla yaptığı işlemlerden dolayı, karşı imza sahibinin yani başbakan ya da ilgili bakanın siyasi sorumluluğu bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanının sorumsuzluğu kuralının iki istisnası bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, Uluslararası Ceza Mahkemesinin görev alanına giren cezai konulardır. Diğer de, cumhurbaşkanının, makamla bağdaşmayacak şekilde görevlerini açıkça ihlal etmesi durumudur. Fransa Anayasası’nın ilk halinde cumhurbaşkanına ancak (Türkiye’de olduğu gibi) vatana ihanetten suçlama yapılabilir. Cumhurbaşkanının bu şekilde suçlandırılması ancak parlamentonun her iki kanadının bu yöndeki bir önergeyi ayrı ayrı kabulü ile mümkündür. Cumhurbaşkanının suçlandırılması önergesinin kabulünün ardından parlamentonun her iki kanadı ortak bir ortak oturumda, Yüksek Mahkeme sıfatıyla toplanır ve gizli oylamayla cumhurbaşkanının görevden alınıp alınmamasını oylar. Eğer üye sayısının üçte

10 Duverger, Institution Politiques et Droit Constitutionnel, s.517’den aktaran Yavuz, Türkiye’de Siyasal Sistem Arayışı ve Yürütmenin Güçlendirilmesi, s.241.

11 Ergun Özbudun, Türk Anayasa Hukuku, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2004), s.306.

ikisi cumhurbaşkanının görevden alınması yönünde oy kullanırsa, Cumhurbaşkanı görevden alınmış olur.

Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu da görev süresi boyunca ertelenir. Cumhurbaşkanının görev süresi boyunca hiçbir hak düşürücü süre işlemez. Cumhurbaşkanının görev süresi boyunca ertelenmiş dava ve kovuşturmaların tamamı Cumhurbaşkanının görev süresinin bitmesinden itibaren bir ay içinde açılır.”

Cumhurbaşkanlığı makamında sürekli boşalma olursa Senato Başkanı, geçici boşalma halinde ise başbakan vekâlet eder.¹²

2.1.2. Hükümet

Hükümetin Kurulması ve Görev Süresinin Bitmesi

Hükümet, cumhurbaşkanı tarafından atanan bir başbakan ile onun seçtiği ve cumhurbaşkanınca onaylanan bakanlar kurulu üyelerinden oluşmaktadır.¹³

Bu şekilde kurulan hükümetin parlamentodan güvenoyu almasına gerek yoktur. Bununla birlikte başbakan, Ulusal Meclisten hükümet programı ya da genel politika belirleyen bir beyanname için güven isteminde bulunabilir.¹⁴

Cumhurbaşkanı, Ulusal Meclisi fesih yetkisi kullanmadan önce başbakanın da görüşünü alır. Hükümetin yapısını belirleyen bir Anayasa ya da yasa hükmü bulunmamaktadır. Her hükümette bakanların hem sayısı, hem de görev ve unvanları değişebilmektedir.¹⁵

Bakanlar kuruluna atanan milletvekilinin meclis üyeliği sona erer. Bu kural, güçler ayrılığını kuvvetlendirerek Fransa'daki anayasal rejimi başkanlık sistemine yaklaştırmıştır. Söz konusu kural,

12 Rıza Arslan, “Yarı-Başkanlık Yönetim Sistemi Örneği: Fransa,” *Demokratik Yönetim Sistemleri içinde*, (Bursa: Dora Yayınları, 2013), s. 259.

13 Arslan, “Yarı-Başkanlık Yönetim Sistemi Örneği: Fransa,” s. 263-264

14 Mümtazër Türkön, *Siyaset* (Ankara: Lotus Yayınları, 2007) s. 167.

15 “Gouvernement Jean-Marc Ayrault (2)”, *France Politique* Internet Sitesi, [http://www.france-politique.fr/wiki/Gouvernement_Jean-Marc_Ayrault_\(2\)](http://www.france-politique.fr/wiki/Gouvernement_Jean-Marc_Ayrault_(2)), Erişim: 21.01.2014.

milletvekillerinin bakan olma isteğinden kaynaklanan geçmiş dönemlerdeki olumsuzluklarını gidermek için benimsenmiştir.¹⁶ Başbakan ve bakanların mecliste söz hakları bulunmaktadır.

Teknik olarak, ne Cumhurbaşkanı ne de Ulusal Meclis, hükümeti görevden alabilir. Dolayısıyla, başbakan ve hükümet istifa edene kadar görevde kalabilir.¹⁷ Ancak, Anayasaya göre başbakan; Ulusal Meclis, hükümet aleyhinde güvensizlik oyu verdiğinde, yeni bir cumhurbaşkanı seçildiğinde, Ulusal Meclis yenilendiğinde istifa etmek zorundadır.¹⁸

Hükümetin Yetkileri

Hükümet, ulusal siyaseti belirleyen ve yürüten organdır. Bu görevinde idare ve silahlı kuvvetler hükümetin emrindedir. Bakanlar kurulu, ulusal politikayı “Hükümet Programı” ile belirler. Hükümet programları parlamento tarafından onaylandıktan sonra uygulamaya konur.

Bakanlar kurulu yasa tasarılarını görüşerek olgunlaştırır, kararnameleri kabul eder, Millet Meclisinden güvenoyu istemesi için başbakana yetki verir, sıkıyönetim ilan eder, ulusal politikayı belirler ve yürütür; Anayasa’nın hükümete verdiği diğer yetkileri kullanır. Dolayısıyla hükümet kademesinde en yetkili kurul Bakanlar Kuruludur. Cumhurbaşkanının katılmayıp başbakanın başkanlık ettiği Kabine Konseyi ise bakanlar kurulu toplantısında alınacak kararların hazırlık çalışmalarını yapar ve formel yetkileri bulunmamaktadır.

Anayasa’ya göre, hükümet, düzenleyici işlemler konusundaki yetkilerini iki türlü kullanır. Birincisi ülkemizde de bulunan, parlamentonun vereceği bir yetki kanununa dayanarak çıkaracağı kanun hükmünde kararnamelerdir (ordonnance). Bu yetkinin çok önemli bir sonucu bulunmaktadır:

16 Ayferi Göze, *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler* (İstanbul: Beta Basım Yayım, 1995), s.574.

17 Arslan, “Yarı-Başkanlık Yönetim Sistemi Örneği: Fransa,” s. 264.

18 Arslan, “Yarı-Başkanlık Yönetim Sistemi Örneği: Fransa,” s. 264.

Parlamento, yetki yasası çıkarılan alanda yetki süresi boyunca yasa yapamamakta ve Hükümet bu “yetki yasası”na dayanarak bu alanları düzenleyebilmektedir.

1958 Anayasası’nın yürütmeyi güçlendirme amacıyla Bakanlar Kuruluna vermiş olduğu diğer ve belki de en önemli yetki, bir yetki kanununa ihtiyaç duymadan yapabileceği özerk ve geniş düzenleyici işlem (regulation, réglementaire) yapabilme yetkisidir. Buna karşılık parlamentonun kanun çıkarma yetkileri ise sınırlandırılmıştır. Anayasa’nın 34’üncü maddesi, parlamentonun kanun çıkarabileceği ya da kanunla genel ilkelerini belirleyebileceği konuları tüketici bir biçimde sayarak açıkça belirlemektedir. Anayasa’nın 37’nci maddesinde ise “yasama konusuna girenlerin dışında kalan konuların düzenleyici işlemlerle düzenleneceği” hükmü bulunmaktadır. Bu kurallarla Fransa’da parlamenter rejimin tam tersine bakanlar kurulunun düzenleme yetkisi

Anayasa Konseyi, her ne kadar zamanla siyasi yapı içindeki ağırlığını ve etkinliğini artırmış olsa da kanunları iptal edemez. Kanunlara ilişkin sadece ön denetim yaptığı için kararları kendi başına sonuç doğurmaz. Anayasa Konseyi, hükümetin itirazını haklı bulursa, hükümet çıkaracağı bir kararname ile kanunu değiştirilebilir.¹⁹

Fransa’da köklü bir idari yargı geleneği bulunmaktadır. Bakanlar kuruluna 1958 Anayasası ile verilen geniş düzenleme yetkilerinin hepsi Danıştay denetimine tabidir ve Danıştay da bu yetkisini oldukça etkin bir şekilde kullanmaktadır. Hatta tüzük benzeri düzenleyici işlemlerde önceden Danıştay’ın olumlu görüşünün alınması zorunludur.²⁰

1958 Anayasası’nın bakanlar kuruluna verdiği önemli yetkilerden birisi de cumhurbaşkanına referanduma başvurmayı önerme yetkisidir. Bu yetki, bakanlar

kuruluna parlamentodan çıkaramadığı bir kanunu doğrudan halkoyuyla çıkarma imkânı sağlamaktadır. Genellikle halk için çok önemli konularda referanduma başvurulur. Bu süreçte referandumdan önce referandumun uygulanmasına ilişkin metinler üzerinde Anayasa Konseyinin istişari görüşünün alınması zorunluluğu bulunmaktadır.²¹

Bakanlar kurulu sıkıyönetim ilanına karar verebilir. Ancak 12 günden fazla sürecek sıkıyönetim kararları için parlamentonun izni şarttır.

Hükümetin Sorumluluğu

Hükümetin parlamentoya karşı siyasi sorumluluğu bulunmaktadır. Millet

genişletilmekte ve genelleştirilmekte, yasama organının düzenleme yetkisi ise konu bazında sınırlandırılmaktadır. Eğer parlamento Anayasa’da sayılan konular dışında kanun çıkarırsa hükümet bunu Anayasa Konseyine götürebilir. Fransa’da

19 Yavuz, Türkiye’de Siyasal Sistem Arayışı ve Yürütmenin Güçlendirilmesi, s.234-235.

20 Assemblée Nationale, The National Assembly in French Institutions, s. 28. Ayrıca, bkz. Arslan, “Yarı-Başkanlık Yönetim Sistemi Örneği: Fransa,” s. 267.

21 Yavuz, Türkiye’de Siyasal Sistem Arayışı ve Yürütmenin Güçlendirilmesi, s.235.

Meclisinde üyelerin en az onda birinin imzalı talebiyle hükümetin faaliyetleri hakkında görüşme açılarak güvenoyuna gidilebilir. Oylamada sadece öneri lehinde kullanılan oylar sayılır ve önerinin kabulü için Meclis üye sayısının salt çoğunluğu gerekir. Güvensizlik oyu mekanizması, hükümetin meclisin güvenine bağlı olarak görevde kalabileceğini öngörmektedir.

Millet Meclisinin hükümet programını kabul etmemesi veya hükümete güvensizlik oyu verilmesi hallerinde, başbakanın, cumhurbaşkanına hükümetin toplu istifasını sunma zorunluluğu vardır.²²

Hükümet Cumhurbaşkanı İlişkilerinde Özel Bir Durum: Kohabitasyon

Anayasa değişikliği olmamakla birlikte sistemin işleyişini etkileyen en önemli gelişmelerden birisi de 1986 yılında yaşanan ilk kohabitasyon tecrübesidir. Bir sosyalist olan François Mitterrand'ın görev süresinin bitmesine iki yıl kala 1986 seçimlerini Genel Başkanlığını Jacques Chirac'ın yaptığı Neo-De Gaulle'cü sağ parti kazandı. Beşinci Cumhuriyette ilk kez cumhurbaşkanı Ulusal Meclisi kontrol edecek çoğunluğa sahip olmadığında ortada iki ihtimal görünüyordu. Ya Fransa'nın eski hastalığı immobilizm²³ hortlayacak ve sistem kilitlenecekti ya da sağcı bir cumhurbaşkanı seçilmesine imkân tanımak için Mitterrand istifa etmek zorunda kalacaktı. Ancak Mitterrand kendisinin cumhurbaşkanı olarak kalmasını sağlayacak bir bekle-gör politikası izlemeyi tercih etmiştir. Bu süre zarfında da cumhurbaşkanlığı yetkilerini asgari düzeyde kullanarak özellikle ekonomiye ve iç politikaya ilişkin konularda pasif Chirac'ın kendi programını uygulamasına saygı göstermiş; sadece çok önemli gördüğü bazı noktalarda müdahale etmeyi tercih etmiştir.²⁴ Buna karşın silahlı kuvvetlerin

başkomutanı olarak savaş ve barış ile dış politika konularında inisiyatif sahibi olmaya çalışmıştır.²⁵

1958 Anayasası'nın Mitterrand tarafından bu şekilde yorumlanması ve uygulanması bundan sonraki kohabitasyon dönemleri için de emsal teşkil ederek bir teamül oluşturmuştur. Nitekim 1986'dan itibaren Fransa'da toplamda üç kez kohabitasyon dönemi yaşanmış, üçünde de büyük siyasi krizler üretmeden süreç atlatılmıştır.²⁶

Kohabitasyon tecrübesinin anayasal sisteme bir diğer etkisi de şu olmuştur: Farklı partilerden hükümetlerin kendi programlarını uygulamalarına izin vermek zorunda kalan cumhurbaşkanları bunu daha sonra artık kendi partilerinden gelen hükümetler için de yapmak zorunda kalmışlardır. Dolayısıyla kohabitasyon dönemlerinden sonra, hükümetler cumhurbaşkanlarıyla aynı partiden olsalar bile artık eskisi kadar güçsüz ve etkisiz siyasal figürler olmamışlardır.²⁷

Bu tarihten sonraki uygulama göstermiştir ki Fransa'daki iki başlı yürütme yapısı, farklı siyasi eğilimleri krize değil işbirliğine zorlamaktadır. Birbirlerini imha etme yetkisine ya da görmezden gelme lüksüne sahip olmayan siyasi aktörler mecburen uzlaşmak ve birlikte çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Özellikle, olgun devlet adamı kimliğiyle hareket edip hükümetle çatışmaktan kaçınan ve icraattan uzak duran cumhurbaşkanları için bu kohabitasyon tecrübeleri aslında ilginç bir sonuç da doğurmuştur. Kohabitasyon tecrübesi yaşayan her iki Fransa Cumhurbaşkanı'nın da, halk nezdindeki itibarı artmış ve bir sonraki seçimlerini daha rahat kazanmışlardır.²⁸

bölgelerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin) KHK'leri imzalamayı reddetmiştir. Chirac Hükümeti bu konularda, parlamentodan kanun çıkarmak zorunda kalmıştır. Bkz. Eyüboğlu, "Fransa: Parlamenter Bir VI. Cumhuriyet Doğru", s. 143.

25 Cemil Oktay, "Çoğunlukçu Kurumsallaşmış Yarı-Başkanlık Rejimi: Fransa," Karşılaştırmalı Siyasal Sistemler içinde, Ersin Kalaycıoğlu ve Deniz Kağıncıoğlu ed. (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2012), s. 78.

26 Eyüboğlu, "Fransa: Parlamenter Bir VI. Cumhuriyete Doğru", s. 140-141.

27 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s. 126-127.

28 Bahadır Kaleağası, "Siyasal Rejimin Koordinatları", <http://kaleagasi.net/wp-content/uploads/2011/03/B.Kaleagasi-GORUS-Baskanlik-Rejimi-vs.-VI.2011.pdf>, Erişim: 24.01.2014, s. 74.

22 Çam, Devlet Sistemleri, s.170-171.

23 Kelime anlamı olarak "hareketsizlik" demek olan kavram, siyasi literatürde, " tarafların birbirlerini kitleyerek çalışamaz hale getirmeleri"ne denir.

24 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s. 126. Mitterrand, kendisini seçen çoğunluğa vaat etmiş olduğu siyasal programa aykırı olduğu gerekçesiyle çok önemli üç konuda (kamu işletmelerinin özelleştirilmesine, çalışma sürelerinin yeniden planlanmasına ve seçim

Kohabitasyonlarda her ne kadar siyasi teamüllerle birçok sorun çözülmüşse de, uzun vadede krizler üretebilecek bu durumun sıklıkla yaşanmaması amacıyla, 2000 yılında yapılan bir anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanının görev süresi yedi yıldan beş yıla indirilmiş ve Ulusal Meclis seçimlerinin, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hemen ardından yapılması kuralı getirilmiştir. Böylece yürütmeye ortaya çıkabilecek iki başlılık ihtimali azaltılmak ve cumhurbaşkanının görev döneminde kendisi ile benzer siyasal eğilime sahip bir meclis çoğunluğu ile çalışma ihtimali artırılmak istenmiştir. Nitekim bu tarihten sonra yapılan seçimlerin hiçbirisinde kohabitasyon ihtimali doğuran bir parlamento kompozisyonu ortaya çıkmamıştır.²⁹

2.2. Yasama Organı

Fransa'da Parlamento 1789 Devrimi'nin ardından yaşanan Konvansiyon döneminin önemli bir mirası olarak siyasi kültürde parlamento Beşinci Cumhuriyet dönemine kadar hep başat bir siyasi kurum olarak yer almıştır. Fransa'da Üçüncü Cumhuriyet (1870-1940) döneminden beri iki meclisli bir parlamento yapısı bulunmaktadır: Millet Meclisi ve Senato. Birincisinde halkın, ikincisinde yerel yönetimlerin temsili sağlanmaktadır.

Parlamento üyeliği ile yürütme üyeliği bağdaşmaz kabul edilmiştir, dolayısıyla bakan olan parlamento üyesinin üyeliği düşer, yerine yedek üye geçer. Öte yandan milletvekillerinin iki seçimli görevi bir arada yürütebilmeleri mümkündür. Bir milletvekili görevi ile birlikte Avrupa Parlamentosu üyeliği, il veya bölge meclisi üyeliği, belediye meclisi üyeliği gibi görevleri bir arada yürütebilmektedir.

2.2.1. Millet Meclisi

Millet Meclisinin 556'sı anayurt (metropolitan) Fransa'dan, 10'u deniz aşırı bölgelerden ve 11'i yurt dışında yaşayan

Fransızlar tarafından³⁰ seçilen 577 üyesi bulunmaktadır.³¹ Meclis üyelerinin görev süresi 5 yıldır ve bu süre için meclis başkanını kendileri seçerler.³²

Anayasa'nın 23'üncü maddesine göre, her Millet Meclisi üyesi yedeğiyle birlikte seçilir. Dolayısıyla üyelikte herhangi bir sebeple (ölüm, istifa, Kabine veya Anayasa Konseyi üyeliği gibi) boşalma olması halinde ara seçime ihtiyaç duyulmaz, yedek üye onun yerine göreve geçer.

Milletvekili olmak için seçmen niteliğine sahip olmak ve 18 yaşını doldurmak yeterlidir. Daha önce 23 olan yaş sınırı 18 Nisan 2011'de yapılan bir düzenlemeyle 18'e düşürülmüştür.³³ Seçmen yaşı ise 5 Temmuz 1974'ten beri 18'dir.

Seçim sistemi dar bölge çoğunluk usulüdür. Ancak ABD ve İngiltere'de olduğu gibi basit çoğunluk değil, nitelikli çoğunluk aranmaktadır. Birinci turda seçilebilmek için kayıtlı seçmenlerin en az % 25'ini ve geçerli oyların da mutlak çoğunluğunu almak gerekmektedir. Birinci turda hiç kimse bu çoğunluğu sağlayamazsa, oyların en az % 12,5'ini almış adaylar ikinci turda yarışır. Eğer hiçbir aday bu oranda da oy alamamışsa en çok oy almış iki aday ikinci turda yarışır. Seçim barajı bulunmamaktadır.³⁴

Fransa'da parlamentonun kendi seçimlerine ilişkin ilginç bir kısıt mevcuttur. Millet Meclisi genel seçime gitme kararı verememektedir. Bu yetki Cumhurbaşkanına aittir.

30 Yurtdışında yaşayan Fransızlara 11 üyelik bir kotanın ayrılması 2008 yılında yapılan Anayasa değişikliğinin getirdiği bir yeniliktir.

31 "PARLINE: France National Assembly", Parlamentolararası Birlik (IPU) İnternet Sitesi, http://www.ipu.org/parline-e/reports/2113_B.htm, Erişim: 14.01.2014.

32 Nazif Akçalı, Çağdaş Siyasal Rejimler (İzmir: Bilgehan Basımevi, 1989), s.88-89.

33 "Republic of France: Parliamentary Elections Mission Report, 22 Mayıs 2012", OSCE İnternet Sitesi, <http://www.osce.org/odihr/elections/90763?download=true>, Erişim: 24.01.2014, s. 6.

34 Rıza Arslan, "Yarı-Başkanlık Yönetim Sistemi Örneği: Fransa", s. 230.

29 Seda Dunbay, "23 Temmuz 2008 Tarihli Anayasa Reformu Işığında Fransa'daki Yarı Başkanlık Sistemi", Ankara Barosu Dergisi, Sayı 3(2012), s. 304.

2.2.2. Senato

Parlamentonun diğer kanadı olan Senatonun üye sayısı ise 348'dir. Toplamda 128 seçim bölgesi bulunmaktadır. Senatörler altı yıllığına seçilirler ve üç yılda bir Senato'nun yarısı yenilenir. Seçilme yaşı 24'tür.³⁵

Senatörleri, toplam sayıları yaklaşık 150.000 olan bölge, il ve belediye meclisi üyeleri seçer.³⁶ Bir ila üç arasında senatör seçilen seçim bölgelerinde iki turlu çoğunluk sistemi uygulanmaktadır. Dört ve daha fazla senatör seçilen seçim bölgelerinde ise, nispi temsil sistemi uygulanmaktadır.³⁷

Fransa'da Senato, Millet Meclisinin aksine feshedilemez. Buna karşın, Senato'nun Hükümete güven ya da güvensizlik oyu verme yetkisi de yoktur.

2.2.3. Parlamentonun Yetkileri

Yasamaya İlişkin Yetkiler

İlkel olarak parlamentonun her iki kanadı da benzer yasama yetkilerine sahiptir.

Parlamentonun bir kanadında başlayacak bir yasama girişimi diğer kanadın da onayını aldıktan sonra kanunlaşabilmektedir. Kanun teklif etme yetkisi başbakan ile parlamento üyelerine tanınmıştır. 1958 Anayasası, federal sistemlerde görülebilen ancak üniter yapılarda pek görülmeyen bir şekilde parlamentonun yasama faaliyetini konu olarak sınırlandırmıştır. Parlamento, Anayasa'nın 34'üncü maddesinde belirlenen konularda düzenleme yapabilir.

Çift meclis sistemi, parlamentodaki yasama sürecini uzatmaktadır. Bu yüzden, Anayasa Hükümete bazı durumlarda ivedilikle kanun çıkarılmasını talep etme yetkisi vermektedir. İvedilikle yasa çıkarma yöntemi, bir hükümet

tasarısının önce karma komisyonda görüşülmesini, anlaşma sağlanamadığı takdirde, tasarının Senato'ya götürülmeyerek, yalnızca Millet Meclisi kararı ile çıkartılabilmesini öngörmektedir. Bu durumda, hükümet içinden çıktığı ve dolayısıyla çoğunluğuna

sahip olduğu Millet Meclisi üzerinden Senato'yu by-pass edebilmektedir. Sonuç olarak, son söz Millet Meclisine aittir. Yani ilkel olarak her ne kadar benzer yetkilere ve eşit anayasal statüye sahip olsa da Anayasa, Millet Meclisine daha fazla yetki vermiştir; ayrıca bu durum uygulamayla pekişmektedir.³⁸

Daha önce de belirtildiği gibi, 1958 Anayasası, önceki anayasal rejimler döneminde parlamentoda bitmek tükenmek bilmeyen uzlaşmaz tartışma kültürüne tepki

35 "PARLINE: France Senate", IPU İnternet Sitesi, http://www.ipu.org/parline-e/reports/2114_A.htm, Erişim: 14.01.2014.

36 Assemblée Nationale, National Assembly in French Institutions, s. 10.

37 "PARLINE: France Senate".

38 Assemblée Nationale, National Assembly in French Institutions, s. 10.

olarak yasamaya ciddi kısıtlar getirmiş ve yasama faaliyetlerinde etkinliği sağlamak amacıyla hükümete birçok konuda özel yasama yöntemleri/imbânları tanımıştır.

Parlamento yasa ile düzenlenmesi gereken konularda hükümete belli bir süre için yetki yasası (habilitation) ile KHK çıkarma yetkisi verebilmektedir. KHK'ler cumhurbaşkanının imzasıyla olgunlaşır ve derhal yürürlüğe girer. Ancak bunlar, yetki yasasında öngörülen sürede parlamentonun onayına sunulmazsa hükümsüz hale gelirler.³⁹

Denetime İlişkin Yetkiler

Fransız Anayasası'nın 24'üncü maddesine göre parlamento, hükümeti denetlemekle yükümlüdür. Ayrıca Anayasa'nın 49'uncu maddesine göre, başbakan, kendiliğinden Ulusal Meclise bilgi vermek zorundadır. Bilgilendirme oturumunda, Mecliste bulunan tüm parti temsilcileri görüş ve eleştirilerini başbakana yöneltebilirler.

Yukarıda sayılan Anayasa hükümlerine rağmen Fransa'da parlamentonun hükümeti denetlemeye ilişkin yetkilerinin oldukça sınırlı olduğu söylenebilir. Parlamento-hükümet ilişkileri bağlamında ayrıntılı olarak değinilecek olan bu yetkiler kısaca şöyle sayılabilir:⁴⁰

- Hükümet göreve başlarken parlamentodan talep edebileceği güvenoyu ve hükümet programının onaylanması,
- Hükümet görevine devam ederken verilebilecek güvensizlik oyu,
- Parlamento gündeminin ayda en az bir haftasının "Denetim İşleri"ne ayrılması,
- Önerge ve layihalar,
- Anayasa'nın 48'inci maddesine göre sözlü sorular,
- Anayasa'nın 48'inci maddesine göre yazılı sorular,
- Meclis çalışma alt komisyonları,

- Özel durumlarda oluşturulan Meclis soruşturma komisyonları,
- Tartışma öncesi yol gösterici değerlendirmeler (statements).

Parlamentonun denetime ilişkin yetkilerinden en önemlisi güvenoyudur. Diğer denetim mekanizmaları, doğrudan somut bir sonuç doğurmaktan ziyade kamuoyunun aydınlatılmasını ve dikkat çekmeyi sağlamaktadır.

Cumhurbaşkanının denetimine ilişkin tek hüküm ise, Anayasa'nın 6'ncı maddesine göre, cumhurbaşkanının, makamla bağdaşmayacak şekilde görevlerini açıkça ihlal etmesi durumunda Parlamentonun Yüksek Mahkeme sıfatıyla hareket ederek üçte iki çoğunlukla görevden alınmasına karar vermesidir. Bunun dışında parlamentonun cumhurbaşkanını denetleme aracı bulunmamaktadır.

2.2.3.3. Atamaya İlişkin Yetkiler

1958 Anayasası ilk halinde parlamentoya, sadece konu bazında sınırlandırılmış yasama faaliyetleri ve çok kısıtlı denetim faaliyetleri içinde bir çerçeve belirlemişken zamanla çok yavaş da olsa zamanla bazı konularda parlamento, yetki alanını genişletme yönünde adımlar atabilmiştir. Bunlardan birisi de atamalara ilişkin yetkileridir. 2008 yılında Anayasa'da yapılan bir değişiklikle cumhurbaşkanına yetki olarak tanınmış olan bazı istisnalar dışında tüm üst düzey atama işlemlerinde Parlamentonun her iki kanadında oluşturulacak komisyonlara danışılması şartı getirilmiştir. Eğer Cumhurbaşkanı tarafından yapılan öneri, parlamentonun her iki kanadındaki ilgili komisyonlarda kullanılan toplam oyların beşte üçlük bir çoğunluğuyla reddedilirse Cumhurbaşkanı atamayı yapamaz.

2.3. Anayasa Konseyi⁴¹

1958 Anayasası hazırlanırken Anayasa Konseyi aslında, parlamentonun yeniden

³⁹ Oytan, "Fransada Yürütme Organının Yetkileri ve Güçlü Olma Nedenleri", s.97.

⁴⁰ Assemblée Nationale, National Assembly in French Institutions, s. 256-258.

⁴¹ "General Presentation", Fransa Anayasa Konseyi İnternet Sitesi, <http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/english/presentation/general-presentation/general-presentation.25739.html>, Erişim: 24.01.2014.

güçlenerek ön plana çıkma ihtimaline karşı bir set olarak düşünülmüştü. Nitekim Anayasa'nın mimarlarından ve De Gaulle'ün Beşinci Cumhuriyet'te ilk başbakanı Michel Debre, Konseyi 1958'de "parlamentar sistemin sapıtılmasına karşı bir silah olarak" öngörmüştü.⁴²

Her ne kadar Anayasa'nın ilk halinde bu öngörülmemiş olsa da, zaman içinde Fransız yarı-başkanlık rejiminde Anayasa Konseyi'nin üstlendiği en önemli işlev, parlamentonun denetim yetkilerinin önemli ölçüde kısıtlandığı bir anayasal yapıda doğrudan halk tarafından seçilen ve önemli yetkilerle donatılan cumhurbaşkanına karşı oluşan denetim boşluğunu doldurmak olmuştur. Böylece, Anayasa Konseyi süreç içerisinde cumhurbaşkanının ya da onunla birlikte hareket edebilecek Hükümet/Parlamento çoğunluğunun iktidar istismarında bulunmasının ve özgürlükleri ihlal etmesinin önünde bir set olarak Fransa'da hukuk devletinin inşasında önemli bir kurum olarak güçlenmiştir.⁴³

Böylece Anayasa Konseyi zamanla özellikle Avrupa Birliği süreci ile birlikte vatandaş hak ve özgürlüklerin koruyan klasik bir anayasa mahkemesine dönüşmeye başlamıştır. Yine de Anayasa Konseyinin ABD'deki Yüksek Mahkeme gücünde ve diğer tüm yargı organlarının üstünde bir mahkeme haline gelebildiğini söylemek güçtür. Ayrıca, Fransa'da Anayasa Konseyi hâlâ yargısal kararlar veren bir mahkeme olarak değil, siyasi kararlar veren bir tampon kurum olarak görülmektedir. Üyeleri de nadiren hukukçulardan oluşmaktadır.⁴⁴

Anayasa Konseyinin tek işlevi siyasal denetim değildir. Anayasa Konseyi bazı durumlarda danışma işlevleri de üstlenmektedir. Ayrıca, cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimleri ile anayasa değişikliği referandumları gibi meselelerde doğrudan icra ve karar organıdır.

3. GENEL DEĞERLENDİRME

Fransa, 1789 Devrimi'nden sonra çok uzun bir süre boyunca sürekli bir hükümet sistemi arayışında olmuştur. Şimdiye kadar uygulanan 15 anayasada neredeyse tüm hükümet sistemlerinin denendiği oldukça zengin bir siyasi geçmişten sonra 1958 yılında olağanüstü koşullarda olağanüstü yetkilerle göreve çağrılan De Gaulle'ün hazırlamış olduğu mevcut anayasa Fransa'nın birçok temel siyasi sorununa çözüm getirme iddiasında olmuştur.

1971 yılında Duverger'in böyle adlandırmasıyla birlikte, literatürde yarı-başkanlık sistemi olarak genel kabul gören bu sistemde doğrudan halk tarafından seçilen ve çok güçlü yetkileri olan bir cumhurbaşkanı bulunmaktadır. Yürütmenin gerçek başı olan cumhurbaşkanı yetkilerini ve otoritesini, parlamento çoğunluğundan gelen bir başbakan ve hükümetle paylaşmak durumundadır.

Öte yandan parlamento, Beşinci Cumhuriyet öncesi Fransız geleneklerine aykırı bir şekilde oldukça zayıf ve ikincil planda bırakılmıştır. Üstelik parlamentoya ilişkilerinde hem cumhurbaşkanına hem hükümete oldukça önemli rasyonelleştirilmiş parlamentarizm araçları verilmiştir. Ek olarak 1958 öncesi Fransız siyasi geleneğinde halk egemenliğine aykırı olarak görülen ve karşı çıkılan Anayasa Konseyi de, anayasal kurguda parlamentonun tekrar eski pozisyonuna dönmesini engellemek üzere kurulmuştur.

De Gaulle'ün mimarlığını yaptığı bu anayasal kurgunun Fransız siyasi geleneğine tamamiyle aykırı olduğu, De Gaulle'den sonra asla yaşayamayacağı, özellikle de Yürütmenin iki kanadının farklı siyasi eğilimlerden gelmesi durumunda tüm siyasi yapının kilitleneceği yönünde eleştiriler getirilmiştir. Bununla birlikte uygulama, bu eleştirilerden oldukça farklı gerçekleşmiştir. Gerçekten de De Gaulle'ün öngördüğü gibi çok daha güçlü ve istikrarlı bir Hükümet yapısına geçilmiştir. Ancak vurgulanması

42 Vergin, "Genel Oy Kapsamında Cumhurbaşkanlığı", s.136.
43 Arslan, "Yarı-Başkanlık Yönetim Sistemi Örneği: Fransa," s. 269.

44 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s. 137-138.

gereken bir diğer nokta da bu Anayasanın De Gaulle'ün ilk kurguladığı haliyle kalmadığı, Anayasa'da süreç içerisinde oldukça önemli değişiklikler yapıldığıdır. Zira aradan geçen 56 yıllık süre zarfında 1958 Anayasası 24 kez değiştirilmiştir. Bu değişiklikler çerçevesinde, De Gaulle'ün öngördüğü sistemin dışına çıkan düzenlemeler yapılmıştır.

Mesela hem siyasi pratikte hem de anayasal düzenlemelerle, aslında parlamentoyu denetlemek ve dizginlemek amacıyla kurulmuş olan Anayasa Konseyi, giderek bir anayasa mahkemesine dönüşmüş ve yürütmeyi de denetleyen bir kurum haline gelmiştir.

Benzer bir şekilde, yürütme yapısı da De Gaulle'ün öngördüğü şekilde, güçlü cumhurbaşkanı liderliğinde 1986'ya kadar bir nevi süper-başkanlık sistemi olarak işlemiştir. Ancak 1986'da ilk kez farklı siyasi eğilimlerden gelen cumhurbaşkanı ve hükümet durumu ortaya çıkınca bazı küçük krizlere rağmen Mitterrand ve Chirac'ın sistemin tümünden kilitlenmesinden kaçınarak işbirliği içinde görev yapması 1958 Anayasası'nın temel niteliğini de değiştirmiştir. Farklı siyasi eğilimlerden gelen iki yürütme kanadının birbirini kilitleyeceği öngörülerini tutmamıştır. Gerçekte sistemin aslında birbirini fesih-azil yetkisi ve görmezden gelme lüksü olmayan yürütmenin iki kanadını işbirliğine zorladığı ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, cumhurbaşkanının ve hükümetin birbirinden özerk alanları da siyasi teamüllerle ortaya çıkmaya başlamıştır.

Öte yandan kohabitasyon dönemlerinin siyasi hayata ilave bir kalıcı etkisi de olmuştur. Farklı partilerden hükümetlerin kendi programlarını uygulamalarına izin vermek zorunda kalan cumhurbaşkanları bunu daha sonra artık kendi partilerinden gelen hükümetler için de yapmak zorunda kalmışlardır. Dolayısıyla kohabitasyon dönemlerinden sonra, hükümetler cumhurbaşkanlarıyla aynı partiden olsalar bile artık eskisi kadar güçsüz ve etkisiz

siyasal figürler olmamışlardır.⁴⁵ Dolayısıyla hükümet yapısı içerisinde ortaya çıkan bu durum aslında De Gaulle'ün öngördüğü yarı-başkanlık sisteminden biraz farklı bir uygulamadır.

Nitekim pratikte siyasi aktörlerin gücüne göre farklı sonuçlar veren bu sistem, bazı yazarlarca, bazen başkanlık ve bazen de parlamenter sistemin uygulanmasına imkân veren bir kombinasyon olarak tanımlanmıştır. Paradoksal bir mantığa sahip olduğu ileri sürülen yarı-başkanlık sistemi Fransa'ya, yarım yüzyılı aşan bir süre boyunca anayasal ve siyasi istikrar imkânı sağlamıştır.⁴⁶

1958 Fransız Anayasası'nın en temel başarılarından birisi de siyasi kültürü esaslı bir şekilde değiştirmesidir. Anayasanın öngördüğü seçim sistemine göre, hem cumhurbaşkanı hem de millet meclisi ve senato üyeleri iki turlu dar bölge çoğunluk sistemiyle seçilmektedir. Bu da birinci turda kıyasıya yarışan siyasi partileri, ikinci turda kendilerine yakın ve kazanması muhtemel olan adaylar etrafında toplanmaya mecbur etmektedir. Böylelikle zaman içinde birbirine yakın siyasi partiler arasındaki farklar azalmış ve siyasi ittifaklar ortaya çıkmıştır. 1958 öncesi dönemde siyasi kültürün en temel karakteristiği olarak ortaya çıkan siyasi uzlaşmazlık, çatışmacılık ve parçalanmışlık zamanla yerini daha uzlaşmacı ve ittifaklara dayanan bir siyasi kültüre bırakmaya başlamıştır. Bu siyasi ittifaklar da zaman içinde küçük siyasi partilerin eriyerek ortadan kaybolması sonucunu doğurmuştur. Nitekim 1958 öncesi parlamentoda güçleri birbirine yakın yaklaşık 10 parti bulunmakta iken günümüzde 4-5 civarında parti parlamentoda temsil edilmektedir. Ancak iki büyük parti parlamentonun yaklaşık % 90'ını kontrol etmektedir. Bu da daha disiplinli çalışan ve istikrarlı bir parlamenter yapı anlamına gelmektedir.

⁴⁵ Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s. 126-127.

⁴⁶ Ergun Özbudun ve Levent Köker, BDT Ülkelerinde Demokrasiye Geçiş ve Anayasa Yapımı (Ankara: Türk Demokrasi Vakfı Yayınları, 1993), s.

Nitekim parlamentonun daha disiplinli, uzlaşmacı ve istikrarlı bir yapıya kavuştuğu görüldükten sonra 1958 Anayasası'nın ilk halinde parlamentoyu güçsüz bırakmaya yönelik bazı hükümler zamanla kaldırılmıştır. Mesela, parlamentonun çalışma süresini en fazla beş ayla kısıtlayan madde değiştirilerek dokuz aya çıkarılmıştır. Bir yasama yılında aynı milletvekillerinin en fazla bir güvensizlik önermesine imza atabileceği kuralı üçe çıkartılmıştır. Benzer bir şekilde parlamento bir ayda içinde sadece bir gün kendi yasama gündemini belirler, geri kalan gündemi hükümet belirlerken yapılan anayasal değişikliklerle bir ay içinde yasama gündeminin

iki haftasını hükümetin, iki haftasını meclislerin kendilerinin belirleyeceği ilkesi kabul edilmiştir. Rasyonelleştirilmiş parlamentarizm uygulamalarından birisi olan giyotin usulü de konu bazında sınırlandırılmıştır.

Tüm bu anayasal süreç aslında şunu göstermektedir: Olağanüstü bir dönemde olağanüstü yetkilerle De Gaulle tarafından hazırlanmış olan 1958 Anayasası Fransa açısından başarılı olmuş; ancak zamanla ülke ve siyasi hayat normalleştikçe olağanüstü döneme has bazı kurallar esnetilmeye başlamıştır.

İNGİLTERE'DE PARLAMENTER SİSTEM

*Murat Bilgin
Yasama Uzmanı*

Parlamenter sistemin uzun bir tarihsel süreç içerisinde kurulup şekillendiği ve zaman içerisinde pek çok ülkeye örnek olduğu yer, resmi adı “Kuzey İrlanda ve Büyük Britanya Birleşik Krallığı” olan ve ülkemizde kısaca İngiltere olarak bilinen ülkedir.

ANAYASAL ORGANLAR

İngiliz anayasal sisteminde yazılı ve ismi anayasa olan bir metin bulunmamaktadır. Bunun yerine yazılı bir anayasaymışçasına saygı duyulan kanun ve gelenekler bütünü bulunmaktadır.

İngiltere’de güçler ayrılığı ilkesi yerine “güçler kaynaşması” ilkesi mevcuttur.¹ Tartışmasız şekilde bir hukuk devleti olan İngiltere’de yargı, yargılama fonksiyonu itibarıyla elbette ki bağımsızdır ancak yasama ve yürütme birbirinden kesin çizgilerle ayrı değildir. Yargının kesin çizgilerle yasama ve yürütmeden ayrılması da 2005 yılındaki reformlardan sonra gerçekleşmiştir. Hükümet, yürütmeyi kontrol ettiği gibi, hükümet üyeleri aynı zamanda parlamento çoğunluğunun en etkili isimleri

olduğundan ve yasalar genellikle hükümet tasarıları şeklinde çıkarıldığından, büyük oranda yasamayı da kontrol etmektedir.

İngiliz sisteminde yasama, yürütme ve yargı eşit seviyede değildir. Egemenlik halka değil doğrudan Parlamento’ya aittir.² Parlamento, yani yasama teoride yürütme ve yargıdan daha üst konumdadır.

1 Michael G. Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, Çev.: Bahattin Seçilmişoğlu, (Ankara: Adres Yayınları, 2009), s.40.

2 Philip Norton, “The Core Executive: the Prime Minister and Cabinet”, Politics UK içinde, Bill Jones ve Philip Norton ed., (Harlow, England: Pearson Education Limited, 2010), s.386.

İngiliz sisteminde Yasama organı Avam Kamarası ve Lordlar Kamarasından oluşan İngiliz Parlamentosudur. Avam Kamarası tamamı seçimle gelen 650 üyeden oluşurken Lordlar Kamarası ise bir kısmı seçimle gelen bir kısmı ise çeşitli şekillerde atanan bugün itibarıyla yaklaşık 850 üyeye sahiptir. Üyelerin kürsü dokunulmazlığı dışında dokunulmazlıkları bulunmamaktadır.³ İki meclisten biri olan Avam Kamarası yasama açısından esas güç sahibidir. Hükümetin kurulması ve güvenoyu alması tamamen Avam Kamarasınca belirlenmektedir.

Parlamento her yıl geleneksel olarak düzenlenen bir seremoni ve sonrasında kraliçenin taht adına yaptığı bir konuşma ile açılmaktadır. Kraliçe konuşmasını Lordlar Kamarasında yapmaktadır; zira krallar ve lordlar Avam Kamarasına girememektedir. Kraliçe, konuşmasında “hükümetinin” takip edeceği politikaların ana hatlarından bahseder; ancak söz konusu konuşma kelimesi kelimesine başbakan tarafından yazılmaktadır ve kraliçe kişisel görüşleri ne olursa olsun bunu aynen okumak durumundadır.⁴

İngiliz Parlamentosu kağıt üstünde iki kamaralı olmasına karşın gücün gerçek merkezi Avam Kamarasıdır. Lordlar Kamarası, tamamıyla yetkisiz olmamakla birlikte uygulamada çoğunlukla sembolik ve yalnızca zaman zaman uyarı mahiyetinde faaliyetlerde bulunan bir organ niteliğindedir.⁵

Yasaları hazırlamanın uygulamada hükümetin görevi olması yüzünden komisyonlar güçsüzdür.⁶

Avam Kamarası

Avam Kamarasının görev süresi 5 yıldır. Herhangi bir sebeple üyelikte bir azalma durumunda ise her zaman ara seçime gidilebilmektedir.⁷ Avam Kamarasında toplantı yeter sayısı bulunmamaktadır. Karar yeter sayısı ise 40’tır. Karar yeter sayısına oturumu yöneten başkan ile oy sayıcı olan milletvekilleri dâhil edilmektedir. Karar yeter sayısı bulunmadığında ilgili gündem maddesi ertelenmekte ve gündemin bir sonraki maddesine geçilmektedir.⁸

Avam Kamarası yalnızca 21 metreye 14 metre genişliğinde küçük bir genel kurul salonuna sahiptir. Söz konusu küçüklük üyelerin tartışmalarda birbirleriyle yüz yüze ve birkaç metre uzaklıkta oturmalarını sağlamak için bilinçli şekilde tasarlanmıştır.⁹

Avam Kamarasının başlıca görevleri yürütmeyi/hükümeti oluşturmak, halkın şikayetlerine eğilerek bunları takip etmek, kanun yapmak ve yürütmeyi denetlemektir.¹⁰ Hükümeti oluşturmak görevi, parlamenter sistemin tüm dünyadaki prototip modeli olarak İngiltere’de tarihi süreç içerisinde gelişen ve ilgili başlıkta da anlatılan, Avam Kamarasında çoğunluğu elinde bulunduran partinin başkanına kraliçe tarafından hükümeti kurma görevinin verilmesi ve partinin ileri gelen parlamento üyelerinden

3 Rıza Arslan, *Demokratik Yönetim Sistemleri*, (Bursa: Dora Yayınları, 2013), s.57.

4 Roskin, *Çağdaş Devlet Sistemleri*, s.48.

5 Roskin, *Çağdaş Devlet Sistemleri*, s.49.

6 Roskin, *Çağdaş Devlet Sistemleri*, s.49.

7 Roskin, *Çağdaş Devlet Sistemleri*, s.45.

8 Fatih Kara, “Birleşik Krallık Avam Kamarası Çalışma Usul ve Esasları Üzerine,” *Yasama Dergisi*, Sayı 21 (Ağustos 2012), http://www.yasadergisi.org/web/yasama_dergisi/2012/sayi21/7-50.pdf, Erişim:12.05.2015, s.27-28.

9 Roskin, *Çağdaş Devlet Sistemleri*, s.47.

10 Arslan, *Demokratik Yönetim Sistemleri*, s.58.

oluşan kabinenin Avam Kamarasından basit çoğunluk ile güvenoyu alması neticesinde göreve başlaması şeklindedir. İngiliz sisteminde kraliçenin hükümet üyelerine itiraz etme hakkı bulunmamaktadır.¹¹

Avam Kamarasında hükümeti denetleme görevi yazılı ve sözlü soru mekanizması, yasama yılının toplam 20 gününde gündemini muhalefetin belirleyeceği genel görüşme yapılması ve daimi denetim komisyonları aracılığı ile yapılmaktadır.

Avam Kamarasında parlamenterler sıkı bir disiplin altındadır. Whip adı verilen parti denetçileri, parti üyelerinin oylamalara katılmalarını ve parti görüşü doğrultusunda oylarını kullanmalarını temin etmektedir. Parti görüşünden ayrı hareket etmeye başlayan milletvekilleri genellikle bir sonraki seçimde aday gösterilmeyerek parlamento üyeliğini kaybetmektedir. Bununla birlikte nadiren de olsa parti değiştiren milletvekilleri bulunmaktadır.¹²

Lordlar Kamarası

Lordlar Kamarası, 16 Aralık 2014 tarihi itibarıyla 847 üyeye sahiptir. Dünyada ikinci meclisler içerisinde en yüksek üye sayısı Lordlar Kamarasına aittir.¹³ Toplantı yeter

sayısı 3'tür.¹⁴ Karar yeter sayısı ise 30'dur.¹⁵

Son yıllarda yapılan reformlar sonrasında Lordlar Kamarasına üye atanması/seçilmesinin günümüz itibarıyla dört yöntemi bulunmaktadır. İlk yöntem, bağımsız bir komisyon olan Lordlar Kamarası Atamalar Komisyonu tarafından belirlenen üyelerin atanmasıdır. Söz konusu yöntemle belirlenen üyelerin bir kısmı siyasi partiler tarafından aday gösterilmekte ve son genel seçimlerdeki oy oranını yansıtacak şekilde komisyon tarafından atanmaktadır. İkinci yöntem, başbakanın önerisi üzerine kraliçe tarafından üye atanmasıdır. Üçüncü yöntem beş başpiskopos ve 21 en kıdemli piskoposun otomatik üyeliğidir. Dördüncü ve son yöntem ise asiller arasından miras yolu ile üye olanların üyeliklerinin sona ermesini müteakip yapılan ara seçim yöntemidir. Bu durumda olan üyelik sayısı 90'dır.¹⁶ Lordlar Kamarası üyeliği normalde ömür boyu sürmektedir. Ölüm haricinde üç durumda üyelik sonlanabilmektedir. Söz konusu

durumlardan ilki istifadır. İkincisi, bazı istisnaları olmakla birlikte, bir yasama yılı boyunca görüşmelere katılmamaktır. Üçüncüsü ise bir yıldan daha uzun süreli hapis cezası almaktır.¹⁷

Lordlar Kamarası, yasaları sadece ve en çok bir yıl boyunca geciktirebilmektedir. Uygulamada bu yetki de bir ila iki yılda

bir gibi seyrek bir miktarda kullanılmaktadır. Mali konularda ise Lordlar Kamarasının geciktirme yetkisi 30 gün ile sınırlıdır.

11 Arslan, Demokratik Yönetim Sistemleri, s.58.

12 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.42,43.

13 Russell Taylor, "Size of the House of Lords", House of Lords Library Note LLN 2014/045, Aralık 2014, s.7.

14 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.50.

15 Kara, "Birleşik Krallık Avam Kamarası Çalışma Usul ve Esasları Üzerine", s. 15.

16 Taylor, "Size of the House of Lords", s.2.

17 Taylor, "Size of the House of Lords", s.1.

Lordlar Kamarasının üye sayısı, üyelerinin seçilme/atanma şekli ve İngiliz sistemindeki yeri 2015 yılı itibarıyla halen sıcak bir tartışma konusudur ve kısa süre önce yapılan reformlara yakın zamanda yenilerinin eklenmesi söz konusudur. Siyasi partiler özellikle seçimle gelen üye sayısının artırılması hatta tüm üyelerin seçimle gelmesi, üye oranlarının oy oranlarını yansıtmaması ve daha ileri öneriler olarak Lordlar Kamarasının tümünden kaldırılarak yerine ABD Senatosu benzeri bir yapının kurulması gibi öneriler getirmektedir.¹⁸

Yasama Süreci

Yasama sürecini Parlamentonun her iki kanadı da başlatabilmektedir; ancak vergilendirmeye ilişkin yasa önerileri Avam Kamarasında başlatılmak zorundadır. Anayasal değişiklik niteliğindeki önerilere ilişkin yasama süreci de geleneksel olarak Avam Kamarasında başlatılmaktadır.

Yasa önerileri öncelikle bilgilendirme amacıyla okunmaktadır. Sonrasında metnin tümü üzerine görüşmeler yapılmakta ve görüşmelere devam edilip edilmeyeceğine ilişkin oylama yapılmaktadır. Onaylanan yasa önerileri ilgili komisyona havale edilmektedir. Komisyon öneriyi görüşüp bir rapora bağladıktan sonra öneri tekrar genel kurulda görüşülerek değiştirilmeksizin ya da ufak değişikliklerle kabul edilir, reddedilir ya da komisyona geri gönderilir. Yasa önerilerine ilişkin süreç her iki kamarada da aynı şekilde işletilmektedir ve yasaların her iki kamara tarafından da kabul edilmesi gerekmektedir ancak uygulamada genellikle Lordlar Kamarası, Avam Kamarasında kabul edilmiş olan önerileri fazla bekletmeden kabul etmektedir.¹⁹

Kabul edilen yasa önerileri son olarak yasalaşmak üzere kraliçeye gönderilmektedir. Kraliçenin yasaları onaylama yetkisi tamamen semboliktir,

onaylamama ya da geciktirme yetkisi bulunmamaktadır.

Uygulamada çıkarılan yasalar büyük oranda hükümet kaynaklıdır. Yasa tasarılarına ilişkin Parlamentonun bir yıllık çalışma takvimi hükümet tarafından yasama yılının açılışından önce belirlenmekte ve çok acil durumlar dışında takvime uyulmaktadır. Kanunlarda değişiklik yapılmasını talep eden bakanlıklar söz konusu taleplerini ilgili yasama yılının başlamasından bir yıl kadar önce hükümetin ilgili birimine bildirmektedir.²⁰

Seçim Sistemi

İngiltere’de yalnızca Avam Kamarası üyeleri genel seçimlerle göreve gelmektedir. Lordlar Kamarasındaki üye azalmaları ise özel ara seçimlerle tamamlanmaktadır. Avam Kamarası seçimlerinde dar bölge basit çoğunluk seçim sistemi uygulanmaktadır. Buna göre ülke milletvekili sayısınca seçim çevresine ayrılmakta (650 adet) ve her seçim çevresinde en çok oyu alan aday milletvekili seçilmektedir.

Yakın zamanda yapılan bir değişiklikte erken seçim yapılması zorlaştırılmış ve seçimlerin tarihi beşe bölünen yıllarda mayısın ikinci perşembe günü olarak kesinleştirilmiştir. Erken seçimler, görevdeki bir hükümete güvensizlik oyu verildikten sonra 14 gün içerisinde yeni bir hükümetin güvenoyu alamaması durumunda ya da Avam Kamarasının üye tam sayısının üçte ikisinin oyuyla mümkün olabilecektir.²¹

Seçimlerde aday başına maksimum seçim harcaması limiti belirlendiği gibi partiler içinde belirli bir üst limit mevcuttur.²² Seçimlerde adayları, parti yönetimleri ile partilerin seçim çevrelerindeki örgütleri birlikte belirlemektedir.

²⁰ “Legislative Process: Taking a Bill Through Parliament”, Birleşik Krallık Hükümeti İnternet Sitesi, <https://www.gov.uk/legislative-process-taking-a-bill-through-parliament>, Erişim:12.05.2015.

²¹ Cem Eroğul, Çağdaş Devlet Düzenleri, (Ankara: İmaj Yayınevi, 2012), s.65.

²² Eroğul, Çağdaş Devlet Düzenleri, s.67.

¹⁸ Edward Scott, “House of Lords Reform 2010-15”, House of Lords Library Note LLN 2015/009, Mart 2015, s.13,17.

¹⁹ Kara, “Birleşik Krallık Avam Kamarası Çalışma Usul ve Esasları Üzerine” s.14.

Siyasi Partiler ve Parti Sistemi

İngiliz seçim sistemi dar bölge basit çoğunluğun uygulandığı neredeyse her yerde olduğu gibi “iki artı” denilebilecek parti sistemini getirmiştir. Buna göre seçimlerde en çok oyu alan parti ile ikinci en çok oyu alan parti sandalyelerin çok büyük kısmına sahip olmaktadır. Söz konusu durum genellikle iki büyük partinin birbirlerinin yegâne alternatifi olması sonucunu doğurmaktadır. İngiltere’de de uzun yıllar yalnızca Whig’ler ve Tori’ler iktidar olmuştur. 1900’lerin başında işçi partisinin kurulması ve oy hakkının genişlemesi ile liberallerin yerini işçi partisi almış ve iki partili sistem büyük oranda korunmuştur.

İngiltere’de partiler tek bir bakış açısı yerine çeşitli bakış açılarını ve güç merkezlerini içlerinde barındırmakta ve iktidara geldiklerinde bunları kabinede de temsil etmektedirler.²³

Kraliçe

İngiltere’de kraliçenin ülkeyi bir arada tutan psikolojik bir çimento işlevi görmekten ve sembolik görevleri yerine getirmekten öte bir fonksiyonu bulunmamaktadır.²⁴ Bununla birlikte kraliçenin devlet yönetimine ilişkin konulardan haberdar edilme, reformlar gibi konularda yüreklendirme ile sorumluları kendi deneyimlerinden faydalandırma ve uyarma yetkilerinin bulunduğu öne sürülmektedir.²⁵

Sembolik olarak yaptığı görevler özetle; Avam Kamarasında çoğunluğu elinde bulunduran partinin genel başkanını başbakan olarak atamak ya da olası koalisyon dönemlerinde parti başkanları ile görüşmeler yaparak kimin başbakan olacağının belirlenmesi ile söz konusu milletvekilini başbakan olarak atamak, devleti ve milleti temsil etmek, silahlı kuvvetlerin başkomutanı unvanını taşımak, Anglikan Kilisesinin başı olmak, her yıl Lordlar Kamarasında yasama yılının başbakan tarafından yazılan açılış konuşmasını yapmak, yasa önerilerini imzalamak, başbakanın önerdiği Lord adaylarını onaylamak, üst düzey yargıçlar dâhil tüm üst düzey devlet memurlarını ve bakanları atamak ve içişleri bakanının talebi doğrultusunda af yetkisini kullanmaktır.²⁶ Kraliçenin yukarıdaki sembolik yetkilerini kullanırken herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Her bir konuda kendisine ilgili devlet kurumandan gelen ilgili dokümanı sadece onaylamakla yükümlüdür.

Hükümet

İngiliz siyasi sisteminde başbakan ülkedeki gerçek yetki ve otorite sahibi kişidir. Bununla birlikte başbakana kanunen verilmiş hiçbir önemli yetki bulunmamaktadır. Başbakan gücünü kuvvetli geleneklerden ve tarihsel olarak kralın olan yetkileri kullanmasından almaktadır.²⁷

24 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.38.

25 Eroğul, Çağdaş Devlet Düzenleri, s.25.

26 Lucinda Maer ve Oonagh Gay, “The Royal Prerogative”, House of Commons Library Standart Note SN/PC/03861, Aralık 2009, s.4-5.

27 Norton, “The Core Executive: the Prime Minister and Cabinet”, s. 389.

İngiliz sisteminde Avam Kamarasında çoğunluğu elinde bulunduran partinin lideri başbakan olurken partinin Parlamentodaki ileri gelen üyeleri de kabinede ve kabine dışı bakanlıklarda kendilerine yer bulmaktadır. Kabine üyelerinin büyük kısmı Avam Kamarasından olmakta birkaç önemsiz bakanlık ise Lordlar Kamarası üyeleri arasından atanmaktadır. Herhangi bir partinin Avam Kamarasında çoğunluğu elde edememesi durumunda ise koalisyon kurulmaktadır. En çok oy alan partinin oldukça yüksek sandalye çıkarabildiği seçim sistemi nedeni koalisyon nadiren gerekli olmaktadır. 2010 seçimleri böylesi nadir bir durumun gerçekleştiği seçimler olmuştur. Ülkede ayrıca büyük depresyon, İkinci Dünya Savaşı gibi olağanüstü dönemlerde yeterli sandalye bulunsa bile milli birlik hükümetleri olarak koalisyon hükümetleri kurulmuştur.

Kabine üyeleri kendi içerisinde tartışmalar yapmakta ve görüş ayrılığına düşebilmekte iken Parlamento ve kamuoyu önünde başbakanı destekleme anlamına gelen “ortaklaşa sorumluluk” içerisinde bir bakanın önemli bir ihtilafı sürdürmesi genellikle kabine içinde kalarak değil de istifa etmesi sureti ile olmaktadır.²⁸

İngiliz hükümet sisteminde kabine üyeleri haricinde otuzdan fazla kabine üyesi olmayan “departman bakanları” ve yine benzer sayıda “alt bakanlar” mevcuttur.²⁹ Alt bakanlık ya da kabine dışı bakanlık olarak adlandırılan bakanlıklar, kuruldukları tarihte ikinci derecede önemli milletvekillerini hükümet işlerine dâhil etmek ve çeşitli bakanlara yardımcı olmaları için kurulmuşsa da zamanla önem kazanmıştır.³⁰

İngiliz hükümetlerinde ayrıca yukarıda anlatılan bakanlıklar dışında çeşitli konuları görüşmek ve zaman zaman da yasa tasarılarının taslağını oluşturmak üzere

kabine komisyonları oluşturulmaktadır. Söz konusu komisyonlara milletvekilleri de katılabilmektedir. Kabine komisyonları zaman zaman oldukça önemli olabilmektedir.³¹

Yüce Mahkeme

Uzun yıllar Lordlar Kamarasına üye olan hâkim lordlar tarafından yürütülen üst düzey yargıya ilişkin görevler, 2005’te yapılan değişiklik ile kurulan Yüce Mahkemeye devredilmiştir. Yüce Mahkeme bir başkan, bir başkan vekili ve 10 üyeden oluşmaktadır. Yüce Mahkeme ile Lordlar Kamarasının yüksek mahkeme görevi arasında net bir devamlılık vardır; zira yeni kurulan Yüce Mahkemenin tüm üyeleri önceki hâkim lordlardır.³²

Günümüz İngiliz sisteminde yasama ve yürütmenin anayasal denetimi görevi Yüce Mahkeme tarafından yürütülmektedir. Yüce Mahkeme aynı zamanda sıradan mahkemelerin verdikleri kararların en üst itiraz merciidir. Yüce Mahkemenin ayrıca hukuki fikir beyan etme yetkisi bulunmaktadır. Son olarak Galler, İskoçya, Kuzey İrlanda ve Denizaşırı Topraklardaki yerel otoritelerin verecekleri kararlara ilişkin uyuşmazlıklar konusunda da son sözü söylemekle yetkili yapısıdır.³³

Yüce Mahkeme insan haklarına ilişkin kanunları diğer kanunlarla çelişkili bulmaya yetkilidir. Söz konusu durum otomatik şekilde kanunun iptali anlamına gelmese de uygulamada yasama ve yürütme, insan haklarına aykırılığı Yüce Mahkeme tarafından tescillenmiş kanunları uygulamamakta ve en kısa sürede değiştirmektedir.

Diğer Mahkemeler

İngiliz yargı sistemi yasaların yanında emsal kararlar ve yıllar içerisinde oluşmuş kuvvetli içtihatların egemen olduğu bir sistemdir.

28 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.41.

29 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.42.

30 Arslan, Demokratik Yönetim Sistemleri, s.79.

31 Arslan, Demokratik Yönetim Sistemleri, s.76-79.

32 Arslan, Demokratik Yönetim Sistemleri, s.88.

33 Arslan, Demokratik Yönetim Sistemleri, s.89.

İngiltere’de hakimlerin atanması bağımsız bir komisyon tarafından gerçekleştirilmektedir.³⁴ Yüce Mahkemeden sonra gelen en üst mahkeme Temyiz Mahkemesidir. İngiliz yargı sisteminin başı, Yüce Mahkemenin başkanı değil Temyiz Mahkemesinin başkanıdır. Diğer yüksek mahkemeler ise sırasıyla Yüksek Adalet Mahkemesi ile Taç Mahkemesidir.³⁵ İngiltere’de yüzyıllar içerisinde gelişerek günümüze gelen jüri sistemi mevcuttur. Ceza davalarında ve bazı diğer davalarda hakimler duruşmaları yönetirken kararı jüri vermektedir.

ANAYASAL ORGANLAR ARASI İLİŞKİLER

Yasama-Yürütme İlişkileri

İngiliz sisteminde hükümetin muhalefetle ilişkileri; hükümetin Parlamente’de çoğunluğa sahip olması ve muhalefete ihtiyacı olmaması nedeniyle hükümeti dengeleyebilen, hükümetin yanlışlarını görmesini ve hatalarını düzeltmesini sağlayabilen bir ilişki olmaktan uzaktır. Gelenekler ve içtüzük hükümleri içerisinde düşünüldüğünde İngiliz siyasi sisteminde, nadiren etkili olabilecek ikna yöntemi dışında, muhalefetin elinde hükümeti etkileyebilecek en önemli güç “zaman”dır. Muhalefet elindeki tüm parlamenter engelleme imkânlarını kullanarak karşı olduğu bir yasa önerisini mümkün olduğunca geciktirme imkânına sahiptir. Ancak elbette bu sınırlı güç de aşırı kullanıldığında anlamsız olmaktadır; zira tüm yasaları geciktirmeye çalışan bir muhalefet, iktidarla pazarlık yapabileceği bir alan bırakmamaktadır. Bu nedenle bazı yasaları geciktirmek ve gelecekteki bazılarını da geciktirmekle tehdit etmek İngiliz sisteminde muhalefetin kullanabileceği en önemli pazarlık kozu olarak durmaktadır. Öte yandan geciktirme tehdidinin gücü oldukça sınırlıdır.³⁶ Çoğu

zaman iktidar bunu göze alabilmekte veya çeşitli parlamenter engellemeyi sonlandırma teknikleri ile geciktirmeyi sonlandırabilmektedir.

Hükümetin, Parlamente’nin tüm kıdemsiz milletvekilleri ile ilişkileri İngiliz sisteminde parlamento-hükümet ilişkilerinde incelenebilecek ikinci bir alandır. Bu kategori aynı zamanda hükümetin parti kimliği geri planda olacak şekilde parlamenterlerle ilişkisi şeklinde de görülebilir. Söz konusu ilişki biçimi en çok parti kimliğinin geri planda olduğu komisyonlarla hükümet arasındaki ilişkilerde kendini göstermektedir. Parti kimliğinin geri planda olduğu komisyonlar da genellikle gündemde olan belirli konulara odaklanan ve bu nedenle ilgili kamu görevlisi ya da ilgili bakanın dinlendiği daimi denetim komisyonu (select committee) toplantıları yapılırlar. Bu toplantılara “dinlemeler” (hearings) adı verilir. Böylesi durumlarda milletvekillerinin partizanca hareket etmeyi bir tarafa bırakıp yürütme karşısında yasama olarak bir arada konum almaları durumu yaşanabilmektedir. Öte yandan söz konusu dinlemeler İngiliz sisteminde muhalefet partilerinin etkisinden dahi daha az etkili olmaktadır; zira böylesi dinlemeler genellikle ya düşük öneme sahip konularda olmakta ya da siyasi nitelikli olmaktan çok idari nitelikli olmaktadır.³⁷

İngiliz sisteminde hükümet-parlamento ile ilişkisinde uygulamada en etkili olan ilişki türü, iktidar partisinin kendi milletvekilleri ile olan ilişkisidir. Tarihsel süreç içerisinde hükümetlerin yasa çıkarırken geri adım atmalarının neredeyse tek koşulu partinin kendi içinden yükselen olumsuz seslerin olmasıdır. Zira Parlamente’deki parti içi muhalefetin, hükümetin parlamento çoğunluğunu söz konusu olay için kaybetmesi anlamına gelmektedir. Parti içi muhalefetin önemli olmasının bir diğer sebebi de parti içi muhalefetin eğer söz

34 Eroğul, Çağdaş Devlet Düzenleri, s.42.

35 Eroğul, Çağdaş Devlet Düzenleri, s.42.

36 Anthony King, “Modes of Executive-Legislative Relations: Great Britain, France, and West Germany,” *Legislative Studies Quarterly*, Cilt 1, Sayı 1 (Şubat 1976), s.18.

37 King, “Modes of Executive-Legislative Relations,” s.18-19.

konusu muhalefet önemsenmezse partiye olan desteği azaltma ihtimalidir.³⁸

Daha önceki bölümlerde de belirtildiği gibi İngiliz sisteminde kabine üyeleri haricinde otuzdan fazla kabine üyesi olmayan “departman bakanları” ve yine benzer sayıda “alt bakanlar” mevcuttur ve söz konusu makamların hepsi milletvekillerine verilmektedir. Bu sebeple herhangi bir zamanda yaklaşık yüz civarında milletvekili yürütme kolunda da hizmet vermektedir. Söz konusu makamlara atanma isteği özellikle genç/kıdemsiz milletvekillerine Parlamentoda çalışma isteği ve sadakat temin etmektedir³⁹ ve hükümetin parti içi muhalefeti azaltmak için kullandığı önemli araçlardan birisi konumundadır. Bununla birlikte yine de hükümetin ve kabine içerisinde de başbakanın yasama içerisindeki gücü her ne kadar çoksa da mutlak değildir. Zaman zaman iktidarlar, partileri içerisinde çok sayıda milletvekilinin istifa edeceği korkusuyla belirli kanun tekliflerini söz konusu vekillerin istekleri doğrultusunda yeniden düzenlemek ve hatta geri çekmek zorunda kalabilmektedir. Daha ileri örneklerde ise başbakan ve parti lideri olan isimler iktidarda iken partileri tarafından çeşitli nedenlerle istifaya zorlanmak sureti ile görevden ayrılmak zorunda kalmıştır. 1940 yılında savaş ve savaş öncesi politikalarında başarısız bulunan Neville Chamberlain, 1957 yılında Süveyş Krizindeki politikaları nedeniyle Anthony Eden, 1990 yılında ise otoriterlik özellikleri göstermeye başlayan ve parti içinde de aşırı güçlenmeye doğru giden Başbakan Margaret Thatcher, kendi milletvekillerince başbakanlıktan uzaklaştırılmak zorunda kalmıştır.⁴⁰

Son olarak hükümetin Lordlar Kamarası ile ilişkisine bakıldığında ilk olarak akılda tutulması gereken husus, Parlamantonun büyük ölçüde demokratik olmayan kanadı olan Lordlar Kamarasının zaman içerisinde

1800’lü yıllardan başlayarak özellikle 1900’lü yıllarda büyük güç kaybetmiş olması olgusudur. Lordlar Kamarası, iktidar ve muhalefet ayrımı olmaksızın Avam Kamarası karşısında güç kaybettiğinden özellikle yasama içerisindeki rolü oldukça kısıtlıdır. Bu açıdan hükümet ile ilişkisi oldukça sınırlıdır.

Hükümeti denetleme açısından bakıldığında Lordlar Kamarasının önemi bir miktar daha fazla olmaktadır. Zira İngiliz sisteminde hükümet Avam Kamarasında her zaman çoğunluğu elinde bulundurduğundan ve çoğunluğu elinde bulunduran da denetim imkânlarını büyük ölçüde kontrol ettiğinden Avam Kamarasında denetim oldukça sınırlı kalmaktadır. Öte yandan Lordlar Kamarasında partili üye sayısı sınırlı olduğundan hükümet aleyhinde bir denetim mekanizması işletilmesi haliyle daha olanaklı olmaktadır.

Yürütme-Yargı İlişkileri

İngiliz sisteminde yargılama faaliyetlerinin bağımsızlığı çok eski zamanlardan beri süregelen bir norm iken yakın zamana kadar özellikle yüksek yargının oluşumu ve idaresi yasama ve yürütme ile oldukça iç içe olagelmıştır. Ancak 1998 tarihli İnsan Hakları Kanunu ve 2005 tarihli Anayasal Reform Kanunu ile birlikte söz konusu iç içelik büyük oranda sona ermiştir. İnsan Hakları Kanunu ile yargının yetkisi oldukça genişlemiş ve önceden Parlamenteoya karşı sorumlu olan bakanların karar verdiği pek çok husus artık hukuki bir mesele halini almış ve mahkemelerin önüne gelmeye başlamıştır. Özellikle ulusal güvenliğe ilişkin konularda yürütmenin uygulamaları insan hakları ihlallerinin incelenmesi açısından yürütme ile yargı arasındaki tansiyonu yükseltmeye başlamıştır. Yükselen gerilim bazı çevrelerde kaygı ile karşılanırken pek çok hukukçu böylesi bir tansiyonun sağlıklı demokrasilerde zaten olması gerektiğini ileri sürmektedir.⁴¹

38 King, “Modes of Executive-Legislative Relations,” s.15-16.

39 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.42.

40 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.44.

41 “Relations Between the Executive, the Judiciary and Parliament Report with Evidence, HL Paper 151”, Lordlar Kamarası İnternet Sitesi, (Temmuz 2007), <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200607/ldselect/ldconst/151/151.pdf>, Erişim:18.05.2015, s.15-16.

İngiltere’de yargı bağımsızlığının korunmasına ilişkin iki husus ön plana çıkmaktadır. Bunlardan birincisi yürütmenin yasamayı kontrol etmesi sayesinde yargı bağımsızlığını zedeleyebilecek yasalar çıkarması ve uygulamalar gerçekleştirmesi tehlikesidir. Büyük çaplı olmasa da böylesi bir tehlikenin zaman zaman ortaya çıktığı belirtilmektedir.⁴²

SIYASAL SİSTEM HAKKINDAKİ TARTIŞMALAR

İngiliz sistemine yönelik eleştirilerin başında yasama ve yürütmenin iç içeliğinin ve başbakanın hem yasama hem de yürütmedeki üstün konumunun kuvvetler ayrılığını yok ettiği eleştirisi gelmektedir. Uygulamada da mecliste çoğunluğu elinde bulunduran partinin yasama organınca denetlenmesinin yetersiz kaldığı yorumları yapılmaktadır.

İngiliz sisteminde kabinenin öneminin Birinci Dünya Savaşından bugüne gittikçe azaldığı ve giderek başbakanın önem kazandığı, artık başbakanın dar bir danışman kadrosu ile kararları aldığı, kabineyi ise yalnızca bilgilendirdiği ve giderek bir kumandan başbakanlığın doğduğu eleştirileri yapılmaktadır.⁴³

Bir diğer tartışma konusu tek bir metin halinde ismi anayasa olan bir belge bulunmamasının ve yasal düzlemde her türlü anayasal hükmün basit bir kanun gibi değiştirilebilmesinin etkileridir. Bu hususa ilişkin olumsuz düşünceleri olanlar da bulunmakla birlikte çoğunluk görüşü, İngiliz sisteminde atıfta bulunacak tek bir yazılı belge niteliğinde bir anayasa olmadığı için yasaların anayasal olmaması suçlaması yapılamamasının sistemin bir sistem krizi üretmeden zaman içerisinde değişmesine imkân verebilmesi nedeni ile olumlu bir durum olduğu şeklindedir.⁴⁴ Bu

sayede örneğin Avam Kamarası, demokratik bulmadığı Lordlar Kamarasının üye atanması yöntemini ve genel olarak yetkilerini dilediği gibi sınırlayabilmiştir. Anayasada açıkça belirtilmiş yetkilere haiz çift meclisli ülkelerde ise böylesi değişiklikler gücü azalan meclisin itirazı ve çoğu zaman gerekli olan nitelikli çoğunluklar nedeniyle çok zordur.⁴⁵

İngiltere’de sistem hakkındaki tartışmaların yoğunlaştığı alanlardan bir tanesi de seçim sistemidir. Sisteme ilişkin eleştirilerin bazılarını şu şekilde özetlemek mümkündür: Alınan oyların sandalye dağılımına yansımalarının orantısız olması Parlamantonun halkı temsil etme gücünü düşürmektedir. Temsil oranının düşük olması uygulanan seçim sistemi tarih boyunca dört kez daha düşük oy alan partinin yüksek sayıda milletvekili çıkarmasına ve iktidar olabilmesine imkân tanımıştır. Böylesi bir durum istikrarsızlık, belirsizlik ve meşruiyet krizi yaratabilmektedir. Adaletsiz sandalye dağılımı neticesinde muhalefetin hükümeti denetim gücü azalmaktadır. Seçmenlerin, oyunun heba olmaması için ya da beğenmediği aday seçilmesin diye mecburen asıl istediği parti yerine ikinci büyük partiye oy vermek zorunda kalması seçmenin seçme özgürlüğünü sınırlamaktadır. Bu durum ayrıca yeni siyasi düşünceleri savunan partilerin ortaya çıkmasını baştan engellemekte ve siyasi görüşlerin çeşitliliğinin getirebileceği dinamizmi yok etmektedir.⁴⁶

42 “Relations Between the Executive, the Judiciary and Parliament”, s.17.

43 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.40.

44 Roskin, Çağdaş Devlet Sistemleri, s.37.

45 Arslan, Demokratik Yönetim Sistemleri, s. 90.

46 Arslan, Demokratik Yönetim Sistemleri, s. 46-47.

HAİN DARBE GECESİ TBMM

15 Temmuz gecesi... Yer, millet iradesinin tecellîgâhı Türkiye Büyük Millet Meclisi... Burası, asker üniforması giymiş bir grup teröristin F16 jetleriyle, helikopterlerle, bombalar ve kurşunlar yağdırdığı, Ankara'nın kalbi, millî egemenliğin sadık ve yegâne timsali...

O Cuma gecesi, Meclise ulaşma arzusunda olup ulaşamayan, seçim bölgesinde bulunması nedeniyle Ankara'ya gelemeyen tüm TBMM üyelerinin desteği bu Meclisin çatısı altında hissedildi.

O an Mecliste mevcut üç siyasi partiden, AK PARTİ Grup Başkan Vekili İstanbul

Milletvekili Mehmet Muş, CHP Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ve MHP Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın kâtip üyelik vazifesini üstlenmesiyle oluşturulan Başkanlık Divanı; darbe girişimini duyar duymaz Meclise intikâl eden TBMM Başkanı İsmail Kahraman başkanlığında Genel Kurulu açtı ve millî hafızamızdan hiçbir zaman silinmeyecek tarihî Genel Kurulu yönetti.

Ankara'da ve seçim bölgelerinde, hain darbe girişimine karşı milletimizle tek yürek olan tüm milletvekillerimize en derin saygılarımızla...

Genel Kurul Toplantısında bulunan Milletvekilleri;

- 1-İSMAİL KAHRAMAN-TBMM BAŞKANI
- 2-ABDULHAMİT GÜL-GAZİANTEP
- 3-ABDÜLKADİR YÜKSEL-GAZİANTEP
- 4-ADNAN BOYNUKARA -ADİYAMAN
- 5-AHMET BERAT ÇONKAR-İSTANBUL
- 6-AHMET EŞREF FAKİBABA-ŞANLIURFA
- 7-AHMET GÜNDOĞDU-ANKARA
- 8-AHMET UZER-GAZİANTEP
- 9-AHMET İYİMAYA-ANKARA
- 10-AHMET SELİM YURDAKUL-ANTALYA
- 11-ALİ CUMHUR TAŞKIN-MERSİN
- 12-ALİ ERÇOŞKUN-BOLU

- 13-ALPARSLAN KAVAKLIOĞLU-NİĞDE
- 14-ATILA KAYA-İSTANBUL
- 15-AYDIN ÜNAL-ANKARA
- 16-AYKUT ERDOĞDU-İSTANBUL
- 17-AYŞE KEŞİR-DÜZCE
- 18-AYŞE SULA KÖSEOĞLU-TRABZON
- 19-BEKİR BOZDAĞ-YOZGAT
- 20-BENNUR KARABURUN-BURSA
- 21-BURHANETTİN UYSAL-KARABÜK
- 22-BÜLENT ÖZ-ÇANAKKALE
- 23-BÜLENT TEZCAN-AYDIN
- 24-CANAN CANDEMİR ÇELİK-GAZİANTEP

- 25-CELALETTİN GÜVENÇ-KAHRAMANMARAŞ
 26-CEMİL ÇİÇEK-ANKARA
 27-CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI -MARDİN
 28-EMRULLAH İŞLER-ANKARA
 29-ERKAN AKÇAY-MANİSA
 30-ERKAN HABERAL-ANKARA
 31-ERKAN KANDEMİR-İSTANBUL
 32-EROL KAYA-İSTANBUL
 33-FATİH ŞAHİN-ANKARA
 34-FATMA BETÜL SAYAN KAYA-İSTANBUL
 35-FATMA GÜLDEMET SARI-ADANA
 36-HACI BAYRAM TÜRKOĞLU-HATAY
 37-HAKAN ÇAVUŞOĞLU-BURSA
 38-HALİL ETYEMEZ-KONYA
 39-HALİL ÖZCAN-ŞANLIURFA
 40-HALUK İPEK-AMASYA
 41-HÜLYA NERGİS-KAYSERİ
 42-HÜSEYİN KOCABİYİK-İZMİR
 43-İBRAHİM HALİL FIRAT-ADİYAMAN
 44-İLKUNUR İNCEÖZ-AKSARAY
 45-İLHAN CİHANER-İSTANBUL
 46-İMRAN KILIÇ-KAHRAMANMARAŞ
 47-İSMAİL BİLEN-MANİSA
 48-JÜLİDE SARİEROĞLU-ANKARA
 49-KASIM BOSTAN -BALIKESİR
 50-LEVENT GÖK-ANKARA
 51-LEYLA ŞAHİN USTA-KONYA
 52-LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT-ÇORUM
 53-LÜTFİYE SELVA ÇAM-ANKARA
 54-MAHMUT KAÇAR-ŞANLIURFA
 55-MAHMUT TANAL-İSTANBUL
 56-MEHMET ALİ ŞAHİN-KARABÜK
 57-MEHMET BEKAROĞLU-İSTANBUL
 58-MEHMET EMİN ŞİMŞEK-MUŞ
 59-MEHMET GÜNAL-ANTALYA
 60-MEHMET İLKER ÇİTİL-KAHRAMANMARAŞ
 61-MEHMET KASIM GÜLPINAR-ŞANLIURFA
 62-MEHMET MEHDİ EKER-İSTANBUL
 63-MEHMET MUŞ-İSTANBUL
 64-MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU-HATAY
 65-METİN BULUT -ELAZIĞ
 66-MEVLÜT DUDU-HATAY
 67-MİHRİMAH BELMA SATIR-İSTANBUL
 68-MURAT ALPARSLAN-ANKARA
 69-MURAT EMİR-ANKARA
 70-MUSTAFA HİLMİ DÜLGER-KİLİS
 71-MUSTAFA KALAYCI-KONYA
 72-MUSTAFA MİT-ANKARA
 73-MUSTAFA ŞAHİN-MALATYA
 74-MUSTAFA YENEROĞLU-İSTANBUL
 75-MÜCAHİT DURMUŞOĞLU-OSMANİYE
 76-NAZIM MAVİŞ-SİNOP
 77-NECDET ÜNÜVAR-ADANA
 78-NEVZAT CEYLAN-ANKARA
 79-NİHAT ZEYBEKÇİ-DENİZLİ
 80-NURSEL REYHANLIOĞLU-KAHRAMANMARAŞ
 81-OKTAY VURAL-İZMİR
 82-ORHAN ATALAY -ARDAHAN
 83-ORHAN KARASAYAR-HATAY
 84-ORHAN MİROĞLU-MARDİN
 85-ÖMER SERDAR-ELAZIĞ
 86-ÖZGÜR ÖZEL-MANİSA
 87-RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU-KOCAELİ
 88-RAMAZAN CAN-KIRIKKALE
 89-RUHİ ERSOY-OSMANİYE
 90-SABRİ ÖZTÜRK-GİRESUN
 91-SALİM USLU-ÇORUM
 92-SELÇUK ÖZDAĞ-MANİSA
 93-SEMA KIRCI-BALIKESİR
 94-SENA NUR ÇELİK-ANTALYA
 95-SÜLEYMAN SOYLU-TRABZON
 96-ŞAHAP KAVCIOĞLU-BAYBURT
 97-TAHİR ÖZTÜRK-ELAZIĞ
 98-TEKİN BİNGÖL-ANKARA
 99-TUFAN KÖSE-ÇORUM
 100-UĞUR BAYRAKTUTAN-ARTVİN
 101-UTKU ÇAKIRÖZER-ESKİŞEHİR
 102-ÜNAL DEMİRTAŞ-ZONGULDAK
 103-VECDİ GÜNDOĞDU-KIRKLARELİ
 104-YASİN AKTAY-SİİRT
 105-YUSUF BAŞER-YOZGAT
 106-ZİYA ALTUNYALDIZ-KONYA

“KÂĞITSIZ PARLAMENTO” PROJESİ

TBMM'nin "Kâğıtsız Parlamento" projesi kapsamında yasama evraklarının elektronik ortamda dağıtımını uygulamasına başlandı.

Proje kapsamında siyasi parti gruplarının görüşleri alınarak, kanun tasarı ve teklifleri ile komisyon raporlarının yer aldığı sıra sayıları, denetim önergeleri ve gündem milletvekillerine elektronik ortamda sunuluyor ve dağıtım bilgisiyle birlikte ilgili link milletvekillerinin e-posta adreslerine gönderiliyor.

Talepte bulunan milletvekillerine yasama evrakının basılı nüshası da verilirken talepler dikkate alınarak Başkanlık Divanı üyelerine, komisyonlara, siyasi parti grup başkanlıklarına ve Genel Kurula basılı yasama evrakının dağıtımını uygulamasına devam ediliyor.

Bu uygulamayla TBMM Başkanlığı, içtüzük gereği olan dağıtım görevini çağın gelişen şartları muvacehesinde yorumlayarak elektronik ortamda dağıtıma kaydirmış bulunuyor.

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Ahmet Kemal SELÇUK

45. Hükümet İçişleri Bakanı Ahmet Selçuk'un cenazesi 3 Ekim'de Antalya Muratpaşa Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından toprağa verildi.

Selçuk, 1930'da İzmir'de doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Fakültesinden mezun oldu. Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarlığı, Başbakanlık Müsteşarlığı, Cumhurbaşkanı Başdanışmanlığı ve Devlet Denetleme Kurulu Başkanlığı görevlerinde bulundu.

Kemal UNAKITAN

22. Dönem İstanbul, 23. Dönem Eskişehir Milletvekili, 58., 59. ve 60. Hükümet Maliye Bakanı Kemal Unakitan'ın cenazesi 13 Ekim'de İstanbul Süleymaniye Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından toprağa verildi.

Unakitan, 1946'da Süloğlu/Domurcalı Köyünde doğdu. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinden mezun oldu. Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanı, BİRKO Ticaret ve Sanayii AŞ Genel Müdür Yardımcısı ve Mali Koordinatör, Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları Genel Müdür Yardımcısı, Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı, Bahariye Mensucat Genel Müdürü, Albaraka Türk Yönetim Kurulu Üyesi, BEM Dış Ticaret Şirketi Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı, Family Finans Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yaptı.

AYLIK YASAMA İSTATİSTİKLERİ

KANUN ÖNERİSİ İSTATİSTİĞİ

	Kanun Tasarıları	Kanun Teklifleri
Gelen	16	46
Kanunlaşan	6	6
Geri Alınan	-	1
Komisyonlarca Raporlanan	-	6
Komisyonlarda Bulunan*	89	1396
Genel Kurulda Bulunan*	314	5

KANUN İSTATİSTİĞİ

Uluslar Arası Anlaşmalara İlişkin Kanunlar	4
Kabul Edilen Diğer Kanunlar	4
Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Gönderilen Kanunlar	-

DİLEKÇE İSTATİSTİĞİ

Komisyon	Gelen Dilekçe	Sonuçlanan
Dilekçe	1455	361
İHİK	2191	1344
KEFEK	11	2

YASAMA DOKUNULMAZLIĞI TEZKERELERİ İSTATİSTİĞİ

Gelen	-
İstem Üzerine Başbakanlığa İade Edilen	-
Üyeliğin Sona Ermesi Nedeniyle Başbakanlığa İade Edilen	-
TBMM Karma Komisyon	-
Genel Kurul	-

*Dönemin başından 30/10/2016 tarihi itibarıyla bulunan

AYLIK YASAMA İSTATİSTİKLERİ

ÇALIŞMA SÜRESİ İSTATİSTİĞİ

Genel Kurul / Komisyonlar	Toplantı Birleşim Sayısı	Toplantı Süresi (Saat)
Anayasa	-	-
Adalet	-	-
Millî Savunma	1	2
İçişleri	1	1,10
Dışişleri	1	0,39
Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	-	-
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm	-	-
Çevre	-	-
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	-	-
Tarım, Orman ve Köy İşleri	-	-
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Tek.	-	-
FETÖ/PYD Araştırma	9	57,54
Dilekçe	-	-
Plan ve Bütçe	1	2,44
KİT	1	1
İHK	5	10,40
AB Uyum	1	1
KEFEK	-	-
Güvenlik ve İstihbarat	-	-
Karma (Anayasa ve Adalet)	-	-
Karma (Dilekçe ve İHK)	2	4,27
Çocuk İstismar Araştırma	-	-
Komisyonlar Toplam	22	81,34
TBMM Genel Kurulu	13	62,16

DENETİM ÖNERGELERİ İSTATİSTİĞİ

Önerge	Yazılı Soru	Sözlü Soru	Başkanlıktan Soru	Meclis Araştırması	Genel Görüşme	Gensoru	Meclis Soruşturması
Gelen	832	35	5	122	-	3	-
Cevaplanan/ Görüşülen	277	57	7	-	-	-	-

BİRİNCİ TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BİNASI

(Kurtuluş Savaşı Müzesi)

